

Pravica zmagala, resnica še čaka

VOJKO COLJA

Še težave na pogovorih za izvolitev deželne vlade

VIDEM - Spet težave na pogajanjih za sestavo nove deželne koalicije. Severna liga iz ure v uro dviguje politično ceno za sodelovanje z levsredinsko koalicijo, zahteva potrditev dosedanje predsednice Alessandre Guerre in istočasno kar stiri odborniške resorje v novi vladi. Pogovori se vsekakor se niso prekinili, situacija pa je dokaj zapletena in negotova.

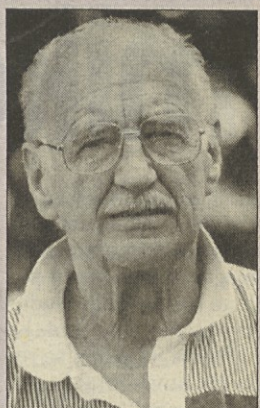
Včeraj je nekdo predlagal poizvedovalni mandat za Guererrovo, ki od blizu spominja na preživele čase oblikovanja demokristjanskih vlad. Deželni svet je ze sklican za torek. Na dnevnem redu ima kot edino točko izvolitev novega deželnega odbora.

Na 5. strani

V Ljubljani umrl Bojan Adamič

V Ljubljani je v 84. letu življenja umrl eden največjih slovenskih skladateljev in dirigentov, ki se je posvetil zlasti skladanju filmske, odrske in zabavne glasbe. Napisal je glasbo za več kot 200 domačih in tujih filmov in za svoje življensko delo l. 1979 prejel Presernovo nagrado. Kot dolgoletni dirigent plesnega orkestra RTV Ljubljana pa je imel glavne zasluge za razvoj jazza pri nas po drugi svetovni vojni.

Na 16. strani

DAYTON / ZAHTEVA BOSANSKEGA PREDSEDNIKA IZETBEGOVIĆA

Karadžiću in Mladiću naj sodijo v Haagu

Priebkeja bodo vendarle izročili

BUENOS AIRES - Argentina bo Italiji izročila bivšega esesovskega kapetana Ericha Priebkeja, tako da mu bodo lahko sodili zaradi pokola v Ardeatinskih jamah. Proti sklepu vrhovnega sodišča je Priebkejev odvetnik že napovedal priziv, v sodnih kro-

gih so prepričani, da ta posledni poskus ne bo preprečil ekstradicije. Italijani Priebkeja obtožujejo, da je bil zadolžen za prestopanje talcev, ki jih je maršal Kesserling ukazal ubiti zaradi atentata v Ulici Rasella leta 1943.

Na 17. strani

ITALIJANSKA POLITIKA

Di Pietro zanika skorajšnji vstop v politično areno

RIM - Antonio Di Pietro ne snuje lastne stranke. Po dveh dneh molka, v katerih so vsi politiki ocenjevali njegovo vstop v politično areno, je bivši sodnik tima »ciste roke« demantiral novice, da snuje novo sredinsko stranko, v kateri naj bi sodelovala tudi predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti. Di Pietro in njegovi prijatelji sicer niso rekli, da se je bivši sodnik dokončno od-

povedal politiki, verjetno pa se za ta korak ne bo odločil - ce se sploh kdaj bo kmalu.

Di Pietrova demanti ni izzvali tolikšnih političnih komentarjev kot napoved o skorajšnjem vstopu v politično areno. Marsikdo pa bivšemu sodniku ne verjame, saj naj bi res ne snoval nove stranke, kar pa ne pomeni, da ne bo stopil v politično areno.

Na 2. strani

Boris Jelcin začasno predal premieru Černomirdinu del svojih pristojnosti

MOSKVA - Ruski predsednik Jelcin se je včeraj pojavil na televiziji v 50 sekundnem nasopu. Srečanje s predsednikom ruske vlade Černomirdinom je prvi Jelcinov nastop v javnosti po srčnem napadu, ki ga je že drugi v starih mesecih prisilil k umiku s političnega prizorišča. Černomirdin je prevzel koordinacijo starih ključnih ministrstev - notranjega, zunanjega, obrambnega in ministrstva za varnost - ki so odgovorni neposredno predsedniku.

Na 21. strani

DAYTON - Predsedniki treh držav iz območja nekdanje Jugoslavije so včeraj začeli natančneje proučevati vsebino modre knjizice, v kateri je podan predlog mirovnega sporazuma. Ameriški državni sekretar Warren Christopher je izjavil, da bodo poveljne volitve, oblikovanje ustave in ozemljске zahteve, najbolj »trdi orehi« pogajanj med sprtnimi stranmi z območja

nekdanje Jugoslavije.

Bosanski predsednik Alija Izetbegović se je včeraj ločno pogovarjal s srbskim in hrvaškim predsednikom. Izetbegović je Slobodana Miloševića pozval naj stori vse, kar je v njegovi moči za izročitev Radovana Karadžića in generala Ratka Mladića mednarodnemu sodišču za vojne zločine v Haagu.

Na 19. strani

TRST / MIMO MALPENSA 2000

Jadran naj bo pot v svet

TRST - Na včerajšnjem posvetu o novi mednarodni vlogi Jadrana v priredbi Evropskih dialogov so izrecno opozorili, da načrt za vnovično ovrednotenje te plovne poti iz Evrope proti Daljnemu vzhodu, ki ga

podpira EZ, ne sme biti navzkriž s projektom Malpensa 2000. Treba je doseči obojestransko zadovoljiv kompromis, ki bo v korist ne le Italije, ampak tudi zalednih držav.

Na 3. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Naš glas v evropski kulturi

Jutri bodo v Parizu podelili literarno nagrado Medicis; v ožjem izboru je tudi roman tržaškega slovenskega pisatelja Borisa Pahorja "Printemps difficile". O tej knjigi in o drugih temah se je z njim pogovarjala Ivanka Hergold.

Predsednika SKGZ Klavdij Palčič je na seji Glavnega odbora zveze pretekli ponedeljek je jasno nakazal stališča zveze o odnosih v manjšini ter o odnosih med manjšino in matico. Njegov govor objavljamo v celoti.

Hrvaške volitve so bile ena najaktualnejših tem preteklega tedna. Vojko Colja na naslovnici ugotavlja, da je predsednik Tudman sicer zmagal, vendar gre le za polovično zmago.

Kako se druge manjšine ukvarjajo z gospodarstvom? O tem piše Branko Jazbec, ki se je udeležil manjšinskega ekonomskega foruma v Friziji.

Marko Jarc pa piše o zelo aktualnem vprašanju naših krajev, to je o boju proti gozdnim požarom, o akciji civilne zaštite Kras 95 ter o dejavnosti sovedenjske in doberdobske občine na tem področju.

Ljubiteljem naše zgodovine namenjamo običajno rubriko Kaj je pisal Primorski dnevnik pred 50 leti in pa zadnje nadaljevanje zgodovine Rubij, o kateri piše Elio Fornazarić.

Da pa ne bomo vedno samo jokali, moramo zabeležiti tudi kak uspeh: mislimo na pomembno priznanje, ki ga je CONI podelil ZSSDI. Mario Susterski piše, kako je do tega prislo, Ivan Peterlin pa razmislija o pomenu tega uspeha.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Jamstveni obvestili Sgarbiju in Maiolovi

Catanzarsko protimafijsko toilstvo je naslovilo jamstveni obvestili poslancema Vittoriju Sgarbiju in Tiziani Maiolo (oba FI) zaradi domnevnega sodelovanja z mafijo.

Stran 2

V Mačkoljah oskrnili grobove

Neznani vandali so v noči na petek oskrnili tri grobove na pokopališču v Mačkoljah, kjer so odstranili nagrobne plošče, razmetali cvetje in z lopatami tudi začeli kopati na svežem grobu.

Stran 7

Obomik in svetovalka manj

Za občinsko upravo v Gorici je bil včeraj črn dan: odbornik za javna dela Roselli se je sam suspendiral, svetovalka Di Cristova pa je zapustila skupino Forza Italia zaradi nesoglasij glede financarske sole.

Stran 11

Ugodno za Romo in Milan

Roma in Milan sta lahko z zrebom parov osmine finala nogometnega pokala UEFA nadvse zadovoljna. Nasprotnik Rimljanov bo namreč danski Brøndby, Milančanov pa češka Sparta Praga.

Stran 25

POLITIKA / BIVŠI SODNIK DEMANTIRAL NOVICE O NOVI STRANKI

Politična arena še ne mika Antonia Di Pietra

RIM - Potem ko so se italijanski casopisi dva dni zaporedoma razpisali o njegovem vstopu v politično areno (napovedovali so celo ime stranke ali gibanja, ki naj bi se rodilo 30. novembra) in potem ko so malone vsi italijanski politiki povedali svoje mnenje, prepričani, da se bomo morali v kratkem pomeriti z njim, se je včeraj oglašil bivši sodnik Antonio Di Pietro in demantiral snovanje nove stranke.

Najprej je sodelavec bivšega sodnika poslal demanti jutranji radijski rubriki »Radio anch'io«, ki je bila posvečena prav temu vprašanju, nato pa pristal na kratek intervju za Rai-ev TG1.

»Najodločneje demantiram, da bi snoval svojo stranko. 30. novembra ne bo nobene napovedi,« je odrezavo zapisal Di Pietro v sporočilu za radijsko rubriko.

Nekaj podobnega je pozneje povedal tudi v intervjuju za TG1. »Ne nameravam ustanavljati strank,« je dejal Di Pietro in tistim, ki so v teh dneh govorili v njegovem imenu, očital, da so to storili brez njegove vednosti. »Nimam glasnikov. Če želim kaj povedati, za to poskrbim osebno,« je se dodal bivši sodnik. In na vprašanje, ali kljub temu misli na politično delo, je dejal, da »sedaj mislim samo na svoje osebne probleme«. Povedal je, da bo 30. novembra na univerzi v Castellanzu, kjer ima napovedana predavanja, v začetku decembra pa bo na zasebnem potovanju. »Tudi sam sem radoveden, kdo

bo 30. novembra napovedal rojstvo kaksne stranke,« je se dodal Di Pietro.

Bivši sodnik ni preprical liderja Zelenih Carla Ripa di Meana, po katerem se bo Di Pietro kljub vsemu začel ukvarjati s politiko, čeprav je morda za nekaj časa odgodil napoved tega sklepa. Tudi člana tajništva DSL Franca Bassaninija Di Pietro demanti ni povsem preprical. Podčrtal je predvsem tisti del izjave, v kateri je bivši sodnik zanikal, da bi se kaj zgodilo novembra. Bassanini je namreč preprican, da bo Di Pietro ustanovil združenje, ki bo delovalo kot stranka. Bolj kot to pa je predstavnik DSL zanimala Di Pietrova usmeritev. »Ko bi zivel v

Nemčiji, bi Di Pietro, ki ni levičar, najbz somisljenik Helmutha Kohla, v Franciji pa Giscarda D'Estainga. Res pa je tudi, da bi se ne Kohl in niti Giscard pridružila Kartelu svoboščin, ko bi zivela v Italiji.«

Po Di Pietrovem demantiju so se oglašili tudi tisti, ki so veljali za njegove najožje sodelavce in prijatelje. »Nikoli ni bil govor o novi stranki, ampak samo o zaščiti državljanovih pravic. In na tej poti nameravam nadaljevati kot politik,« je povedal paktist Diego Masi, medtem ko je bivši zupan Pavie Elio Veltri rekel, da je v prejšnjih dneh novinarjem, ki so ga poiskali, zaman dopovedoval, da ne nastaja nobene stranka. Veltri je tudi

zanikal, da bi Di Pietro lahko sodeloval s stranko-podjetjem, kakršna je Berlusconi-jeva Forza Italia.

Politiki, ki so bili se v četrtek zelo zgovorni, so včeraj molcali. Samo predsednik poslanske ustavne komisije Gustavo Selva je posteno priznal, da je nasel neresnični novici in je obžaloval, da ni bil previdnejši. »Obljubim, da o tem ne bom več spregovoril, vsaj dokler ne bo Di Pietro osebno in uradno sporočil, da stopa v politično areno,« je se dejal Selva.

Kaj pa meniju ljudje? Večina tistih, ki jih je anketirala Cirm je menila, da bi Di Pietro ne smel v politično areno, kljub temu pa bi njegova morebitna stranka dobila okoli 16 odstotkov glasov.

Antonio Di Pietro

COSENZA / NA OSNOVI PRIČEVANJA SKESANEGA BOSSA

Jamstveni obvestili Sgarbiju in Maiolovi

Osumljena sta volilnega barantanja - Poslanca Kartela obtožujeta sodnike

COSENZA - Ko se je spomladi boss kalabrijske mafije Franco Pino skesal in sklenil, da začne sodelovati s pravico, so mnogi napovedali, da bo njegovo pričevanje povzročilo pravi potres v Cosenzi, kjer je imel Pino svojo operativno bazo. Včeraj je bilo zacutiti prvi sunek potresa, ki bi v prihodnjih dneh in tednih lahko sprostil se večjo rusilno moč, ker preiskovalci pokrajinskega protimafijskega odseka poglobljajo številna vprašanja.

Včeraj je protimafijsko tožilstvo iz Catanzara, ki je pristojno za Cosenzo, podpisalo dva zaporna naloga in rafal devetih jamstvenih obvestil, ki so bila namenjena vplivnim politikom. Med naslovniki obvestil so sedanji zupan Cosenze Giacomo Mancini in njegov

predhodnik ter sin Pietro Mancini, poslanca Kartela svoboščin Vittorio Sgarbi (predsednik poslanske kulturne komisije) in Tiziana Maiolo (predsednica poslanske pravosodne komisije). Poleg njih pa se Craxijev odvetnik Enzo Lo Giudice in nekateri drugi krajevni odvetniki. Osumljeni so sodelovanja z organizacijo mafijskega kova.

V ospredju tega dela preiskave je pojav, ki ga preiskovalci označujejo kot volilno barantanje. Pino je omenil, da so na upravnih in političnih volitvah v obdobju 1990-94 za 20 tisoč lir kupovali glasove nomadov, medtem ko naj bi Vittorio Sgarbi in Tiziana Maiolo v zameno za volilno pomoč obljubila delegitimiranje vse proti-

mafijske strukture tako z javnimi izjavami kot tudi z zakonskimi ukrepi. Vse je sicer še zelo nejasno tudi zaradi skoraj neprodorne molčečnosti catanzarskih preiskovalcev.

Na novico o jamstvenem obvestilu sta Sgarbi in Maiolova reagirala zelo ostro. Predsednik poslanske kulturne komisije je sklep sodstva označil kot »državni udar«, medtem ko je Maiolova poudarila, da je sodstvo napada zaradi njene idejne usmeritve in zlasti zaradi njenega parlamentarnega dela, kar je zelo hudo. Dodala je, da bo zaradi tega podeseterila svojo angaziranost v parlamentu.

Odločno sta obtožbo catanzarskih sodnikov zavrnila tudi Giacomo in Pietro Mancini.

MILAN / PODKUPNINE

Ielo zahteval osem let zapora za Bettina Craxija

Strog je bil tudi s predstavnikoma DSL Cervettijem in Pollastrinijem

MILAN - Osem let zapora in 50 milijonov lir globe je kazen, ki jo je milanski tožilec Paolo Ielo zahteval za bivšega socialističnega tajnika Bettina Craxija zaradi podkupnin, ki jih je placala uprava milanske podzemne železnice. Precej stroge kazni je Ielo zahteval tudi za bivša poslanca DSL (prej KPI) Giannija Cervettija in Barbaro Pollastrini in za podjetnike, ki so bili vpleteni v podkupninsko afero.

Ielo, ki se je v svojem koncnem posegu skliceval na pričevanja funkcionarjev Milanske podzemne železnice, je izhajal iz ugotovitve, da so se podjetniki in politiki dogovorili, saj so podjetja dobivala zakupe premorsorazmerno s pripravljenostjo, da plačujejo podkupnine. Zaradi tega je Ielo dokazoval, da podjetniki niso bili žrtve izsiljevanja, ampak so bili del skorumpiranega sistema, saj so se s tem sistemom tudi sami okoriscali, ker so bili pripuseni k dražbam in nato dobivali dela v zakup. »Od kar je prevzel vodstvo podzemne železnice socialistični predstavnik Antonio Natali je veljalo nacelo razdeljevanja denarja strankam, ki so na ta način bile deležne protizakonitega finansiranja,« je poudaril Ielo.

Po oceni mladega milanskega javnega tožilca je bil Bettino Craxi v tem sistemu najbolj izpostavljen, saj naj bi bil resnični »usklajevalec celotnega sistema«. Dober del desetih milijard lir, ki jih je milanska PSI dobila kot podkupnino za gradnjo podzem-

ne železnice, naj bi Craxi spravil »v lastni žep«. Poleg tega je Ielo pri utemeljevanju zahteve po strogi kazni omenil tudi Craxijev odnos do sodišča, saj se bivši socialistični tajnik ni javil na procesu in svojo odsotnost utemeljeval »s povsem neosnovanimi opravičili«. Tudi zaradi tega je tožilec povabil sodni senat, naj ne prizna bivšemu socialističnemu tajniku niti splošnih olajševalnih okoliscin, »ker si tega ne zasluži«.

Za Giannija Cervettija je Ielo zahteval 4 leta zapora in 10 milijonov lir globe, za Barbaro Pollastrini pa 3 leta in 4 mesece zapora in 10 milijonov lir globe. Dve leti zapora pa bi po tožilcevi oceni morali prisoditi Fiatovemu menedzerju Francescu Paulu Mattioliu, ki je kot predsednik gradbenega podjetja Cogefar Impresit baje odobril placilo podkupnin.

Po tožilcevem posegu je predsednik prekinil proces, ki se bo nadaljeval 15. novembra z zaključki branilcev, Craxijevega zagovornika Giannino Guiso in Enzo Lo Giudice pa sta že zahtevala, naj ne sodi njunemu klientu, ker naj bi že dokazal svojo pristranskost s tem, da je izdal zaporni nalog za bivšega socialističnega tajnika in s tem, da ga je proglasil za formalno odsotnega.

Pred prizivnim sodiščem pa se končuje prizivni proces proti poslovnezu Sergiu Cusaniju, ki je bil vpleten v podkupninsko afero Enimont. Tožilca Elena Visconti je zahtevala 9 let zaporne kazni za obtoženca, ki je bil v prvi stopnji obsojen na 8 let jece.

NOVICE

Vojaško sodišče: več kot 2.500 osumljenih

RIM - Preiskave zaradi goljufij proti visokim častnikom italijanskih oboroženih sil niso novost. Že pred leti so se začela z njimi ukvarjati tožilstva številnih vojaških sodišč. Vojaski javni tožilec Scandurra je povedal, da je bilo v tiste preiskave vpletenih več kot 2.500 častnikov in podčastnikov. V zadnjih petih letih so uvedli proti njim sodne postopke. Mnogi procesi so se zaključili z dokončno obsodbo. Scandurra je tudi objasn timer, da so obtoženci vrnili ogoljufancem kakih 5 milijard lir.

Februarja proces proti Tulliu Brigidi

RIM - Na rimskem porotnem sodišču se bo 16. februarja začel proces proti Tulliu Brigidi, ki je obtožen, da je ubil svoje tri otroke, Armandina, Lauro in Luciano. Tako je odločil sodnik za predhodne preiskave Luigi Fiasconaro ob koncu včerajšnje preliminarne obravnave. Brigida tvega obsodbo na dosmrtno ječo.

V ponedeljek senat o finančnem zakonu

RIM - V ponedeljek se bo v senatu začela razprava o finančnem zakonu. Senatorji bodo prejeli v roke besedilo, ki se precej razlikuje od prvotnega vladnega besedila, ker so v senatni komisiji za proračun posamezne politične stranke in skupine vložile vrsto popravkov. Osnovna številka pa je ostala nespremenjena: ko bi bil ta zakon izglasovan v sedanji obliki, bi država prisedila 32.500 milijard lir. Toliko naj bi znal dodatni doprinos italijanskih državljanov in podjetij za sanacijo državne blagajne.

UMOR PECORELLI / OBRAVNAVA

Vitalone zavrača obtožbe: »Vse so skuhale tajne službe«

PERUGIA - Po dosmrtnem senatorju Giuliu Andreottiju je včeraj na preliminarnem zasedanju sodišča na procesu zaradi umora novinarja Mina Pecorellija govoril Claudio Vitalone, nekdanji Andreottijev sodelavec, bivši sodnik in minister. Po njegovi verziji naj bi nad umor urednika revije OP legla senca tajnih služb. Novinarjem je po obravnavi povedal, da je odgovarjal na vprašanja o ugrabitvi in umoru Alda Mora (»...za rešitev katerega sem se boril vse do konca,« je pristavil), pa tudi o znani večerji s Pecorellijem leta 1979. Takrat si nisva bila več tako v laseh kot tri leta prej, ko me je Pecorelli napadal, je se povedal. Novinar naj bi se mu za tiste napade tudi opravičil, zaradi česar je povsem lažno, da bi bil vpleten v njegov umor, je se poudaril. Poglavlje zase so bili odgovori na vprašanja o topli z rimskega predmestja Ma-

gliane, ki naj bi izvršila v umor. Ko sem bil sodnik, sem tolpo preganjal, se je branil Vitalone.

Pred začetkom obravnave je - kot dan prej Andreotti - stisnil roko Pecorellijevi sestr Rosini, ki se je predstavila na procesu kot prizadeta civilna stranka. Njena odvetnika sta zahtevala od sodnika za predhodne preiskave, naj odredi za vse obtožence uvedbo sodnega postopka, da bo sodišče lahko odločilo o njihovih morebitnih krivdah.

Senator Andreotti je sledil tudi včerajšnji obravnavi. Iz spostovanja do sodnikov in do prijatelja Vitaloneja, naj bi izjavil. Ko so ga novinarji vprašali, ali se je na Siciliji res pridružil tajni frimasonski lozi, jim je v svojem ironičnem slogu odgovoril: »Najprej so trdili, da sem mafijec, nato da sem obiskoval bordele, sedaj, da sem postal se frimason...«

BRESCIA / NOVA ZAGONETKA

Odkod dosjeji o Di Pietru?

Sodniki iz Brescie včeraj zaslislali tudi ženi Paola Berlusconija

BRESCIA - Bivša žena Paola Berlusconi Mariella Boccardo je včeraj tri ure odgovarjala na vprašanja sodnikov Fabia Salamoneja in Silvia Bonfiglija, ki vodita preiskavo o bivšem sodniku Antoniu Di Pietru. Tako Boccardova kot sodnika niso hoteli po zaslisanju razkriti, o čem so govorili, prav gotovo pa so bili predmet zaslisanja dosjeji, ki so zadevali samega Di Pietra in Berlusconi-vo Fininvest in ki so bili ponujeni predstavnikom Severne lige.

Prav ti dosjeji, katerih vsebina ni povsem znana, baje pa ne vsebujejo posebnih novosti, so zdaj predmet preiskave sodišča iz Brescie. Včeraj sta namreč Salamone in Bonfigli zaslislali tudi enega od obeh moskih, ki je dosjeje ponudil Ligi, se pravi Domenica Brocchina. Drugega, Luciana Pancirolia, pa bodo zaslislali danes, prav tako danes pa naj bi se sodnikom javil tajnik Lombardske lige Roberto Calderoli, na katerega se je dvojica obrnila. Calderoli je sicer že povedal, kako so se stvari odvijale. Podtajnik Severne lige iz Creme mu je organiziral sestanek z dvojico, ki mu je pokazala dokumente, Calderoli pa jima je svetoval, naj se obrneta do sodnika. Kasneje pa sta Pancirolia in Brocchin po telefonu zahtevala denar v zameno za izročitev dosjejev. Tedaj je Calderoli obvestil policijo, ki je posegla in dokumentacijo zaplenila.

Kako pa je bivša žena Paola Berlusconi vpletena v zadevo? Za zdaj je znano le to, da je bil Luciano Panciroli njen »osebni trener«, predstavil pa ji ga je Domenico Brocchin, ki je po poklicu fiziote-rapet.

Na sliki (telefoto AP) bivša žena Paola Berlusconi ob prihodu na sodišče v Bresciji.

**DANES
V OSPREDJU**

Malpensa 2000 in Jadranska pot si nista navzkriž, temveč se znotraj razvojno-strateške politike Italije kvečjemu s pridom dopolnjujeta

TRST - Cemu bi si bili »Malpensa 2000« in »jadranska pot« navzkriž in zakaj bi si morali biti zagovorniki enega in drugega načrta v laseh?

Vprašanje, ki ni od muh, saj se dotika tudi občutljivih političnih strun, so zastavili na včerajšnjem posvetu v prostorih Centra za družbeno-gospodarske študije »Evropski dialogi« njegov predsednik in bivši evropski parlamentarec Giorgio Rossetti, deželni odbornik FJK za prevoze Cristiano Degano in državni poslanec Cesare De Piccoli, ki je ponovno ovrednotenje Jadrana kot osrednjega trgovskega, a tudi siceršnjega posrednika med srednjo Evropo, Sredozemljem, Crnim morjem in Daljnim vzhodom branil leta 1993 v strasbourški skupščini, letos (27. in 28. oktobra) pa se na zasedanju Združenja jadranskih luk v Anconi.

Na vprašanje so tudi odgovorili. »Ce se hočemo okoristiti s finančnimi sredstvi iz evropskega sklada za razvoj cez evropskih transportnih zvez, moramo nujno doseči kompromis, kar pomeni, da je treba speljati oba načrta, saj si nista nikakor navzkriž,« je poudaril Giorgio Rossetti v navzočnosti deželnih parlamentarcev Darka Bratine in Elvia Ruffina (oba DSL), Rinalda Bosca (SL), Gualberta Niccolinija ter Antoniette Marucci Vascon (FI) in Roberta Menie (NZ). Gre za cedni znesek 3.800 milijard lir, ki ga bodo evroparlamentarci dali razdeliti decembra letos, prav zato pa je nanje treba znati tudi vplivati. Evropa se je to leto že dvakrat izrekla za jadransko pot,

toda italijanska vlada se zmerom vztraja pri Malpensi. »Kaže, da bo to počela se naprej,« je povedal Rossetti, »vendar bi s tako trmo samo dokazala, da ji ni do drugega kakor do golega imidža, poleg tega bi na ta način izzvala celo vrsto nepotrebnih notranjih polemik, ki ne bi koristile ugledu Italije na tujem.«

Načrt za Malpenso je bil že financiran, a ni v skladu s strateškimi izbirami Evropske skupnosti, ki dajejo prednost multimodalnemu in kombiniranemu transportu, vtem ko je zadal tako imenovani jadranski plovni koridor izreden pomen zaradi vojne na tleh bivše Jugo-

slavije in s tem postal zelo dragocen za vso srednjo Evropo. Gre za relacijo, ki se razvija od Trsta do Brindisija, a ni zaradi tega interesantna samo za luke ondotnih italijanskih dežel, temveč tudi za Avstrijo, Nemčijo, Slovenijo, Grčijo in Turčijo - so poudarili na posvetu.

Zakaj so pozabili na Hrvaško, ne vemo.

Kompromisna rešitev, ki jo je nakazal Giorgio Rossetti, je takale: posojilo Evropske investicijske banke v višini 60 milijard lir, ki so ga že priznali za speljavo projekta Malpensa 2000, naj bi zamenjali z enakovrednim prispevkom brez vračila, ki bi ga utrgali strokovni postavki za Jadran; v tem

okviru bi lahko financirali avtocestno povezavo omenjenega letališča z avtocestama Milan-jezera in Milan-Turin. Rossetti je navedel, da bi velik del teh sredstev ostal vsekakor na voljo jadranski plovni poti. »Toda za doseg tega,« je pripomnil, »bi bilo treba nemudoma pritiskati na rimskega ministra za prevoze, kajti predlog o tem kompromisu bi moral iznesti on.« Poleg tega naj bi vlade vseh zainteresiranih italijanskih dežel ob Jadranu umestile strokovno delovno skupino, ki bi najpozneje do pomladi 1996 izdelala načrt o izvedljivosti kompromisa. Giorgio Rossetti se je ob tem navezal tudi na državni zakon za raz-

mah obmejnih območij st. 19 oziroma na tisto njegovo postavko, ki predvideva sklicanje konference o zagonu storitvenih dejavnosti.

Ko je podčrtal nujno po pritisku na ministra za prevoze, je Rossetti mislil na prisotne parlamentarce, ki so se deloma tudi priglasi k besedi. Za deželnim odbornikom Cristianom Deganom, ki je predocil potrebo po izdelavi

specifičnih strateških projektov v povezavi z zahtevo o vključitvi Trsta v železniško visokohitrostno mrežo Barcelona-Kijev, je Rinaldo Bosco omenil za-

Na slikah: pod naslovom pogled na del udeležencev posveta, spodaj predsedniška miza z Rossettijem, De Piccolijem in Tornellijem (Foto KROMA)

stalost prometnega omrežja v Italiji, Gualberto Niccolini opozoril, da železniški sistem v FJK ne more delovati, če ni npr. urejena zveza Sredipolje-Krmin, Elio Ruffino pozval k enotnemu nastopu vseh odgovornih institucij, Roberto Menia pa med drugim posvaril pred germanizacijo evropskega transporta, na kar je Darko Bratina odgovoril, da je takšen strah docela neutemeljen in da je potrebno uspehe drugih evropskih partnerjev pripisati »našim vrzelim«. »Prometne poti so take kakršne so, zato jih ne moremo spreminjati ali si izmisljevati nove,« je zatrdil slovenski senator ob pripombi, da se je vendarle treba otresti zgodovinskega balasta in se iznebiti drobnih partikularizmov; prevlada naj razum, drugače ne bomo s pridom izkoristili novih zgodovinskih priložnosti.

Enako meni poslanec Cesare De Piccoli. »Jadrana si nismo izmislili ne mi ne vi, ta plovna pot je zmerom bila, zdaj gre samo za to, da jo pametno izkoristimo,« nam je dejal ob zaključku posveta.

Drago Gasperlin

Evropski parlament se je letos že dvakrat zavzel za ovrednotenje jadranske poti

TRST - Evropski parlament je 26. oktobra letos odobril popravek k proračunu, ki predvideva financiranje nekaterih načrtov za okrepitev in raztegnitev cezevropskih transportnih mrež. Med projekti, ki so deželni sredstev, je znova tudi program za ovrednotenje jadranske plovne poti v svet, in sicer kot alternativa načrtu Malpensa 2000, kakor ga je predložila italijanska vlada in ki ga je Svet Evrope lanskega decembra v Essnu tudi osvojil. Popravek je bil sprejet s 315 glasovi, torej z absolutno večino, gre pa za drugo povoljno odločitev evroparlamenta v prid Jadranu, saj se je prvič enako izrekel 18. maja.

V obeh primerih je stališče strasburske skupščine

izzvalo ostre kritike enega dela italijanskih sredstev množičnega obveščanja, predvsem časopisov, katerih novinarji so resno podvomili v sposobnost in resnost evroparlamentarcev...

Rimska vlada je vsekakor se naprej vztrajala pri projektu za okrepitev mednarodne vloge milanskega letališča Malpensa, tako da ga bo moral ministrski svet Evropske unije vnovič predložiti strasburskim parlamentarcem, ki se bodo sesli decembra. To pa pomeni, da se utegne izničiti načrt za valorizacijo jadranske poti v evropskem slogu. Zakaj? Po eni strani zaradi napačno zastavljenega načela o doslednosti pri zagovarjanju lokalnih interesov na območju Lombardije, po drugi strani

pa zaradi nepazljivosti, ali bolje površnosti pri zaščiti interesov skrajnega severovzhodnega dela države, ki pravzaprav ne bi smeli biti v nasprotju s potrebami notranjskine, temveč bi jih morali kvečjemu dopolnjevati v korist celovite državne skupnosti. Vrtičkarji tega morda ne morejo razumeti.

Naj bo tako ali drugače - priložnosti, ki jo jadranskim deželam ponuja Evropa, ne gre zamuditi. Evropski parlament je že pred 12 leti zarisal strategijo, ki poudarja nujno po razmahu multimodalnih oziroma kombiniranih prevozov, obenem pa se luske infrastrukture evropskega pomena, za kar je namenil tudi ustrezna finančna sredstva. Izbiro jadranske poti je se bolj podkrepila

balkanska vojna, ki je na mah pretrgala vse kopne vezi med osrednjo Evropo na eni ter Grčijo in Bližnjim vzhodom na drugi strani. Nastalo vrzel lahko zapolnejo le jadranske - zlasti pa severnojadranske - luke. Dokaz tega je tudi v dejstvu, da so Evropsko konferenco o prevozi na Sredozemlju leta 1993 priredili ravno v Trstu, za kar se gre zahvaliti ne le italijanskim poslancem in senatorjem vseh političnih barv, temveč tudi grškim in nemskim parlamentarcem, vladi Republike Slovenije, turskim oblastem, pa se bližnje-vzhodnim državam.

Ko je Evropski parlament 18. maja nadomestil postavko Malpensa s postavko

Jadranska pot, je predvidel nakazilo 1,8 milijona ekujev za zagon kombiniranih prevozov na relaciji München-Dunaj-Bologna-Ravenna-Ancona-Brindisi-Grčija, hkrati pa vključil med priobalne plovne poti zvezo Trst-Ravenna-Ancona-Brindisi, a

pod novo postavko »jadranski koridor« tudi progo za kombinirane prevoze Trst-Ravenna-Ancona-Brindisi... Grčija-Ciper-Malta-Severna Afrika.

Jadranska pot je torej evropskega zadiha in ni navzkriž z Malpenso. (dg)

Utrinki iz preteklosti

Ul. Pondares, zima 1947

Okusi ljudi se v času ne spreminjajo. Prav tako kot danes, so si tudi nekoč ljudje pozimi radi privoščili tople kostanje. Z njimi so si privezali dušo, hkrati pa tudi malce ogreli premražene roke. V primerjavi z današnjimi, modernimi in

pred vetrom in dežjem zavarovanimi stojnicami, si je morala žena pomagati s skromnim premičnim vozičkom. Na njem je poleg kotla za praženje kostanjev stala še plinska svetilka. Praženje in prodajanje kostanjev po ulicah je

bil večinoma moški posel, tako da so bili prizori, kakršnega vidimo na fotografiji, razmeroma redki. Kostanjarji so prihajali iz Furlanije. Za »škartoček« z desetimi kostanji je bilo treba odsteti 5 čentezimov.

D. in G.

Bralce naprošamo, da posredujejo fotografije za objavo ali sporočijo morebitne pripombe in dopolnila k

objavljenim fotografijam Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici, tel. 632663.

V vili Manin o liku pisatelja Pasolinija

PASSARIANO - Od kod je treba izhajati, da bi lahko zarisali obris Pasolinija, kot »učitelja trobentic«? Morda iz didaktičnih izkušenj v furlanskih solah, ali pa bi treba podrobneje analizirati njegovo poučevanje, ki je bilo obenem kritika in neizprosna diagnoza o stanju družbe, ki ni izpolnila svojih obvez, pozabila ali pa zatrla vrednote in stopila na pot razvoja brez napredka?

Na včerajšnjem prvem dnevu zasedanja v vili Manin v Passarianu, ki bo zaključilo manifestacije, ki sta jih priredili Dezela in Poredononska pokrajina po 20 letih smrti Pier Paola Pasolinija, je novinar, pisatelj in vicedirektor Espresso Enzo Golino podal uvodno poročilo zasedanja; govoril je o večkrat napotni in mnogokrat izkoriščani prisotnosti Pasolinija, ki sta ga obravnavali tako levica kot desnica. Med drugim se je spomnil na tistega Pasolinija, ki je že pred 20 leti zahteval travmatičen proces za tedanji vodilni razred, obsojeval moč konzumne družbe in kulturno omologacijo.

Zasedanje se bo danes nadaljevalo in se zaključilo z branjem Pasolinijevega dela »Padre selvaggio«.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

28.

»Nič novega mi nisi povedala. Tudi mene teži vse to. V delavski zadruzi me je sicer počakalo mesto, ko sem se vrnil od vojakov. Pa tudi tam je vzdusje, kakršnega si človek ne bi pričakoval. Ko sem pred dnevi kupca samo pozdravil po slovensko, me je direktor že prijel: »Oprostite, tudi tukaj se sme govoriti samo po italijansko!« Ce se se tako potuhnemo in vse potrpiamo, nam črnuhi se vedno ne dajo miru.

Pa to danes v Lonjerju! Toliko smo se pripravljali, toliko čakali, da bi stvar z društvom pomaknili naprej... se to nam je spodletelo zaradi skvader, ki se izzivljajo in strahujejo po nasih krajih. A kaj nam ostane... Bomo pa drugič spet spravili ljudi skupaj, gotovo bo šlo bolje. Nič drugega ne kaže: stisniti zobe - molcati, če hoče! - in delati naprej. Vzdihovanje nam ne bo nič pomagalo.

No, pa saj sem ti to že prevečkrat povedal. Za danes bo dovolj, tudi ker je že pozno. Na Katinaro ne utegneva več. Spotoma pa se bova pogovarjala raje o čem drugem. ..grenkobe je že do grla.

Kako je pri vas doma? Vem, da vam ni lahko, a kolikor vem, ste vsaj zdravi. Glede ostalega pa si niste nič krivi: glede penzije po očetu in glede dela... Smo pač Slovenci,« je spet zdrknil v mračne občutke.

»Ah, kaj! Saj sva rekla, da ne bova več o teh rečeh...«

Pa Ninče v soli? Kako se je kaj prilagodil? To me res zanima... če jim bo uspelo zmalčiti nase otroke s svojo civilizacijo...«

»Ninče je ves iz tira. Ne more in ne more razumeti, zakaj je vse tako proti nam. Tudi na njega letijo izzivanja in sramotenje... Z nič drugega mu ne vem pomagati kot z nasveti, naj samo molci in naj se družbi raje izogne.«

»Kaj bi drugega... Nikjer nikogar, da bi ustavil te zločine. Da bi se imeli kam pritožiti... in ga tudi zlepa ne bo!« je Ivan ves nasršen in zagrenjen zarobantil. Potem me je prijel pod roko. Blizala sva se že našemu domu.

Njegov trdni korak me je pomiril. Stopicala sem molče ob njem in ga od časa do časa toplo pogledala, se mu nasmehnila. Bil je edina stvar, ki mi je bila v teh dneh v duševno oporo. Veliko mi je pomnil, kot prijatelj in zaupni tovaris.

S srcem, polnim hvaležnosti, sem ga povabila v hišo. Moje vabilo je seveda vljudno sprejel, obenem pa sem opazila, kako ga je obsla nekakšna zadrega. To me je motilo. In že sem ga hotela naravnost vprašati, ko nama je pridirjal naproti Ninče. Že na pogled je bil ves iz sebe in komaj je iztisnil iz sebe:

»Fa. fašisti. Imeli so svoj pohod. Razbijali so po Sv. Ivanu. Pretepali. divjali! Tako so divjali in kričali!« je hlupal, potem pa se od silne vznemirjenosti stisnil v moje naročje in se razjokal. Komaj sem ga pomirila.

»Brž domov! Ze tako so v skrbah,« se je potem zdrznil in letel domov.

Tudi midva sva kolikor mogoče pohitela, spotoma pa mi je Ivan še rekel:

»Marta, samo za hip se lahko zadržim. Tudi pri nas doma so goto-

vo vsi nestrpni. Saj razumeš!«

Zalostno sem prikimala.

Na stopnišču doma naju je prestregla sestra Iva. Prihitela nama je naproti, ko je Ninček naznanil, da prihajava. K Ivanu se je obrnila s posebno pozornostjo:

»Lepo pozdravljen, Ivan. Kako naj se vam zahvalimo, da ste v takem pospremlili našo Marto! Izvolite noter, prosim.« je rekla in naju pospremila naravnost v kuhinjo.

»Oh, da sta le prispela!« se je mati oddahnila in naju ganjena objela.

»Hvala ti, Ivan. Res si pravi sosed, da si se v takem pobrigal za našo Marto.« Stiskala mu je roke in kar zaihtela, tako ji je odleglo.

»Dober večer, mati Justa. Kar pomirite se. In kaj bi se zahvaljevali. Kar sem storil, je bilo moja dolžnost.«

»To pa že ne bo držalo. Veliko ste osebno tvegali.« je bila danes Iva zacuda vsa drugačna do Ivana. Morda je zacutila, da se nekaj plete med nama.

»Tudi to, da ste tako zagreti pri organiziranju mladinskega društva. in kljub temu, da je vasa mati težko bolna in jo vi edini preživljate. Brezposelnost tvegate. To bi bilo strašno. Kako bi fašisti sele potem slavili zmago, ko bi vas spravili ob tla.«

Tudi na službo, na preživetje je treba paziti v teh casih. To je prvo. Vsa družina visi na vaših ramenih. Pa saj si lahko mislim, kako grenak je ta kruh, koliko se mora človek pritajiti, koliko osebne odpovedi in obvladanosti, da črni teror tudi vas ne pomendra. Res, pazite nase, Ivan! Za nas vse je zelo pomembno, da je kje kak tak, kot ste vi!« je Iva kar govorila.

Potem smo se pomaknili vsi v izbo in Iva mu je ponudila stolicco.

»Prav pravite, Iva, ko opozarjate, da je treba v teh casih skrivati, kaj si. In človek ni nikoli dovolj pazljiv. Vsi Slovenci bi se morali zavedati, kako strupenega in nevarnega sovražnika imamo pred sabo, sovražnika, ki nas hoče z vsemi sredstvi iztrebiti. V tej vihuri je edino možno preživeti, če si skrajno rezerviran, če se potuhne?.«

»Biti rezerviran, potuhnen.« se je tedaj pritaknil Ninče. »To so same čudne besede za eno in isto, kakor jaz razumem: na vse bi morali samo molcati, požreti.« je bil ves razburjen. In ko je videl, da smo ostali brez besed od njegove otroške iskrenosti, je kar nadaljeval:

»Gospod Ivan, to sploh ni nobena modrost: molčanje. Fašistične skvadre točno vejo, kdo smo in kje smo. Pridivjajo in oddivjajo: zdaj te premlatijo s pendreki, tam so dali piti komu ricinus. streljajo. Ce kje najdejo knjige, jih zažgejo in nihče jih ne ustavi.«

Ce bi videli, kaj je bilo danes pri Sv. Ivanu. Sploh ni hotelo biti konca njihovega uničevanja. Kako biti tiho? Mislite, da bo ljudem kaj pomagalo. vse potrpeti in molcati! Jaz tega nočem niti slisati več!« je dvignil glas Ninče, potem pa se poparjeno in s solzami v očeh pobral v svojo sobo.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PISMO UREDNIŠTVU

Nekdanji Sv. Jakob izginja

Ce v neki mestni ulici podrejo staro in na njeno mesto postavijo novo hišo, je to sprememba, a ne takšna, ki bi odločilno vplivala na videz tega dela mesta. Pri Sv. Jakobu, ki je včasih veljal za predmestje Trsta, danes pa je že njegov sestavni del, je poseg spreminjanja veliko večji, bolj globok. Stari prebivalci, ki so v tem predelu živeli (bili so v glavnem Slovenci), ki so delali v Trzaskem Arzenalu, ladjedelnici Sv. Marka in v trzaskem pristanišču, bi prav gotovo ne vedeli, kje so, ce bi jih danes, pri vseh gradbenih delih, ki na tem območju potekajo, postavili na primer na križišče Ul. Montecchi z Ul. Ponzianino, ali z Istrsko ulico, Ul. Muraglione, sedaj pa se z delom Ul. Molino a vento.

Vse te ulice so za promet zaprte, povsod potekajo dela za novo kanalizacijo, plinsko in električno napeljavo. S strani Ul. Montecchi ze lahko vidimo veliko večnadstropno stavbo, v kateri bodo, po načrtih, veleblagovnice in druge trgovine, pa tudi stanovanja in prostori se za druge dejavnosti.

Stavbe bodo tako visoke, da bodo odvzele tistim redkim prebivalcem, ki so se tu ostali, pogled na trg in okolico, in samo se ena ali dve stari hiši bosta zaenkrat spominjali, da so tu, v svojih starih, neudobnih hiškah, živeli meščani, ki dolgo niso imeli niti električne razsvetljave, mnogi pa se do zadnjega niti vode, ki so jo nosili iz studenca.

Pa vendar so se za te svoje hiške borili, zeleli v njih ostati, pa jim vsa njihova odločnost ni nič pomagala. Vsi so se v glavnem že preselili, eni so dobili že stalna, drugi le začasna stanovanja. Na začetku svojega protesta so se zaklinjali, da svojih hiš (neke-teri so si jih tudi lepo uredili) ne bodo zapustili, drugi so bili bolj popustljivi. Tako temeljite spremembe, kot jo doživlja Sv. Jakob, ni doživel v našem mestu niti stari del Trsta, kjer so sicer popravljali hiše, jih obnavljali, niso pa spremenili zunanje podobe celotnega mestnega predela tako, kot se to dogaja pri Sv. Jakobu.

Svet gre naprej in vse pač ne more ostajati pri starem. Pa vendarle so prebivalci tega okraja mnjenja, da bi se bilo lahko ohranilo marsikaj, kar so s sedanjim posegom podrl, pa je bilo tako značilno prav za Sv. Jakob.

Neva Lukeš

DEŽELNA KRIZA

Liga zavlačuje
in tudi pogojuje
vsa pogajanjaMed morebitnimi zavezniki
vse večje nezadovoljstvo

VIDEM - Severna liga se dalje močno pogojuje politične pogore in pogajanja za izvolitev nove deželne vlade. Včeraj je zaradi tega odpadlo napovedano videmsko šrečanje Lige in levosredinskega zavezništva, ki je bilo odloženo na danes, medtem ko se vse bolj blizu torkova seja deželne sveta, ki ima na dnevnem redu izvolitev novega odbora.

Bossijeva stranka je predsinocnjim zahtevala zase predsedstvo odbora (potrditev Alessandra Fasolo) in kar štiri odborniške resorje. Deželni tajnik Roberto Visentin je zahteval, da bi poleg Guerrove, v novo upravo potrdili dosedanje upravitelje Beppina Zoppolata, Giampiera Fasolo, Viviano Londero in Pietra Arduinija. Levosredinski sogovorniki so precej odločno zavrnili njeno zahtevo, nakar je Liga včeraj sklicala svojo svetovalsko skupino.

Seja Severne lige je trajala do večernih ur, med enim in drugim potovanjem v Rim (bivša predsednica bo

danesh znova gost na Kvirinalu) je bila navzoča tudi Guerrova, ki očitno zelo računa na ponovno potrditev. To pa ni po godu nekaterim njenim somisljenikom in zlasti ne ljudski stranki, ki je mnenja, da bi bila tako vidna kontinuiteta s starim odborom zelo škodljiva za novega.

Situacija se, kot vidimo, ne premika z mrtve točke. Včeraj so nekateri tudi predlagali, da bi Guerrovi, v pomanjkanju okvirnega političnega dogovora, poverili neke vrste poizvedovalni mandat, kot v času nekaterih demokristjanskih vlad. Spet drugi pa so mnenja, da bi morala leve sredina (DSL, Ljudska stranka, zeleni, republikanci in bivši socialisti) samostojno predstaviti svoj upravni program v deželnem svetu ter nato okrog sveta iskati politično podporo. Gre za zelo krhke resitve, ki gotovo ne peljejo v smer pričakovane ter prepotrebne izvolitve večinske in istocasno stabilne deželne vlade.

Na sliki KROMA
Alessandra Guerra

BELJAK / ŠESTI KONGRES NARODNIH SKUPNOSTI

O manjšinah pod geslom
»Svoboda v raznolikosti«

Uvodni govor namestnika koroškega glavarja Grasserja

BELJASKE TOPLICE - Ob prisotnosti številnih političnih in manjšinskih zastopnikov iz celotnega prostora Alpe-Jadran se je sinoci začel šesti kongres narodnih skupnosti pod geslom »Narodne skupnosti v Evropi - Svoboda v raznolikosti«. Prireditelj kongresa je dežela Koroška v sodelovanju s Komisijo Evropske unije, glavna tema pa aktualno vprašanje evropske dimenzije manjšinskega prava, ki je bilo tudi predmet okrogle mize, pri kateri so sodelovali vidni politični zastopniki iz Koroške in Slovenije, namesto napovedane udeležbe predsednice deželne vlade Furlanije Julijske krajine Guerrove pa smo prisluhnili samo izvajanjem deželne funkcije.

V imenu prireditelja je udeležence kongresa pozdravila voditeljica urada za slovensko

manjšino pri koroški deželni vladi Marija Novak-Trampusch, uvodni govor pa je imel namestnik koroškega deželne glavarja Karlheinz Grasser. Svobodnjaski politik je v svojem govoru poudaril potrebo po naddržavnem evropskem manjšinskem pravu, ki naj bi bilo ključ za obsežno enakopravnost etničnih manjšin in s tem neprecenljiv prispevek za mirno bodočnost Evrope. Menil je tudi, da bi moralo biti enotno manjšinsko pravo povezano z nacionalno samoodločbo ter se izrekel za Evropo narodov in narodnih skupnosti, toda proti Evropi multikulturalnosti. Vseevropsko manjšinsko pravo pa bi moralo postati več kot samo napoved o dobrih nameni: manjšine bi morale imeti možnost, da tudi dejansko uveljavijo pravice, zapisane v takem vseevropskem

manjšinskem pravu.

Glede položaja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem je Grasser menil, da je Koroška lahko ponosna na raven sožitja in tudi uresničitve manjšinskih pravic. Dodal pa je, da je samoumevno, da se manjšina ne mora zadovoljiti z doseženim. S tem v zvezi je poudaril, da bi resitev vključitve mansine v proces političnega odločanja pomenil nadaljnji korak k dosegu evropske ravnosti, v nasprotnem primeru pa grozi nevarnost, da bo Koroška zaostala za »demokracijami v razvoju«, kot sta to Poljska in Hrvaška.

Kot je bilo sicer pričakovati, je Grasser nacerl tudi vprašanje pravic Staroavstrijcev v Sloveniji in od slovenske države zahteval, naj letem priznava pravice, kot jih Slovenija že priznava italijanski in madžarski narodni sku-

pnosti ter Romom. Pri tej svoji zahtevi se je skliceval na rezultat ljudskega štetja leta 1991.

Se pred okroglo mizo o temi »Evropska dimenzija manjšinskega prava«, o kateri bomo obsirneje poročali v naši jutrišnji izdaji, je Center avstrijskih narodnosti predstavil knjigo »Mednarodno in evropsko mansinsko pravo«. Prvi dan dvodnevne kongresa se je koncal s sprejemom koroškega deželne glavarja, katerega so se udeležili tudi vsi vidni predstavniki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, danes pa so na sporedu številna predavanja o osrednji temi kongresa. O dejavnosti mednarodnih organizacij v korist manjšin bodo namreč govorili predstavniki Sveta Evrope, OVSE in Združenih narodov.

Ivan Lukan

KOROŠKA / DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE

Smollejeva kandidatura
vse bolj predmet polemikPomisleki v NSKS, vse večji odpor v katoliškem
taboru in razdor v samem Liberalnem forumu

CELOVEC - Kandidatura koroškega Slovenca Karla Smollejeja pri državnoborskih volitvah 17. decembra na listi Liberalnega foruma med člani predsedstva Narodnega sveta koroških Slovencev ni deležna soglasne podpore. Na četrtkovi seji enajstclanskega gremija, ki jo je vodil novi predsednik Nanti Olip, je prišlo le do večinske podpore Smollejevi kandidaturi, dokončno odločitev o morebitnemu proglasu NSKS za nekdanjega predsednika EL in nekdanjega zelenega državnega poslanca pa naj bi sprejel Zbor narodnih predstavnikov NSKS v prihodnjih dneh.

Kot smo poročali, je že takoj po objavi Smollejeve kandidature bilo iz vrst krcansko-konzervativne-

ga Narodnega sveta in se posebej Enotne liste bilo slišati kritične glasove na račun sporazuma med EL in Liberalnim forumom. Kritiki so pri tem navedli izrazito antiklerikalno politiko LF in pa dejstvo, da je sporazum sklenila »pesčica ljudi v Celovcu«, ne da bi imele periferne strukture EL možnost soodločanja.

Predsednik Narodnega sveta Nanti Olip osebno zagovarja Smollejevo kandidaturu na listi Liberalnega foruma, kajti Smolleje »kandidira na avtonomnem manjšinskem mandatu in je odgovoren edinole manjšinam, ne pa stranki«. Avtonomna kandidatura se ujema tudi s cilji NSKS, ki zagovarja samostojno zastopstvo manjšin v zakonodajnih telesih, je

se dodal Olip.

Medtem ko se bo NSKS zanesljivo, čeprav le večinsko odločil za Smolleje, je negativno stališče slovenskega katoliškega tabora očitno. Cerkveni list slovenskih vernikov na Koroškem, »Nedelja«, je vest o Smollejevi kandidaturi objavila le indirektno: v najnovejši izdaji je ponatisnjeno pismo bralke, ki ostro obsoja »nenacelno koalicijo« med Enotno listo in Liberalnim forumom in ki navaja, da je voditeljica LF (Heide Schmidt) se pred kratkim s ponosom izstopila iz katoliške Cerkve, zagovarjala splav in se zavzela za odstranitev križev iz solskih razredov. Objavljeno pismo zaključuje s jasnim pozivom: »Propricana sem, da mnogo tega volilcev ne bo zagovarjalo oz. podpiralo take politike«.

Smollejeve kandidature ne bo podprla niti Zveza slovenskih organizacij na Koroškem (ZSO), katere predsednik Marjan Sturm je že sporočil, da so preference te osrednje politične organizacije pri zeleni manjšinski kandidatki Terziji Stojšičevi in socialdemokratih.

Smollejeva kandidatura medtem ne buri duhov le med koroškimi Slovenci, temveč je povzročila spor tudi znotraj deželne organizacije Liberalnega foruma. Dnevnik »Kleine Zeitung« poroča, da mestna organizacija LF v Beljaku grozi z izstopom iz stranke, ker ne odobrava volilnega pakta s Smollejem, ki ga je podprl tudi predsednik koroške deželne organizacije Hans-Peter Haselsteiner.

Ivan Lukan

CELOVEC / NUKLEARKA KRŠKO

Avstrija: podpora
Sloveniji proti
jedrski energiji

CELOVEC - Mednarodni protijedrski organizaciji Global 2000 in Greenpeace bosta masivno podprli slovenske aktiviste proti jedrski energiji v kampanji za zaprtje slovensko-hrvaske nuklearke Krško. To so včeraj poudarili vidni predstavniki obeh organizacij ob predstavitvi enournne multivizije o nevarnosti jedrske energije v Celovcu. Multivizijo bodo prikazali po vsej Koroški, od 1. decembra dalje pa bo potovala tudi po vsej Sloveniji.

Predstavnica organizacije za varstvo okolja »Global 2000« Eva Glawischnig je ob predstavitvi multivizije poudarila, da je referendum o zaprtju nuklearke v Krškem »velikanska možnost« za izstop iz jedrske energije, zato bo »Global 2000« v sodelovanju z Greenpeaceom izkoristil vsako priložnost, da bi referendum tudi uspel in se Slovenke in Slovenci odločili v korist jedrske energije. Od avstrijskih politikov pa je zahtevala, da Sloveniji v primeru pozitivne referendumske odločitve pomagajo s konkretnimi ponudbami za izstop iz jedrske energije. Pozitiven izid referenduma v Sloveniji pa da bi bil tudi pomemben signal za vso vzhodno Evropo, je se dodala predstavnica organizacije »Global 2000«.

Referentka za jedrska vprašanja je v zvezi s pomočjo Sloveniji pri izstopu iz jedrske energije menila, da bi Avstrija morala pomagati z izvozom električne energije po ugodni ceni, kot tudi pri vzpostavitvi novih in čistih energetskih sistemov v Sloveniji sami. Ze zdaj bi bilo potrebno, da se v Avstriji v ta namen ustanovi koordinacijsko telo, ki bi takoj začelo s pripravi izdelave ponudb Sloveniji. »Zaprtje nuklearke Krško ne predstavlja nikakršnega tehničnega problema, odločilna da je politična volja, to storiti.« je bilo poudarjeno na tiskovni konferenci ob predstavitvi multivizije.

Kot smo že poročali, je pobuda 37 poslancev državnega zbora Slovenije za izvedbo referenduma o zaprtju jedrske elektrarne Krško naletela na pozitiven odmev tudi pri koroških politikih. Tudi deželni glavar Christof Zernatto je za primer, da se večina Slovencev in Slovenk na referendumu odloči za zaprtje JE v roku desetih let, zahteval finančno pomoč Avstrije in ob tem opozoril na številne obljube najvisjih avstrijskih politikov, da Slovenija lahko računa za pomoč pri morebitnem izklopu v Avstriji nadvse sporne nuklearke v Krškem.

I. L.

AVSTRIJA / NEONACISTIČNI LETAKI

Zdaj grožnje proti madžarski manjšini

Letaki s podpisom »Graf Starhemberg« pred šolo v Feldbachu na Štajerskem

GRADEC/DUNAJ - Avstrija je - komaj mesec dni po četrti seriji atentatov s pisemskimi bombami - soočena z novimi grožnjami desničarski skrajnežev. V mestu Feldbach na Štajerskem (blizu meje z Madžarsko) so se pojavili letaki z neonacističnimi gesli, tokrat naperjeni proti v mestecu živečim članom madžarske narodnostne skupnosti. Letaki so bil podpisani z »Graf Starhemberg«, imenom, ki ga varnostni organi dobro poznajo iz priznavalnih pisem pri vseh dosedanjih atentatih s pisemskimi bombami.

V letakih, ki so se pojavili že pred nekaj dnevi, javnost pa je za to izvedela sele včeraj, »Graf Starhemberg« poziva prebivalstvo, naj se brani »proti levemu odpadcu« in naj ne tolerira tujcev v mestu. Vrh tega so izrecne grožnje proti v Feldbachu in okolici žive-

veci madžarski narodni skupnosti.

Letaki so se pojavili pred glavno šolo v Feldbachu, katere ravnatelj je pripadnik madžarske narodnosti. Ta je v pogovoru za avstrijski radio (ORF) dejal, da je v zadnjih dneh bil tarča številnih anonimnih telefonskih groženj, se posebej, ker se je na solski ravni prizadeval za integracijo tujcev oz. inozemskih otrok v Feldbachu.

Po podatkih varnostnih organov je letake delil neki moski, prebivalstvo pa naj bi zdaj pomagalo policiji pri identifikaciji neznanca.

Kot smo poročali, so desničarski ekstremisti sele zacetek tedna zagrozili Mariji Lolej, aktivistki za človekove pravice, z novim atentatom. Lolejeva je v začetku oktobra bila težko ranjena pri eksploziji pisemske bombe v Poyndorfu v Nižji Avstriji. Tudi takrat se je

v priznavalnem in bombi priloženem pismu pojavilo ime »Graf Starhemberg«.

Notranji minister Caspar Einem, ki je po krvavem atentatu na štiri pripadnike Romov v Bortah na Gradiščanskem in atentatu s cevno bombo pred dvojezično ljudsko šolo v Celovcu zamenjal sefa specialne enote za boj proti terorizmu, je napovedal, da varnostni organi storijo vse, da bi odkili storilce. Takoimenovane vroce sledi se niso odkrili, je poudaril minister, zato se naprej velja svarilo pred morebitnimi nadaljnjimi napadi desničarskih ekstremistov. Kot je najnovejši primer samo se potrdil, so se posebej ogroženi osebe, ki si prizadevajo za sožitje in integracijo tujcev, beguncev in narodnih skupnosti ter aktivisti za človekove pravice. (I.L.)

V DEVINSKO-NABREŽINSKI OBČINI

Prihodnji teden nova odbornika

Antoni: Koalicija se bo razširila

Devinsko-nabrežinski župan Giorgio Depangher bo prihodnji teden uradno sprejel odstop odbornikov Antona Gasperija in Giuliana Goata in hkrati imenoval njuna naslednika. Župan bo o spremembah predhodno obvestil načelnike svetovalskih skupin in kasneje seveda tudi občinski svet.

O političnem in upravnem položaju v občini je predsinocnjim obsirno razpravljala svetovalska skupina "Skupaj za Devin-Nabrežino". Kot nam je povedal njen načelnik Danilo Antoni je na seji tekla beseda o napovedanih spremembah v občinski upravi, o vse težjih odnosih med tajnico in odborom ter o nekaterih drugih aktualnih zadevah. Glede političnega položaja so Antoni in somišljeniki izrazili potrebo po razširitvi sedanje večinske koalicije na tiste stranke in občinske komponente, ki so na en ali drugi način podprle Depangherjevo izvolitev. Gre predvsem za Ljudsko stranko, ki kaže veliko zanimanje za delo sedanjega občinskega odbora.

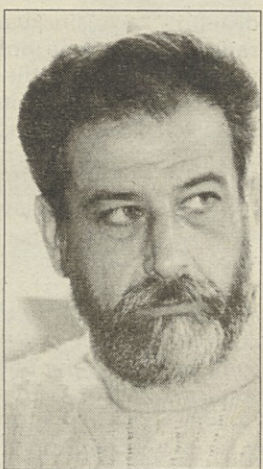
Svetovalci "Skupaj za Devin-Nabrežino" so vzeli v pretes tudi gradnjo načrtovanega plinskega terminala SNAM na ozemlju sosednje trziške občine. Bili so mnenja, da bi izvedba tega ogromnega projekta, proti kateremu so že nastopile mnoge stranke in uprave, prizadela

Anton Gasperi

izredno hudo ekološko škodo tudi za devinsko-nabrežinsko stvarnost. Od tod poziv županu Giorgiu Depangherju, da se odločneje nastopi proti nameram SNAM, o katerih se bo na pobudo večinskega zaveznika najbrž že na prihodnji seji izrekla tudi občinska skupščina.

Gasperi in Goat bosta torej, kot omenjeno, uradno odstopila v začetku prihodnjega tedna. Gasperi (zunanji odbornik, ki ga je predlagala Slovenska skupnost) iz zdravstvenih razlogov, Goat (predlagala ga je Komunistična prenova) pa zaradi prevelike poklicne obremenjenosti. Gasperi, ki je nasledil Andreju Spečiču, se je ukvarjal s proračunskimi vprašanji, Goat pa s problematiko osebja, ki je, kot znano, eno najbolj perečih problemov Občine Devin-Nabrežina. Vprašanje osebja je v marsičem povezano z vprašanjem občinske

Giuliano Goat

tajnice, s katero pa bodo morali upravitelji, kot kaže, zal se shajati, saj Prefektura se naprej vztrajno zagovarja svojo funkcionalnost.

Depangher bo, kot smo izvedeli, zamenjal Gasperija in Goata z dvema zunanjima odbornikoma, ki torej ne bosta člana občinskega sveta. Glede tega krožita imeni Micheleja Zanetti in Danila Verzeznassija. Prvi je zelo znana osebnost v tržaški javnosti, saj je bil dolgo let predsednik Pokrajine, ko se je slednja zelo odprla do slovenske manjšine. Bil je med glavnimi pobudniki mednarodne manjšinske konference, vsekoli pa je zagovarjal tudi reformo psihatrije, ki jo je v Trstu pogumno izvajal pokojni Franco Basaglia.

Zanetti je bil nato precej časa predsednik pristaniške ustanove. Verzeznassi pa je bivši funkcionar pokrajinske uprave. S.T.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET / PREUSTROJ PODJETJA ACEGA

"Neskončni zgodbi" še ni videti konca...

Ali bo ponedeljkova seja skupščine odločilna?

V tržaskem občinskem svetu se nadaljuje "neskončna zgodba" o načrtovanem preustroju mestnega podjetja ACEGA. Po incidentu, ki ga je sprožil svetovalec "Nord libero" Giorgio Marchesich (na sliki), je skupščina prejšnjo noč do treh zjutraj nadaljevala maratonsko soočenje. Na dnevnem redu so bili popravki k sklepu, ki so jih predložili svetovalci opozicije in Enrico Bran (Ljudska stranka) v svojstvu predsednika pristojne svetovalske komisije.

Illyjeva koalicija je po polemikah in sporih iz prejšnjih dni končno nasla nekaj skupnih točk z delom opozicije. Medtem ko Stranka komunistične prenove in Nacionalno zavezništva vztrajata pri odločnem in brezkompromisnem nasprotovanju pre-

ustroju ACEGA v delniško družbo, so Severna liga, LpT in CCD pripravljeni na dialog z večino. Gre predvsem za to, da bi občinski svet imel večjo kontrolo

nad poslovanjem bodoče delniške družbe z večinskim deležem Občine. Naj omenimo, da se je Severna liga med volilno kampanjo celo zavzemala za popolno privatizacijo podjetja za plin, vodo in elektriko.

Razprava se bo nadaljevala v ponedeljek, ko bo morda padla odločitev o tem pomembnem, a hkrati tudi zapletenem vprašanju. Četrtkove seje se ni udeležil župan. Njegovo odsotnost (Illy je na krajšem dopustu) so nekateri svetovalci opozicije komentirali s pikrimi in polemičnimi pripombami, na katere pa večina ni odgovorila.

Marchesich je občinsko sejo nekaj časa spremljal iz tribune za občinstvo, kjer bo moral ostati vse dokler se bo skupščina ukvarjala s problematiko ACEGA.

Tako je namreč sklenil predsednik občinskega sveta Ettore Rosato, ki ga je s pomočjo mestnih redarjev in policije izključil s seje. Gre za sklep, ki nima precedensov v zgodovini mestnega sveta.

Zanimivo je, da ni nihče od svetovalcev vsebinsko oporekal Marchesichevi izključitvi. Nekateri so bili sicer mnenja, da bi se moral o izključitvi izreči občinski svet in ne njegov predsednik, čeprav je tudi res, da svetovalec "Nord libero" ni med incidentom zahteval mnenja skupščine, kot mu je dovoljeval poslovnik. Vsi so torej več ali manj soglasali, da je Marchesich, ki se bo najbrž pritožil na nadzorni odbor, s svojim zadržanjem tokrat res prekoracil vse meje do- stojnega obnašanja.

CIGARETE / ZDRUŽENJE ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE

Tečaj za boj proti kajenju

Nad nikotin z vodo, sadjem in zelenjavo - Jutri prvo srečanje

Kajenje je delikatna zadeva. Ko te cigareta vklepe v svoj dimni primež, se je zlepa ne znebis. Mnogi so poskusili, malo komu je uspelo.

Združenje Lega vita e salute (Liga za življenje in zdravje) bide že nekaj let svoj boj proti odvisnosti od kajenja, in se vztraja. Vsako leto priredi dva tečaja za kadilce, ki se želijo odreči kajenju. V bistvu gre za skupinsko terapijo. Pri združenju ugotavljajo, da je kadilec trikrat pogojen: fizično, psihološko in vedenjsko. Fizično od nikotina, psihološko in vedenjsko od navade.

Tečaj bosta vodila zdravnik Claudio Poropat in izvedenec Filippo Rivoli. Prvi bo sledil predvsem fizičnemu pogojevanju kajenja: njegov cilj je »sprati« nikotin iz kadilca. Rivolija čaka druga težka naloga: utrditi v kadilcu

prepricanje, da bo opustil kajenje.

Udeleženci si bodo v prvih petih večerih intenzivne terapije ogledali filme o škodljivosti kajenja, analizirali diagrame o obolenjih pri kadilcih, poleg tega pa bodo skušali najti pravo motivacijo za opustitev kajenja. Dr. Poropat jim bo tudi pripravil dieto, s katero naj bi kadilec v kratkem očistil svoje telo nikotina. Le-ta se namreč razkroji v vodi. Tekočine, sadje in zelenjava so torej veliki človekovi zavezniki v boju proti nikotinu.

Prvi večer bo na sporedu jutri ob 20.15 na sedežu združenja v Ul. Rigutti 1. Po petih večerih se bodo udeleženci srečevali na tedenskih sestankih. Udeležba na tečaju stane 25 tisoč lir. Vse podrobne informacije posreduje tel. št. 828630 in 635198.

Še danes in jutri fotografska razstava o zdravnikih

V občinski galeriji na Trgu Unità bo se do jutri (od 10. do 13. in od 16.30 do 19.30) odprta zgodovinsko-fotografska razstava o zdravnikih v mittelevropskem Trstu. Na razstavi je na ogled skoraj 600 dokumentov, fotografij in raznih predmetov, nekaterih tudi zelo redkih, ki so jih uporabljali zdravniki v osemnajstem stoletju. Razstavo so priredili (in pripravili katalog) Mestni muzeji v reziji Lorisa Premude, katalog pa sta oskrbela Fiorenza de Vecchi in Noemi Premuda.

V Burlo vsedrjavni tečaj o dojenju

V otroški bolnišnici Burlo Garofolo bo od 6. do 8. t.m. prvi vsedrjavni tečaj o dojenju, ki je namenjen zdravniškemu osebju in bolničarjem iz srednje-severne Italije; tečaj bo vodil zdravnik dr. Riccardo Davanzo. Tečaj je bil potreben, da bi se zdravniško osebje na njem azurniralo o tehničnih in praktičnih aspektih dojenja in da bi to osebje lahko doživljalo nudilo korektno in učinkovite nasvete. Znano je namreč, da je znanje o dojenju večkrat negotovo in kontradiktorno, ali pa vir dvoumij in zmede za nove matere; ko jim ne nudimo primerno pomoč, da bi lahko premostile težave naravnega dojenja, zacenjajo uporabljati umetno mleko.

Tečaj je priredil urad za mednarodno kooperacijo bolnišnice v sodelovanju z deželnim odborom Unicef in pod pokroviteljstvom deželnega odbornišstva za zdravstvo.

ŠPORTNA ŠOLA TRST / PREDALI JIH BODO V PONEDELJEK NA ŠOLSKI OLIMPIADI

Prapori za mestne osnovne šole

V prenovljenem Borovem balonu na Stadionu 1. maja bo v ponedeljek otroški praznik. Športna šola Trst bo priredila zaključno prireditev osnovnosolske olimpiade, ki se je bodo udeležili učenci vseh slovenskih mestnih osnovnih sol in otroci otroških vrtcev. Sklepno dejanje bi morali prirediti že ob koncu lanskega solskega leta, a so ga bili organizatorji prisiljeni preložiti, ker se je novi balon takrat sele »napijal«.

Nekajmesečna zamuda gotovo ne bo skvarila praznika naših mestnih otrok. Na novem igrišču bi se jih moralo zbrati kar 250, kolikor se jih je lani preizkusilo v sportnem mnogoboju. Najboljše posameznike in sole bodo tudi nagradili, kot je to na 1. maju že utečena navada.

Ponedeljkova prireditev pa se bo v nečem razlikovala od vseh dosedanjih. Na njej bodo namreč posameznim solam svetoivanskega in sentjakobskega didaktičnega

ravnateljstva predali solske prapore, ki bodo tako postali pravcote zastave naših mestnih sol.

Zamisli se je porodila v začetku leta pri Sportni soli Trst. V preteklih izvedbah osnovnosolske olimpiade je društvo pripravilo ob sportnih tekmovanjih tudi kulturni natečaj. Letos se je vodstvo odločilo za novost. Namesto kulturnega natečaja je ob 50-letnici obnove sloven-

skih sol na Tržaskem sklenilo, da bo solam podarilo solske prapore. Solam bo tako ostal konkreten spomin na pomembno obletnico.

Sportna šola Trst je zato izvedla slikarski natečaj na vseh mestnih solah, da bi učenci sami narisali sliko za solski prapor. Posebna komisija, ki so jo sestavljali Jasna Merku, Boris Grgič, Magda Tavcar in predstavnik Sportne sole, je nato med vsemi

prispevki izbrala za vsako solo tistega, ki je bil po njenem mnenju najbolj primeren. Izbrane risbe so nato računalniško obdelali in jih stilizirane prenesli na prapore.

Pred dnevi so prapore že prinesli v prostore Borovega športnega centra, in sedaj čakajo na ponedeljek, ko jih bodo končno predali solam. Prapori so res lepi, živahnih barv,

kot so navsezadnje živahni otroci. Pogled nanje je pogled v otroško domisljijo. Na praporu sole Karla Siroka iz Ul. Donadoni je narisana sola, iz katere poganja drevo, na drevesu pa leži polček, podoben tistemu, o katerem je pisal v znani pesmici pisatelj Sirok. Na praporu katinarske sole Frana Milčinskega je narisano srce; solarji imajo solo v srcu. Prapor rojanske sole Bazovskih

junakov kaže procelje solskega poslopja s tremi nepogresljivimi oboki in petimi drevesi brez krosenj, ki stojijo pred solo. Na praporu sole Marice Gregoric Stepančič pri Sv. Ani se bohotno siri sončnica. Rdeča rakovica v morskih valovih naznanja prapor barkovljanske sole F. S. Finzgarja. Na praporu skedenjske sole Ivana Grbca letijo metuljčki, poletna prispodoba mladosti in lepote. Svetoivanska sola Otona župancica ima na praporu vrisano čebelico, ki na soli vsrkava znanje, na praporu sentjakobske sole Josipa Ribičica pa je zrastle drevo, na katerem rastejo med sadovi tudi cerke, ki sestavljajo ime sole.

Te krasne prapore bodo torej v ponedeljek predali posameznim osnovnim solam. V solskih prostorih bodo poiskali zanje castno mesto, prapori pa bodo, seveda, tudi spremljevalci najpomembnejših dogodkov in prireditev na solah.

V STOLNI CERKVI / HOMILIJA ŠKOFA BELLOMIJA

Sv. Just zgled vere in ljubezni

Na svečani maši predstavniki oblasti

Trzaskega zavetnika sv. Justa, kateremu je bil posvečen včerajšnji praznični dan, so slovesno počastili v trzaski stolni cerkvi z mašo, ki jo je daroval škof Lorenzo Bellomi.

Med homilijo je msgr. Bellomi naglasil, da je zgled nekdanjih mučenikov danes bolj potreben kot v preteklosti, pa tudi sodobnejši, kot bi si nekateri mislili in to ne samo za Cerkev, pač pa za vse človeštvo. Sv. Just je namreč doživel mučenisko smrt pred 17 stoletji in tak velik časovni razmah bi ga lahko postavil v nam preveč oddaljen čas, tako da bi nam bil njegov zgled lahko celo tuj. Vendar ni tako, je dejal trzaski škof, in prvi dokaz je zbrana množica vernikov, predstavnikov oblasti in sam občinski prapor, ki so ga v imenu vsega mesta redarji držali ob oltarju.

Zrtvovanja življenja za Kristusa in iz ljubezni do drugih ljudi se ni konec, nasprotno, celo zaskrbljujoče narasčajo. Samo v zadnjih desetletjih je bilo zaradi preganjanja veliko mučenikov po vsem svetu in tudi neda- leč od nas, je dejal msgr. Bellomi. Danasnja kultura, je pristavil, vse prevečkrat popuša dvomu in samouničevanju človeka. Ni več globokih korenin solidnosti in upanja in večkrat popuša celo najosnovnejša solidarnost v samem družinskem okviru. Zgled starih in novih mučenikov in vseh zrtv iz ljubezni se zoperstavlja negativnemu vplivu idej, ki pejljejo v propad človeštva.

Zvečer se je v stolnici odvila slovesna večernica, posebne mase za sv. Justa pa so bile v vseh cerkvah trzaskih občin.

Škof Lorenzo Bellomi med homilijo v stolnici (f. KROMA)

VČERAJ PRODAJALNE ODPRTE

Na pol praznični dan: predvsem nakupi v središču

Slavnosti ob 67-letnici izkrcanja bersaljerjev na pomolu Audace

Trzaskega zavetnika Sv. Justa ne praznujejo več kot nekoč s pravim občinskim praznikom. Potekalo je sicer več uradnih slovesnosti: v katedrali, o čemer poročamo na tej strani, in na Trgu Unità oz. na nabrezju, vendar je kljub razobešenim zastavam v mestu včeraj vladalo samo na pol praznično vzdušje. Poglavitni razlog za to je dejstvo, da je tudi letos občinska uprava dovolila lastnikom trgovin, da so po lastni presoji lahko odprli prodajalne in te možnosti se je poslužila večina trgovcev. V središču je zato bilo zelo živo, bolj kot ob navadnih delavnikih. Marsikdo je izkoristil dela prost dan, da se je podal v središče na sprehod, ki mu je botrovalo nepričakovano lepo vreme, predvsem pa po nakupih. V dopoldanskih urah in popoldne so tudi godbe na pihala s promenadnimi koncerti razveselile številne meščane, ki so se sprehajali med Borznim Trgom in Portiči.

Na Trgu Unità je bila vojska slavnost ob 67-letnici izkrcanja bersaljerjev na pomolu, ki se je do 1918. leta imenoval S. Carlo, potem pa so ga prekrstili v Audace po imenu ladje, s katere so se izkrcali prvi italijanski vojaki. Na pomolu so položili vence, po nabrezju so paradirali bersaljerji, na trgu pa so pred castno stražo slovesno spustili zastavo.

Zvečer je bil koncert občinske godbe »Giuseppe Verdi« v dvorani Tripovich: zaigrali so koracnice in himno sv. Justa.

NOVICE

Zavodi združenega sveta za širjenje kulture miru

Predsednik Južne Afrike in Nobelov nagrajenec Nelson Mandela ter kraljica Noor iz Jordanije sta sklenila, da bosta združila lastne izkušnje in izkoristila politično vlogo ter enotno delala za širjenje kulture miru med mladimi. V sedanjem svetu, ki je globoko in nevarno razdeljen po rasah, zgodovini, kulturah, bogastvu, verah, ekonomskem položaju in političnem prepričanju, sta se Mandela in kraljica Noor zavzela za razvijanje, tudi preko mednarodnega sožitja, prave kulture miru in solidarnosti med mladimi. Tako sta se obvezala ob prevzemu predsedstva Zavodov združenega sveta, ki je bilo v Johannesburgu. Slovesnost je organiziral devinski Zavod, da bi na njej proučili nadaljnje perspektive ustanove.

Predstavitel načrta o novem bazenu

V torek bodo v avditoriju SASA v palaci pomorstva pri Sv. Andreju istocasno predstavili nacrt o novem 50-metrskem olimpijskem bazenu in nacrt »Termosteo a mare«, ki ga bodo uresnicili na prostoru sedanjega občinskega bazena. Sicer pa je 50-metrski bazen že dolgoletni sen trzaskih plavalcev, ki že desetletja vadijo v anahronistični strukturi. Nov bazen bo v celoti finansiral zasebna družba - Immobiliare Sasi - ki je nacrt že izdelala; novi bazen bo primeren tudi za tekmovanja na najvisji mednarodni ravni.

Dražba antikvariata danes na Pomorski postaji

V okviru 13. razstave antikvariata na Pomorski postaji bo danes ob 17. uri v dvorani Oceania dražba raznih starih in dragocenih predmetov. Dražbo prireja dezeln odbor Italijanskega združenja za raziskovanje rakastih obolenj (AIRC), kateremu bo izkupicek dražbe tudi namenjen.

NA POBUDO ZDRUŽENJA »MITTELEUROPA«

Spomin na »pozabljene« padle

Na Proseku tudi islamska svečanost za bosanske c.k. vojake

Danes in jutri se bodo spomnili tudi padlih »na pozabljeni strani« med prvo svetovno vojno. Na pobudo kulturnega združenja Mitteleuropa bodo v cerkvi na Montuci, pred gradom sv. Justa in na Proseku slavnosti v spomin »na trzasko in primorske pozabljene padle, ki so se borili v avstroogrski vojski in mornarici, in ki so jih zaradi tega izbrisali iz uradnega zgodovinskega, kot kot piše v poročilu združenja.

Ob 17. uri danes bo v cerkvi patrov kapucinov na Montuci masa zadusnica za »vse padle in zrtve evropske državljanske vojne«. Ob 18. uri se bodo udeleženci namenili skozi Spomin-ski park do grada sv. Justa, kjer bodo položili vence. Spremljala jih bo godba Refolo in bobnarji skupine salezijancev. Najavili so prisotnost predstavnikov s Korosega, Tridentinskega,

z Južne Tirolske in iz Veneta.

Jutri ob 15. uri pa bo na avstroogrskem vojaškem pokopališču na Proseku »vsakoletna javna proslava padlih in borcev različnih narodnosti in veroizpovedi, ki so se borili v obrambo stare skupne domovine in za njeno večinacionalno civilizacijo, kulturo in za sožitja.« Na pokopališču bodo počastili spomin padlih z obredi katoliške, evangeličarske, srbsko-pravoslavne, židovske in muslimanske veroizpovedi. Slednji obred, poudarjajo, je v spomin cesarsko-kraljevih bosanskih vojakov in bo povod za skupno razmišljanje o dramatičnih dogodkih, ki danes razdvajajo nekoč bratsko slozno narode. Organizatorji so povabili konzularne predstavnike držav, ki so nasledile nekdanjemu avstroogrskega cesarstvu.

V LJUDSKEM VRTU / NA POBUDO TRŽAŠKE OBČINE

Doprni kip Silvia Rutterija

Bil je zgodovinar umetnosti, kustos in ravnatelj mestnih muzejev

Včeraj dopoldne so v Ljudskem vrtu v Ul. Giulia odkrili kip Silvia Rutterija. Bronasti doprni kip je izdelal Giovanni Spagnoli po naročilu Trzaskih občin in pod nadzorstvom vodstva občinskih muzejev.

Silvio Rutteri (1895 - 1982) je bil profesor zgodovine umetnosti na liceju Petrarca, sicer pa dolgoletni kustos in potem ravnatelj trzaskih občinskih muzejev umetnosti, pa tudi velik ljubitelj in poznavalec gledališča. V tem svojstvu je dolgo let vodil tudi gledališki muzej Schmidl.

OBISK BRATINE IN BUDINA

Srečanje na RAI

Na obisku pri slovenskem oddelku deželne sedeza italijanske radiotelevizije v Trstu sta bila včeraj senator Darko Bratina in podpredsednik deželne sveta Milos Budin. Ob vse večjih težavah, s katerimi se mora soočati radiotelevizijska služba v slovenskem jeziku, sta Bratina in Budin zelela dobiti neposredne informacije o stanju in perspektivah. Osrednja tema razgovora je bilo vprašanje spoštovanja konvencije med državo in vsedržavno družbo RAI za ureničevanje radijskih in televizijskih sporedov za slovensko manjšino v Italiji.

Bratina in Budin sta se na ločenih sestankih razgovarjala z glavnim urednikom slovenskih poročil Rudolfom in zastopniki sindikalnega odbora ter tajniskega osebja, kakor tudi s predstavniki akcijskega odbora slovenskih

usluzbencev in zastopniki sindikalnih organizacij CGIL in CISL.

Senatorja Bratino in podpredsednika deželne sveta Budina je sprejela tudi ravnateljica deželne sedeza Radia in televizije dr. Levijeva. Razgovori so pokazali, da so se televizijske oddaje v slovenscini sicer začele pred šestimi meseci, da pa v tem času RAI ni rešil osnovnih vprašanj kritja

osebja v vseh sektorjih in da ni poskrbel niti za resitev tehničnih in logističnih vprašanj. Gosta sta napovedala, da name-ravata izpeljati nekaj političnih korakov, da bi vodstvo RAI-a pokazalo nekaj več posluha za reševanje številnih vprašanj, ki omejujejo dosledno in kvalitetno proizvajanje informativnih in ostalih radijskih in televizijskih oddaj v slovenscini.

Trije lažje ranjeni na Obalni cesti

V prometni nesreči, ki se je včeraj pripetila na Obalni cesti, v višini Ul. Vitalba (dobrega pol kilometra po Grljanu v smeri proti Sesljanu) jo je se najhuje skupila 55-letna Elda Boemo, ki se bo zdravila 20 dni, lažje poškodbe pa so ugotovili 65-letnemu Giovanniju Dovieru in 78-letnemu Borisu Zajcu (slednji živi v Benetkah, druga dva v Trstu). Trojica se je vozila v dveh avtomobilih, fiatu tipo in renaultu 5. Poleg osebja Rdečega križa so posegli tudi karabinjerji in gasilci, ki so počistili cestisče.

V NOČI NA PETEK V MAČKOLJAH

Vandali na pokopališču

Ko se je razširil glas, so ljudje vse jutro hodili gledat razdejanje, ki so ga neznani vandali pustili za sabo na pokopališču v Mačkoljah, kjer so oskrunili tri grobove. Žal to ni prvič, da se nekaj taksnega pripeti, saj so že pred enim letom pustili sledove na številnih grobovih, na katerih so odstranili vaze za cvetje in marmornate plošče.

Ceprav stevilo oskrunjenih grobov ni tako visoko kot v preteklosti, pa je razdejanje hujše, saj so uporabili celo lopate, s katerimi so začeli kopati po skoraj svežem grobu družine Jurada, ki je takoj pri vhodu. Ko je prišla ena od sorodnic, ni mogla zadržati solz. Lopate so morda našli v kapelici, saj si je težko predstavljati, da bi jih prinesli s sabo.

Tudi druga dva grobova sta tik pri vhodu. Na mestu, kjer počiva du-

hovnik Avgustin Zlobec, stric znanega pesnika Cirila Zlobca, so odstranili vazo s cvetjem in zgornjo marmornato ploščo. Avgustin Zlobec je svoja zadnja leta, ko je bil v pokoju, preživel v Mačkoljah, kjer so ga tudi

pokopali. Z isto ihto so oskrunili se en grob, na katerem so razmetali cvetje in prav tako odmaknili zgornjo ploščo.

Zaenkrat ni znano, da bi krivce ali krivca (vendar bo verjetno držala domneva, da ne gre samo

za eno osebo) izsledili ali kogarkoli osumili. Lahko tudi domnevamo, da bodo preiskovalci imeli težave, saj je pokopališče precej daleč od vasi, na osamljenem mestu, kamor ni težko neopazno priti in prav tako tudi oditi.

SOLSTVO / POKLICNO USPOSABLJANJE

Tečaji mikrospecializacije na zavodu Jožefa Stefana

Tečajem sledijo dijaki 4. in 5. razredov - Stik z delovnim okoljem

Na poklicnem zavodu Jožefa Stefana stopajo vstric s časom. Na tej soli poteka namreč pouk že več let na osnovi Projekta '92, ki v okviru reforme visšesolskega izobraževanja uvaja v poklicno solstvo vrsto didaktičnih novosti. V sklopu tega načrta so se za dijake četrtih in petih razredov začeli štirje dveletni tečaji za poklicno usposabljanje ali tečaji mikrospecializacije, kot jih preprosto imenuje ministrstvo za solstvo.

Dijaki J. Stefana sledijo naslednjim tečajem: tečaju za specializiranega tehnikarja za upravljanje kemijskih in biokemijskih avtomatiziranih analizatorjev; tečaju za tehnikarja za vzdrževanje avtomatskih krmilil in programiranih sistemov; tečaju za načrtovalca in preizkuševalca električnih in elektronskih civilnih instalacij; in tečaju za načrtovalca in izdelovalca industrijskih avtomatov.

Vsak tečaj traja dve leti in obsega skupno 600 ur. Glavna cilja poklicnega usposabljanja sta sodelovanje sole z delovnim okoljem in posredovanje dijakom tistega znanja in poklicnih spretnosti, ki niso specifično predvideni v solskih načrtih.

Poleg teoretskega poučevanja, ki zaobjema skupno 360 učnih ur, predvideva mikrospecializacija za vsako solsko leto tudi tri tedne trajajočo delovno prakso (za skupnih 240 ur v dveh letih) pri raznih tvrdkah in industrijskih obratih na Trzaskem ali

Dijaki poklicnega zavoda J. Stefana na tečaju mikrospecializacije (foto Krizmančič)

v bližnji okolici. Na ta način lahko dijaki laže vstopijo v delovni svet in si po opravljenem zrelostnem izpitu odprejo marsikatero pot pri iskanju prve zaposlitve. Na soli vedo povedati o dijakih s kemijskega oddelka, ki je predvsem po zaslugi mikrospecializacije s praktičnim delom v kemijskih laboratorijih Pokrajine in katinarske bolnišnice pridobil strokovno znanje in operativne spretnosti, da je zmagal na natečaju in si zagotovil delovno mesto.

Stroške za mikrospecializacijo krije dežela Furlanija-Juljska krajina preko deželnihih zavodov za poklicno izobraževanje. Na kemijsko-biološkem oddelku izvajajo tečaje že pet let v sodelovanju s Slovenskim deželnim zavodom za poklicno izobraževanje. Ker

SDZPI ne prireja tečajev na električno-elektronskem in mehanskem področju, so se na Stefanu obrnili na italijanska zavoda ENAIP in ENFAP. Prvi prireja tečaj za tehnikarja za vzdrževanje avtomatskih krmilil in programiranih sistemov, ki nudi dijakom teoretsko in praktično znanje na področju industrijske avtomatizacije. Program je obsežen; dijaki se seznajajo o programiranih kontrolorjih, o računalniško vodeni avtomatski instrumentaciji, o robotiki.

Tečaj za načrtovalca in preizkuševalca električnih in elektronskih civilnih instalacij poteka na zavodu ENFAP. Udeležencem odpira možnost za delo na civilnem področju. Program je usmerjen v načrtovanje in preverjanje električnih instalacij v stanovanjih,

uradih, trgovinah; poleg tega nudi natančno poznavanje ustrezne zakonodaje in vpogled v rabo računalniških pripomočkov za izdelovanje načrtov.

Na zavodu ENFAP poteka tudi tečaj za dijakove mehanske oddelke za načrtovalca in izdelovalca industrijskih avtomatov. Dijaki se na njem seznajajo s sestavljanjem, vzdrževanjem, popraviljanjem in splošnim upravljanjem industrijskih avtomatskih sistemov.

O tečajih je ravnatelj sole inz. Josip Rudež povedal sledeče: »Izvedba tečajev je v celoti poverjena omenjenim deželnim zavodom za poklicno izobraževanje, ceprav so ti zavodi izdelali učni program v sodelovanju s profesorji strokovnih predmetov nase sole. Obstaja pa vsekakor

tesna zveza med delom v teh zavodih in učenjem na soli, saj se pri solskem ocenjevanju uposteva tudi uspeh na tečajih mikrospecializacije. Vsak dijak mora tudi izdelati referat o opravljenem dvoletnem tečaju in ga predstaviti na zrelostnem izpitu. Pri izdelavi referata mu seveda pomaga mentor-izvedenec.

Na vprašanje »V katerem jeziku se odvija pouk?« je ravnatelj odgovoril, da se na priporočilo sole pouk na poklicnih zavodih odvija deloma tudi v slovenščini, saj so načrtovalci tečajev poskrbeli za predavatelje slovenskega jezika. Tako bodo nekatera poglavja omenjenih tečajev vodili profesorji Egon Stoka, davor Pečenko, Daribor Zupan, Viviana Giuliani, Pavel Magnani, Pavel Ota in strokovnjak z Ljubljanske univerze prof. Lenarčič.

Ravnatelj Rudež meni, da uvedba tečajev poklicnega usposabljanja ne bo dodatno obremenjevala dijakov. »Dijaki zadnjih dveh letnikov našega zavoda imajo zaradi omenjenih tečajev tedensko 32 učnih ur pouka, ki se 5 dni odvija na sedežu sole. Šesti dan - v našem primeru je to četrtek - pa gredo dijaki na zavode, na katerih izvajajo mikrospecializacijo. Februarja se bo začela delovna praksa, ki bo trajala tri tedne. Dijaki bodo imeli torej skupno 38 ur pouka tedensko, podobno kot dijaki nižjih razredov,« je obrazložil ravnatelj Rudež.

KONCERT / DREVI

Sodobna glasba z zvoki in ritmi afriške marimbe

Večer v muzeju Revoltella

V muzeju Revoltella se nocoj ob 20.30 obeta zanimiv in predvsem nenavaden glasbeni večer. Tolkac Fabian Perez Tedesco bo na marimbo, ksilofonu podobno afriško glasbilo, izvajal dela številnih sodobnih avtorjev. Za vse skladbe bo to krstna izvedba, kar daje večeru se posebno privlačnost.

Fabian Perez Tedesco bo izvedel skladbe Corrada Gulina, Carla Bilucaglie, Pavleta Merčija, Daria Zanettovicha, Marca Sofianopula, Corrada Rojaca, Pierpaola Zurla in tudi lastno skladbo.

Glasbeni večer poteka v okviru revije Trieste contemporanea - Sodobni Trst, dialogi z umetnostjo srednjevzhodne Evrope, ki želi trzaskim ljubiteljem umetnosti pri-

blizati kulturno ustvarjanje v bližnjih državah. Koncert prireja glasbena sekcija Chromas, združenje za sodobno glasbo v sodelovanju z gledališčem Verdi in glasbeno nagrado Città di Trieste. Vključuje se v vrsto prireditvev, ki so se začele leta 1987 s prvim festivalom sodobne trzaskе glasbe Trieste prima. Organizatorji želijo s temi prireditvami približati občinstvu sodobno glasbo, sodobne trzaskе skladatelje in tukajšnje glasbene izvajalce, poleg tega pa tudi značilnosti posameznih instrumentov.

Nocojsnji večer v muzeju Revoltella je torej kot nalasc za ljubitelje moderne glasbe, pa tudi za tiste, ki bi želeli spoznati izrazne možnosti marimbe.

SPOROČILO KGS

Deželni prispevki za gozdarska podjetja

Kraska gorska skupnost sporoča, da predvideva DZ 16/1991 dodelitev finančnih prispevkov v obliki nepovratnih sredstev in v obliki obrestnega posojila zadržugam in njihovim konzorcijem ter gozdarskim podjetjem, ki imajo pravni sedež na območju Kraske gorske skupnosti in ki so vpisane pri Trgovinskih zbornicah v Trstu ali Gorici tudi kot gozdarska podjetja; prispevki se dodeljujejo za nakup, prenovu in modernizacijo naprav, strojev in orodja za sečnjo, pri-

pravo in prenos lesa. Predvideni so prispevki za kmetijske zadruge in njihove konzorcije do največ 50% dopuščene investicije ter prispevki za gozdna podjetja do največ 40% dopuščene investicije.

Prosnje na kolkovanem papirju je treba sestaviti na podlagi posebnih obrazcev, ki jih je pripravila Kraska gorska skupnost in jih je treba predložiti najkasneje do 30.11.1995. Za obrazce in eventualne informacije se zainteresirani lahko zglasijo v uradih KGS v Sesljanu št. 54/D.

NOVICE

»Sreča z veliko začetnico« z bratoma Giuffrè v Cristallu

Drevi ob 20.30 bo v gledališču Cristallo prva predstava »Sreče z veliko začetnico« (La fortuna con la Effe maiuscola), v kateri nastopata brata Carlo in Aldo Giuffrè. Gre za delo, ki sta ga leta 1942 napisala Eduardo De Filippo in Armando Curcio in ga pristevajo med pomembnejšo prozo avtorjev iz Neaplja. »Sreča z veliko začetnico« spada med tista izvirna dela, ki mejijo z veseloiigro na eni in z dramo na drugi strani. Po večkratnih uprizoritvah se med vojno, ko sta nastopala sama avtorja, sta brata Giuffrè »Srečo« spravila na oder v sezoni 1983/84 in to z velikim uspehom kritike in publike. Za režijo predstave je poskrbel Carlo Giuffrè, za sceno in kostime Tony Stefanuccio, za glasbeno opremo pa Romolo Grano.

Narečna predstava v miljskem Verdiju

Danes ob 16.30 bo v miljskem gledališču »Verdi« ponovitev predstave v trzaskem narečju »Quattro done de casa«. Gre za veseloiigro P. Giacomettija, v kateri so hudomušno prikazane težave sožitja dveh družin pod isto streho. Za režijo je poskrbel Carlo Persi. Nastopajo igralci skupine »Le Brombole«.

»Promomusic«: mladi v svetu sodobne glasbe

V torek ob 22. uri se bo v lokalu »Macaki« na Drevoredu XX. septembra 39 začel trzaski pokrajinski izbor izvajalcev sodobne glasbe »Promomusic«. Nastopali bosta dve kategoriji: posamezniki in skupine. Za prijave je na razpolago tajništvo organizacije na tel. številkah 0337-502212 in 0337-910041.

RMV / JESENSKA DEJAVNOST

Taborniški izlet na Kojnik

Letošnjo jasno in suho jesen smo za izlet izkoristili tudi taborniki in tako ponovno oziveli do pred kratkim tradicionalne jesenske planinske izlete na nam geografsko bliznje vrhove. Če smo se prd leti oddaljili za slavne Nanose, Sneznike, Vremščice in Slavnike, smo letos izbrali večini izletnikov nepoznani Kojnik (sosed Slavnika).

To pa ni edina novost. Na izlet smo povabili tudi stare in prijatelje naše organizacije, ki so se vabilu polnostevilno odzvali.

Z osebnimi avtomobili in s kosilom v nahrbtniku smo se najprej odpeljali do Podgorja. Pod presenetljivo vročim oktobrskim soncem se je vesela družba začela vz-

penjati - dvigati do cilja - najprej po makadamu, nato po stezi. Po poldrugi uri hoje smo bili, nekateri upehani, drugi

nekoliko manj, tretji pa cisto nič, na vrhu, kjer so se najlepši tudi slikali... Vrh smo torej osvojili in cisto vsi smo si

navdušenju nad uspehom izleta smo se skoraj obvezali, da bomo take izlete se priredili.

ŽP-Podlasica

KONCERT V MIELI

Deset minut aplavza za bolgarske pevke

Kar trikrat priklicali zbor na oder

Nastop ženskega zbora bolgarske radiotelevizije v gledališču Miela (f. KROMA)

Cetrtek nastop ženskega zbora bolgarske radiotelevizije »Le mystere des voix bulgares« v trzaskem gledališču Miela je dobesečno presegel vsa pričakovanja. Gledalci so bili nabito polni, najbolj zgovoren pa je bil desetminutni zaključni aplavz, ki je mlade Bolgarke kar trikrat spet priklical na oder. Zbor se je v prvem delu koncerta predstavil v živopisanih in izredno bogatih narodnih nosah različnih predelov Bolgarije; ljudska oblačila so celovito dopolnjevala pevske izvedbe najznamenitših bolgarskih ljudskih viz. Petje je učinkovalo nadvse različno od zahodnjaskih zvokov, katerih je vajeno nase uho. Tipični balkanski zvoki so priklicali na misel čisto svojevrstno sugestijo turskih

melodij, pastirskih viz, kričice otožno petje bolgarskih žena. Pevke so pele v polni zasedbi ter v različnih manjših zasedbah, v katerih je prislo do izraza enkratno ustvarjanje tresočih se »bizantinskih« glasov. Pesmi so obravnavale naravo (Mesecinko lyo - Mesecina), trdo kmečko delo (Sama li si den zhanala - Ali si ves dan sama kosila?), veliko pa je bilo tudi razposajenih melodij (More zazheni se Gyuro - Gyuro se zeni; Che da ti kupim bela seitsa - Kupil ti bom belo svileno krilo; Lazarski buenets - Zenski ples sv. Lazarja itd), inovativnih modernih priredb ljudskih pesmi ter instrumentalnih »reels«, katerih so stirje izvajalci, ki spremljajo zbor, zagrli na tipične bolgarske instrumente, kot so

npr. manjše dude iz ovčje kože.

Drugi del koncerta je bil nekoliko resnobnejši (dekleta so tokrat živopisano in bogato izvezeno narodno nošo za menjala z elegantno dolgo črno obleko) na vrsti so bile predvsem posebne priredbe ljudskih melodij, religiozne in ljubzenske pesmi (Izpoved), različni vokalni dueti in kvarteti, ki so dopolnjevale razposajenost prvega dela koncerta z zahtevnimi vokalnimi efekti, ki so jih priredbe vključevale.

(V.V.)

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
4. novembra 1995
KAREL

Sonce vzide ob 6.48 in
zatone ob 16.48 - Dolžina
dneva 10.00 - Luna vzide
ob 15.25 in zatone ob 4.43.

Jutri, NEDELJA
5. novembra 1995
ZAHVALNA N.
VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
11,9 stopinje, zračni tlak
1003,6 mb ustaljen, veter 6
km na uro jugozahodnik,
vlaga 47-odstotna, nebo jasno,
morje mirno, temperatura
morja 17,7 stopinje.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 30.
oktobra do NEDELJE, 5.
novembra 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30
Lekarne odprte od 13.00
do 16.00
Ul. Cavana 11 (tel.
302303), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicero-
ne 8 (pritilčje) tel. 360072, s
sledočim urnikom: 9.00-12.00
in 14.00-17.00 od ponedeljka
do petka.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Jutri, 5. t.m., ob 16. uri

Aishil

SEDMERICA PROTI TEBAM

Prevod ALOJZ REBULA, režija MARJO URSIC

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Ul. Cavana 11, Largo
Osoppo 1, Ul. Settefontane
39.

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Ul. Settefontane 39 (tel.
947020).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05,
20.10, 22.15 »Qualcosa di
cui ...sparlare«, r. Lasse Hal-
strom, i. Julia Roberts, Den-
nis Quaid, Robert Duvall.
24.00 »La signora ammaz-
zatutti«, i. Kathleen Turner.

EXCELSIOR - 17.15,
19.45, 22.15 »Apollo 13«, i.
Tom Hanks.

EXCELSIOR AZZURRA-
16.00, 17.30, 19.00, 20.30,
22.00 »La seconda volta«, i.
Nanni Moretti.

AMBASCIATORI -
15.30, 17.40, 19.55, 22.15
»Die Hard«, i. Bruce Willis,
Jeremy Irons.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.10, 22.15 »Nove
mesi - imprevisti d'amore«,
i. Hugh Grant, Robin Wil-
liams.

NAZIONALE 2 - 15.40,
17.50, 20.00, 22.15 »Show
Girls«, r. Paul Verhoeven.

NAZIONALE 3 - 15.15,
17.00, 18.50, 20.40, 22.30
»Mowgli - Il libro della
giungla«, i. Jason Scott Lee.

NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Ivo il
tardivo«, i. Alessandro Ben-
venuti, Francesca Neri.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Pazzi per Linda«, prepove-
dan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 15.45, 17.50,
20.00, 22.10 »Batman Fore-
ver«, i. Val Kilmer, Jim Car-
rey, Nicole Kidman.

ALCIONE - 18.00, 20.00,
22.00 »Al di là delle nuvo-
le«, r. Michelangelo Anto-
nioni, i. John Malkovich,
Sophie Marceau, Kim Rossi
Stuart.

LUMIERE - 16.30, 18.10,
20.20, 22.15 »Al di là delle
nuvole«, r. Michelangelo
Antonioni, i. John Malkovi-
ch, Sophie Marceau, Kim
Rossi Stuart.

ČESTITKE

Danes praznuje 60. rojst-
ni dan DORA. Veliko lepe-
gi ji zeli moz Rudi in vsi,
ki jo imajo radi.

Vse najboljše MILENA!
Kar tako naprej, ti zelijo
Bruno, Andrej in Lorena.

PRIREDTVE

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB vabi danes, 4. t.
m. na večer na katerem

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

Vam bo Tomaz Susic
razkrl kaj vse se lahko zgo-
di KO STUDENT V LON-
DON GRE. Zacetek ob
18.30.

SKD TABOR - Općine -
Prosvetni dom. Pricenja se
nov niz OPENSKIH GLA-
SBENIH SRECANJ s prvim
koncertom jutri, 5. novem-
bra, ob 17. uri. Nastopili
bosta pianistiki Tamara
Razem in Tatjana Jercog s
programom za klavir in
klavir stirirocno. Na spore-
du Chopin, Liszt, Debussy,
Prokofiev, Dvorak, Brahms
in Rossini. Prisrčno vablje-
ni stari in novi ljubitelji
glasbe.

PD MACKOLJE vabi na
predstavo Nusičeve igre
SUMLJIVA OSEBA v iz-
vedbi dramske skupine KD
I. Gruden iz Nabrežine ju-
tri, 5. novembra, ob 17.30 v
Srenjski hiši v Mackoljah.

SKD SLAVEC Ricmanje
- Log vabi na 10.
SRECANJE OKTETOV PRI-
MORSKE jutri, 5. t. m., ob
18. uri v Kulturnem domu
v Ricmanjih. Nastopajo:
oktet F. Bevk - Otalež, ok-
tet Pr'Farci - Spodnja
Idrija, vokalni oktet Bori -
Postojna, oktet S. Gregorčič
- Kobarid, oktet Baca - Pod-
brdo, Godovski oktet -
Idrija, oktet Vrtnica - Nova
Gorica, oktet Skofije iz
Skofije ter Trzaski oktet -
Trst.

DRUSTVO SLOVEN-
SKIH IZOBRAZENECV-
dr. Marko Tersegav: HU-
MOR V SLOVENSKI LJUD-
SKI PESMI (IN SE KAJ).
Peterlinova dvorana, Doni-
zetijeva 3 v ponedeljek, 6.
t. m., ob 20.30.

ODBOR ZA MLADIN-
SKO PASTORALO v
trzaski skofiji vabi mlade
na Mladinsko maso, ki bo v
dvorani Finzgarjevega do-
ma na Općinah jutri, 5. t.
m., ob 15. uri. Po masi bo-
mo pekli kostanj in se lepe
imeli. Vabljeni!

OBVESTILA

SRENJA DOLINA in KD
Valentin Vodnik, Mladin-
ski krožek, Majenca, Za-
druga Dolina in Zadruga
Dolga Korona vabijo vse
vaščane, da se udeležijo
sečnje na Brdu v okviru
projekta Dolina 2000. Zbi-
rališče danes, 4. in jutri, 5.
t. m., ob 8. uri v Sanci.

UPRAVA OBCINE DO-
LINA obvešča, da bo javni
sestanej za krajevno skup-
nost Frankovec-Zavlj v
torek, 7. t. m., ob 20. uri v
društvenem centru
A.U.Miro pri Domju.

SLOVENSKO DOBRO-
DELNO DRUSTVO v Trstu
razpisuje letos svojo studij-
sko stipendijo iz sklada
"Mihael Flajban". Stipen-
dija bo znasala 2.000.000
lir letno in bo trajala za vso
redno studijsko dobo, v ko-
likor bo dobitnik zadostil
pogojem pravilnika. Sti-
pendija je namenjena slo-
venskim zamejskim vi-
sokosolcem, ki se bodo
vpisali v trzasko ali videm-
sko univezo v akademskem
letu 1995/1996. Podrob-
nejša pojasnila dobite na
sedežu Slovenskega dobro-
delnega društva v Trstu,
Ul. Mazzini 46/1.nadstr.,
tel. st. 631203 ob četrtkih
od 16. do 18. ure. Rok za-
pade 30. novembra.

SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da je na sedežu Sk-
lada dvakrat tedensko na
razpolago logopedinja.
Informacije dobite vsak
dan v dopoldanskem casu,

razen ob sobotah na tel. st.
040/212289.

SKLAD MIA CUK ob-
vešča, da se vsak dan vrsijo
popoldanski dopolnilni
pouk in individualne lek-
cije iz vseh predmetov na
vseh solskih stopnjah.
Informacije po tel. st.
212289 od ponedeljka do
petka v dopoldanskem ca-
su.

KD S. SKAMPERLE ob-
vešča, da se tečaj latinsko-
ameriskih plesov pod vodst-
vom koreografinje Mojce
Horvat prične danes, 4. no-
vembra, ob 16. uri v drust-
venih prostorih na Stadio-
nu 1.maj. Za informacije in
vpis tel. na st. 572595
(Tatjana).

OTROCI! Vabimo Vas
na popoldansko delavnico
božicnih ročnih del, ki bo
v drustvenih prostorih
SKD Vigred v Sempolaju.
Prvo srečanje bo danes, 4.
t. m. od 17. do 19. ure.

SK BRDINA sporoča, da
se bo pričel tečaj smucanja
na plastični stezi v Na-
brežini dne 7. t. m. in bo
ob torkih in četrtkih od 18.
do 20. ure.

SK BRDINA sporoča,
da se nadaljuje telovadba v
repenski telovadnici vsako
sredo od 18. do 20. ure.

SK BRDINA organizira
sejem rabljene smučarske
opreme, ki bo 17., 18. in
19. t. m. v Domu Bridina
na Općinah.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV iz Tr-
sta vabi udeležence pev-
skega tečaja na Dobrni na
skupno vajo, ki bo v čet-
tek, 9. t. m., ob 20. uri v
Finzgarjevem domu na
Općinah.

MALI OGLASI

PRODAM star morotni
kopač PGS, 12 k.s., 533
kub dizelski motor Con-
dor ter prikolico. Tel. st.
231704.

PRODAM lepo urejeno
cvetličarno v središču
mesta. Tel. st. 251050 ali
po 20. uri na st. 773930.

PRODAM dovoljenje
za prodajo sadja in ze-
lenjave. Prostor pre-
novljen, dober zaslužek.
Tel. st. 040/633412 od 8.
do 14. ure.

ODDAJAM dvosobno
stanovanje v Ljubljani za
to akademsko leto. Tel.
ob uri kosila in večerje na
st. 54524.

LEKCIJE iz anglesčine
nudi univerzitetni stu-
dent z diplomom Trinty
college in prakso v Lon-
donu, tudi iz italijansčine
in prava. Tel. st.
040/225603.

ISCENO predstavnika
ali trgovskega potnika
izkušenega na področju
elektro-materialov z
znanjem slovensčine in
italijansčine, z vozniskim
dovoljenjem in avtomobi-
lom, starejšega od 21
let. Tel. st. 0368/930625.

SLASCIARNA St. Ho-
norè na Općinah zaposli
vestno vajenka/po-
dajalko. Tel. st. 213055 v
casu poslovanja.

OSMICA v Dolini pri
Mariu Žerjalu.
OSMICO je odprl Usaj
v Nabrežini st. 8. Toci be-
lo in crno.

V RICMANJIH je odprl
osmico Jadrn.

PRI KOVACEVIH za
cerkvijo v Doberdolu je
zopet odprl Kmečki turi-
zem. Vabljeni!

OSMICO odpira
Tavcar, Ivanji Grad pri
Komnu od 4. do 12. no-
vembra.

PRISPEVKI

V pocastitev spomina
Marte Werk-Volk darujeta
Miranda in Atilij Kralj
50.000 lir za KD Ivan Gr-
bec.

V spomin na Marto
Werk-Volk daruje Vera
Sardoc 50.000 lir za odbor

za ohranitev stadiona 1.
maj.

V spomin na drago Mar-
to Werk-Volk daruje Neva
Lukes 50.000 lir za KD
Ivan Grbec.

V spomin na pokojne
svojce darujeta Mara in
Ladi 50.000 lir za MPZ
Rdeca zvezda.

V spomin na pokojni
Stefy Callegari in Milico
Kogoj daruje Mara Milic
50.000 lir za obnovo freske
v nizi Pirčeve domacije.

Namesto cvetja na grob
Jolande Valencija Vatovac
daruje družina Ukmar
(Prosek 329) 50.000 lir za
Lovski pevski zbor Dober-
dob.

V spomin na pok. Ru-
dija Lanza darujeta družini
Bisca in Perosa 200.000
lir za gradnjo Kulturnega
doma v Lonjerju.

V spomin na Ivo Stoka
Zubalic daruje Silvija
Cernjava z družino
100.000 lir za Skupnost
Družina Općine.

V spomin na drago go-
spo Karlo Golob daruje
Marija Glavina 50.000 lir
za Slovensko dobrodelno
društvo.

V spomin na dragega
prijatelja ing. Viktorja
Martelanca (Tojota) da-
rujeta Vera in Aljosa
100.000 lir za Slovensko
dobrodelno društvo.

V spomin na brata Dra-
gota in očeta Karla Bana
daruje sestra Vojka z Iva-
nom 50.000 lir za KRUT.

Namesto cvetja na grob
drage tete Karle Golob da-
rujejo Egon, Nucci in Igor
100.000 lir za Slovensko
dobrodelno društvo.

V spomin na mamo An-
tonio, brata Antona in
moza Stanka Ferluga da-
ruje žena Carmela z druž-
ino 50.000 lir za cvetje na
spomenik padlim v NOB
na Općinah.

V spomin na Marto
Werk-Volk darujeta
Aljosa in Mariuccia Zerjal
200.000 lir za KD Ivan Gr-
bec in 200.000 lir za SK
Kras.

V spomin na Milko Gr-
gič vd. Batic darujeta Ro-
sana in oče Pino 50.000
lir za Sklad Mitja Cuk.

Ob 10. obletnici smrti
očeta daruje Iztok z Eriko
in otrokoma 100.000 lir za
obnovo stadiona 1. maj.

V spomin na pevovodjo
Marto Werk-Volk daruje
Wilma Orel 20.000 lir za
MePZ Rdeca zvezda.

V spomin na drago
Milko Batic daruje družina
Del Piero 40.000 lir za
KD Lonjer-Katinara.

Tiho je odsla od nas
ljubeča in skrbna žena,
mama, babica in teta

Ada Čonč

roj. Kjuder

UCITELJICA V POKOJU

Od nje smo se poslovili
v družinskem krogu 2.
novembra 1995 na lju-
bljanskih Zalah.

V ljubezni bo ostala
vedno z nami.

Njeni mož Marjan, sin
Marjan z ženo Vero,
vnukinja Maja in Spela,
sestra Julci Conc in brat
Edo Kjuder z družinami

Ljubljana, Lasko, Smarca,
Lonjer, Trst, 4.11.1995

Ob nenadni izgubi go-
spe Marte Werk-Volk iz-
reka iskreno sožalje
svojem

Dom Jakoba Ukmarja
v Skednju

START SPORT PROSEK

Prosek 551 Tel. 251040

POSEBNA RAZPRODAJA
VSEGA BLAGA
S POPUSTI OD 30% DO 60%

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 24. SEPTEMBRA 1995 DO 27. MAJA 1996

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34). Op.: ukinjeno ob praznikih
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08), Benetke (23.21)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.35)
8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.29)
10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.41)
10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.18)
11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.18)
13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.18)
14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.48)
15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.18)
16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.40)
16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.01)
17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.18)
18.50	(D)	Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.22)
18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.33)
19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.13)
20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.36)
20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.31)
21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.18)
22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.36)
23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.18)
0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.18)
1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.18)
2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.11)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen ob praznikih)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen ob praznikih)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih)
16.56	(R)	Tržič (17.24), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cevinjana in Palmanove v Videm (18.54) (ukinjen ob praznikih)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01)
7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27) (ukinjen ob praznikih)
8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cevinjana v Tržič (8.16) (ukinjen ob praznikih)
9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09)
0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.13	(E 221)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Zeneve - Opčine (9.40) - nadaljuje v Zagreb
12.02	(IC 243)	DRAVA - prihaja iz Benetk - Opčine (12.28) - nadaljuje v Budimpešto
17.57	(IC 265)	KRAS - Opčine (18.25) - nadaljuje v Zagreb
0.02	(E 241)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Benetk - Opčine (0.50) - nadaljuje v Budimpešto

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.52	(E 240)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Budimpešte - Opčine (6.24) - nadaljuje v Benetke
10.58	(IC 264)	KRAS - prihaja iz Zagreba Opčine (10.28)
16.57	(E 242)	DRAVA - prihaja iz Budimpešte - Opčine (18.30) - nadaljuje v Benetke
19.51	(E 220)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Zagreba - Opčine (19.23) - nadaljuje v Zenevo

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R - Deželni vlak

10

Sobota, 4. novembra 1995

GORICA

RONKE / V OBČINSKI KNJIŽNICI

Razstava del S. Meterca

Postumni pregled opusa slovenskega slikarja v Laškem

V občinski knjižnici v Ronkah so te dni odprli razstavo del slovenskega slikarja Stanislava Meterca. Rodil se je leta 1927 v Ribnem pri Bledu in umrl pred dvema letoma v Ronkah. Leta 1945 se je preselil v Soleschiano pri Ronkah, kjer je poročil domačinko. Prve slikarske korake je opravil že na Bledu pod vodstvom slikarja Jemca, umetnisko pa se je izpopolnjeval in dozoreval zlasti po preselitvi v Lasko, kjer je prvič razstavljal že leta 1946.

Značilni za njegov umetniški opus so motivi iz narave in zlasti kraske krajine, ki jih je upodabljal z oljno tehniko in velikim smislom za barve. Imel je veliko samostojnih in skupinskih razstav v Italiji in tujini, zadnjic pa

je v Ronkah leta 1992 sodeloval na skupinski razstavi šestih slovenskih umetnikov s tega konca, ki jo je priredilo društvo Jadro.

Ob odprtju tokratne razstave, ki sta jo priredili občina Ronke in združenje Endas iz Tržica, je pozdravil ronski župan Novelli, Metercova dela pa je predstavil likovni kritik Fabio Favretto. Podčrtal je svojstev lik cloveka in umetnika, ki je zivel skromno in nekoliko odmaknjen življenje, ki pa je imel prodoren pogled za dojemanje sveta in čudežne roke, ki so znale prenasati na platno naravo in njene čudovite barvne razsežnosti.

Razstav bo na ogled do 10. novembra po urniku knjižnice.

KINO

GORICA
VITTORIA 16.00 »L'incantesimo del lago«. Risani film za otroke. 18.00-20.00-22.00 »Die hard (Duri a morire)«. Igrajo Bruce Willis, Jeremy Irons, Samuel L. Jackson. 24.00 »Terra e libertà«. Rez. Kenneth Loach. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Show girls«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

TRŽIČ
COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »Il buio della mente«. Režija Claude Chabrol, igrata Sandrine Bonnaire in Isabelle Huppert.

PIREDITVE

OBCINA SOVODNJE prireja ob 50-letnici osvoboditve in 30. obletnici spomenika padlim v Sovodnjah niz prireditve. V tem okviru bo v petek, 10. novembra, ob 20. uri v Kulturnem domu Milan Pahor predaval o Narodnem domu v Trstu.

KD OTON ŽUPANCIC prireja danes v Kulturnem domu Andrej Budal v Standrežu tradicionalno martinovanje. Vpisovanje pri Marti (tel. 21407).

SPD GORICA prireja 12. novembra martinovanje v lovski koči na Kremencah nad Rencami. Na razpolago je se nekaj mest. Možnost prevoza iz Gorice in nazaj. Prijave na sedežu društva in pri odbornikih.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV prireja 19. novembra večerjo ob martinovanju v gostišču Fogolar v Gallianu pri Cedadu. Vpisovanje na sedežu in pri poverjenikih do 8. novembra.

MARTINOVANJE bo 11. novembra v domu na Bukovju, v priredbi KD Briski grič. Prijave in informacije na sedežu od ponedeljka do petka od 20. do 21. ure in pri Maji Humar (tel. 884187) in Emanueli Juretič (81163).

OBVESTILA

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE GORICA prireja v ponedeljek, 6. novembra, predavanje na temo "Masovni konkordat s pri-stankom". Predaval bo komercialist Sergio Mogorovich. Predavanje bo ob 20. uri na sedežu SGZ v Rimski ulici 20.

SKD KREMENJAK iz Jamelj prireja plesne vaje za otroke in odrasle. Prijavite se lahko pri Milki Pahor tel. 419993 ali pri odbornikih društva.

OBČINA DOBERDOB obvesca, da je tehnični urad odprt ob torkih in četrtek med 17. in 19. uro.

OBCINA SOVODNJE OB SOCI sporoča, da so stopili v veljavo novi urniki občinskih uradov za stranke: 1) anagrafski urad, tajništvo in knjigovodstvo: od ponedeljka do petka 8.00-9.30 in 12.00-13.30; ob sredah tudi 15.30-18.00; ob sobotah 9.00-12.00; 2) tehnični urad: ob torkih in četrtek 12.00-13.30, ob ponedeljkih in sredah 16.00-18.00. Občinska knjižnica deluje ob torkih in četrtek od 10.00 do 12.00; ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.00 do 18.00.

DRUŽBA se dobi danes, 4. novembra, ob 19.30 na Placuti.

CIPKARSKA SOLA V GORICI in SKD HRAST IZ DOBERDOBA prireja tečaj klekljanja. Prijave v cipkarski soli (tel. 386461) ali pri SKD Hrast (tel. 78130, 78262, 78268).

OBCINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU bo zaradi izrednih obveznosti knjižničarke do vključno 15. novembra delovala po sledečem urniku: torek in četrtek od 15. do 17. ure.

LJUDSKA KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici deluje vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure razen ob četrtek, ko so v dopoldanskem času zaprti.

Ob rojstvu novorojenke

Mihaele

cestitata mamici Gabrijeli in ocku Avgustinu

MIPZ Vrh sv. Mihaela in SZ Soča

ŠOLSKE VESTI

SDZPI obvesca, da je se nekaj prostih mest za naslednje tečaje: vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur), windows office (windows, winword, excel - 100 ur), tehnike prodaje (30 ur), marketing za obrate v vinogradnistvu (20 ur). Vpisovanje in informacije v tajnistvu zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 81826.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU V GORICI je do 10. novembra na ogled razstava 15 slikarjev z Goriske, ki jo prireja Kulturni dom in likovno združenje Endas iz Tržica. Ogled ob delavnikih od 9. do 13. ure in med prireditvami.

V GALERIJ KINA VITTORIA je na pobudo združenja Exit postavljena razstava slikarjev Alessandro Bernardis, Micheleja Drasca in Hermana Kosica. Na ogled bo do 12. novembra po urniku kinodvorane.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE razstavlja samo se danes slikar Kristof Zupet.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri so na Goriskem dežurne bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. L. Isonzo
IP - Ul. Di Manzano
ESSO - Ul. Trieste
GRADISČE
ESSO - Trg Unità
MEDEA
ESSO - Most na Birsu
TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis
MONTESHELL - Drevored S. Marco
IP - Ul. IV. Novembra
SKOČJAN
ESSO - Trg Libertà
STARANCAN
ERG - Trg Repubblica
KRMIN
AGIP - Drev. V. Giulia
FARA
ERG - Ul. Gorizia
FOLJAN-SREDIPOLJE
IP - Ul. III Armata

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

AL GIARDINO, Korzo Verdi 57, tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

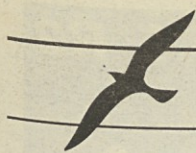
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341.

LEKARNA V DOBERDOBU

AL LAGO - PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Danes: 10.10, Agnese Aizza, vd. Milotti iz bolnišnice Janeza od Boga v Tržic; 10.30 Bruno Levi na glavnem pokopališču; 12.00 Beniamino Buda iz splosne bolnišnice v cerkev v Standrežu in na glavno pokopališče.

OBČINA / TEŽKI ČASI ZA VALENTIJEVO KOALICIJO

Uprava brez odbornika večina brez svetovalke

Roselli "avtosuspendiran", Di Cristova zapustila Forza Italia

Ce bi bili vraževerni, bi pomislili, da je v načrtu za financarsko solo nekaj začaranega. Pod rusevinami objekta, ki ga sploh se niso začeli graditi, sta se že znasla dva župana, Scarano in Tuzzi, in vse kaže, da je podobno pot ubral tudi tretji. Župan Valenti se vedno sedi pri krmilu goriske občinske uprave, toda po zadnjih dveh sejah se je tudi njegov stolček začel majati, saj je v večinski koaliciji opaziti prve znake razkroja. Potem ko so se na prejšnji seji trije svetovalci KDC ogradili od stališča uprave in se opredelili za referendum o financarski soli, je sinoci v občinskem svetu svetovalka Rita Di Cristo De Marco zapustila skupino Forza Italia in napovedala, da bo odslej neodvisna. Razlog je v nesoglasju z upravo glede financarske sole in v s tem povezanem sporu z načelnikom skupine FI.

Di Cristova se na prejšnji seji, tako kot svetovalci opozicije in KDC, ni udeležila sklepne glasovanja. Včeraj je pojasnila, da zato, ker se ne prepoznava v desničarski smeri, ki jo je ubrala koalicija, pa tudi ker ne soglasja z načrtom za financarsko solo, ki da pomeni nesprejemljivo potratno denarja in zelenih površin letališča. »Hocem biti demokracija, zato sem za referendum, na katerem naj bi občani odločili o tej zadevi«.

Zaradi tega stališča je Di Cristova tvegala izključitev iz skupine Forza Italia. Načelnik skupine Sergio Fornasir ji je med včerajšnjo sejo izročil pismo, v katerem ostro ob-

soja njeno zadržanje. »S tem, da je zapustila dvorano skupaj z opozicijami, se je svetovalka izneverila obvezam do volilcev in se je tako avtomatično postavila izven naše svetovalske skupine«, piše Fornasir. V nadaljevanju namiguje, da je to zadržanje morda bilo politična cena, ki jo je svetovalka plačala zato, ker so jo oktobra svetovalci opozicijskih skupin in tudi nekateri iz večinskih vrst izvolili v odbor Trgovinske zbornice namesto uradnega kandidata Forza Italia.

Di Cristova je ogorčeno zavrnila to obtožbo. Fornasirju je zabrusila, da je ravnal podlo in nespodobno, ker je ni predhodno obvestil o ukrepih proti njej in ji je pismo izročil sele med včerajšnjo sejo. »To so nespodobne metode, vredne ljudi, kakršni ste vi«, je zabrusila načelniku Forza Italia, županu in predsedniku občinskega sveta, ki so bili v vidni zadregi.

Po umiku Di Cristove razpolaga večina s 23 gla-

sovi na 41. Pri tem razmerpostjo odločilni glasovi treh svetovalcev KDC, ki so tudi sami v zadnjem času precej kritični do uprave. Po drugi strani pa je tudi res, da lahko Valenti računa na podporo 3 svetovalcev CDU, ki so formalno v opoziciji a že trkajo na vrata koalicije.

Vsekakor se upravi pišejo težki časi, ne le zaradi omenjenega zapleta, temveč tudi zaradi razpleta afere z odbornikom za javna dela in urbanistiko Alessiom Rosellijem (na sliki), ki se je včeraj "avtosuspendiral". Župan je na začetku seje sporočil, da bo začasno sam prevzel Rosellijeva resorja vsaj do 22. t.m., ko naj bi pretor pojasnil, ali je Roselli neposredno soudeležen v sporu med gradbenim podjetjem Ars et labor (Roselli je takrat bil vodja del) in občino v zvezi s prestrukturacijo dveh poslopij v Ascolijevi ulici sredi 80. let (Roselli je takrat bil vodja del).

Županovo pojasnilo ni zadovoljilo opozicije. Sve-

tovalec Nicolò Fornasir je omenil nikoli demantirane izjave Rosellija novinarjem, po katerih razlog za njegovo odstranitev ni v sodnem sporu, temveč v tem, da »ni hotel kloniti pritiskom, ki so jih nekateri izvajali nanj s ciljem, da bi kot odbornik sprejema iz tehničnega in iz pravnega vidika nekorektne sklepe«. Fornasir je vprašal župana, ali so te izjave resnične. Valenti je odgovoril, da jih je tudi sam prebral v časopisu in da je zahteval, naj mu jih Roselli pojasni, doslej pa pojasnila se ni dobil.

Tretji udarec večini je sinoci zadal Fiorelli. Potem ko so ga na prejšnji seji utišali sklicujoč se na strogo spoštovanje pravilnika, je včeraj zahteval branje zapisnika prejšnje seje, kar je tudi predvideno po pravilniku, dasiravno se navadno ta obveznost opušča. Fiorellija je zanimal zlasti sklepni del seje, ko je prav pri glasovanju o financarski soli ostalo v sejni sobi le 20 svetovalcev, eden manj, kot bi bilo potrebno za veljavnost glasovanja. Predsednik Busolini je takrat prekinil sejo, da so lahko z doma priklicali se enega svetovalca in pol ure kanseje tudi glasovali. Branje zapisnika naj bi pokazalo, ali je bilo dogajanje točno zabeleženo, kar utegne seveda pogojevati veljavnost seje. Fiorellijeva zahteva je zbegala predsednika Busolinija in upravo. Prekinili so sejo za 15 minut, da bi poiskali zapiske (zapisnik namreč se ni bil sestavljen v končni obliki). Ko poročamo, traja prekinitev seje že več kot eno uro.

KULTURA / FILM, UMETNOST IN GLASBA

Izjemno uspešen večer Kinoateljeja

Kino Vittoria do kraja natrpan - Danes film za otroke, opolnoči pa ponovitev filma K. Loacha

Gorica velja za mrtvo mesto, kjer mladi nimajo dosti priložnosti za večerno družabno življenje, ko pa se kaj zanimivega dogaja, se radi potožimo nad apatičnostjo mladih, ki jih ta ali oni kulturni dogodek ne zanima. Delno morda to drži, toda ne povsem. Živ dokaz, da se Gorica in zlasti njena mladina znata odzvati na zanimive ponudbe je bil predsinocni večer Kinoateljeja v kinu Vittoria. Redkokdaj ima clovek priložnost videti do kraja natrpano kinodvorano, kjer so prav vsi sedeži, vključno s prvo vrsto, do kraja zasedeni in kjer se morajo nekateri gledalci zadovoljiti s stojšci. Tolikšen naval gre gotovo pripisati zanimanju za film »Terra e libertà«, v katerem priljubljeni angleski režiser Ken Loach pripoveduje o iluzijah in razocarjanjih mladih protifasističnih borcev med špansko civilno vojno. Precejšnje zasluge za uspeh pa imajo tudi dinamični

clani Kinoateljeja, ki so si znali v mestnem kulturnem dogajanju izrezati pomemben prostor in s svojo kvalitetno ponudbo osvojiti pozornost javnosti.

Filmski dogodek so predsinoci obogatili s koncertom v živo, ki je sledil filmu v razstavnih prostorih. Kvartet, ki so ga sestavljali Pierluigi Bumbaca, Davide Sfiligoi, Oscar Duiz in Pierpaolo Pintar, je izvajal nalašč za to priložnost zloženo glasbo, ki so jim jo navdihnile slike Hermana Kosića, Micheleja Drascka in Alessandre Bernardis, treh mlkadih goriskih umetnikov, ki te dni razstavljajo v galeriji

kina Vittoria.

Kinodvorana na Travniku se tako uveljavlja kot odprt multimedialni kulturni prostor in to ne le ob Kinoateljevih ce-trtkih. Danes bo na primer v kinu prvi iz ciklusa filmov namenjenih najmlajšim (ob 16. uri bodo vrteli risanko »L'incantesimo del lago«). Sledila bodo predvajanja filma »Die hard«, ki je v rednem sporedu dvorane, ob 24. uri pa bodo na veliko povprasevanje občinstva ponovili predsinocni »Terra e libertà«.

Na sliki (Fotostudio Reportage) koncert kvarteta v galeriji kina Vittoria

NOVICE

Martinovanje in zahvalni obredi v Štandrežu, Pevmi in Gabrjah

Ta in naslednji konec tedna bosta marsikje namenjena martinovanjem in zahvalnim prireditvam. Nocoj bodo martinovali na pobudo društva Oton Župancic v Štandrežu. Jutri dopoldne po masi, predvidoma ob 10.30, bo v Pevmi zahvalna slovesnost. Domaćini bodo pripravili okrašen voz s pridelki pred cerkvijo, sledila bo družabnost. Ob 14.30 bo martinovanje na trgu v Gabrjah, kjer se bodo zbrali okrog kmečkega voza in okrog z domaćimi dobrotami obloženih miz.

Referendumi o financarski šoli: podpisi v Štandrežu in na Placuti

Odbor za varstvo letališča in rajonski svet v Štandrežu bosta jutri od 9.15 do 12.15 zbiral podpise za referendum proti financarski soli na glavnem trgu v Štandrežu. Popoldne od 14.30 do 16.30 bodo podpise zbiral tudi na Placuti.

Rjuhe in cvetje za čist zrak

Krozek »Terra - Legambiente« nadaljuje z akcijo Mal'aria. Za prispevek 30 tisoč lir ponujajo kompozicijo treh lončnic, ki prispevajo k čiščenju zraku v stanovanjih, ob tem pa delijo tudi rjuhe za preverjanje onesnaženosti zraku. Jutri dopoldne jih bodo delili na sejmu starin na Placuti, ob delavnikih pa jih je mogoče dobiti po dogovoru na tel. stev. 32273 ob urniku poslovanja trgovin.

Marjo Sossou iz Grojne težko ranjen v trčenju pri Pevmi

V trčenju med dostavnim vozilom ape piaggio in avtomobilom se je včeraj ob 12.15 pri Pevmskem mostu, na krizišču, kjer cesta zavije v Podgoro, težko ponesrečil 52-letni Marjo Sossou iz Grojne stev. 2. Točne okolščine nesreče niso se pojasnjene, saj jih preverjajo goriski karabinjerji, kaže pa, da naj bi do trčenja prišlo zaradi izsiljevanje prednosti. V silovitem trčenju je bil ape povsem uničen, Sossou pa hudo ranjen. Ranjenca so prepeljali najprej v gorisko bolnišnico nato pa na oddelek za ozivljanje na Katinari, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo zaradi močnega pretresa možganov z nalonom lobanje in domnevno krvavitvijo.

GORICA / POSEG SVETOVALCA NZ

Desnica hoče spraviti šolo Trinko v Ločnik

Hkrati spet ostro napada šolskega skrbnika

Občinski svetovalec Nacionalnega zavezništva Narciso Randò, ki mu je očitno zelo pri srcu bodočnost slovenske sole, je te dni dostavil tisku svoj predlog za rešitev problema srednje sole Ivana Trinka. Dostavil ga je seveda italijanskemu tisku, saj se mu ni zdelo vredno, da bi pismo poslal tudi Primorskemu dnevniku, pa čeprav gre za problem slovenske sole, ki mu nas dnevnik posveča največjo pozornost.

Iz včerajšnjih lokalnih kronik italijanskih dnevnikov povzemamo stališče Randòja, ki sicer namena več črnila blatenju goriskega šolskega skrbnika kot pa iskanju rešitve za solo Trinko. Skrbnik dr. Mannini, ki je bil pred meseci med priljubljeni-

mi tarčami zolčnih napadov casnika »Il giornale di Gorizia« (casnik se po odhodu urednikov na poletni dopust se ni vrnil v kioske menda zaradi sodnih težav tako stečajnega kot kazenskega znacaja), se je goriski desnici očitno zameril, ker predlaga za slovensko solo najpreprostejšo in najlogičnejšo rešitev: preselitev v poslopje v Ul. Marconi. Rešitev je za solo primer-na in tudi zelo preprosta, saj ni potrebe po popravi-lih na stavbi, ki je se vedno solska, četudi jo ze nekaj let neupravičeno uporabljajo mestni redarji. Toda, je pomislil Randò, bognedaj, da bi se morali redarji seliti drugam zaradi slovenske sole!

Kam torej s solo Trinko? Randò nima dvo-

mov: v Ločnik seveda, kjer je v poslopju sole Perco se nekaj prostih učilnic. Ne vemo, ali je svetovalec preveril stevilo prostih učilnic v Ločniku in stevilo prostorov, ki jih potrebuje sola Trinko. Sicer pa to ni vazno, saj je glavna značilnost solske politike goriske občinske uprave ta, da načrtuje svoje racionalizacijske posege, ne da bi se na solskem skrbnistvu pozanimala o realnih potrebah posameznih sol. Vaznejše je najbrž to, da bi slovenski soli spet ponudili zasilno namestitve, ne da bi ji zagotovili lasten dokončni sedež, predvsem pa to, da bi te nadlezne Slovence končno spravili iz mesta tja cez Soco. Dve muhi na en mah. Cestitamo, gospod Randò!

NESREČA / PRI PEVMSKEM MOSTU

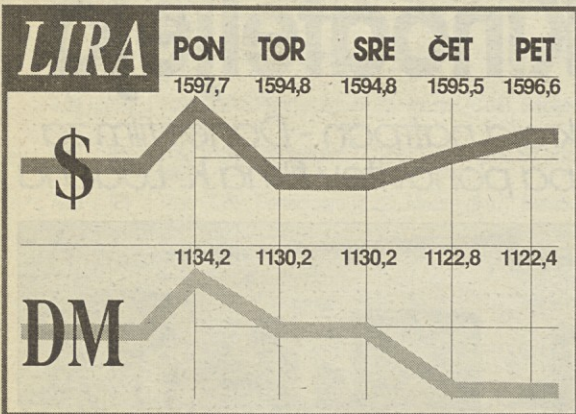
Otrok padel in obvisel nad vodo

Alessandro Suerz je poleg preplaha dobil samo nekaj prask

Goriski gasilci so včeraj, okrog 17. ure resili petletnega otroka, ki je padel preko okrog osem metrov visokega zidu nad begom Soče pri pevmskem mostu. Alessandro Suerz, ki bo jutri dopolnil šest let, je dobesedno obvisel kaka dva metra nad vodo, od koder sta ga spravila na varno Silvio Di Barbora in Maurizio Tortul. Nesreča se je zgodila nekaj po 16.30, na območju pevmskega oziroma soškega parka in sicer na predelu, ki pada proti soski strugi.

Gasilci so prvo obvestilo o nesreči prejeli ob 16.40 in se v največji naglici namenili na kraj, kjer so ocenili izredno nevarnost. Telefonirali so iz stanovanja na drugem bregu Soče, od koder so

opazili dogajanje. Hiter poseg gasilcev je bil odločen. Fantic, ki je obvisel na rastlinju tik nad vodo, bi lahko vsak čas padel v reko in ni si težko zamisliti, kakšen bi bil epilog. Di Barbora in Tortul sta se zato takoj spustila po težko dostopnem bregu in dosegla prestrašenega otroka in ga tako resila. Nekaj trenutkov zatem sta druga dva kolega Gianfranco Fabris in Francesco Velisček prisla z gumjakom in tako so ponesrečenca resili po tej poti. Otroek je med padanjem in drsenjem zadobil nekaj prask in zvrhano mero strahu, zdravniška pomoč ni bila potrebna in se je kmalu po nesreči vrnil na dom v ulici dei Gelsi 16.

NOVICE

Uspešen obračun sejma Edit Expo v Pordenonu

PORDENON - Sejem Edit Expo v Pordenonu si je letos ogledalo dva tisoč obiskovalcev več kot lani. Sejmišče je bilo odprto pet dni. O sejmu smo v nedeljo podrobneje poročali predvsem zaradi tega, ker je bila na njem tudi razstava knjig v manjšinskih jezikih. Knjige slovenskih založb iz Italije so bile bogato predstavljene.

Leta 1992 so imeli na tem sejmu 5.300 obiskovalcev, lani 7.308, letos pa jih je vstopnico plačalo 9.322. Tem je treba dodati še nekaj tisoč dijakov, ki so sejmišče prisli brezplačno.

Po besedah komisarja Zanolina je uspeh sejma je presegel vsa pričakovanja, še posebno, če upoštevamo, da je sejemska ustanova brez upravnega sveta. Prejšnjim upraviteljem je mandat zapadel letos poleti, deželna uprava pa se ni imenovala novih, tako da sejmišče začasno upravlja komisar. Pordenončani so v ta sejem vložili veliko denarja in energije, kar je dokaz, da ne gledajo samo na gospodarsko, ampak tudi na kulturno plat. Da je Edit Expo uspel, dokazujejo tudi podatki družbe za avtorske pravice Siae. Po turinskem in bolonjskem je ta knjižni sejem tretji najpomembnejši v Italiji. Izvedeli smo, da načrtujejo spomladansko prireditev, ki pa bi jo priredili nekje drugje, najbrž v Venetu. (mw)

Slovensko gospodarstvo se predstavlja na Dunaju

LJUBLJANA - V ponedeljek, 6. novembra se bo slovensko gospodarstvo predstavilo na samostojni prireditvi na Dunaju. Predstavitev, ki bo trajala do 9. novembra, je ena večjih v Avstriji in hkrati tudi četrto izmed podobnih predstavitev Slovenije v tujini. Organizatorji načrtujejo tudi več uradnih srečanj na vladni ravni in med gospodarskimi zbormi obeh držav. Razstavo bo odprl minister za ekonomske odnose in razvoj Janko Deželak, navzoci pa bodo tudi avstrijski minister za gospodarstvo Johannes Ditz, predstavniki obeh gospodarskih zbornic ter podjetji iz Slovenije in Avstrije.

TRGI / RAZMERJE DO MARKE JE OSTALO NA ČETRTKOVI RAVNI

Lira sklenila teden z utrditvijo doseženega napredka

Milanska borza je pozitiven sestanek na koncu skvarila z izgubo

RIM, MILAN - Po tecajnici Banke Italija je lira včeraj sklenila valutni teden na približno enaki ravni, kot jo je dosegla v četrtek, ko se je znatno okrepila do marke in glavnih evropskih bankovcev. Očitno ji prija razmeroma mirno notranje politično dogajanje, posebno pa krepitev dolarja, ki se je začelo v četrtek in se nadaljevalo tudi včeraj. Zeleni bankovec je namrec presegel vrednost 104 jenov in se približal 1,43 marke, ceprav se je v drugi polovici dne na mednarodnih trgih nekoliko potuhnil, ker so prisli iz Washingtona precej neugodni podatki o pora-

stu ravni brezposelnosti v oktobru. V primerjavi s septembrom, ko je dosegla brezposelnost v Združenih državah Amerike 5,5 odstotka, se je v oktobru povisala na 5,6 odstotka, vendar je treba upoštevati, da so inflacijski indikatorji zelo nizki.

Toda perspektiva za gibanje dolarja je se naprej zelo ugodna, saj analitiki napovedujejo njegovo nadaljnjo krepitev. Ni malo takih, ki so prepričani, da bo do konca leta brez večjih težav prisel do vrednosti 110 jenov, zato je za ponedeljek pričakovati naraščanje povprasevanja po ameriski valuti. Pri tem je treba

dodati, da je dolarju občutno pomagalo tudi prenehanje delovanja zavoda Daiwa Bank v Združenih državah, ker je krsila bančne predpise. Njena newyorská podružnica je zbrala za več kot milijardo dolarjev izgub.

Za liro pa ostaja neznanka parlamentarnega itra finančnega zakona, od katerega bo močno odvisna nadaljnja usoda bankovca.

Včerajsnji borzni sestanek v Milanu in z njim italijanski borzni teden se je končal z negativnimi predznaki, potem ko so borzni indeksi dober del sestanka napredovali. Zadnji tele-

matski indeks je pokazal nazadovanje za 0,95 odstotka (Mib-30 je izgubil 1,09 odstotka), negativni preobrat v gibanju trznih kazalcev pa gre pripisati predvsem padanju vrednosti delnic Ferfin in Montedison. Slo je za popraznični sestanek, pojasnjujejo posredniki, na katerem so tečaji padli bolj zaradi nizkega obsega poslov (komaj 403 milijarde), kot zaradi dejanskega pritiska ponudbe. Popoldanska, pa ceprav neznatna osibitev dolarja je imela takojšnji učinek na trgu državnih vrednotnic, kjer so se tečaji pogodb future na BTP rahlo znižali.

Evropske banke predlagajo denarno unijo v dveh fazah

RIM - Kar tri tisoč evropskih bank meni, da prehod na skupno denarno enoto ni uresničljiv v eni sami fazi, ampak da bi bilo veliko pametneje, ko bi ga uresnili v dveh časovnih obdobjih. Prva faza naj bi trajala dve do tri leta, druga pa se dve leti. Po mnenju Evropske bančne federacije bi morali v prvi fazi priti do uskladitve monetarne politike, menjalnih sistemov in menjalnih ter finančnih trgov, drugo fazo pa naj bi začeli takrat, ko bodo pripravljeni bankovci in kovanci nove valute in ko bo dokončan prehod vseh banknih operacij na novo valuto, vključno s storitvami za klientelo. V časovnih terminih naj bi priprave na prvo fazo trajale dve do tri leta, najbolj občutljivo pa bo po mnenju evropskih banknikov prav obdobje, ki bo poteklo med prvo in

drugo fazo, ko bodo morale nacionalne monetarne oblasti dokazati svojo trdno odločenost za uresničitev evropske monetarne unije.

O prehodu na skupno valuto so člani Evropske bančne federacije, ki vključuje 2.900 bank Evropske unije, Islandije, Norveške in Svice, razpravljali v preteklih dneh na sestanku v Seville. Predsednik federacije, Nemec Karl Heinz Wessel je podrtal odločenost bank, da k uresnitvi skupnega bankovca prispevajo po vseh svojih močeh, vendar potrebujejo za to ustrezne tehnične roke. Bankirji zato pričakujejo, da bo Evropski svet decembra v Madridu začrtal jasne in bolj realistične perspektive od tistih, ki jih je za monetarno unijo dolocil sporazum iz Maastrichta.

BANKE / NOVA ZAVEZNIŠTVA

Na severu države nastaja tretji bančni koncern

Naveza med Turinom in Verono

VERONA - V Italiji nastaja tretji najpomembnejši bančni pol. Pred njim bosta odslej le navezi, ki ju vodita banki San Paolo iz Turina in Cariplo iz Milana. Na tej strani smo že pisali o namenih upraviteljev hranilnic iz Verone in Turina, da sklenejo operativno zavezništvo, ki bi zajelo vso severno Italijo, od meje s Francijo in Svico pa do tiste z Avstrijo in Slovenijo. Upravitelji turinske hranilnice so te dni prizgali zeleno luč za to operacijo, ki prinaša veliko novosti v italijanski bančni sistem, se posebno v trenutku, ko se zdi, da druge bančne operacije, v središču katerih je zavod Gemina, nimajo veliko uspeha.

Cassa di Risparmio iz Turina sodi v sam vrh italijanskega bančništva, Cassa di Risparmio iz Verone pa ima že vrsto let podružnice ne le v pokrajini Verona, marveč tudi v Vicenzi, Bellunu in Anconii. V zadnjem času je za nakupom odločujočih 25 odstotkov delniškega paketa prisla v videmsko-pordenonsko hranilnico Crup, v začetku leta pa je sklenila partnerstvo s hranilnico Cassamarca v Trevisu. Kot nasi bralci gotovo vedo, si prizadeva, da bi se razširila tudi v naše kraje. Nekateri jo kar javno omenjajo kot morebitnega partnerja Kmečke banke. Dala je pobudo za družbo Unicredito, v kateri imajo delnice vse tri banke: Verona, Videm in Treviso.

Sporazum med Verono in Turinom, ki ga bodo podpisali v prihodnjih dneh, predvideva ustanovitev finančne družbe Unibanca, v kateri bosta imeli skupini vsaka polovico delniške glavnice. Predsednik bo iz ene, podpredsednik pa iz druge skupine. Vsaka včlanjena hranilnica bo obdržala svoje ime in povezanost s prostorom, v katerem posluje, vendar bodo postopoma celo vrsto služb poenotili. Ni izključeno, da bo čez nekaj let prislo do popolne združitve vseh obstoječih hranilnic v eno samo. V načrtu je predvideno, da bo vsaka včlanjena banka kupila delnice drugih. Nov bančni holding bo imel 827 okenc in 12.129 uslužbencev. Hranilnih vlog je skupaj za 42.804 milijarde lir, posojil za 26.062 milijard, premoženje pa je vredno 6.853 milijard. Medtem ko vsaki skupini pripada približno polovica hranilnih vlog, daje skupina bank okrog Verone več posojil in tudi njeno premoženje je vredno skoraj dvakrat toliko kot premoženje turinske hranilnice.

Te banke pa ne ostajajo le na svojem vrtičku. Hranilnica iz Verone ima 4,5% delnic banke Ambrosiano Veneto, zdaj pa je na prodaj paket 21% delnic te banke, katerih lastnik je San Paolo, in v Veroni ne skrivajo namena, da bi kupili tudi tega, saj bi si tako s četrtno delnic zagotovili nadzor nad močno katoliško banko, ki ima več kot tristo okenc v Lombardiji in Venetu. Tako bi seveda se okrepili svojo vlogo in moč na severu države.

Marko Waltritsch

OBVEŠČANJE / OD PONEDELJKA PO RADIU TRST A

Nov gospodarski niz s sodelovanjem SDGZ

Dopoldanske oddaje iz studia z vami bodo posvečene obračunom z občnih zborov posameznih sekcij SDGZ

TRST - Trzaska radijska postaja je v sodelovanju s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem pripravila tudi za novo jesensko-zimsko sezono niz pogovorov z različnih gospodarskih področij. Tako bo prihodnji teden osrednji pogovor jutranjega sklopa oddaj »Iz studia z vami« namenjen problemom, s katerimi se srečujejo člani različnih sekcij SDGZ. Ker potekajo prav v teh tednih občni zbori posameznih sekcij, bodo njihovi predstavniki posredovali radijskim poslušalcem svoje načrte, razkrili novosti in jih seznanili s problemi in težavami, ki pestijo posamezne odseke. Oddaje potekajo v živo, zato so k sodelovanju vabljeni tudi radijski poslušalci. Svojo udeležbo v ponedeljkovi dopoldanski oddaji (ob 11.45) so potrdili predstavniki sekcije za zunanjo trgovino Pavel Vidoni, Mirjam Korsic in Danilo Cunja.

V torek bodo za gostinsko sekcijo v studiu Lino Doljak, Niko Tence, Avgustin Devetak in Božo Jecic. V

sredo se bodo predstavili trgovski operaterji Ervin Mezgec, Egon Meden, Jurij Mocilnik, Karlo Grgic in Anastazija Korsic, v četrtek pa bodo prisli na svoj račun obrtniki Drago Ota, Peter Malalan in Rado Andolsek. Po telefonu se bodo oglasili tudi operaterji iz drugih pokrajin, medtem ko bo v petek za zaključek okrogla miza, ki bo posvečena pripravam na občni zbor Združenja. Po okroglih mizah bodo na sporedu se pogovori in komentarji z gospodarskega področja. Tako bo vsako jutro ob 9.40 posredoval svoje razmiselnje Marko Waltritsch. V pogovorih ob 11. uri bo kot prva spregovorila Mili Primožic o slovenskih cipkah; Tamara Blazina, ravnateljica Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje bo predstavila nove tečaje, novinarka Vlasta Bernard bo poročala o gibanjih trgov. Poleg gostov bodo dopoldanske radijske oddaje Iz Studia z vami oblikovali Davorin Devetak, Andrej Sik, Ales Lupinc in Nataša Sosic.

GOSTINSTVO / ZAČNE SE V TOREK

Na SDGZ zbirajo prijave za tečaj za somelierje

Gostinska sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju v Trstu obvesča svoje člane in ostale zainteresente, da se bo v torek, 7. novembra začel tečaj somelierstva, ki ga prireja združenje italijanskih somelierjev AIS. Tečaj obsega 13 srečanj, ki bodo obravnavala osnovne veščine povezovanja vina s hrano: po eno predavanje bo o liku somelierja, o vinogradništvu, tri predavanja o enologiji, tri o tehniki vinske degustacije in se po eno o zakonodaji in enografiji, o destilatih, likerjih in pivu, o enogastronomiji, o vinski karti, kleti in o serviranju vina. Tečaj bo potekal v večernih urah v župnijski dvorani cer-

kve Madonna del Mare v Trstu.

Vinska kultura dobiva danes vse večji pomen, saj kakovost vse bolj prevladuje nad količino in tako doma kot v gostilni pijemo ob hrani zmeraj manj vina, a smo obenem vedno bolj pozorni na sorto in druge kvalitete vina.

V lanskii sezoni je ta tečaj obiskovalo precej naših gostincev in tudi vinogradnikov, kar se že pozna v obogateni ponudbi nekaterih lokalov. Zato vabimo se druge gostince, da poskusijo to pot. Za vpis in podrobnejše informacije se lahko obrnejo na organizacijsko tajništvo SDGZ v Trstu, Ul. Cicerone 8 (tel. 362949).

Davorin Devetak

VUK BABIČ / PRED PONEDELJKOVIM PRIKAZOM NJEGOVEGA FILMA BREME-TEHER V MIELI

»Problemi družbe, v kateri se kot žrtve pojavijo vsi narodi«

Vse naokoli je megla in samo megla. Nekaj golih dreves moli iz sivine. Mladenec se na starem motorju vozi po razriti cesti.

Prizor iz filma Breme - Teher, ki ga bodo predvajali v ponedeljek, 6. t.m., ob 21. uri v gledališču Miela. Režiser dela je Vuk Babič, Beograjec, ki zadnja leta živi v Trstu. »Ostali moji filmi so družbeno-politične satire, komedije, ta pa je drugačen. To je atmosfera. Izklopi telefon, ko ga bos gledala,« mi je svetoval med najinim telefonskim pogovorom. In tako sem tudi stori-la. Ko sva se potem srečala za intervjua, me je najprej vprašal, če sem si film zavrtila dvakrat. »Ne,« sem mu morala priznati. »Ahh,« je potopil, in že sem mislila, da me bo odslovil. »...Toda prevzel me je,« sem dahnila; nisem se znala domisliti nicesar pametnejšega od gole resnice, čeprav je bil moj sogovornik prepričan, da mu želim samo polaskati. Tako sva torej zacela govoriti o filmu. Snovi bi bilo za eno knjigo - zadovoljimo se s povzetkom!

Najprej nekaj o tržaški predstavitvi dela. Kaj si od nje obetate in kako mislite, da bo občinstvo sprejelo vas film?

»Logično, da pričakujem krog ljudi, ki jih zanima kultura in ki jih zanimajo filmi, ki niso tekoci repertoar italijanskih kinematografov in televizije. Zasičenost urga z ameriskimi komercialnimi filmi, ki se brez katerekoli selekcije pojavljajo na ekranu, uničuje okuse publike. Festivali, ciklusi, krožki, kot je Capella Underground, so edine možnosti za ogled kvalitetnejšega filma. Pobudo, kakršna je Trieste Contemporanea, sem pričakoval deset let, odkar živim v Trstu. To je sad političnih, gospodarskih in družbenih premikov.«

Kako vi doživljate tržaško miselnost?

»Hvala bogu se zacenja nekaj v miselnosti Trsta spreminjati. Jaz se tu sedaj pocutim kot popolnoma domač človek. Predstavljam film, ki je dvojezičen - to je prvi film, ki je bil posnet izven madžarskih

meja, pa je vendar delno v madžarscini...«

Torej dvojezičnost. V čem je sporočilo tega, da ste film posneli dvojezično, delno v madžarscini, delno v srbscini -

»- V srbohrvaščini! Treba je malo pozabiti na te srbske in hrvaške sovinitiste. To se neumnosti. To je en sam jezik.

Ta dvojezičnost v filmu je popol-

noma naravna: v tem kraju, kjer se zgodba dogaja, se govori točno tako. Srbi med sabo srbohrvaško, Madžari madžarsko, gostilniski jezik pa je vedno madžarski. Od tod lahko preidemo na vprašanje, zakaj sem jaz sploh posnel ta film. Preko tega filma sem hotel dokazati, da problemi Jugoslavije niso v nobenem primeru nacionalni. So problemi družbe, v kateri se kot žrtve

pojavijo vsi narodi.«

Med oklepajem: kako gledate na vojno v nekdanji Jugoslaviji?

»Moj zadnji film, ki sem ga posnel, je se vedno zapečaten v Beogradu. Projekcijo sem ustavil sam, ker je pač to komedija in ne zdi se mi moralno, da od ljudi pričakujem krohotanje v času teh strašnih pokolov. Ko se ta morija v Jugoslaviji konča, imam se mesec pa pol dela, da pride delo lahko na ekrane.

No, mimo tega. Jaz mislim, da je treba iskati razloge za vojno v večdesetletni hipokriziji te družbe. Jugoslavija ni bila nič boljša in nič slabša od drugih držav sveta. Zahod pristeva Jugoslavijo k državam vzhodnega lagerja. Sploh na primer ne ve (razen Trsta seveda, ker so sem prihajali kupci), da smo imeli Jugoslovani od leta 1961 svobodni potni list. Znotraj države pa je obstajala permanentna družbena laž, prevara. Prišlo je do katastrofe vrednot. Leta in leta je bila edina vrednota bogastvo, zgrabiti skupaj čimveč denarja. A to je ja samo videz! Nesreča človeka je ostajala v človeku samem. Ogorčenje pa je se je kopicilo, kopicilo in v trenutku krize se je artikuliralo skozi ljudi, ki so zasledovali lastne interese. Tako je pač nastal srbski nacionalizem, hrvaški nacionalizem, tudi slovenski nacionalizem. In ta mitološka preteklost, ta namisljena srbska srednjeveška veličina, te neumnosti, ki uspevajo tudi na Hrvaškem in Slovenskem. Ko ni opore v realnem svetu, se ljudstva zapicijo v take iluzije in rezultati so katastrofalni.

Nekdo je zelo pametno rekel, da je bilo pod Titom veliko problemov tedanje Jugoslavije zaprtih v hladilnik. Nihče ni medtem opazil, da so varavalka crknile in so hladilniki ostali brez elektrike. In ko so potem hladilnike odprli, je smrdelo do neba.«

Nekaj teh elementov, ki ste jih sedaj nakazali, se pojavlja tudi v filmu. Vas sredi Vojvodine, v katero se vrtna dva izseljenca, hrepenenje po materialnih dobrinah, zemlja, ki postane breme...

»Živeli smo v ideji lažnega napredka, da se bomo vsi nabasali v strašne megalopole, zapustili zemljo in se prezivljali na asfaltu. To ni bila samo ideja Jugoslavije, ampak cele Evrope. No, to je tudi pomemben element bosanske vojne. Podeljenje sovražni mesto. In po tradiciji je podeljenje pravoslavno in mesto večinoma muslimansko. Podeljenje ima občutek, da živi mesto na njegovem potu, zato ga sovražijo... in zato Srbi streljajo na Sarajevo: ker je mesto, ne samo zaradi muslimanskega prebivalstva. Polis je začetek civilizacije in tale vojna je posmeš civilizaciji. V filmu se protagonist ne morejo lociti od podeljenja, ga pa tudi sovražijo, ker jih stalno vleče nazaj, pred sabo pa imajo mesto, motor, avto. Saj vse skupaj niti ni tako daleč od te tržske mularije, ki se tod zbira in gleda, kdo jima lepsi motorček, novo obleko. To so iluzije napredka.«

Kako je potekalo snemanje filma?

»Imeli smo par fickov. Posneli smo ga v dvajsetih dneh, živeli smo kar v vasi, kjer smo snemali. Sam sem delal prej kaka dva meseca raziskav na terenu. Potem sem imel krasne sodelavce in vse je slo kot po olju. Predstavitve pa ni bila tako roznata. Seleksijska komisija v Pulju je dala se pred projekcijo izjavo, da »nekateri filmi zelo slabo govorijo o naši Jugoslaviji«. To je bil znak, da filma v nobenem kinu ne bodo predvajali, ker si noben direktor ne bo hotel prevzeti odgovornosti. Bil sem v nevarnosti, da grem v zapor, toda se prej sem edino kopijo filma preserval v berlinsko kinoteko. Delo si je v Pulju ogledalo sicer nekaj tujih kritikov in, kot sem pozneje izvedel, zeleli so me povabiti v Cannes. Toda naša komisija česa takega (tudi to sem izvedel pozneje) ni dovolila. Uradno pa ni bilo cenzure! Vse je bilo prosto!«

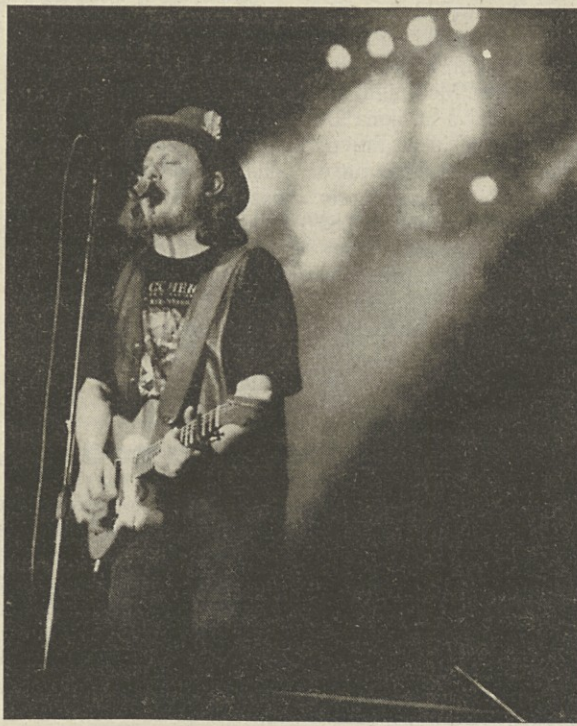
Film se konča...

»Ne! Kako se konča, bodo videli tisti, ki ga bodo prisli gledat! Nikoli se ne vnaprej pove konca, to je star poklicni trik.«

MG

LAHKA GLASBA / KONCERT BO V PONEDELJEK IN TOREK

Zuccherò bo pel v Pordenonu

Pordenonu, in sicer v tamkajšnji sportni palaci, z začetkom ob 21. uri.

Po uspeli poletni ev-

ropski turneji (videli smo ga lahko tudi 9. julija v Tolminu) je sredi septembra začel niz ita-

lijanskih koncertov, ki so dosegli izjemen uspeh. Povsod so dvorane bile dobesedno nasipane, tako da so organizatorji dodali še vrsto nastopov, med katerimi sta tudi oba v Pordenonu. Zucchero koncerti so se v tem času izboljšali, bend, ki je letos prvič nastopal z njim, se je končno ujel, tako da se program sedanjih nastopov precej razlikuje od poletnih. Koncerti sedaj presegajo dve uri dobre soul in rock glasbe, zadnji album Spirito DiVino ima svojo težo, vendar nastopi ne slonijo izključno na njem, nasprotno. Vecina skladb je iz starejšega obdobja, morda najboljsega Adelma Fornaciarija.

Večer se začne z nastopom buskerjev (ulicnih glasbenikov) David & Roselyna, skupine, ki jo je Zucchero spoznal lani v New Orleansu, kjer je bil na snemanju zadnje plošče. Po-

nudila nam bosta zanimiv poulični blues.

Za njimi pa se bo odprl zastor nad odrom Sugarja. Skladba Voodoo Voodoo bo prav gotovo segrela občinstvo, željno pristne »domače« glasbe. V prvem delu bo Zucchero zaigral večino skladb zadnje plošče, nakar nas bo z balado Diamante uvedel v drugi del večera, v katerem bomo lahko slisali dober del starih uspešnic.

Zucchero bodo v dveh izmed zadnjih letosnjih italijanskih nastopov spremljali bobnar James Tontoh, kitarist Mario Schilirò, saksofonist Mino Vergnaghi, pevka Lisa Hunt in nekateri drugi glasbeniki.

Izredno pester seznam glasbenim nastopov, katerim bodo v naslednjih tednih sledili se koncerti Antonella Vendittija, Claudia Baglionija, hard rock skupine Iron Maiden in drugih.

Ales Waltritsch

Pianist Cominati v Verdiju

Pianist Roberto Cominati, zadnji italijanski dobitnik nagrade Rusoni, bo v nedeljo, 5. novembra gostoval v Dvorani Tripicovich v Trstu. Nastop sodi v okvir Jesenske simfončne sezone gledališča Verdi.

V kratkem klavirskem ciklusu, namenjenem mladim italijanskim interpretom, ki so zmagali na velikih mednarodnih natečajih, se bo Roberto Cominati predstavil s Chopinovo Barcarolo op. 60 in Sonato v SI minore op. 58, povrh pa bo izvedel se Goyescas, izraz plastičnega pianizma Enriquea Granadosa. V srediscu programa mladega pianista, ki je že začel prestižno kariero, bo eno izmed najznanejših del estetične Mauricea Ravela, »Valse nobles et sentimentales«, ki je ob prvi izvedbi doživelo glasno neodobravanje (kot piše tudi Arthur Rubinstein v svojih spominih), danes pa je cenjeno kot eno ključnih klavirskih del ne samo Ravela, ampak vsega 18. stoletja.

Za ljubitelje italijanske avtorske rock glasbe se obetajo zares vroči dnevi. Do torka bodo v naši bližini nastopili Ligabue, Pitura Freska, Zucchero in druge skupine.

Danes zvečer bo emilijanski rocker prav gotovo napolnil sportno halo v Trevisu. Ligabue je pred kratkim izdal novi album Buon compleanno Elvis, spomin na rock'n'roll glasbo znanega Presleya. Včeraj je v Parmi startala njegova sicer kratka italijanska turneja, katere najbližji datum je prav drevišnji v Trevisu. V dveh urah pristne rock glasbe bomo slisali pesmi nove plošče in seveda vse stare uspešnice. Ligabueja bodo spremljali kitarista Federico Poggi Pollini (bivši član skupine Litfiba) in Carmelo Previte, basist Antonio Righetti in bobnar Robby Pellatti.

Pod sotorom na parikirsku trgovskega centra Alpe Adria se nadaljujejo koncerti, izkupicek katerih bo namenjen bosanskim otrokom. Danes zvečer bodo igrale v glavnem domače skupine, in sicer Arbe Garbe, Toni Melilo, Oliviero Malaspina, Extra, Magical Fishing Family, Nessuno, Marco Ferradini in fur-lanski trio Frizzi, Comini, Tonazzi. Jutri zvečer pa bo na vrsti reggae glasba z nekaterimi skupinami iz Benetk in okolice. Zbavali se bomo lahko ob glasbi skupin Arbe Garbe, Tre allegri ragazzi morti, Ariadigolpe, Sovibes (bivši Radio Rebelde) in Bomba bomba, celotno manifestacijo pa bo zaključila najbolj znana italijanska reggae skupina Pitura Freska. Veliko zanimanje vlada za dva nastopa, ki jih bo Zucchero, najbolj znani italijanski soul man, imel v ponedeljek in torek zvečer v

NOVICE

Vsak tolar je dobrodošel

TRBOVLJE - V trboveljski bolnisnici so se odločili za nakup mamografa, brez katerega si urejenega centra za bolezní dojk ne morejo zamisljati. Ker je aparatúra draga, so se odločili tudi za solidarnostno zbiranje prostovoljnih prispevkov in odprli poseben zbirališče. Akcija zbiranja denarja se sicer počasi končuje, doslej so zbrali 15 milijonov 900 tolarjev, vendar so zdravstveni delavci veseli prav vsakega tolarja. V kulturno-prosvetnem društvu Mlinse so se skupaj z zagorskimi rdecim krízem odločili, da skupaj pripravijo še eno prireditve v ta namen. Gledališniki iz Mlins so v nedeljo pripravili predstavo Jurčičevega Domna v dvorani zadružnega doma na Mlinšah. Izkupicek so namenili za nakup mamografa v trboveljski bolnisnici. To je še en dokaz, da Zasavčanom ni vseeno, kaksne aparature ima na voljo zdravstvo, kajti zdravja ni mogoče kupiti, lahko ga le obvarujemo. (Z. K.)

Martinovanje v Vipavskem hramu

AJDOVSCINA, VIPAVA - Območna organizacija SLS za občini Ajdovscina in Vipava tudi letos prireja martinovanje, ki bo nocoj ob 20. uri v Vipavskem hramu, poslovno-promocijskem središču in restavraciji vipavske kleti. Za veselo srečanje z Martinom bo poskrbel ansambel Lojzeta Slaka, v programu pa bodo sodelovali folklorna skupina iz Vipave, mladi harmonikarji in uveljavljena plesna skupina Urške iz Ajdovscine. (A. L.)

Dodelitev koncesij za zobozdravstvo

VIPAVA - Na zadnji seji so se vipavski svetniki odločili, da dodelijo prvi dve koncesiji za zobozdravstveno dejavnost, in sicer Marku Kosmaču za zobozdravstvo odraslih, medtem ko je Klavdija Rupnik zaprosila za opravljanje otroškega in mladinskega zobozdravstva. Možnosti za dodelitev koncesije so še za zobozdravnika za odrasle. Vsi morajo po zakonu o zdravstveni dejavnosti pridobiti potrebna soglasja, dejavnost pa naj bi opravljal v vipavski zdravstveni postaji. Z osrednjo ustanovo javne zdravstvene mreže na območju občin Ajdovscina in Vipava naj bi se dogovorili o prevzemu kadrov in o načinu koriščenja ustreznih drugih služb ter reorganizaciji. Odločitev vipavske občine utegne pospešiti hitrejšo privatizacijo zdravstva na tem območju. (A. L.)

Ni vrtnice brez tmja

POSTOJNA - Tak je naslov brosure, ki jo je pred kratkim izdal župnijski urad Trnje ob stoletnici cerkve sv. Trojice na Lonici. Brosura je nastala na temelju raziskovalne naloge Trnje v luci šolske kronike in župnijskih maticnih knjig 1840-1940, ki jo je napisala dijakinja tretjega letnika postojnske gimnazije Dragica Cec. Na državnem tekmovanju v okviru gibanja Znanost mladini, ki je pod pokroviteljstvom ministrstva za znanost in tehnologijo oktobra potekalo v Ljubljani, je mlada gimnazijka z omenjeno nalogo osvojila prvo mesto, pred tem pa je naloga zmagala tudi na regijskem tekmovanju v Kopru. V brosurí so zbrani številni podatki, zapisi in dogodki iz zgodovine te vasi na južnem robu Pivske kotline, ki je nastala že pred 15. stoletjem, a je tako kot številne druge po drugi svetovni vojni doživela množično izseljevanje. Vas se danes med drugim ponasa s stoletno cerkvico sv. Trojice, prav tako pa letos mineva tudi 90 let, odkar je bila v vasi zgrajena sola. Izdajo brosure je soomogocila občina Postojna. (M. G.)

Marina v lasti delavcev in uporabnikov

PORTOROŽ - V oktobru je javno prodajo delnic končalo lastninjenje največje slovensko pristanišče za jachte - Marina Portorož. Dobre tri četrtine vrednosti podjetja bo poslej v lasti manjših delničarjev. Med temi so zaposleni in nekdanji zaposleni, ki so z interno razdelitvijo in notranjim odkupom že prej prevzeli 60 odstotkov vrednosti podjetja. Preostalih 40 odstotkov premoženja je bilo v javni prodaji v delnicah po 5880 tolarjev. Prodane so bile le za gotovino in zanimanje je bilo v skladu s pričakovanji. Največ kupcev je bilo med poslovnimi partnerji in gosti Marine. Prodanih je bilo 48.354 delnic v skupni vrednosti 284 milijonov tolarjev. Posamezniki in pravne osebe so imele možnost kupiti omejeno število delnic, največ za štiri milijone tolarjev. Marina ima zdaj skupno 771 lastnikov delničarjev. (B. V.)

Protestna izjava

AJDOVSCINA - Ajdovski območni odbor SKD je v izjavi za javnost protestiral nad postopki, ki jih vodi podjetje Agro Gorica, da bi »s spekulacijo pridobilo dobiček od zemljišč, ki jih je že oddalo vipavski kleti oziroma podjetju Agroind Vipava 1894 in nato enostransko pretrgalo pogodbo«. V izjavi organizacijski odbor SKD poudarja pomen vipavske kleti za vinogradništvo na Vipavskem, ki pa za pospeševanje panoge potrebuje dodatnih »spornih« tristo hektarjev vinogradov, od katerih jih je še precej potrebnih posodobitve. Agro Gorica naj ne bi imel posluha za taksne vloške, saj je menda v zadnjem času nenamensko porabil precej denarja, ki je bil namenjen razvoju vinogradništva. Ministrstvo za kmetijstvo in sklad kmetijskih zemljišč sta dolžna dati koncesijo za površine tistemu, ki se je že dokazal, se piše v izjavi. (A. L.)

KOBLA / SMUČARSKI CENTER

Vse nared za ugodno smučanje

Pod okrilje so jo vzele Žičnice Vogel

Na novinarski konferenci, ki jo je sklical župan občine Bohinj Franc Kramar, so med drugim povedali, da bo smučarski center Kobla letos obratoval. Župan Kramar je ob tej priložnosti poudaril, da se je s situacijo na Kobli seznanil januarja letos, ko se je tamkajšnja žičnica sredi tedna ustavila. Ugotovil je, da je center ostal brez direktorja in da je v zelo težkem finančnem položaju.

Ker je Kobla eno od dveh bohinjskih smučarskih središč in edino smučišče na Gorenjskem, ki ga lahko zasnežijo od vrha do tal, je bila rešitev kot na dlani: Kobla je treba rešiti. Treba je bilo veliko pogajanj in dogovorov, da so Žičnice Vogel, podjetje Planum in občina Bohinj ter odbor upnikov Koble podpisali konzorcialno pogodbo, s katero bo Kobla letos lahko normalno delovala.

Po besedah zupana Kramarja je pogodba rezultat skupnega interesa za nemo-teno obratovanje Koble. Seveda pa so za njen zagon potrebna finančna sredstva. Tako je občinski svet v Bohinju odobril 10 milijonov tolarjev premostitvenega kredita, ki se ga mora vrniti do konca januarja prihodnje leto. Občina Bohinj je posojilo dala preko konzorcija Žičnicam Vogel, za katere na občini menijo, da so do-

bra in »zdrava« firma, ki ji bo Koblo skoraj gotovo uspelo rešiti. Tako je konzorcij svojo prvo nalogo - zagotovitev finančnih sredstev - že izpolnil, zdaj pa mora zagotoviti se plačevanje neporavnanih obveznosti do upnikov.

Nad poslovanjem konzorcija bo bdal Jože Resman, revizor prejšnjega stanja na Kobli. Slednja je tako vsaj za letos rešena, župan Kramar pa je izrazil upanje, da je morda sodelovanje Koble in Žičnic Vogel začetek povezovanja dveh bohinjskih smučarskih središč v eno samo. To pa v prihodnosti pomeni eno podjetje in enotno smučarsko karto tako za Koblo kot tudi za Vogel.

Mateja Faletić

PIVKA / OBČINSKI PRORAČUN

Dolgovi nekdanje občine

Od skupno šestih amandmajev so jih svetniki izglasovali polovico

Nekaj denarja bo za turizem, za katerega skrbijo tudi v pivškem avtokampu (Foto: M. G.)

V pivškem občinskem proračunu, ki so ga svetniki sprejeli na zadnji seji, je predvideno približno 34 milijonov tolarjev primanjkljaja, od tega na račun vnovčenja kuponov obveznic prejšnje postojnske občine in vračanja posojila blizu 16 milijonov tolarjev.

V letošnjem proračunu bodo zbrali nekaj manj kot 240 milijonov tolarjev prihodkov, odhodki pa bodo znašali skoraj 258 milijonov tolarjev. Med njimi sta tudi slaba dva milijona tolarjev, ki so ju za razvoj kmetijstva in turizma v pivski občini dodatno predlagali svetniki iz vrst SLS.

Od skupno šestih amandmajev, ki jih je predlagal klub svetnikov SLS, so jih svetniki izglasovali polovico. Med izglasovanimi je bil predlog, po katerem bo-

do 850 tisoč tolarjev namenili za nadaljevanje in začetek novih projektov v okviru CRPOV. Svetniki so prav tako glasovali za pomoč pri najemanju namenskih posojil v kmetijstvu in turizmu ter ustanovitev sklada za stipendiranje podeželskih otrok, ki se bodo odločili za solanje v kmetijski ali turistični smeri. Za izvajanje sprejetih dopolnil bodo iz občinskega proračuna namenili 1,8 milijona tolarjev.

Med dopolnila, ki niso

dobila večine, pa se je uvrstil predlog, s katerim bi za obnovo cerkve v Narinu odsteli 700 tisoč tolarjev. Čeprav gre za obnovo kulturnega spomenika, je treba pred dodeljevanjem denarja najprej izdelati ustrežna merila za urejanje vseh sakralnih spomenikov v občini, ki imajo spomeniško vrednost, so menili svetniki. Svetniki so bili tudi proti temu, da bi poldrugi milijon tolarjev namenili registriranju reprodukcijskega materiala za pridelavo kakovostne domače krme, saj so menili, da bi morali imeti več podatkov o tem, kaj bo ta denar prinesel občinskemu kmetijstvu.

Mateja Godejša

Z Elradom le na področju trženja

GORNJA RADGONA - Nekoc je 1600 zaposlenih v radgonskem Elradu imelo zagotovljeno socialno varnost. Zal pa so se časi spremenili. Najprej se je Elrad z referendumom odcepil od enega največjih slovenskih poslovnih sistemov Gorenja, potem pa pred dvema letoma sel v stečaj. Vsi zaposleni so končali na zavodu za zaposlovanje in le pescica je imala srečo, da se je zaposlila v edini »preživeli« Elradovi družbi Elektroni. Tako je zdaj stalno zaposlenih le 125 delavcev in še toliko začasno, toda njihova prihodnost je negotova, saj nikomur ni jasno, kaj bo naredil stečajni senat.

Pri odgovornih smo se pozanimali, kaksno je

sodelovanje Gorenja in Elrada Elektronične danes, saj Gorenje kljub vsem težavam izvoznikov (sami izvažajo 95 odstotkov svojih izdelkov) služe za slovenske razmere zelo uspešno. »V Elradu so se zaposleni sami odločili, da nas bodo zapustili, in mi temu nismo mogli nasprotovati. Niti malo nismo jezni nanje, saj si vsak svojo usodo kroji sam. Sedanje sodelovanje z ostan- kom Elrada pa poteka le na področju trženja. V Gorenju se namreč ukvarjamo s trženjem, in zato prodajamo tudi izdelke podjetja Elrad Elektroni- ka. Mi jim zaračunamo tisto, kar nam pripada, in menimo, da je to korektno z naše strani,« pravijo Gorenjevi direktorji.

(O. B.)

ŠMARJE PRI KOPRU / VODNIK

O nastanku imena vasi

Kulturnozgodovinske znamenitosti Šavrinskega gričevja

V zbirki Slovenske istrske vasi je izšel četrty vodnik - Smarje pri Kopru, ki so ga v tej vasi predstavili v nedeljo, zal kot običajno brez navzočnosti predstavnikov obalnih turističnih organizacij.

S to zanimivo in poljudnopoučno knjizico se vse bolj zaokroža vedenje o podobi vaskega okolja in kulturnozgodovinskih znamenitosti Šavrinskega gričevja. Avtor je tudi to- krat zgodovinar Alberto Pucer, pobudnik zbirke, ki je že pred leti napisal in objavil podobna vodnika za Padno in Krkavce. K uresnitvi projekta pa je prispevala tudi Nada Morato, avtorica drugega vodnika v zbirki - Korte nad Izolo.

Smarje, ena večjih vasi slovenske Istre, ležijo na 280 metrov visokem slemenu Šavrinskega gričevja le deset kilometrov južno od Kopra ob cesti Koper- Dragonja. Najstarejši podatki o zgodovini Smarij segajo v rimsko dobo, od druge polovice sedmega stoletja pa so začeli zaledje obmorskih mest poseljevati Slovani. Naselje je razpotegnjeno in ga sestavlja več predelov: Sv. Kriz, Gabrca, Lukuca, Tabor ali po domače Tabr (v 16. stole- tju je tu stal protiturski tabor), Vas (osrednji del ob župnijski cerkvi), Kandelca in Zabreg.

Kot zanimivost velja omeniti, da je Koprčan G. Graviš leta 1922 v svojem delu I nomi locali del comune di Pagnano (Krajevna imena občine Pomjan) za območje Smarij zapisal kar deset imenskih različic predelov vasi, med katerimi najdemo tudi zgoraj nastete. Med pomembne kulturnozgodovinske znamenitosti avtor uvršča zvonik in župnijsko cer-

kev, cerkev sv. Antona puščavnika, kamnito okno iz devetega stoletja, spomin- sko ploščo o posvetitvi župnijske cerkve leta 1222, glagolski misal, tiskan v glagolici in latinici, iz leta 1631 in drugo. V vodniku najdemo tudi podatke o nastanku imena vasi in številu prebivalcev, značil- nostih vaske arhitekture, ki pa jo v izvorni obliki danes lahko vidimo le se v predelu ob župnijski cerkvi. Med gospodarskimi panogami sta se v preteklosti najbolj odlikovala kmetijstvo in živinoreja, avtor pa nas seznaja s pomenom teras, vinogradništva, oljkarstva, sviloprejš- tva, vrtnarstva in sadjarstva, zitaric, živinoreje, obrti in trgovine. V podobno »kategorijo« obujanja spominov na preteklost sodi tudi opis običajev žiljenjskega cikla (novo leto, pust, velika noč, prvo- majska noč, prva junijska nedelja, sveto rešnje telo ali telovo, Marijino vnebovzetje, bela nedelja, licanje koruze in božic). Zaključne besede so namenjene današnjemu vaskemu kulturnemu in sportnemu utripu ter kratkemu opisu turistično zanimivih okoliskih izletniških destinacij (Keveljag/Grintovec, križišče Smarje, Sergasi in Poljane).

Vodnik po Smarjah je podobno kot vsi prejšnji v zbirki bogaten tudi s prevodi v italijanscino, nemščino in angleščino ter fotografijami več avtorjev, zato bo vsekakor do- brodošel pripomoček agencijskim in naključnim turistom, ki se bodo odločili pobliže srečati z naravnimi in kulturno- zgodovinskimi znamenitostmi v prelepih vaseh slovenske Istre.

Slavko Gaberc

IZOLA / ZA VSAKOGAR NEKAJ

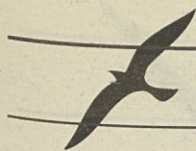
Pester jesensko-zimski kulturni utrip na Obali

V izolski Zvezi kulturnih organizacij so pripravili bogat jesenski kulturni program. Za najmlajše so v Kulturnem domu odprli Cici klub, v katerem bodo otroke v deželo domisljije popeljali s poslušanjem izbranih pravljic.

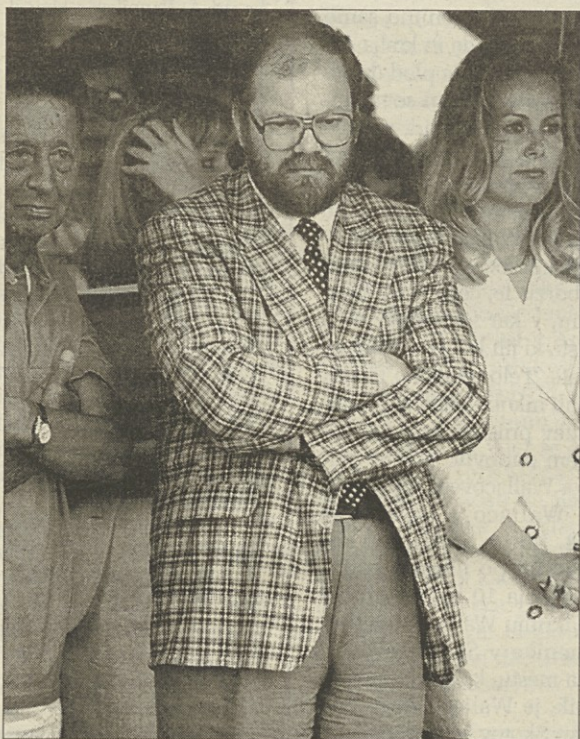
Zlasti velja opozoriti na lutkovno igrice Šneguljica (po Grimmovi pravljici jo je napisal režiser Pavel Polak) v izvedbi Lutkovnega gledališča iz Maribora ter na večno aktualno pravljico Antoina de Saint-Exuperyja Mali princ. To je neunicljiva pravljica za vse tiste, ki se podobno kot priljubljeni igralec in kantavtor Iztok Mlakar - to- krat v vlogi Malega princa - kdaj pa kdaj oziroma vedno znova sprašujejo, zakaj je ogenj rdeč, zakaj sonce sije, zakaj se nam zvezde smeji- jo ipd. Odrasle bodo v Kabare klubu Kulturnega doma zabavali znani slovenski umetniki, nasmejali pa se bodo tudi ob novi slovenski gledališki

uspešnici, komediji To imamo v družini avtorja Raya Cooneyja. Cooneyjevo duhovito bulvarko, ki zasmehuje slabosti in nečimrnosti nav- zven uglednih meščanov, je režiral Marjan Bevk v sodelovanju z vrsto znanih sloven- skih igralcev. Kot dogodek leta pri izolski ZKO napovedu- jejo nastop Polone Vetrhi, ki se bo predstavila v vlogi Alme Karlin. Ustrezno so poskrbeli tudi za razstavno dejavnost, saj bosta v galeriji Alga na ogled fotografska razstava uve- ljavljenega fotoreporterja Zdravka Primozica in retro- spektivna razstava skupine Lik iz Izole ob dvajsetletnici njenega delovanja. V klub- skem prostoru Kulturnega do- ma pa se z novimi deli pred- stavlja priznani avtor umetni- skih fotografij Jaka Jerasa. Je- sensko kulturno ponudbo zaok- rožajo tečaj za manekenke in fotomodele, plesni tečaj za odrasle in tečaj ročnega tkanja.

Slavko Gaberc

TAM
IN
INTERPELACIJATajnikar: »Ne ukvarjam
se z mafijskimi posli«

Davkoplačevalci Tamu doslej še niso plačali niti tolarja

Ministru se je močno zamajal stolček (Foto: B. V.)

LJUBLJANA - Interpelacija proti ministru za gospodarske dejavnosti dr. Maksu Tajnikarju zaradi domnevnih »mafijskih poslov v zvezi z mariborskim Tamom« se ni vložena; predvidoma bodo socialdemokrati to storili v ponedeljek. Tako tudi o vsebini interpelacije in konkretnih očitkih ministru Tajnikarju se ni dosti znalo. Minister Tajnikar nam je včeraj zatrdil, da se nikoli ni ukvarjal z mafijskimi posli in se tudi ne namerava.

Nato je razložil zgodbo o avtobusih za ruski trg (za podjetje Gasprom) prek posrednika Zarića in njegovega ciprskega podjetja Tammex, ki bodo verjetno »nastopali« v interpelaciji. Gre za posel iz leta 1993 o dobavi 168 avtobusov, ki pa ga Tam ni do konca uredil, zato je Zarić na osnovi sklenjenih pogodb upravičeno terjati od Tama okoli 7 milijonov dolarjev. Ta terjatev zajema obresti na avanse, ki jih je Zarić plačal, ter kazni za zamude pri dobavi avtobusov. Na sestanku z Zarićem so do-

ba dokončati. Na sestanku z ruskim veleposlanikom in predstavniki kupca, to je Gazproma, sem izjavil, da želimo posel končati brez posrednika, vendar dogovora o tem nismo dosegli,«

z njegovim podpisom pri plačilu sedmih milijonov dolarjev Zariću, pa je minister Tajnikar dejal, da gre očitno za pismo o dobrih posrednikih, vendar dogovora o tem nismo dosegli,«

ZLSD: ali bo televizijska oddaja
glavni razlog za interpelacijo?

LJUBLJANA - V združeni listi so o napovedi socialdemokratov, da bodo vložili interpelacijo na delo njihovega ministra Maksa Tajnikarja, izjavili samo to, da »bo pač deset poslancev izkoristilo možnost, ki jo ima«. Vendar: če bo ta interpelacija res temeljila le na eni televizijski oddaji, v ZL niso prepričani, da imajo predlagatelji prav. Stalisce stranke je sicer načelno jasno, je zatrdil Dusan Kumer, vsak storilec dokazanih kaznivih dejanj mora zanja odgovarjati, kar je ZL trdila že ob orožarski aferi, kjer naj bi se prvič pokazal problem izplačevanja provizij. Vendar glavni tajnik ZLSD meni, da Tajnikar parlamentu ni predlagal zakona o ukrepih za sanacijo Tama, ki ga je parlament z veliko večino podprl, zato da bi se »pokrivala« ali pocenjala nova kazniva dejanja, temveč zato da bi vlada reševala usode več kot 3000 delavcev, zaposlenih v tem mariborskem gigantu. Koronine težav in razmere, ki so dale proste roke za morebitna kazniva dejanja, oskodovala lastnine in tudi izplačevanja provizij, pa niso nastale lani ali leta 1993, ampak v letih 1990' in '91, za kar je treba povprašati takratno oblast in ne sedanjo, ki položaj skuša samo sanirati, menijo v ZL. (T. S.)

SLS: Tajnikar omogočil zlorabo
državnih sredstev

Slovenska ljudska stranka je v včerajšnji izjavi za javnost zapisala, da najodgovornejši vladni predstavniki niso ukrepali, čeprav so bili očitno do potankosti obveščeni o velikem obsegu nepravilnosti v mariborskem podjetju Tam. Nasprotno; v primeru Tam je minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar s svojim podpisom omogočil zlorabo državnih sredstev, zato SLS podpira pobudo za interpelacijo zoper ministra Tajnikarja in pričakuje, da bo predsednik vlade dr. Janez Drnovšek se pred obravnavo interpelacije sam zamenjal ministra. V SLS podpirajo vsako pozitivno dejavnost pri razčiscenju korupcije in gospodarskega kriminala ter dopuščajo možnost, da tudi znotraj vladajočih strank pride do spremenjenega odnosa do ugotovljenih nepravilnosti. Pri tem pa SLS poudarja, da bodo tisti ministri, njihovi sekretarji in drugi, ki zaradi svojih funkcij nosijo odgovornost za dosednji visok obseg oskodovala družbenega premoženja in razmah gospodarskega kriminala, slej ko prej kazensko in moralno odgovarjali za svoje dosedanje sporno delovanje. (N. R.)

seglj dogovor, po katerem je ta odstopil od zahteve po plačilu kazni, tako da njegova terjatev zdaj znaša se okoli 3, 4 milijona dolarjev. Od tega Tam Zariću ni plačal se nič, verjetno pa bodo zadevo rešili s kompenzacijami. »Posel z avtobusi za ruski trg je tako za Tam kot tudi za AM Bus izredno pomemben, zato je bilo sklenjeno, da ga je tre-

je povedal minister Tajnikar. Z Zarićem so se nato dogovorili, da se posel realizira tako, da se cene preostalih 73 avtobusov dvignejo za 18 odstotkov, Zarić pa naj zanje plača 7 milijonov dolarjev avansa. Ta je to tudi storil in s tem omogočil proizvodnjo in izplačilo plač v AM Busu, je dejal Tajnikar.

Na vprašanje, kaj je torej

Glede na navedbe v ponedeljkovi oddaji TV Slovenija in v odprtem pismu Socialdemokratskega sindikalnega foruma je urad vlade za informiranje v sporčilu za javnost zapisal, da je predsednik vlade dr. Janez Drnovšek od odgovornih ministrov že zahteval, naj razčistijo sporna vprašanja in predstavijo ustrezna pojasnila tako njemu osebno kot tudi vladi in javnosti. Na osnovi teh pojasnil se bo predsednik vlade odločil, ali je potrebno dodatno ukrepati. V sporočilu so se zapisali, da vlada in njen predsednik nista seznanjena z vsebino komercialne pogodbe, ki sta jo omenjala prispevka na TV Slovenija. Podobno velja za vse druge dokumente komercialnega značaja, saj njihova obravnava in podpis ne sodita v pristojnost vlade.

bank, da bi se dogovorili o tretji transi sredstev Tamu v višini 2,84 milijarde tolarjev, ki jih Tam potrebuje za proizvodnjo in izplačilo plač vsaj do 20. novembra. Pogovarjali so se o problemu zavarovanja obresti in seveda o tem, katera banka bo financirala omenjeno tretjo transo (doslej je to počela SKB banka). Dogovora se niso dosegli, obstaja pa več različic, o katerih bodo v ponedeljek razpravljali tudi s predsednikom vlade dr. Janezom Drnovškom.

Kaj čaka Tam
v prihodnje?

O nekaterih napakah starega vodstva Tam, ki jih je nova vodstvena ekipa ugotovila ob prevzemu dolžnosti, se govori tudi v Dokončnem sanacijskem programu Tam od leta 1995 do 2004, ki ga je sprejela tudi vlada. V času prevzema vodenja s strani nove uprave je bilo ob podpisanih pogodbah avansiranih in nedokončanih naročil v vrednosti 34 milijonov mark. Nova uprava je ugotovila neustrezen nadzor nad postopki ustanavljanja podjetij v tujini, sklepanje komercialnih pogodb brez prejetih strategij in pogojev ter pravno neurejen status predstavnikov v tujini.

Zaradi razpršenosti navedenih funkcij in financiranja nabav prek kompenzacij in podobnega je pri-

slo po ugotovitvah nove uprave tudi do zlorabe pooblastil.

Uprava je ugotovila se neustrežno dokumentacijo, nerealno vrednost naložb ter neustrežno oceno obveznosti iz naslova avansov, kazni in obresti. Pri pregledu poslovanja Tama je nova uprava »nasla« se dodatne neknjžene obveznosti v višini 1,2 milijarde tolarjev, neevidentirane izdane instrumente zavarovanja plačil v višini okoli 4 milijone mark, dodatne obveznosti iz naslova neplačanih prispevkov in davkov v višini skoraj 69 milijonov tolarjev in podobno.

Letos naj bi imel Tam se vedno za 6,9 milijarde tolarjev izgube, konec leta 1996 pa naj bi prvič posloval z dobičkom v višini 687 milijonov tolarjev. Samo letos bo moral Tam iz tekočega poslovanja zagotoviti se dodatnih 20 milijonov mark za financiranje obratnih sredstev, kar nameravajo doseči z odprodajo zalog, izterjavo terjatev in dezinvestiranjem poslovnih nepotrebnih sredstev. Stevilo sedanjih več kot 3.100 zaposlenih naj bi zmanjšali na 2.000, ti pa bodo morali v prihodnje z uspešnim delom zagotoviti tudi odplačila zelo zajetnih Tamovih posojil. Presežne delavce naj bi ugotavljali do konca letošnjega leta, »reševali« pa do tretjega četrtletja prihodnje leto.

Andreja Rednak

Odprto pismo predsedniku vlade

Spostovani predsednik vlade, dr. Janez Drnovšek!

Na podlagi televizijske oddaje o Tamu, predvajane 30. oktobra 1995, Vam postavljamo naslednja javna vprašanja:

1. Ali je minister za gospodarske dejavnosti vlade Republike Slovenije dr. Maks Tajnikar z Vasim soglasjem podpisal komercialno pogodbo (!) z ruskim podjetjem Gazprom? S kakšnimi - tudi Vasimi - pooblastili minister vlade, ki ji predsedujete, po novem podpisuje komercialne pogodbe, česar poslovni svet in tržna ekonomija ne poznata?

2. Ali je minister dr. Maks Tajnikar res z Vasim soglasjem podpisal garancijo spornemu posredniku med Tamom in ruskimi kupci, g. Vukomanom Zarićem in mu s tem zagotovil poplačilo starih spornih (!) provizij v višini 4 mio. USD? Gre namreč za denar, ki pripada Tamu oziroma denar, ki bo plačan iz državnega proračuna.

3. Ali boste glede na dejstvo, da kriminalisti v ze vloženih kazenskih ovadbah spodbijajo upravičenost vseh dosedanjih tovrstnih provizij in da tudi ministru Tajnikarju torej grozi enaka kazenska ovadba - zahtevali odstop ministra Tajnikarja, kar bi bilo normalno pričakovati v sleherni demokratični državi?

4. Ali boste zahtevali zamenjavo in odgovornost predstavnikov vlade v Upravnem odboru Tama, državnega sekretarja dr. Vlada Dimovskega, ki ni uporabil pravice veta, saj je po javnih izjavah ministra Tajnikarja s temi spornimi pogodbami in garancijami Vukomanu Zariću soglasal tudi Upravni odbor Tama?

5. Na osnovi katerega zakona si je vlada vzela pravico in odobrila dodatno državno porostvo bankam-upnicam Tama? Dejstvo je namreč, da veljavni Zakon o sanaciji Tama in Avtomontaze določa maksimalno mejo državnih porostov v višini 8 milijard SIT, ki jo je vlada presešla. Iz zgoraj navedenega pa je mogoče sklepati, da bodo dodatni krediti z državnim porostvom porabljeni za poplačilo spornih pogodb in starih provizij, zaradi česar je očitno zmanjkalo denarja za zagon proizvodnje oziroma sanacijo Tama, kar je bil namen zakona!

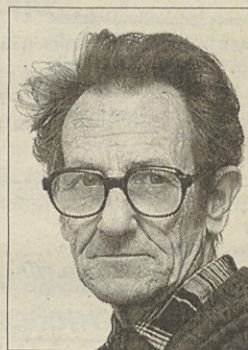
Spostovani gospod predsednik, pričakujemo, da boste pojasnili vašo vlogo v sporni sanaciji Tama, obenem pa ostro ukrepali zoper neposredno vpletene ministre. Ne želimo pa znova slišati izjav, da si vlada in država prizadevata za dobrobit in blaginjo delavcev, ker dejstva kažejo drugače.

Socialdemokratski sindikalni forum
Slavko Kmetič, predsednik

Jahanje
duhov
na televiziji

PETER BOZIC

Pred kratkim se je v javnosti pojavila Diana von Atman, ki je povedala, da je njena specialiteta jahanje duhov. Takoj sem jo spoznal, se vedno ne hodi k zobozdravniku in ima crvive zobe. Diana von Atman je njen psevdonim, sicer pa taksnih Dian kar mr-goli. Ena od teh nam je pred kratkim na televiziji razgrnila obtožnico proti dvanajsterici ovadenih iz Tama.

Zgodbi o Tamu sledim že vsaj deset let. Prvic so se pojavile alarmantne vesti o njegovih velikih izgubah tedaj, ko je JLA začela izvajati hud pritisk na Slovenijo tudi tako, da je velik del svojih naročil pri Tamu - slo je za vojske kamione - prenesla na bosanski Fap. Ko je bil Matija Malešić se podpredsednik mariborske občine, mi je na Borstnikovem srečanju pripovedoval, da izgubo, ki jo je povzročila prekinitev izdelave vojaških kamionov, počasi, a zanesljivo sanirajo. Že naslednje leto pa sem izvedel, da je Tam spet v izgubah. Če se ne motim, so bili tudi pri prvi veliki stavki pod prvo demokratično vlado zraven Tamovi delavci. Skratka, skoraj deset let iz Tama nenehno prihaja pritisk na slovensko javnost in na vse njene vlade v tem času, nedemokratske in demokratične. Nobena od teh vlad pa si ni mogla privoščiti, da bi se izmaknila ukvarjanju s tem značilnim socialističnim mastodontom - medtem ko so nekateri drugi mastodonti tako rekoč izginili, ne da bi se kdo za njih posebej zmenil, na primer Iskra. Ne, Tam je bil nekaj drugega, saj je bil pravi simbol delavskega razreda, s katerim so v Mariboru desetletja strasili sleherno intelektualno elito in jo, začeni s svojo generacijo, izganjali v Ljubljano in drugam, tako da se je v Mariboru obdržala kvečjemu zdravniška elita. Kdorkoli iz katerokoli vlade je prisel v Maribor, nikoli niso z njim govorili o, denimo, mariborski kulturi ali zdravstvu, temveč vedno le o Tamu in podobnih podjetjih.

Televizijska dama pa nam je povedala, da gre pri Tamu za tipično zgodbo tranzicije, pri čemer je pozabila, da Tam v bistvu se vedno sodi k mastodontom iz preteklosti, za katere je značilno, da jih lahko vzdržujejo le država in banke. To mora početi tudi »tranzicijska« država, seveda če se ima za socialno in če meni, da ima reševanje teh velikih bolnikov sploh se kaksen smisel. In v primeru Tama je očitno presodila, da ima smisel. Če se je pri tem ustela, se ni ne prvič ne zadnjič, saj so takšne intervencije vedno zelo tvegane in rezultatov nihče ne more vedeti vnaprej - razen Dian, ki jahajo duhove.

Omenjeno jahanje duhov pa pravzaprav ni bilo namenjeno temu, kar smo pravkar opisali. Bolj je slo za govorjenje o nekakšnih kriminalistih, ki so odkrili vse tisto, o čemer je govorila naša televizijska Diana in kar je bilo podčrtano na njenem papirju, ki je očitno bil obtožnica. Ti kriminalisti so v oddaji »nastopali« tako, da bi bili lahko iz katerekoli agencije, tudi iz kaksnega Obada, saj se je jahalka duhov skrbno izogibala omembi dejstva, da je kriminalistična služba vendar ena od vladnih služb. Drugače ji tudi ne bi uspelo potunkati ministra za gospodarstvo, češ da je hotel prekiniti preiskavo in se je v ta namen sestal s tistimi ministrom, ki ima pod sabo tudi uslužbenca za preiskovanje gospodarskega kriminala. Tako smo vendarle, čeprav mimogrede in bolj nehoti izvedeli, da do te obtožnice niso prisli raziskovalni novinarji, temveč navadni vladni uslužbenci. Iz Dianinih sklepov pa smo se izvedeli, da se utegne vladni zgoditi, da bo postala plen lastnih uslužbencev - kriminalistov - zaradi tega, ker je del proračuna namenjala za pomoč pri sanaciji Tama.

To pa pomeni pritisk na vlado, naj v prihodnje ustavi kakršnokoli pomoč različnim izgubarjem, tudi televiziji, ki že ima milijardno izgubo - državna intervencija za njeno sanacijo pa bi bila najmanj tako tvegana, kot je bila sanacija Tama. Kako bi sicer lahko druge razumeli poanto oddaje, če ne kot svarilo vladi, da jo bo sleherno sofinanciranje milijardnih izgubarjev, »znailno za tranzicijo«, prej ali slej zapletlo v kriminalistične ovadbe! Carovnice, ki jahajo duhove, so namreč lahko brez skrbi, odkar so na Poljskem daljnjega leta 1792 zazgali zadnjo.

1895. leto
1995. leto
sto let
100 let
filma

8.11.

KINOTEKA
18.00, 22.00
Hrepenenje Veronike Voss
(Die sensucht der Veronika Voss), Rainer
Werner Fassbinder, Nemčija, 1981.
Konec Nemčije v intimah Fassbinderjevih
žensk, 3. del.

9.11.

KINOTEKA
20.00
Kino-uhor: Štirinajstčlanska glasbena
skupina iz Bologne Laboratorio di
musica e immagine v živo spremlja
filme: Andaluzijski pes Luisa Buñuela,
Zavoljo Nice Jeana Vigoja in Strašilo
Busterja Keatona.

10.11.

KINOTEKA
20.00
Marmornati človek (Człowiek z
marmuru), Andrzej Wajda, Poljska, 1977.
Uvod v teden poljskega filma 80-ih let.

10.11.

AVDITORIJ PORTOROŽ
Tistega lepega dne, France Štiglic,
Slovenija, 1962.
Kinotečni november v Portorožu.

11.11.

KINOTEKA
18.00
Slučaj (Przypadek),

Krzysztof Kieślowski, Poljska, 1982.
Zgodnji Kieślowski prvič v Ljubljani.

FESTIVALI, RETROSPEKTIVE

2.-17.11.

KINOTEKA
Retrospektiva filmov Rainerja
Wernerja Fassbinderja. (Slovenska
kinoteka)

10.-18.11.

KINOTEKA
Teden poljskega filma 80-ih let.
(Slovenska kinoteka)

RAZSTAVE

7.10. - 7.11.

SLOVENSKI GLEDALIŠKI IN FILMSKI
MUZEJ
Razstava »Kinematograf v Ljubljani
1896-1918« (SGFM, Slovenska kinoteka)

25.10.-

POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR
»Obлека naredi film, film naredi
obleko«, razstava oblačil iz prve polovice
20. stoletja ob 30-letnici muzejske
kostumske zbirke in 100-letnici filma.
(Pokrajinski muzej maribor)

FILMSKO BRANJE

Ernst Lubitsch, Ko sem bil mrtev –
katalog v štirih jezikih (Slovenska kinoteka).

Jože Barsi v Piranu

LJUBLJANA - V Mestni galeriji Piran so včeraj odprli razstavo kiparja Jožeta Barsija. Barsi je po diplomu iz arhitekture (leta 1980) zaključil se osnovni kiparski studij (leta 1988) in kiparsko specialko (leta 1991) na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, ustanovi, na kateri je zdaj zaposlen kot docent na kiparskem oddelku. Barsi tudi izdaja časopis za kiparstvo, arhitekturo in reklamo Klara Klausberger. Kot je zapisal sam, se Barsi v zadnjem času posveča prostoru, sobi, v kateri dela in živi in ki mu pomeni edino merilo stvari, ki jih zdaj postavlja. Razstava bo na ogled krajši čas, in sicer do 22. novembra. (V. U.)

IZŠLO JE

Rudi Šeligo: Zunaj sije februar

Kratka proza. Jubilej-
na zbirka. Izdala in
zalozila Zalozba
Mladinska knjiga,
natisnila tiskarna
Dan, Ljubljana 1995,
trda vezava, 14 x 20,
5 cm, 280 strani.

Zunaj sije februar je
antologija kratke pro-
ze Rudija Seliga, ki
predstavlja pogled
skozi njegovo delo.
Izbrane novele v
knjigi so nastajale
med leti 1958 in
1995, ko je bila napi-
sana zadnja. Gre za
izbor najbolj prepri-
cljivih novel iz posa-
meznih obdobij. Pi-
satelj jih je izdal že v
Kamnu leta 1968
(Kamen, Dva in gora,
Zil, Februar), Pogan-
stvu leta 1973 (Sara-
da, Okus po jodu,
Kaj delajo s tabo, Vi-
gilija ali konec vajen-
ske dobe pesnikov) in
v Molcanjih leta
1986 (Abba, Hleb,
Ogenj Helena; ogenj
Lucija), zadnje nove-
lo Uslisani spomin
pa je objavil v Novi
reviji. Novele so na-
stajale v času Revije
57 in Perspektiv ter
pomenijo prestop v
poetsko pisavo, ki jo
je takratna literarna
kritika imenovala re-
izem. Stavki so napi-
sani na nacin, prime-
ren za glasbo. Avtor
spremne besede Ale-
ksander Zorn je dejal,
da so nekatere novele
izredno žive. Izposta-
vil je novelo Februar,
po kateri je knjiga do-
bila naslov. (A. Z.)

Odličen pred kamero in za njo: Mel Gibson v Pogumnem srcu

FILM / POGUMNO SRCE

Leto naporenega življenja v kltu

LJUBLJANA - Že kar nekaj tednov se po naših film-
skih platnih podi Mel Gibson v vlogi Williama Walla-
ca, škotskega nacionalnega junaka. Kot je imel pogu-
mno srce Wallace, lahko tudi za Gibsona rečemo, da
je bil presneto pogumen, ko se je lotil tako zahtevnega
projekta, kakršen je Pogumno srce. Kot režiser je Gib-
son debitiral pred dvema letoma v filmu Mož brez
obraz, filmu s skromnim proračunom in precej inti-
mno zgodbo. Za film, v katerem je Mel poleg tega se
igral, si je kot režiser pridobil na svojo stran kritike
povsod po svetu. Med Melovimi igralskimi dosežki
omenimo se filme Leto nevarnega življenja, Pobesneli
Max, Galipolli, Smrtonosno orožje 1, 2, 3.

V sali so Pogumno srce
poimenovali Mož z mo-
drim obrazom, parafraza
Melovega režijskega prven-
ca, saj je svojemu junaku
Williamu Wallacu modro
prebarval obraz vsakokrat,
ko se je skupaj s svojo voj-
sko v drznih kiltih podal v
hudo krvave pohode. V
scenah divjih bitk pri Stir-
lingu in Falkirku je sodelo-
valo 1700 irskih vojakov
pehote, lokostrelcev in ko-
njenica. Irci so filmski eki-
pi celo dovolili snemati na
največjem irskem spome-
niku, gradu Trim, česar
prej niso dovolili se niko-
mer. Ob bok precej nazor-
nim (to je krvavim) prizo-
rom bitk in krutega življe-

nja Skotov je Mel postavil
prelepo ljubezensko zgo-
dbo med Wallacom in
Murrin (Katherine McCor-
mick) in jo uporabil kot ka-
talizatorja za Wallacov bre-
zkompromisni boj zoper
angleškega kralja Edwarda
prvega Dolgonosega.

Mel je Pogumno srce ne
le režiral, produciral in v
njem igral, zapovrh je mo-
ral se strumno vihteti meč
in jahati. Vendar mu ni za-
l. Na CD-plosko s precu-
dovito glasbo iz filma Po-
gumno srce, je Mel zapisal:
»Temu filmu sem posvetil
več kot leto dni svojega ži-
vljenja. Ne obžalujem niti
ene same sekunde.« Glas-
bo za film je napisal James
Horner, katerega glasbo
smo poslušali se v filmih
Patriotske igre, Jesenska
pripoved, Aliens. Prav go-
tovo se ga mora prihodnje
leto spomniti Ameriška
filmska akademija in Hor-
nerju dodeliti oskarja za
najboljšo izvirno glasbo.
Zasluzi si ga Horner in
morda se kdo, Mel Gibson
kot režiser, igralec, kostu-
mi, scenografija, kamera?

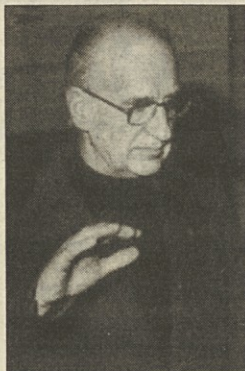
Pisanja scenarija za Po-
gumno srce se je Randall
Wallace (upa, da je Willia-
mov sorodnik) lotil potem,
ko je prebral angleški pre-
vod zapisa legende o Wal-
lacu v rimnem škotskem
verzju iz leta 1740. Vse le-

gende, če omenimo samo
Robina Hooda in kralja Ar-
turja, so seveda plod domi-
sljije pristasev in sovražni-
ka junaka legend, zato je
med vsemi zgodbami te-
žko izbrskati resnico. Po
scenaristovem mnenju je
bistvo Wallacovega življe-
nja sporočilo, da se lahko
obdržiš le, če si zvest tiste-
mu, v kar verjameš, in če
tisti, ki jih ljubiš, verjamejo
vate. Telo se lahko zlomi,
duh nikoli (najbolje je to tr-
ditev prikazal krut in obe-
nem čudovito posnet pri-
zor Wallacovega mučenja).

Wallacova legenda je
24. junija 1861, več kot
500 let po njegovi smrti,
združila 10 tisoč ljudi pri
odkritju Wallacovega spo-
menika v Stirlingu. Prav
na mestu, kjer stoji spome-
nik, je Wallace zbral voj-
sko Skotov in jo popeljal v
zmagi zoper številno mo-
čnejše in boljše oborožene
Angleže. Wallace se je ro-
dil okoli leta 1270. Bil je
drugi otrok Malcolima Wal-
laca, posestnika srednjega
razreda. Zavrnil je celo po-
nujeno škotsko krono. Ni
se zmenil, tako kot drugi
škotski plemiči, za posesti
in naslove, in je ostal zvest
borbi za svobodo Škotske.
Glavni vir njegove legende
je verjetno 300 strani rima-
nih verzov, ki jih pripisuje-
jo pesniku po imenu Slep
Harry. Zbirka dnevnikov
in spominov je last klana
Wallace, ki živi v Gla-
sgowu in je filmski ekipi
pomagala tako pri pripra-
vah na snemanje kot na
snemanju samem. Uposte-
vali so vse njihove pripo-
mbe glede zgodovinskih dej-
stev in se kot statisti vklju-
čili v Wallacovo vojsko.

Irena Pirman

Bojan Adamič (1912 - 1995)

V Ljubljani je v 84. letu ži-
vljenja umrl Bojan Adamič,
nestor slovenske zabavne
glasbe, skladatelj in dirigent.
Rodil se je v Ribnici leta
1912, začetki njegovega glas-
benega solanja pa segajo v
srednjo glasbeno solo, kjer je
studiral orgle in trobento. Le-
ta 1941 je na Akademiji glas-
be pri A. Ravnikarju koncal
studij klavirja. Med NOB je v
Beli krajini vodil pihalno go-
dbo GS, po vojni pa je bil dol-
go časa dirigent plesnega or-
kestra RTV Ljubljana ter stalni
gost dirigent Doma JLA v Be-
ogradu (1926-66) in različnih
festivalov zabavne glasbe. Pod
njegovim umetniškim vodstvom
se je plesni orkester RTV Slo-
venija izoblikoval v priljubljeno
in avantgardno glasbeno sku-
pino. Kot ugledni osebnosti mu
je v tedanjih družbenih razme-
rah uspelo uveljaviti orkester
ljubljanske radijske postaje
kot pomembno slovensko vred-
noto kljub temu, da je jazz v
tistem času pri velikem delu ob-
lasti veljal za dekadenten
pojav neke druge ideologije.
Za to, da se je pri nas po
drugi svetovni vojni razvil jazz,
ima nedvomno največje za-
sluge. Bil je tudi vodja glasbene
produkcije RTV in predsednik
Društva slovenskih skladateljev.
Sicer pa je v središču njegovega
ustvarjalnega zanimanja vseskozi
bila filmska, zabavna in scenska
glasba. Napisal je glasbo za
več kot dvesto domačih in tujih
filmov.

Vse glasbene zvrsti odsevajo
njemu lastno zvočnost v tem-
matiki, obdelavi in instrumentaciji.
Značilen je zlasti naslon na
folklorne, vendar ne samo slo-
venske ljudske elemente. Med
najpomembnejša dela sodijo:
orkestralna Koncert za klavir
in orkester, 1948; 1. suita, 1950;
2. suita, 1950; komorna in soli-
stična Mesečina na Travnici gori,
1944; scensko-glasbena Bela
Ljubljana, balet, 1957; vokalno-
instrumentalna Kisa pada, za
zbor in orkester, 1962; Naro-
dni koktajl, za zbor in orkester,
1962; Partizanske pesmi, za
zbor in orkester, 1962; Titov
Naprijed, za bariton, dva recita-
torja in orkester, 1979. Kot
dirigent je z velikimi uspehi na-
stopal doma in v tujini. Za
življenjsko delo je leta 1979
prejel Prešernovo nagrado.
Kljub upokojitvi je bil še vedno
dejav in je še naprej sodeloval
s svojim nekdanjim orkestrom.
Z nami so ostala njegova dela,
ki so vtisnila neizbrisni pečat
glasbeni ustvarjalnosti na Slo-
venskem. (A. P.)

Najbolj izposojane knjige v izbranih slovenskih knjižnicah v prejšnjem mesecu

V prejšnjem mesecu so si
bralci v nekaterih slovenskih
knjižnicah največ izposojali
leposlovje. Tako je se vedno
na lestvici knjiga **Mostovi
Madisona** Roberta J. Wallerja,
po kateri je bil posnet film, ki
so si ga bralci lahko ogledali
tudi pri nas. Med najbolj
branimi sta tudi **Masceva-
lec** avtorja Jacka Cannona in
kriminalka **Strah pred na-
slikanim vragom** avtorice
Ruth Rendell. Prav tako so
zelo brane knjige z različnimi
psihološkimi nasveti, na
primer kako premagati duševne
stiske in reševati težave, s
katerimi se srečujemo v življenju.
Tako so se že večkrat na
lestvici pojavile knjige, kot so
Moc pozitivnega misljenja
Normana Pealeja, **Moc je v
tebi in življenje je tvoje**
Luise L. Hay ter **Car samozave-
sti** Sussan Jesser. Prvič je
med najbolj branimi knjigami
delo Tanje Lamovec **Ko
rešitev postane problem in
zdravilo postane strup**.

Mariborska knjižnica, Rotovski trg 2, Maribor

- Robert James Waller: Mostovi Madisona
- Jack Cannon: Mascevalec
- Roald Dahl: Nenavadne zgodbe
- Jeffery Archer: Kain in Abel
- Luise L. Hay: Življenje je tvoje

Knjižnica Otona Zupancica, enota Mestna knjižnica, Gosposka 1, Ljubljana

- Oz Amos: Črna skrinjica
- Jack Cannon: Mascevalec
- Tanja Lamovec: Ko rešitev postane problem in zdravilo postane strup
- Janek Musek: Neznanka duha
- Dim Zupan: Tri zvezdice

Knjižnica Kranj, splošni oddelek, Slovenski trg 3, Kranj

- Sussan Jesser: Car samozavesti
- Norman Peale: Moc pozitivnega misljenja
- Richard Preston: Izbruh
- Betty Mahmoody: Ne dam svojega otroka
- Ruth Rendell: Strah pred naslikanim vragom

Knjižnica Mirana Jarca, oddelek za odrasle, Jenkova 1, Novo Mesto

- Carolina Gray: Victorin pohod
- Catheen E. Woodiwiss: Zimska vrtnica
- Olik Krizanovski: Mladost črnogledga humorista
- Trate in grmovnice
- Marko Jelcnikar: Moj vrt moje veselje

Knjižnica Otona Zupancica, enota Delavska knjižnica, Tivolska cesta 30, Ljubljana

- Luise L. Hay: Moc je v tebi
- Slovenska kronika XX. stoletja
- Taisha Abalar: Prehod v ravnice
- John Steinbeck: Polentarska polica
- Carlos Castaneda: Notranji ogenj

Pripravila: Aleksandra Zorko

PANORAMA ODTUJENEGA / UMETNOST, KI PROPADA V TUJIH MUZEJIH (7)

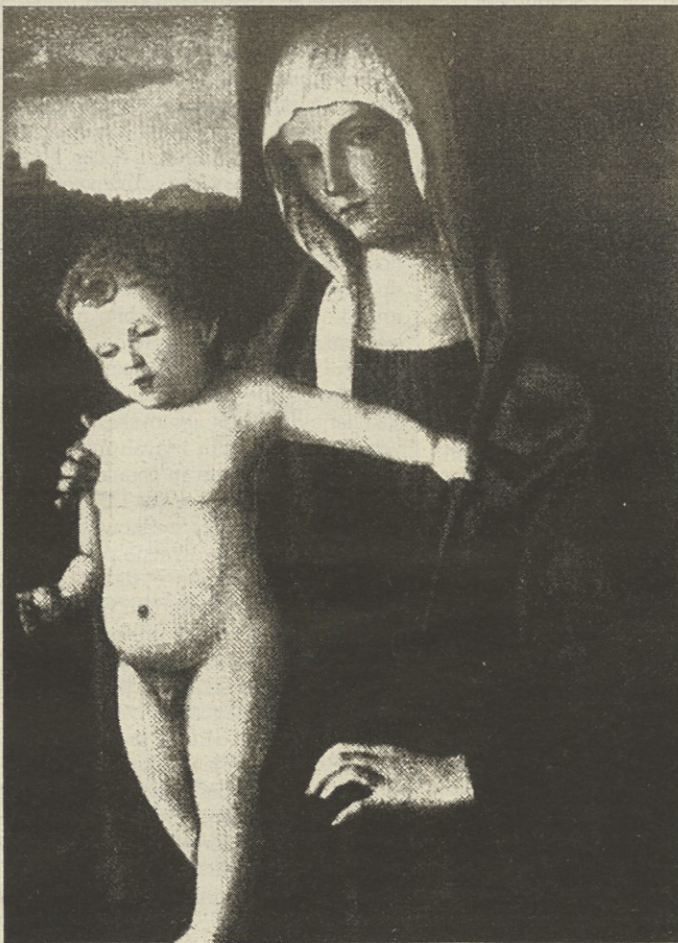
Slikar iz kroga G. Bellinija: Marija z otrokom

Nesigirano in nedatirano, tempera na lesu,
74 x 52 cm, nekoč v koprskem muzeju.

Kratek pregled odtujenih slikarskih del iz
obalnih mest koncuemo s tabelnim de-
lom anonimnega avtorja, ki ga je stroka
uvrstila v krog najpomembnejšega bene-
skega slikarja poznega 15. stoletja Giovan-
nija Bellinija (okoli 1430-1516). Prikazuje
Marijo v rdecem oblacilu in turkiznem
placu z belo oglavnico; v levici drži knji-
go, z desnico podpira Jezusa, ki se opira
na njen plašč. Pred 20. junijem 1940,
dnem, ko so jo iz koprškega muzeja ita-
lianske oblasti odnesle skupaj s še enajsti-
mi slikami, dvema tolkačema in eno in-
kunabulo, se je nahajala v osrednji dvora-
ni muzeja.

Seznam odtujenih predmetov iz lokacij,
ki danes pripadajo Sloveniji, obsega 91
zahtevkov, ki se nanašajo na predmete
kulturno-umetniške vrednosti (vsak za-
htevek lahko vsebuje tudi več enot, zato
stevalo ne ustreza dejanskemu številu
predmetov; stevalo tudi ne upošteva dru-
gega pomembnega gradiva, in sicer arhiv-
skega, ki so ga prav tako odtujili). Ob sli-
kah, ki smo jih predstavili, so na sezna-
mu tudi dela (ki jih nismo objavili pred-
sem zaradi nedostopnosti reprodukcij)
drugih avtorjev, kot so Palma il Giovane,
Benedetto Carpaccio, Gerolamo da Santa-
croce, Stefano Celesti in drugi, večkrat
neznani avtorji. (V. U.)

Konec

Slikar iz kroga G. Bellinija: Marija z otrokom, nekoč v koprskem muzeju

ARGENTINA / SKLEP VRHOVNEGA SODIŠČA V BUENOS AIRESU

Vojnega zločinca Priebkeja bodo vendarle izročili Italiji

Gestapovski stotnik je sodeloval pri pokolu v Ardeatinskih jamah

BUENOS AIRES - Argentinsko vrhovno sodišče je pooblastilo izročitev bivšega esesovskega kapetana Ericha Priebkeja italijanskim sodnim oblastem, ki mu bodo sodile zaradi pokola v Ardeatinskih jamah. Priebkejev odvetnik Pedro Bianchi je že napovedal priziv, ker so sodniki po njegovem mnenju kršili ustavna določila. Italija namreč ni zahtevala od Argentine izročitve Priebkeja zaradi »zločinov proti človeštvu«, temveč zaradi večkratnega umora. S tako ratnega umora. S tako obtožnico bi moralo vrhovno sodišče zavrniti italijansko zahtevo, zato bo Pedro Bianchi zahteval novo razsodbo z novimi sodniki. Vrhovno sodišče namreč italijanski zahtevi ni ugodilo soglasno: šest sodnikov je bilo za izročitev, trije pa so ji nasprotovali.

V sodnih krogih so prepričani, da ta poslednji poskus ne bo preprečil ekstradicije, tako da bi lahko Priebkeja izročili Italijanom že v roku enega tedna. Da je to mnenje utemeljeno, prča tudi Priebkejeva reakcija na razsodbo. Novinarju argentinske zasebne postaje Radio Mitre je nekdanji gestapovec povedal, da so ga z razsodbo »knokavtirali«.

Gestapovski stotnik Erich Ernst Bruno Priebke je bil v Rimu leta 1943 desna roka Herberta Kapplerja in je bil po italijanski obtožnici zadolžen za prestevanje talcev, ki jih je marsal Kesserling ukazal ubiti zaradi atentata v Ulici Rasella, kjer so partizani ubili 32 nemških vojakov. Po pravilu deset za

enega bi morali v Ardeatinskih jamah ubiti 320 talcev, v resnici pa so pobili 335 ljudi, 15 več kot je ukazal Kesserling. Za to razliko naj bi bil kriv Priebke, ki je bil zadolžen za prestevanje žrtev. Priebke pa je vedno trdil, da je prestel le prve talce, kot mu je bil ukazal vodja eksekucije stotnik Karl Schütz. Ta naj bi tudi vsem zagrozil, da jih čaka isti konec kot Italijane, če bi se uprli ukaz. Priebke je tudi zagotavljal, da je zapustil morišče pred koncem pokola, tako da ni odgovoren za dodatnih petnajst umorjenih.

Ob koncu vojne so Priebkeja prijeli zavezniki in ga strpali v taborišče pri Riminiju, iz ka-

terega je skrivnostno zbežal leta 1946. Ko so leta 1948 sodili odgovornim za pokol v Ardeatinskih jamah, mu niso sodili v odsotnosti, ampak so njegov primer crtali, saj je pravladalo prepričanje, da ni več med živimi. Prav novembra leta 1948 pa se je Priebke z ženo in otrokoma vkrčal v Genovi in odplul v Argentino. Do lanskega naključnega odkritja je kar 46 let nemoteno živel v Argentini, kjer se je nastanil v letoviscarskem San Carlosu de Bariloche, nemske konzularne oblasti pa so mu izdale potni list, s katerim je potoval po svetu in bil, kot sam trdi, kar dvakrat tudi v Italiji, ne da bi na meji kdorkoli ustavil.

Arhivski posnetek Ericha Priebkeja (Telefoto AP)

Sojenje Priebkeju ni maščevanje, ampak zadostitev pravici in resnici

RIM, BONN - V včerajšnjih reakcijah na sklep argentinskega vrhovnega sodišča o izročitvi vojnega zločinca Priebkeja so v Italiji vsi poudarjali, da ne gre za maščevanje, temveč da je to le korak v prizadevanjih za ugotavljanje resnice in zakonitosti.

Kot vedno v podobnih primerih, se je prva oglasila italijanska židovska skupnost, kljub temu da je bilo med 335 žrtvami le ena petina Židov. Riccardo Pacifici, svetovalec rimske židovske skupnosti je med drugim poudaril, da bi moral argentinski sklep »prepričati nove zločince v malih in velikih vojnah, kot je tista v nekdanji Jugoslaviji, da bodo morali za svoje zločine prej ali slej odgovarjati, ker nikoli ne zapadejo.« Predsednica italijanske židovske skupnosti Tullia Zevi pa je podcrtala, da je ta razplet pozitiven

tako za Italijo kot za Argentino, ki je v prvih povojnih desetletjih nudila zatocišče desetletim in morda stotinam nacistov in fašistov. Za Tullio Zevi to ni zmagoslavje pravice, je le pozitivna, racionalna in pravična rešitev. Ob njej se ponovno zastavlja vprašanje zgodovinskega spomina, ker se bo preteklost ponovila, če jo bomo poskušali zbrisati ali pa nanjo pozabiti.

Poleg židovske skupnosti se je oglašala tudi rimska občinska uprava, ki je prav tako poudarila, da se ni zavzela za sojenje Priebkeju zaradi »sle po maščevanju«, temveč ker mora resnica priti na dan, kajti brez nje ne more biti sprave. Nekdanji pravosodni minister Conso, ki je lani sprožil postopek za ekstradicijo, pa je poudaril, da se zločine proti človeštvu ne sme pozabiti, toliko bolj, ker ima člo-

vek občutek, da smo se vrnili stoletja nazaj, saj smo se vedno priče genocidov in pokolov. Tudi rimski vojaški pravdnik Antonino Intelisano je ob pozitivnem razpletu omenil vojne zločine v nekdanji Jugoslaviji. Glede Priebkeja pa je poudaril, da mu bodo vsakakor sodili tudi v odsotnosti, če bi prišlo do novih zapletov.

Bonska vlada, ki je prav tako zahtevala izročitev vojnega zločinca, je včeraj sklep argentinskega vrhovnega sodišča ocenila pozitivno, saj meni, da je vseeno, kje bodo Priebkeju sodili. Vazno je le to, da bo sojen. S praktičnega vidika pa je morda še najbolj, da mu sodijo v Italiji, kjer se živijo bremenilne priče, ki bi le s težavo potovale v Nemčijo, je izjavil tiskovni predstavnik nemškega pravosodnega ministrstva Bernhard Böhm.

NOVICE

Odgovor tamilskih Tigrov na vladno ofenzivo

COLOMBO - Srilanski tamilski uporniki so napadli vas na zahodu otoka in ubili pet oseb, potem ko so v teh predelih v minulem mesecu ubili že več kot sto oseb. Oblasti trdijo, da je to odgovor uporniških Tigrov na ofenzivo, ki jo je vlada začela 17. oktobra in v kateri je po uradnih poročilih umrlo že kakih tisoč upornikov, medtem ko je njihova »prestonica« Jaffna tik pred padcem.

Potop nemške tovorne ladje v Severnem morju

KOPENHAGEN - Nemška tovarna ladja Maria I. z osmimi člani posadke se je včeraj potopila v Severnem morju pred dansko obalo. Na kraj so kmalu prispele številne ladje, ki so prestregle kapitanov SOS, nasle pa so eno samo truplo. Boje se, da je posadka utonila. Ladja se je verjetno potopila zato, ker se je med nevihto premaknil tovor kamenja, ki ga je prevzala.

Tragična smrt Italijanke na predvečer halloweena

CHICAGO - Sorodniki so vest sporočili z zamudo: univerzitetno raziskovalko Mario Pío Innocenti, mater treh otrok, je neznanec ubil na predvečer halloweena. Zenska je že dvajset let živila v ZDA, kjer je delala kot raziskovalka na kemijski fakulteti univerze v Chicagu. Innocentijevo so napadli, ko se je iz laboratorija odpravljala domov. Manjnak jo je najprej posilil in nato zadavil.

Nevamost radioaktivne kontaminacije

MOSKVA - Ruska ladja s tovorom radioaktivnih odpadkov se je v pacifiškem zalivu Pavlovskaia zaradi castitljivih let nagnila na bok. Na pomoč sta ji priskocila tankerja, na katera bodo natovorili 800 kubčnih metrov radioaktivnih odpadkov. Oblasti so optimistično sporočile, da imajo popoln nadzor nad položajem in da bo ladja povsem raztovorjena v enem tednu - če se seveda prej ne bo potopila.

Eksplozija ročne bombe v gostilni

BERLIN - V gostilni nemske vasi Muehlheim am der Ruhr je prišlo do neobčajne nesreče: 42-letni fanatik orožja se je vrazil in prijateljem kazal ročno bombo, ko je ta eksplodirala in ga ubila. V eksploziji je umrla se ena stranka lokala, tri osebe pa so bile ranjene. Po evakuaciji poslopja je policija izključila, da bi slo za atentat.

Kraljica Elizabeta vmila zemljo Maorijem

WELLINGTON - Kraljica Elizabeta je včeraj podpisala zakon, s katerim vrača novozelandskim Maorijem 16 tisoč hektarjev zemlje, ki so jim jo odvzeli Angleži pred 130 leti. Pleme bo prejelo tudi odškodnino 26 milijonov funtov, zakon pa se med drugim opravičuje domorodcem za nasilje in skodo, ki so jo utrpeli v prejšnjem stoletju, in priznava, da je angleška invazija kršila pogodbo Waitangi, ki so jo Angleži leta 1840 sklenili z domorodci.

ARGENTINA / PRI NATOVARJANJU BOMB

Uničujoča eksplozija v tovarni razstreliva

V obratu je delalo kakih 200 uslužbencev

BUENOS AIRES - Televizijska postaja TN je sporočila, da je vrsta eksplozije, do katere je prišlo včeraj na vojaškem območju Río Tercero v Argentini, povzročila veliko gmotno skodo in verjetno precejšnje število žrtev. Očividci so povedali, da je na kraj nesreče prispelo veliko število resilnih avtomobilov in vsaj 70 gasilskih vozil, eksplozije pa so se nadaljevale in jih je bilo slišati na razdaljo 60 kilometrov.

V Río Terceru, 111 kilometrov jugozahodno od Cordobe, se nahaja tovarna vojaškega streliva. Predstavnik cordobske policije Fernando Bartolome je potrdil, da je do eksplozije prišlo ob 9.30 po krajevnem času. Nad tovarniškim kompleksom se je dvignila ogromna goba dima in prahu. Popokale so okenske stipe stanovanj, oddaljenih tudi deset in več kilometrov. Nepotrjeni viri poročajo o številnih mrtvih in ranjenih, civilna zaščita v Cordobi pa je že razglasila izredno stanje. Preiskovalci domnevajo, da je do eksplozije prišlo med natovarja-

njem minometalskih bomb.

Potem, ko so se se 45 minut pozneje vrstile eksplozije, je prebivalstvo zajela panika. Ljudje so na vse močce načine skušali zapustiti mestce. Po nekaterih trditvah je bilo se poseben zastrašujoče videti židove mestnih poslopj, ki so bili polni drobcev. Prebivalci so v začetku mislili, da gre za potres. Ko so spoznali, kaj se v resnici dogaja, so skušali mesto čimprej zapustiti, kar pa ni bilo lahko, saj so medtem oblasti zaprle državno cesto, ki povezuje Río Tercero in Cordobo (tovarna se namreč nahaja nedaleč od državne ceste). Prebivalstvo se je balo predvsem tega, da bi eksplodiralo podzemno skladišče tovarne, kjer so menda shranjene izredno nevarne snovi.

Oblasti zaenkrat niso objavile seznama žrtev, vendar je krajevni predstavnik civilne zaščite sporočil, da je v tovarni ob uri nesreče delalo kakih 200 uslužbencev. Med njimi naj bi bilo veliko ranjenih, ki se morajo zdraviti zaradi opeklin različnih stopenj.

FILIPINI / NAJHUJŠI TAJFUN DESETLETJA

Angela pahnila otočje na kolena

MANILA - Filipini se nahajajo v pasu tropskih viharjev. Otočje vsako leto prizadene povprečno 20 tajfunov, tokrat pa je bila uničujoča sila tajfuna Angele tudi za tamkajšnje razmere naravnost presenetljiva. Državo je samo teden prej razdejal tajfun Zack, ki je povzročil smrt več kot 160 oseb in veliko gmotno skodo, Angela pa je bil celo najsilovitejši tropski vihar desetletja.

Uradni viri poročajo, da je umrlo 50 oseb, številne pa se pogrešajo, medtem ko je moralo več kot 250 tisoč oseb zapustiti svoje domove in se zateči v zavetišča, ki so jih pripravili reševalci. Veliko ljudi je umrlo v poplavih in zaradi usadov, ki so sledili tajfunu.

Tudi gmotna skoda je ogromna, ker je tropski vihar povsem uničil pridelke, se posebno na glavnem filipinskem otoku Luzonu. Po prvih uradnih ocenah znaša skoda več kot 46 milijonov dolarjev. Preden se je tajfun pomaknil na Jujnokitajsko morje, je poškodoval električne napeljave, porušil mostove in preknili dobavo vode.

Ljudje polega tega ni-

majo hrane in bi lahko brez hitrega posega reševalnih ekip umrli od lakote. Predsednik Fidel Ramos je osebno prevzel vodstvo civilne zaščite in zagotovil prebivalstvu, da bodo oblasti ukrenile vse, da bi mu čimprej pomagale. Se posebno kritične so razmere v glavnem mestu Manili, ki ga je moralo zapustiti več kot 20 tisoč prebivalcev. Veter, ki je pihal s hitro-

stjo 200 kilometrov na uro, in nalivi so razdejali tudi okolico Manile. Potem, ko je pred enim tednom tajfun Zack uničil pridelek rizi in sladkornega trsa, je Angela razdejal še kokosove nasade, zaradi česar so na evropskem in ameriskem trgu poskočile cene rastlinskega olja. Filipinsko vlado je zelo močno skrbi, ker bo za nameček morala to blago še uvažati.

EVROPSKA MONETARNA UNIJA

Nemci zahtevajo jasna pravila igre

Države EU bi se morale močnejše povezati

FRANKFURT (Reuter) - Predsednik nemške centralne banke Hans Tietmeyer je včeraj vnovič poudaril, da se zavzema za uspešno uveljavitev evropske monetarne unije, nemški politiki pa z zadržano jezo spremljajo potek dogodkov, ki naj bi vodili k uvedbi skupne evropske valute.

Tietmeyer je na srečanju bankirjev v Frankfurtu dejal, da težave v zvezi s stabilnostjo enotne evropske valute obstajajo, ker države članice petnajsterice izvajajo različne davčne in socialne politike, povedal pa je tudi, da bo nemška centralna banka projekt skupne valute podpirala tudi v prihodnje. Vnovič je poudaril potrebo po močnejši politični povezavi med evropskimi narodi, ki vodi k uspehu evropske monetarne unije, in se zavzel za zakonodajo, ki bi usmerjala ravnanje držav članic po uvedbi skupne evropske valute. »Veliko ugovorov in pomislekov bi bilo odstranjenih, če bi obstajala učinkovita pravila igre.« Veliko ugovorov in pomislekov bi bilo odstranjenih, če bi obstajala učinkovita pravila igre. »Veliko ugovorov in pomislekov bi bilo odstranjenih, če bi obstajala učinkovita pravila igre.«

vanju tistih, ki se določil evropske monetarne unije ne bi držali, hkrati pa se sprasevalo, ali bo uvedba enotne evropske valute do leta 1999 sploh mogoča.

Enako vprašanje so si v tem tednu zastavljali tudi nemški opozicijski voditelji iz socialdemokratske stranke, odgovorili pa so z izjavo, naj Nemčija z zamenjavo stabilne marke za skupno evropsko valuto ne hiti preveč, in napovedali, da bo vprašanje skupne valute vplivalo na nemške zvezne volitve v letu 1998. Kljub tr-

ditvam socialdemokratov, da podpirajo skupno evropsko valuto, pa je vlada kanclerja Helmuta Kohla v javnost že posredovala izjavo, naj socialdemokrati »prenehajo z očitnim taktičnim manevrom«. Konservativci na oblasti opozicijski stranki namreč očita, da si skuša volilne glasove pridobiti s spodbujanjem strahu pred skupno valuto pri Nemcih. Socialdemokratski odnos do evropske monetarne unije je obsodil tudi bavorski deželni ministrski predsednik Stoiber. Prerekanja med nemskimi politiki se bodo verjetno le še stopnjevala, saj raziskave javnega mnenja kažejo, da več kot šestdeset odstotkov nemških volilcev skupni valuti ni naklonjeno.

Bruselj in Washington bosta zgladila trgovinski spor

BRUSELJ (Reuter) - Pogajanja med Evropsko unijo in Združenimi državami o nadomestilu za ameriške izvozne izgube, ki so posledica razširitve EU, so precej napredovala, je včeraj sporočil predstavnik Evropske komisije. V četrtek sta se v Washingtonu sestala Leon Brittan, evropski komisar za trgovino, in Mickey Kantor, ameriški trgovinski pogajalec. Pogovarjala sta se o različnih pristopih pri določanju kompenzacijskega načrta in napovedala, da bo pogodba kmalu podpisana. ZDA želijo nadomestilo za višje carinske stopnje, ki so jih uvedle Avstrija, Finska in Švedska, ko so se v začetku tega leta pridružile petnajsterici. Kantor je že zagrozil, da bodo ZDA uporabile pravila Svetovne trgovinske organizacije (WTO) in umaknile carinske olajšave za vse izdelke EU do 31. decembra, če se EU ne bo želela dogovoriti do 1. decembra. Vendar je napredek na zadnjem sestanku pokazal, da »so se pripravljene pogajati« in da posredovanje Svetovne trgovinske organizacije ne bo potrebno.

Finančnega ministra Waigla in predsednika nemške centralne banke Tietmeyerja skrbi stabilnost nemške marke

ANALIZA

Matematika evropske petnajsterice

EU zagovarja tesnejše povezovanje znotraj WTO, česar pa ne dokazuje z dejanji

Evropska unija zagotavlja, da si zeli večjo stopnjo povezanosti znotraj svetovnega trgovinskega sistema, njena dejanja pa kažejo, da si je za izvedbo tega cilja izbrala nenavdana sredstva.

Ko je bilo v okviru Svetovne trgovinske organizacije (WTO) treba uvesti nove postopke, s katerimi bi reševali trgovinske spore med državami, se je najprej več mesecev obotavljala, zdaj pa je pršla na dan z novo zahtevo, ki lahko ogrozi napredek, ki so ga na pogajanjih dosegli različni partnerji znotraj WTO. Spor se vrti okrog sestave prizivnega telesa, ki naj bi delovalo kot sodni zbor in reševalo spore, ki nastajajo pri trgovanju v okviru WTO. EU in ZDA so vse leto vztrajale pri zahtevi, da morata biti zanje rezervirana po dva sedeža od sedmih v seznamu porotnikov.

Washington se je, ker pogajanja niso vodila nikamor več, pozneje odločil zadovoljiti zgolj z enim sedežem, vendar pod pogojem, da Bruselj stori enako. Pogoj bi bil sprejemljiv za gospoda Leona Brittana, evropskega komisarja za trgovino, pa tudi za nekatere države članice EU. Vendar se je zaradi pritiskov Francije ministrski svet EU odločil, da se bo z enim sedežem zadovoljil samo v primeru, da bo

WTO sprejela dve dodatni zahtevi. Prva je povezana s seznamom kandidatov za porotnike, ki ga želi ministrski svet spremeniti, čeprav so ga drugi člani WTO po mukotrpnem dogovarjanju že sprejeli, druga zahteva pa je zagotovilo, da bo imela Evropska unija dva sedeža v seznamu porotnikov v naslednjem krogu oziroma pri naslednjem izboru.

Odnos Evropske unije je neopravičljiv, saj bo prizivno telo v okviru WTO lahko izvrševalo oblast le v primeru, da bo popolnoma neodvisno. Evropska unija je prvo zahtevo o izboru kandidatov za porotnike sprejela v nizkotno politično igro, s tem pa je ogrozila učinkovitost celotnega sistema reševanja sporov znotraj WTO.

Mogoče je v zadevi najhujše prav to, da EU utemeljuje svojo pravico do posebeja položaja z dejstvom, da je »trgovska sila s premočjo« in ji zato privilegiran položaj samoumevno pripada. Francoski minister za zunanje zadeve Herve de Charette pravi takole: »Ce imamo samo en sedež v prizivnem telesu, hkrati pa predstavljamo trgovsko silo, ki pokriva 45 odstotkov vse svetovne trgovine, Združene države pa le 17 odstotkov, to ni pravično, še manj pa normalno.«

Podatek o »premoči« je seveda neresničen. V resnici je bil lanski delež izvoza držav članic EU glede na celoten svetovni izvoz le 19-odstoten. Dodatni odstotki, ki jih je navedel francoski zunanji minister, pripadajo trgovini med evropskimi državami, torej znotraj EU, kar je velik nesmisel. Tako bi tudi ZDA lahko izračunale svoj delež svetovnega izvoza tako, da bi upoštevale trgovino med posameznimi zveznimi državami. Se več. Približek na 45 odstotkov je pretiran, celo če je trgovina znotraj EU vključena v celoten delež izvoza EU. Dejstvo je, da se EU temu deležu lahko približa le, če v izračun vključi tudi izvoz držav, kot so Norveška, Svica, nekdanja Sovjetska zveza in vse države srednje Evrope.

Res je tudi, da si zaradi tovrstnih popačenj podatkov in napačnih razlag Evropska unija lahko uniči ugled in vpliv znotraj Svetovne trgovinske organizacije. Edini način za pridobivanje ugleda pa je čimvečja odprava trgovinskih ovir. Najbolje bi bilo, da se EU posveti tej nalogi in začne obravnavati probleme skupne kmetijske politike, saj ta danes predstavlja največjo oviro znotraj svetovne trgovine, ki naj bi bila svobodna.

Financial Times

EVROPSKA OBRAMBNA INDUSTRIJA

Dolga pot do skupnih določil petnajsterice

SUZANNE PERRY / REUTERS

BRUSELJ - Evropska unija se je lotila vprašanja, ki je od nekdaj veljalo za nedotakljivo in zadeva enotna načela delovanja obrambne industrije. Čeprav v skladu z določili ustanovne listine Evropske unije vlade petnajsterice nadzorujejo proizvajalce orožja v lastnih državah, ze nekaj časa hkrati proučujejo možnosti za uveljavitev nekaterih skupnih določil, na primer o nadzoru nad izvozom orožja ali pa možnosti sklepanja pogodb med evropskimi družbami.

V EU ze deluje skupina strokovnjakov iz držav članic, izvršni organ organizacije pa ze sestavlja osnutek dokumenta, ki naj bi bil osnova za nadaljnje pogovore. Nekateri strokovnjaki za obrambna vprašanja opozarjajo, da vlade petnajsterice niso pokazale pretiranega navdušenja nad predlogom, da bi se odrekle svojemu suverenemu nadzoru nad oboroževalno industrijo. »Z ekonomskega stališča je predlog za sodelovanje vsekakor utemeljen, politično pa gre bolj za igro

z zogo,« meni strokovnjak za obrambne studije John Appleby z instituta Royal United Services.

Delovna skupina, ki ze analizira tajni dokument - sestavili so ga odgovorni za obrambo v državah Evropske unije in deset članov Zahodnoevropske obrambne unije (-WEU) - si prizadeva oblikovati skupna določila, ki naj bi jih spoštovala obrambna industrija petnajsterice. Njeni predstavniki zahtevajo nadzor nad izvozom in nakupom orožja ter prestrukturiranje oboroževalne industrije. Po izjavah predstavnikov EU in oboroževalne industrije so pogovori v skladu z maastrichtskim sporazumom iz leta 1992, v katerem je poudarjena potreba po oblikovanju skupne obrambne politike in zmanjšanju proračunov za obrambo v državah petnajsterice po obdobju hladne vojne, navsezadnje pa se morajo države Evropske unije soocati tudi s hudo konkurenco ameriške vojaške industrije. Komisija naj bi odpravila ovire, ki zmanjšujejo učinkovitost evropske obram-

be. Najvišji predstavniki obrambne industrije se bodo 7. novembra - letos ze drugič - sestali z evropskim komisarjem za industrijo Martinom Bangemannom.

Strokovnjaki za področje obrambne industrije opozarjajo, da se mora evropska oboroževalna industrija odreci nacionalni strategiji in izoblikovati enotno, močno industrijo, ki lahko tekmuje z ameriško; ta se je zaradi manjšega povpraševanja že reorganizirala. »Ko so se izoblikovali državni prvaki, se moramo odločiti za prihodnji korak,« je slikovito izjavil Jean-Paul Rasquin, generalni sekretar Evropske obrambne industrije (EDIG), organizacije evropskih proizvajalcev orožja. Nekateri družbe pri določenih projektih ze sodelujejo zunaj državnih meja. Nemsko podjetje DASA in francosko državno podjetje Aero Spatiale sta na primer sodelovala pri izdelavi vojaškega helikopterja Eurocopter.

Po Rasquinovih besedah bi morala Evropska unija izoblikovati pra-

vna določila za sodelovanje med evropskimi proizvajalkami orožja, obrambna industrija pa bi morala postati tudi bolj rentabilna. »Izoblikovati bi morali skupno evropsko obrambo, ki bi pripeljala do sodelovanja prek državnih meja, sele na koncu pa naj bi potekale skupne raziskave,« je izjavil neki predstavnik vojaške industrije. Članice Severnoatlantske zveze ze zdaj sodelujejo na vojaško-tehničnem področju, za vlade držav petnajsterice pa Zahodnoevropska oboroževalna skupina (WEAG), ki deluje v okviru Zahodnoevropske obrambne unije (-WEU), pripravlja skupne obrambne studije. V skladu z maastrichtskim sporazumom je naloga desetclanske WEU uresničevanje obrambnih določil, ki jih je sprejela evropska petnajsterica.

WEAG je ze sestavila skupino, ki naj prouči možnost ustanovitve Evropske oboroževalne agencije - ta naj bi kupovala orožje za vlade držav Evropske unije. V poročilu Zahodnoevropske unije je zapisano,

da naj bi sprva agencija izvrševala le nekatere naloge - izvedbo raziskovalnih projektov. Najpomembnejše mesto zavzema razprava o oboroževalni politiki v državah EU. To vprašanje je neki nemški diplomat slikovito opisal s primerom: »Ce je nadzor nad izvozom orožja v državi A manjši kot v državi B, potem je prva v prednosti.« Za enotno politiko izvoza orožja se zavzemajo tudi nekatere države, ki niso članice petnajsterice, ker bi le tako dobili nadzor nad izvozom orožja represivnim vladam. Rasquin meni, da bi morale vlade EU vsaj do neke mere dovoliti nadzor izvoza vojaške opreme v države članice. Ko se bo EU lotila tovrstnih vprašanj, se bo morala tudi odločiti o popravku člena v pogodbi, ki vladam dovoljuje oblikovanje lastne politike trgovanja z orožjem. To je le eno od spornih vprašanj, o katerem bodo prihodnje leto razpravljali na medvladni konferenci; na njej bodo največ pozornosti namenili reformam Evropske unije.

MIROVNA POGAJANJA V OHIU

Zločini in ozemeljski spori zaznamovali prvi dan

Izmenjava mnenj je potekala za tesno zaprtimi vrati

DAYTON (Reuters) - Voditelji treh držav z območja nekdanje Jugoslavije so včeraj zaceli proučevati določila v osnutku mirovnega sporazuma, ki so zapisana v modri knjizici. Prvi dan pogajanj v ameriskem letalskem oporišču v zvezni državi Ohio je bil po trditvah tiskovnega predstavnika ameriskega zunanjega ministrstva Nicholasa Burnsa v znamenju ozemeljskih sporov in vojnih zločinov.

Burns je dodal, da bodo pogajalske delegacije za natančno proučitev modre knjizice, v kateri so stirje osnovni dokumenti, ki zadevajo splošni mirovni sporazum, volitve, ustavne zadeve in sporazum o razmejitvi sovražnih vojsk,

potrebovali nekaj dni; osnutek mirovnega sporazuma predstavnik Srbov, Hrvatov in Muslimanov postavlja pred tezaevne odločitve, ki naj bi po treh letih in pol vojne privedle do miru v nemirnem delu balkanskega polotoka, je se

dodal Burns. Povojne volitve, oblikovanje ustave in ozemeljski spori bodo po mnenju ameriskega državnega sekretarja Christopherja najtežji del mirovnih pogajanj med sprtimi stranmi z območja nekdanje Jugoslavije.

Predstavniki sprtih strani so se včeraj prvič sestali za zaprtimi vrati. Sodeč po trditvah virov blizu pogajalcev, so se predsedniki Slobodan Milošević, Franjo Tuđman in Alija Izetbegović pogovarjali o sojenju tistim, ki so obtoženi vojnih

zločinov, izmenjali pa so tudi mnenja o nekaterih spornih območjih v BiH. Izetbegović je srbskega predsednika menda poizkušal, naj po svojih najboljših močeh pomaga pri izročitvi Radovana Karadžića in generala Ratka Mladića, ki sta obtožena zločinov proti človeštvu, mednarodnemu sodišču v Haagu. Predsednik Izetbegović je srbskega predsednika prosil, naj ustavi nasilje, ki ga bosanski Srbi na zahodu Bosne izvajajo nad muslimanskim prebivalstvom.

Nasilje nad Muslimani v zahodni Bosni, ki se je okrepilo po podpisu premirja med sprtimi stranmi v Bosni ter vojaškimi uspehi hrvške in vladne vojske, so že večkrat ostro obsodili predstavniki ZN. Bosanski Srbi so namreč z območij na zahodu Bosne, ki so pod njihovim nadzorom, izgnali več sto Muslimanov, včeraj pa so se omenjena (etnično očistena) območja pojavila tudi med ozemeljskimi zahtevami bosanskih Srbov. »Nas cilj je vnovična osvojitve srbskih etničnih območij v Bosni,« je v Ohio tik pred sestankom Izetbegovića in Miloševića izjavil predsednik samooklicanega parlamenta bosanskih Srbov Momčilo Krajišnik.

Predsednik BiH se je včeraj ločeno sestal tudi s hrvaskim predsednikom Franjem Tuđmanom; njuni pogovori naj bi po trditvah diplomatov prispevali k okreelitvi skrhanega zavezništva Hrvatov in Muslimanov, ki je bilo sklenjeno po diplomatskih prizadevanjih ZDA ter je ustavilo srdite spopade med vladnimi enotami in vojsko bosanskih Hrvatov.

Izetbegović meni, da lahko Milošević pomaga privedi Karadžića in Mladića pred sodišče (AP)

Prebivalci Vukovarja si želijo predvsem miru

VUKOVAR - Jovanka, srbska zdravnica v Vukovaru, se je rodila v tem mestu na vzhodu Hrvaske, ki so ga leta 1991 zasedli Srbi in je popolnoma uničeno, in ga ne namerava zapustiti. »V vzhodni Slavoniji potrebujemo mir in vsaj dveletno zaščito Združenih narodov, in prav o tem sta se predsednik Milošević in predsednik Tuđman v Daytonu dogovorila,« je dejala Jovanka.

»Trajni mir pa je mogoč le v primeru, če bodo naše človekove in nacionalne pravice popolnoma priznane - če se to ne bo zgodilo, bo spet vojna.« Vzhodna Slavonija, ki obsega 4,6 odstotka hrvškega ozemlja, je zadnji del nekdanje Srbske republike Krajine, ki je se pod nadzorom Srbov. »Dogovor iz Daytona je velik korak naprej, toda se vedno obstajajo zahteve po referendumu o prihodnosti tega območja, ki ga pa Hrvaska odločno zavrača,« je dejal vodilni (krajinsko-) srbski pogajalec Milan Milanić. Tako kot večina njegovih »sodržavljancev« tudi on ne skriva nezadovoljstva in razočaranja nad politiko srbskega predsednika Miloševića.

»Pred več kot stirimi leti nas je privedel v upor in vojno, zdaj pa nas

je pripravljen prodati Hrvatom, da bi ohranil svojo oblast v Beogradu,« je dejal neki krajinski castnik. »Mednarodni posredniki nas želijo prepustiti tisti hrvaski vojski, ki je na zahodu Krajine avgusta hladnokrvno umorila na tisoče nedolžnih civilistov in oropala ter popolnoma uničila cele srbske vasi,« je izjavil radikalni župan Vukovarja Slavko Dokmanović. »Srbi tega nikoli ne bomo sprejeli.«

Kljub mirovnim pogajanjem v daljnem Daytonu se ljudje v Vukovaru se vedno bojijo hrvškega napada. Sole in vrtci so zaprti, vsi za boj sposobni moške pa so mobilizirani, celo tržnica je odprta le, če to dovolijo vojaške oblasti. Vojaški obvezniki ne smejo zapustiti mesta. Celo 60-letni invalidi strazijo pred javnimi stavbami, ker je bilo v zadnjih dneh v mestu več bombnih napadov.

»S svojo pokojnino si lahko na dan kupim zavojček najcenejših cigaret, liter mleka ali kilogram kruha,« pravi 70-letni Dušan. Po njegovem mnenju je vsakršen mir boljši od pomanjkanja in revščine, v kateri živi večina Srbov v vzhodni Slavoniji.

Petar Ivanović / dpa

PO HRVAŠKIH PARLAMENTARNIH VOLITVAH

Istrani in Zagrebčani so skalili veselje Tuđmanovi vladajoči »edini pravi« stranki

ZAGREB - Istrski demokratski zbor (IDS) je edina od tridesetih strank, ki je Tuđmanova HDZ na preteklih volitvah ni porazila. To sta na včerajšnji tiskovni konferenci o volilnih rezultatih s težkim srcem priznala tudi tajnik HDZ Zlatko Čanjug in njen podpredsednik Ivić Pašalić.

Na volitvah, ki so potekale prejšnji teden, je Hrvaska demokratska skupnost dobila prepričljivo večino, z njo pa tudi 75 od 127 sedežev v parlamentu. Dejala sta, da je HDZ na volitvah »potolkla« vse nasprotnike, med njimi pa sta na najpomembnejše mesto postavila liberalce (HSL) in »kmete« (HSS). Ocenila sta, da je HSS z vstopom v koalicijo z IDS znatno oslabil, saj bi brez Istranov

požela zaupanje več volilcev na podeželju, na primer v Koprivnici, Varazdinu, Bjelovarju... Hkrati sta predstavnika povedala, da naj bi s koalicijo veliko pridobil prav neporaženi IDS, in hrvasko politično javnost opozorila na njegovo domnevno projugoslovansko usmeritev, ki naj bi jo izrazil z napovedjo novega političnega sodelovanja med Istro, Reko in Zagrebom.

HDZ, ki si je kljub številnim skrbno pripravljenim predvolilnim shodom na volitvah v Istri spet »polomila zobe«, se vedno označuje IDS za stranko »nevarnih namenov«. Oglas v Novom listu, s katerim se je Hrvoje Šarinić zahvalil volilcem za izraženo zaupanje in zagotovil, da bo izpol-

nil dane obljube, dokazuje, da HDZ se ni pripravljena opustiti boja v izgubljeni Istri.

HDZ pa noče priznati, da je boj izgubila tudi v Zagrebu, kjer je od 50 mest za mestne svetnike dobila le 17 mest. Trdi namreč, da je to zadostna večina, ki ji bo omogočila, da se bo dogovorila z opozicijskimi strankami o tem, da bo zagrebski župan se naprej hadezejevec Branko Mikša.

Takšno upi temeljijo na izjavah pripadnikov SDP, Ivice Račana in Zdravka Tomca, da se bosta HDZ in SDP morala povezati v koalicijo, kar je že povzročilo val začudenja in ugibanj, ali niso nemara ugodni volilni rezultati zmedli sposobnost presoje vodstva SDP.

Gordana Gojak

MUSLIMANI IZ SREBRENICE OBTOŽUJEJO NIZOZEMSKO PRIPADNIKE UNPROFORJA

Modre čelade skrbele le zase

BONN (dpa) - Stiriindvajset preživelih z nekdanjega varovanega območja Srebrenica je včeraj na tiskovni konferenci v Bonnu ostro obtožilo nizozemski bataljon mirovnih sil Združenih narodov Dutshbat, ki je bil nameščen v tej muslimanski enklavi. Pred zbranimi novinarji so povedali, da so nizozemski pripadniki modrih čelad izmučenim prebivalcem po pretiranih cenah prodajali živila, cigarete, cevje in obleke, ki so jih imeli v svojem skladišču.

Ta skupina preživelih srebrenskih Muslimanov je v Nemčijo prispela pred nekaj dnevi. Tiskovno konferenco je vodil predsednik Družbe za ogrožena ljudstva Tilman Zülch. Opozoril je tudi na še vedno nejasno usodo približno deset tisoč Muslimanov iz Srebrenice. Večina teh ljudi je tudi po njegovem mnenju postala žrtev množičnih ubojev.

Po besedah Zülcha je vodstvo nizozemskega bataljona mirovnih sil Združenih narodov zaradi skrbi za varnost svojih mož nedejavno spremljalo ta grozodejstva. Očividci so na tiskovni konferenci dejali, da so nizozemski pripadniki modrih čelad izkoristili tudi izredno tezaevno položaj mladih muslimanskih deklet in jih nagovarjali k prostituciji. Eden od beguncev je dejal, da so se

dekleta prodajala za dve cigareti, saj je bila ena cigareta vredna kar kilogram soli ali sladkorja.

Moški in ženske iz nekdanje muslimanske enklave Srebrenica so poleg tega izjavili, da so nizozemski vojaki del denarja, ki so jim ga sorodniki iz zahodne Evrope prek Združenih narodov pošiljali v Srebrenico, usmerili v svoj žep. Od svojih poveljnikov naj bi nizo-

zemski vojaki prejeli tudi več sto nemških mark, če so v skladišča Združenih narodov prinesli puške ali strelivo muslimanskih vojakov, ki so jih obkolile srbske sile pod vodstvom generala Ratka Mladića.

Nekaj očitvecev iz Srebrenice je na tiskovni konferenci v Bonnu skril svoje obraze, saj se bojijo za življenje svojih pogrešanih sorodnikov. Pribli-

žno 30-letna ženska je dejala, da so izginili njen mož in otroci, nizozemskim modrim čeladam pa je očitala, da Muslimanov niso ščitili. Namesto tega so se po njenih besedah ukvarjali s črnoboržijanstvom. V Srebrenico naj bi pred njenim padcem prišel tudi general Ratko Mladić in tamkajšnjemu prebivalstvu povedal, da ima dovoljenje Združenih narodov in ZDA, da zavzame mesto.

Neka druga priča pa je s solzami v očeh razlagala, kako so srbski vojaki le nekaj deset metrov stran hladnokrvno ustrelili njenega soseda. Drugi Muslimani na tiskovni konferenci pa so dejali, da so Srbi pripadnikom mirovnih sil Združenih narodov odvzeli uniforme in jih razorožili. Srbski vojaki naj bi se nato oblekli v uniforme modrih čelad, saj tako niso bili več tarča muslimanskih borcev.

Nizozemski bataljon mirovnih sil ZN v Srebrenici, ki mu je poveljeval polkovnik Ton Karremans, je bil deležen mednarodne kritike, potem ko je 11. julija, ne da bi ukrepal, Srbom prepustil Srebrenico. V dnevih, ki so sledili padcu Srebrenice, pa naj bi nizozemski vojaki nedejavno opazovali izgon muslimanskega civilnega prebivalstva. Nizozemska vlada je vse očitke odločno zavrnila.

Poveljnik nizozemskega bataljona ZN je po padcu Srebrenice nazdravil z Mladićem

NOVICE

Osvoboditev pilotov kot pogoj za pogajanja

PARIZ (Reuters) - Sorodniki francoskih modrih čelad ubitih v BiH so včeraj od ZDA zahtevali, naj prekinijo mirovna pogajanja med predstavniki sprtih strani, dokler bosanski Srbi iz ujetništva ne izpustijo dveh francoskih pilotov, ki so ju zajeli po sestrelitvi njunega letala 30. avgusta. »Nasa vlada mora od predsednika Clintona zahtevati, da izpustitev francoskih pilotov postavi kot pogoj za potek mirovnih pogajanj v Ohio,« so sorodniki preminulih francoskih vojakov zapisali v pismu, ki so ga naslovili na francoskega zunanjega ministra Herva de Charetta. V pismu se piše, da bi bila pogajanja v Daytonu »nedvomno že davno prekinjena, če bi bosanski Srbi v ujetništvu zadrževali pilota ameriske narodnosti«.

Ameriški interesi v nekdanji Jugoslaviji

PRISTINA (B.S.) - Odpravnik poslov pri ameriskem veleposlanstvu v Zvezni republiki Jugoslaviji Rudolf Perina je v intervjuju za Republiko govoril tudi o rešitvi krize na območju nekdanje Jugoslavije. Kar zadeva konec vojne v Bosni, meni, da je najpomembnejša sklenitev mirovnega sporazuma. Dodal pa je, da mora biti za trajni mir in sožitje treh narodov v Bosni zadoščeno tudi pravici. Na mednarodnem prizorišču je po Perinovem mnenju se vedno v ospredju bosanska kriza, Kosovo, ki se vse bolj spreminja v sod smodnika, pa naj bi na dnevni red diplomatov prišlo po koncu vojne v Bosni. Perina je ocenil, da utegne namestjanje srbskih beguncev iz Hrvaske na Kosovu poslabšati že tako napete medetnične odnose. Perina je v intervjuju navedel amerisko stališče, da bi morali imeti Albanci na Kosovu široko politično avtonomijo.

NOVICE

Ruud Lubers predlagan za novega šefa zveze Nato

HAAG (Reuters) - Nizozemska vlada je nekdajnega premiera Ruuda Lubbersa uradno predlagala za naslednika Willyja Claesa. Odločitev o novem generalnem sekretarju Nata bi lahko sprejeli že prihodnji teden, ko se bo sestal Severnoatlantski svet. Lubbers ima po mnenju poznavalcev rahlo prednost pred edinim tekmečem, nekdanjim danskim zunanjim ministrom Uffejem Ellemann-Jensenom. Stiri pomembne članice Nata, Francija, Velika Britanija, Nemčija in Italija, so že javno podprle Lubbersovo kandidaturo, odločilnega pomena pa bi utegnili biti podpora Nemčije. Ker Lubbers slovi kot dober poznavalec odnosov med Severno Ameriko in Evropo, je pričakovati, da bodo tudi Združene države in Kanada podprle njegovo kandidaturo.

Alžirski skrajneži naj bi imeli oporišče v Londonu

PARIZ (Reuters) - Po nepotrjenih navedbah časopisov francoska policija sumi, da je v nedavnem nizu bombnih atentatov sodeloval alžirski skrajnež, ki živi v Londonu. Po podatkih Le Monda naj bi bil osumljen eden od voditeljev prepovedane Islamske oborožene skupine (GIA). Iz Londona naj bi vodil financiranje alžirskih terorističnih skupin v Franciji in organiziral njihovo urjenje v Afganistanu. Osumljeni naj bi bil med drugim neposredno nadrejen Boualemu Bensaidu, ki ga je francoska policija aretirala v cetrtek. V operaciji francoskih varnostnih sil v Parizu, Lillu in Lyonu je bilo aretiranih deset ljudi, policija pa je v nekem stanovanju odkrila opremo za izdelovanje bomb. Britanske oblasti so že zanimale, da bi bila lahko Velika Britanija oporišče alžirskih teroristov.

Sinn Fein skuša rešiti mirovni proces

BELFAST (Reuters) - Predstavniki politične stranke Sinn Fein so na včerajšnji tiskovni konferenci povedali, da skušajo v pogovorih z britansko vlado rešiti severnoirski mirovni proces, ki je v zadnjih mesecih zamrl. Martin McGuinness je prepričan, da je edina možnost za oživitve mirovnega procesa začetek pogajanj med vsemi političnimi strankami, medtem ko London vztraja pri predhodni razorožitvi Irske republikanske armade in protestantskih lojalistov. McGuinness bo vodil pogovore Sinn Feina z britanskim ministrom za Severno Irsko Michaelom Ancramom. »Seveda se vsi zavedamo, da je trenutno najpomembnejše zaceti pogajanja vseh političnih strank,« je dejal. »V pogovorih z ministrom Ancramom bomo skušali rešiti mirovni proces.« Predsednik Sinn Feina Gerry Adams je zanikal trditve, da bo zapustil pogajanja, če londonska vlada ne bo sprejela njegovih pogojev. »Ce bodo odgovorili negativno, se nimamo o čem pogovarjati,« je dejal Adams. »To pa se ne pomeni, da se nismo pripravljene pogajati in da se bomo umaknili iz mirovnega procesa.«

ZAČETEK PREDVOLILNE BITKE V AVSTRIJI

Haider ne bo kanceler

Ankete napovedujejo zmago SPÖ

DUNAJ - Šef avstrijskih svobodnjakov in eden najucinkovitejših desničarskih populistov v zahodni Evropi Jörg Haider zaenkrat še noče postati zvezni kanceler v Avstriji. Taksna je vsaj propaganda svobodnjakov za predčasne državnozborske volitve, ki bodo 17. decembra.

Uradni začetek volilne kampanje svobodnjakov bo v nedeljo v Celovcu, kjer pričakujejo nekaj tisoč ljudi iz vse Avstrije, glavni govornik pa bo Jörg Haider. Udeležencem zborovanja se bo predstavil kot »voditelj opozicije«, je napovedal predstavnik svobodnjakov Meischberger in poudaril, da so v stranki prepričani, da za prevzem oblasti v državi čas še ni zrel. Napovedal pa je Haiderjev prihod v vlado na prihodnjih državnozborskih volitvah, ki naj bi bile najpozneje leta 1999.

Haiderjevi odločitvi za opozicijsko delovanje in proti prevzemu kanclerskega položaja so očitno botrovale tudi zadnje javnomnenjske raziskave, ki svobodnjakom napovedujejo le tretje mesto, torej za Schüsslovo ljudsko stranko.

Dnevnik Der Standard in politični tednik News objavljata anketo, po kateri naj bi socialdemokrati z 32 odstotki (na volitvah oktobra 1994 so zbrali tri odstotke več) ostali prva politična sila v državi, drugo mesto pa naj bi obdržala ljudska stranka z 28 odstotki, torej bi dosegla enak rezultat kot pred enim letom. Svobodnjakom strokovnjaki za raziskovanje javnega mnenja v primerjavi s prejšnjimi volitvami, na katerih so

zbrali 23 odstotkov, napovedujejo le nekoliko več glasov, in sicer največ 26 odstotkov. Več raziskave javnega mnenja obljublja zelenim, ki se vse bolj približujejo desetim odstotkom glasov, medtem ko naj bi Liberalni forum zbral le štiri odstotke, torej naj bi zdrsnil na mejo preživetja kot parlamentarna stranka.

Vrhunec volilne kampanje, ki bo stala približno pol milijarde šilingov, se bo torej začel konec tedna z zborovanji voditeljev vseh parlamentarnih strank. V naslednjih šestih tednih bodo pripravili televizijska soočenja med prvaki posameznih parlamentarnih strank. Prav ta soočenja so v lanskem volilnem boju odločilno prispevala k volilnim uspehom zelenih in Liberalnega foruma. Voditelji ostalih parlamentarnih strank se potrdili svoj nastop na televizijskih dvobojih, zvezni kanceler in šef socialdemokratov Franz Vranitzky pa se jih ne bo udeležil. Iz kabineta kanclerja so sporočili, da se bo Vranitzky udeležil le obeh okroglih miz, na katerih bodo sodelovali vsi glavni kandidati, na dvoboje z voditelji strank pa bo poslal »druge ugledne socialdemokratske politike«.

Odmevno volilno bitko pa je pričakovati tudi na izredni seji državnega zbora od 13. do 16. novembra, ki jo je sklical zvezni predsednik Klestil. Parlament mora namreč sprejeti nekaj nujnih sklepov, ki jih velika koalicija zaradi razpada ni posredovala državnemu zboru.

Ivan Lukan

Šef svobodnjakov Jörg Haider trdi, da bo prišel v vlado najkasneje leta 1999 (Telefoto: AP)

NOVE GROŽNJE DESNIČARSKIH SKRAJNEŽEV

Letaki proti madžarski manjšini

Avstrijska policija še ne ve, kdo je skrivnostni grof Starhemberg

GRADEC, DUNAJ - Avstrija je le mesec dni po četrti seriji atentatov s pisemskimi bombami soočena z novimi grožnjami desničarskih skrajnežev. V mestu Feldbach na Stajerskem (blizu meje z Madžarsko) so se pojavili letaki z neonacističnimi gesli, tokrat naperjenimi proti madžarski narodnostni skupnosti.

Letaki so bil podpisani z »grof Starhemberg«, imenom, ki ga varnostni organi dobro poznajo iz pisem, v katerih so neznani storilci prevzeli odgovornost za atentate s pisemskimi bombami. Na letakih, ki so se pojavili že pred nekaj dnevi, javnost pa je zanje izvedela sele včeraj, grof Starhemberg poziva prebivalce, naj se postavijo po robu »levičarskim svinjam« in naj ne tripijo tujcev v mestu. Poleg tega so na letakih zapisane tudi grožnje tamkajšnji madžarski narodni skupnosti.

Letaki so se pojavili pred glavno solo v Feldbachu, katere ravnatelj je pripadnik madžarske

narodnosti. Ta je v pogovoru za avstrijski radio dejal, da je bil v zadnjih dneh tarca številnih anonimnih telefonskih groženj, zlasti ker se je prizadeval za vključitev otrok tujcev v solo v Feldbachu. Ravnatelj je se dodal, da so najnovejše grožnje tudi napad nanj. »Imam madžarsko ime, v letaku pa so izrecno omenjeni Madžari v Feldbachu,« je poudaril solnik. Po podatkih varnostnih organov je letake delil neki moški, prebivalec pa naj bi zdaj pomagalo policiji pri identifikaciji neznanca.

Kot smo poročali, so desničarski skrajneži v začetku tedna Marii Loley, aktivistki za človeko-

ve pravice, zagrozili z novim atentatom. Loleyjeva je bila v začetku oktobra hudo ranjena v eksploziji pisemske bombe v Poysdorfu v Spodnji Avstriji. Tudi takrat se je v pismu, ki je bilo priloženo bombi, pojavilo ime grof Starhemberg.

Avstrijski notranji minister Caspar Einem, ki je zamenjal šefa specialne enote za boj proti terorizmu, je napovedal, da si varnostni organi prizadevajo, da bi odkli storilce. Vendar »vroce« sledi se niso nasli, je poudaril minister, zato se vedno velja svarilo pred morebitnimi novimi napadi desničarskih skrajnežev. Tudi najnovejši primer je potrdil, da so se posebej ogrožene osebe, ki si prizadevajo za vključitev tujcev, beguncev in narodnih skupnosti v avstrijsko družbo, ter aktivisti za človekove pravice.

Ivan Lukan

UMOR VODITELJA KOLUMBIJSKIH KONSERVATIVCEV

Znova izredno stanje

BOGOTA (dpa) - Kolumbijski predsednik Ernesto Samper je takoj po cetrkovem umoru voditelja konservativcev Alvara Gomeza Hurtada vnovič razglasil izredno stanje, ki ga je ustavno sodišče razveljavilo sele pred dvema tednoma. Odgovornost za umor Gomeza je prevzela neka skrivnostna teroristična organizacija.

Varnostne sile so dobile izredna pooblastila, tako da lahko zdaj brez dovoljenja sodišče preiskujejo stanovanja ter omejujejo promet ljudi in vozil. To je v cetrtek zvečer po izrednem zasedanju kolumbijske vlade sporočil predsednik vlade in države Ernesto Samper. Poleg tega je vsem radijskim in televizijskim postajam do nadaljnjega prepovedal sirjenje sporocil in intervjujev s posamezniki in skupinami, ki priznavajo vpletenost v teroristična dejanja. Dejal je, da ne bo dopustil, da v Kolumbiji nasilje prevzame oblast, ter poudaril, da bodo Gomezove morilce nasli in kaznovali. Samper je tudi sporočil, da je vlada sprejela odločitev o sestavi elitne protiteroristične enote, ki bo poskrbela za

razjasnitev umora.

Na Gomeza Hurtada sta le nekaj ur pred tem streljala dva neznanca, ki sta se z motorji pripeljala ob bok njegovega avtomobila. Gomeza sta s strelji hudo ranila v prsa in glavo, tako da je kmalu zatem v osrednji kliniki v Bogoti zaradi poškodb umrl. Atentat na Gomeza je v vseh slojih kolumbijske družbe izzval val ogorčenja. Pred bolnišnico, kjer je umrl, se je takoj po napadu zbralo na stotine ljudi, ki so glasno zahtevali »pravičnost« in Samperjev odstop.

V napadu na odvetnika in novinarja Gomeza, ki je v Kolumbiji veljal za enega najpomembnejših politikov v tem stoletju, je bil ubit tudi eden njegovih spremljevalcev, ranjena pa sta bila njegov

telesni strazar in neka policna prodajalka. Medtem ko je na stotine policistov v kolumbijskem glavnem mestu v cetrtek zvečer iskalo storilce, so novinarji in politiki že zaceli ugibati o možnih ozadijih umora, saj se je Gomez leta 1991 skoraj popolnoma umaknil iz javnega življenja in se je le redko politično udeleževal, in to iz ozadja.

Storilca sta sicer pobe gnili, toda medijem se je oglasilo Gibanje za cast Kolumbije in prevzelo odgovornost za napad. Ta skupina se je prvič oglasila 27. septembra, ko je prevzela odgovornost za napad na Samperjevega odvetnika Antonia Cancina. Takrat je napovedala »čiščenje Kolumbije« in ukrepe, s katerimi naj bi Samperja prisilila k odstopu. Predsednik Samper je trenutno pod hudim pritiskom zaradi skandala v svoji Liberalni stranki, ki naj bi prejela denar mamilarne mafije, in zaradi novega vala nasilja v državi.

BOGOTA - Voditelj konservativcev Alvaro Gomez Hurtado (na sliki telefoto: AP), ki so ga v cetrtek ubili neznanci, nikoli ni dosegel samega političnega vrha, torej položaja predsednika države. Toda kljub temu je odvetnik in novinar Gomez v obeh velike večine Kolumbijcev prisel povsem na vrh. Celo njegovi največji nasprotniki in vrstah Liberalne stranke menijo, da je bil eden najpomembnejših kolumbijskih politikov v tem stoletju.

PORTRET

Nesojeni predsednik

V nasprotju s tekmeči, ki so bili na volitvah ponavadi uspešnejši od njega, se je visoki in uglašeni Gomez vedno upiral skušnjavi oblasti. Tako naj bi bil po mnenju nekaterih opazovalcev eden redkih velikih kolumbijskih politikov, ki niso nikoli prejeli denarja od mamilarne mafije. Njegov brezkompromisen, odprt in hkrati zelo polemičen način ukvarjanja s politiko je v Kolumbiji izoblikoval politični pojem »alvarizem«. V vseh časopisih so ga po njegovi smrti soglasno označili za »moralnega in vzornega demokrata«.

Alvaro Gomez Hurtado se je rodil 8. maja 1919 v Bogoti kot sin poznejšega predsednika države Laureana Gomeza. V mladosti je studiral v Nemčiji, Belgiji in Franciji. Njegova politična pot se je začela v šestdesetih letih, ko se je pridružil protestom proti nacionalni fronti, ki so jo leta 1957 ustanovili liberalci in konservativci. Kritiziral je politično »mafijo« in poudarjal potrebo po razvojni usmerjeni politiki. Gomez si je hitro ustvaril ime »politico intocable«, torej brezkompromisni in nepodkupljivi politik. Poleg tega je blestel s svojimi govori in uvodniki v časopisu El Siglo, katerega direktor je bil nekaj let.

Leta 1974 se je kot kandidat konservativcev prvič potegoval za položaj predsednika, vendar je bil takrat izvoljen liberallec Alfonso Lopez. Za predsednika države je neuspešno kandidiral se leta 1986 in 1990. Opazovalci so njegove neuspehe na predsedniških volitvah razlagali z njegovo »radikalno preteklostjo«, zaradi katere je bil za preproste ljudi vedno sumljiv. Svojemu radikalnemu naci ni je ostal zvest tudi v starosti. Konec osemdesetih let je zaradi spora zapustil Konservativno stranko in ustanovil Gibanje za nacionalno rešitev, ki sicer do danes ni imelo večje vloge na kolumbijskem političnem prizorišču, kljub temu pa je Gomezu uspelo priti v drugi krog predsedniških volitev leta 1990, v katerem je nato zmagal Cesar Gaviria.

Ze prej je Gomez na lastni kozi občutil nasilje, ki je v Kolumbiji že desetletja del vsakdanjosti. Leta 1988 so ga ugrabili in 53 dni zadrževali uporniki Gibanja 19. april, ki so medtem postali ze politična stranka. Potem ko je leta 1991 kot član ustavodajne skupščine zadnjič nastopal v javnosti, se je Gomez vse bolj umikal iz javnega življenja. Tudi zaradi tega so razlogi za njegov umor velika uganka. Emilio Rappold / dpa

RUSKO POLITIČNO PRIZORIŠČE

Ruckojeva Deržava gre na volitve

Boris Jelcin se je znova pokazal javnosti

MOSKVA (Reuter) - Ruski predsednik Boris Jelcin se je prvič po srčnem napadu, ki ga je že drugi v starih mesecih prikoval na bolniško posteljo, pojavil na televiziji. Videti je bil zelo oslabele in v 50-sekundnem nastopu je le s težavo govoril.

»Ne počutim se slabo,« je dejal. »Okrevanje poteka po načrtih, tako da ni več bojazni.« Jelcin je bil videti zmeden in ni izžareval značilne energije. Oblečen v trenirko je negibno sedel, njegov obraz pa je bil zabuhel.

PORTRET

Predsednik volilne komisije, ki dviguje prah

MOSKVA - Medtem ko je izključitev Jabloka iz predvolilnega boja vrgla senco na celotno predvolilno kampanjo, je v središče pozornosti stopila nova politična zvezda - Nikolaj Rjabov. Rjabov je birokrat, ki ga odklikujeta zdrava pamet in sposobnost, da venomer zajase pravega konja.

43-letni odvetnik je zivel v ozadju ruskega političnega dogajanja, dokler se ni pred petimi leti iz Rostova, kjer je bil pomočnik ravnatelja tehnične sole, preselil v Moskvo kot poslanec v parlamentu. Prirojena spretnost v političnem mesetačenju mu je pomagala pri bliskovitem vzponu na politični lestvici vse do položaja predsednika centralne volilne komisije. Navadno ta položaj velja za dolgotrajnega in birokratskega, toda Rjabov se je prebil v središče pozornosti, ko je prepovedal vodilni reformistični stranki Jabloko, da bi se udeležila decembrskih volitev.

Liberalci so ga obtožili politične pristranskosti in tudi Jelcin ga je pozval, naj se enkrat premisli svojo odločitev. Toda četudi bi vrhovno sodišče razveljavilo odločitev komisije, to se ne bo zagotovilo politične smrti Rjabova, ki ima prirojen cut za politično preživetje. Vodstvo Jabloka ga je obtožilo, da pripravlja teren za preložitve volitev, kar naj bi bilo v Jelcinovem interesu, kar pa je Rjabov zavrnil in zatrdil, da je prepoved utemeljena na strokovnih, tehničnih razlogih. Prepoved je utemeljil s krsitvijo volilne zakonodaje, saj naj bi Jabloko zamenjalo nekaj kandidatov proti njihovi volji. Liberalci zatrjujejo, da je Rjabov napredoval po politični lestvici prav zaradi Jelcinove podpore. Leta 1993, ko je bil namestnik predsednika dume, je bil Rjabov oster kritik predsednika Jelcina, a je kmalu spremenil svoja stališča, ko je ugotovil, kam piha politični veter. Ko je Jelcin dobil podporo na referendumu je Rjabov zapustil predsedniške dume in pristopil k Jelcinovemu taboru. Po starih mesecih je zasedel mesto predsednika centralne volilne komisije.

Afera Jabloko je le ena od številnih kontroverznih odločitev Rjabova in 15-clanske komisije v predvolilnem obdobju. Liberalci so Rjabova napadli, ko je zaprosil notranje ministrstvo, naj razse zasebno življenje nekaterih kandidatov. Prosnjo je opravil z navodilom predsednika Jelcina, ki je bil zaskrbljen zaradi poskusov ruske mafije, da se prebije v dumo. Zadeva pa se je klavno končala, ko je komisija izdala javnosti spisek dvomljivih kandidatov, med katerimi so bili tudi nekdanji oporečniki. Rjabov je s svojimi odločitvami dal pečat predvolilni kampanji in s tem stopil v zgodovino ruskega poskusa prehoda v demokracijo.

Richard Balmforth / Reuter

Predsednik vlade Viktor Cernomirdin je javnosti sporočil, da je prevzel usklajevanje državotvornih ministrstev, ki navadno odgovarjajo neposredno predsedniku. »Morali smo zmanjšati pritisk na predsednika, da bi si lahko opomogel,« je dejal Cernomirdin. »Seveda pa sprašujemo predsednika za nasvet pri vseh osrednjih vprašanjih.« Cernomirdin bo usklajeval delovanje notranjega, obrambnega in zunanjega ministrstva ter ministrstva za varnost.

Jelcinova bolezen sovpada s predvolilnim nemirom na političnem prizorišču. Vrhovno sodišče je sklenilo, da razveljavi prepoved sodelovanja na decembrskih volitvah, ki jo je centralna volilna komisija izrekla nacionalistični stranki Deržava. Komisiji je naročila, naj v dveh dneh sprejme prijavo stranke Deržava, ki jo vodi Aleksander Ruckoj, nekdanji Jelcinov podpredsednik, ki je sodeloval v krvavem moskovskem uporu leta 1993. »Komisija bo morala izpeljati odločitev sodišča, lahko pa se bo nanjo pritožila,« je dejal član komisije Aleksander Vesnjakov. »Verjetno bo komisija in to upravičeno - izkoristila pravico do pritožbe.« Danes bo vrhovno sodišče razpravljalo se o prepovedi stranke Jabloko, ki jo vodi eden glavnih kandidatov za junijske

Premier Černomirdin (na sliki z obrambnim ministrom Gračovom) je prevzel usklajevanje državotvornih ministrstev (AP)

predsedniške volitve Grigorij Javlinski. Opazovalci se bojijo, da bo morebitna izključitev vodilne liberalne stranke Jabloko komunistom odprla pot do zmage na volitvah.

Gospodarski svetovalci predsednika Jelcina niso prepričani o uspehu načrta, po katerem bi Rusija tujim upnikom ponudila delnice

v ruskih podjetjih kot nadomestilo za ruski dolg, a so zagotovili, da bo vrednost delnic narasla. »Vlagateljem nudimo delnice državnih podjetij, ki bodo zanesljivo prinesle dobiček,« je dejal Aleksander Livsic. »Toda to je popolna novost za Rusijo, tako da ne moremo zagotavljati uspeha celotnega načrta.« Oktobrska in-

flacija je znašala 4,7 odstotka, tako da se je njeno padanje ustavilo, kljub temu pa je se vedno precej nižja od lanske, ki je oktobra znašala 15 odstotkov. Izvajalci gospodarskih reform v brzdano inflacijo vidijo svojo osrednjo nalogo in so ponosni, ker so se izognili tradicionalnemu jesenskemu skoku inflacije.

RUSIJA PRED VOLITVAMI

Nova elita se boji prave demokracije

CHRYSTIA FREELAND / FINANCIAL TIMES

MOSKVA - Eno najbolj travmatičnih obdobjev v ruski zgodovini se je začelo pred stirimi stoletji s smrtjo zadnjega potomca dinastije, ki je zgradila Moskvo. Sledil je petnajstletni krvavi boj za oblast, ki je postal znan kot »smutnoje vremja« ali čas težav. Medtem ko Boris Jelcin, ki je zgradil postkomunistično Rusijo, leži v bolnišnici po drugem srčnem napadu v starih mesecih, se precej Rusov boji, da prihaja novi »čas težav«.

Ti strahovi so se se povečali, ko so vladni predstavniki pretresli javnosti s prepovedjo reformistični politični stranki Jabloko - ki jo po priljubljenosti prekašajo le komunisti - da bi se udeležila decembrskih parlamentarnih volitev. Tej potezi je sledila presenetljiva enotnost ruskih političnih strank, ki so napadle kremelske aparatnike, češ da izkoriščajo predsednikovo bolezen za rušenje trhljih temeljev ruske demokracije. Nekdanji predsednik ruske vlade Jegor Gajdar, cigar reformistična stranka Ruska izbira prav tako tvega prepoved udeležbe na volitvah, je opozoril, da skuša vladajoči aparat spreobrniti volitve v farso. Celo Genadij Zjuganov, voditelj komunistov, ki so vneti nasprotniki reformistov, je obsodil to odločitev in jo opisal kot del »pripravljanja javnosti na preložitve decembrskih volitev«.

Kaze, da bodo številne pritožbe in obsojbe te odločitve prisilile vlado, da si bo premislila. Toda četudi bi centralna volilna komisija, ki odloča o tem, spremenila svojo odločitev o sodelovanju Jabloka na volitvah, to ne bo pomirilo skrbi za prihodnost ruske demokracije. Začetek krize je bil srčni napad, ki je Jelcina že drugi v starih mesecih prikoval na posteljo. Zdravniki so se sicer potrudili pri zagotavljanju javnosti, da je Jelcinovo zdravstveno stanje stabilno in da ima se vedno v rokah vse vajeti oblasti, kar pa ni preprečilo moskovskih opazovalcev, ki menijo, da prihaja konec »Jelcinove ere«. Tako pesimističen sklep so podkrepili se zdravniki, ko so pet dni po srčnem napadu prepovedali obiske predsednikovih sodelavcev in Jelcinu predpisali strog zdravniški nadzor do konca novembra. Opazovalci so prepričani, da bo sibo zdravstveno stanje - četudi bi si opomogel - Jelcinu onemogočilo uspeh na junijskih

predsedniških volitvah. »Kdo bo volil za človeka, ki je resno bolan?« se sprašuje politolog Sergej Markov. »Ko zbolis enkrat, se lahko izgovoris, da gre za naključje. Če pa zbolis drugič, že veljas za invalida.«

Možnost, da se Jelcin ne bo mogel potegovati za vnovično izvolitev, bo imela pomembne politične posledice. Ruska demokracija, ki je v petletni zgodovini že doživela nasilen spopad med predsednikom in parlamentom leta 1993, je izredno krhka. Radikalne reforme, ki jih je Jelcinova administracija uvedla po padcu komunizma, so povedle Rusijo na pot k demokraciji, a so hkrati prinesle največjo prerazdelitev dobrin po oktobrski revoluciji. S preoblikovanjem državne lastnine v zasebno je Jelcinova vlada ustvarila zelo majhno in zelo bogato skupino zmagovalcev ter zelo veliko, jezno in pogosto zelo revno večino državljanov, ki se počutijo kot poraženci. Zmagovalci - med njimi so Jelcinovi sodelavci v Kremlju in nekdanja komunistična nomenklatura - se zgrozijo, ko pomislijo na prihajajočo svobodo in pravične volitve. »Nova ruska elita se boji, da ji lahko najbolj priljubljene politične osebnosti - denimo Lebedev, Zirinovski ali komunisti - odvzamejo pridobljeno bogastvo in jo posljejo v zapor,« je dejal Markov. Jelcinov srčni udar je te strahove se okrepil. Pred njegovo boleznijo se je elita tolazila z upanjem, da nove politične sile ne bodo mogle ukreniti nicesar zaradi velike politične moči, ki je združena v predsednikovi funkciji. Tudi junijske predsedniške volitve jih niso skrbele, saj so upali na okrepitev Jelcinovega političnega ugleda.

Danes je Boris Jelcin precej manj zanesljiva opora za novo rusko elito. Večina političnih opazovalcev je prepričana, da je predsednikova bolezen pahnila elito v divje prizadevanje za ohranitev statusa quo. Najbolj očiten in javen dokaz tega je nedavna prepoved stranki Jabloko, da bi sodelovala na volitvah. »Nomenklatura in ozek krog Jelcinovih privržencev se pripravljata na miniranje volitev,« je dejal vodja Jabloka Grigorij Javlinski, ki je tudi eden od možnih kandidatov za junijske predsedniške volitve. »V Rusiji se je pojavila zelo močna politična skupina, ki skuša manipulirati z volitvami.«

Ruski in zahodni opazovalci se bojijo, da bo takrat, ko ji bo grozil konec Jelcinove ere, ruska elita odločila, da je samoohranitev pomembnejša od demokratičnih nacer. »Če so se upali storiti to javlinskemu, kaj bodo sele počeli v predvolilnem boju pred predsedniškimi volitvami?« se je vprašal profesor politologije na stanfordski univerzi Michael McFaul, ki je na obisku v Moskvi. McFaul je prepričan, da zeli elita preloziti predsedniške volitve za nedoločen čas in medtem uvesti »avtoritarren režim«. Med možnimi voditelji avtoritarnega režima so predsednik ruske vlade Viktor Cernomirdin, ki bo prevzel predsedniško funkcijo, če Jelcin ne bo mogel več opravljati svojih dolžnosti, moskovski župan Jurij Luzkov in skrajni nacionalist Jurij Skokov.

Ruska elita si očitno zeli hitro zamenjati bolehnega Jelcina z bolj zdravim članom svojega kluba. Če bo novi car Cernomirdin, bo Zahod nemara potrpe in sprejel trenutno odpravo demokracije. Cernomirdin, ki vodi rusko gospodarstvo v postopno ozivljanje in je obljubil padec inflacije, bo se naprej izvajal reforme, ki naj bi v Rusijo prinesle tržno gospodarstvo, in se približeval Zahodu - tega pa Zahod ne more pričakovati od političnih sil, ki bodo najverjetneje zmagale na parlamentarnih volitvah. Toda čeprav je Cernomirdin trenutno najboljši kandidat za vodenje vlade v kriznem obdobju, ima zelo majhne možnosti za zmago na predsedniških volitvah. Če pa bo na oblasti ostal brez volitev, bo to spodbudilo tako krhko rusko demokracijo. »Nahajamo se na zgodovinski prelomnici,« je dejal McFaul. »Rusija ni se nikoli imela dveh zaporednih volitev v tako kratkem času. Če ne bodo izvedli predsedniških volitev, bodo zamudili zgodovinski trenutek. Novi voditelj ne bo zavezan demokratičnim načelom in spet bo zavladal avtoritarizem.«

Pred stoletji se je ruski »čas težav« končal, ko je izumrlo dinastijo nadomestila nova - Romanovi. Po razpadu Sovjetske zveze leta 1991 so številni Rusi upali, da je njihova država končno stopila v obdobje demokracije. Danes pa prevladuje strah, da bo v Kremlju bolehnega voditelja nadomestil novi, bolj zdrav - zamenjava pa bo naznanila novo obdobje avtoritarizma.

MENJALNIŠKI TEČAJI

3. november 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,85	86,65	12,06	12,31	7,40	7,91
A banka Koper	85,65	86,60	12,01	12,30	7,37	7,84
A banka Nova Gorica	86,00	86,60	12,07	12,30	7,39	7,85
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	86,00	86,70	12,10	12,38	7,40	8,00
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,70	86,60	12,10	12,30	7,40	7,80
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	86,26	86,64	12,20	12,29	7,66	7,74
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	86,10	86,40	12,16	12,26	7,60	7,85
Creditanstalt d. d.	85,90	86,60	12,10	12,30	7,30	7,80
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	86,00	86,40	12,15	12,25	7,55	7,75
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-19, sob od 7-13	86,00	86,40	12,15	12,25	7,55	7,75
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	86,00	86,40	12,15	12,25	7,55	7,75
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	86,00	86,40	12,15	12,25	7,55	7,75
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	86,00	86,30	12,15	12,25	7,55	7,75
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	86,00	86,40	12,15	12,25	7,55	7,75
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,80	86,20	12,15	12,25	7,55	7,75
Nova kreditna banka Maribor d.d.	85,10	86,60	12,00	12,30	7,30	7,85
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	86,20	86,80	12,15	12,33	7,45	7,90
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije	84,50	86,40	10,85	12,24	6,80	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-570	-	-	-	-	-	-
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	86,25	86,55	12,16	12,22	7,62	7,71
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	86,30	86,50	12,18	12,25	7,60	7,80
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	86,05	86,30	12,18	12,20	7,50	7,80
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,75	86,40	12,20	12,28	7,30	7,90
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	86,30	86,49	12,21	12,29	7,66	7,71
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,95	86,35	12,16	12,25	7,60	7,75
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	86,30	86,65	12,20	12,35	7,65	7,80
Publikum Portorož, t: 066/747-240	86,25	86,57	12,15	12,23	7,61	7,72
Publikum Ljubljana Miklošičeva Tel: 061/ 318-788	86,25	86,45	12,20	12,24	7,65	7,72
SKB d.d., ***	85,25	86,80	12,06	12,41	7,40	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	86,20	86,45	12,16	12,25	7,50	7,70
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	86,00	86,59	12,07	12,28	7,45	7,80
UBK Ljubljana, t:061/444-358	85,75	86,70	12,04	12,32	7,45	7,80
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni: *** Včerajšnji tečaji *
Bralce opozarjamo da so tečaji okvimi! Menjalnice lahko sproti spreminjajo tečaje po dnevnih ponudbi in povpraševanju!

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

3. NOVEMBER 1995 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1564,00	1628,00
nemška marka	1100,00	1145,00
francoski frank	319,00	332,00
holandski gulden	982,00	1022,00
belgijski frank	53,50	55,70
funt sterling	2470,00	2571,00
irski sterling	2522,00	2625,00
danska krona	284,00	295,00
grška dramma	6,60	7,00
kanadski dolar	1163,00	1211,00
japonski jen	15,00	15,70
švicarski frank	1364,00	1420,00
avstrijski šiling	156,30	162,00
norveška krona	249,00	259,00
švedska krona	235,00	245,00
portugalski escudo	10,50	10,90
španska pezeta	12,80	13,40
avstralski dolar	1186,00	1235,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,80	13,60
hrvaška kuna	280,00	310,00

KMEČKA BANKA - GORICA

3. NOVEMBER 1995 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1569,00	1619,00
nemška marka	1109,00	1144,00
francoski frank	320,00	331,00
holandski gulden	985,00	1015,00
belgijski frank	53,60	55,40
funt sterling	2476,00	2566,00
irski sterling	2531,00	2626,00
danska krona	285,00	295,00
grška dramma	6,60	7,20
kanadski dolar	1189,00	1208,00
švicarski frank	1374,00	1409,00
avstrijski šiling	156,70	161,70
slovenski tolar	12,70	13,40

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

2. NOVEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,60
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,60
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. OKTOBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.3898	1.3938	1.3978
funt sterling	2.1981	2.2051	2.2121
irski funt	2.2555	2.2625	2.2695
kanadski dolar	1.0105	1.0145	1.0185
nizozemski gulden	89,152	89,262	89,372
švicarski frank	123,48	123,58	123,68
belgijski frank	4,8534	4,8634	4,8734
francoski frank	28,559	28,619	28,679
danska krona	25,730	25,790	25,850
norveška krona	22,496	22,556	22,616
švedska krona	21,138	21,198	21,258
italijanska lira	0,8702	0,8742	0,8782
avstrijski šiling	14,188	14,208	14,228
španska peseta	1,1433	1,1473	1,1513
portugalski escudo	0,9423	0,9453	0,9483
japonski jen	1,3761	1,3776	1,3791
finska marka	33,040	33,120	33,200

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 04. 11. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 86,42 86,87
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 211 z dne 3. 11. 1995 - Tečaji veljajo od 4. 11. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	sifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	91,4614	91,7366	92,0118
Avstrija	040	šiling	100	1205,9361	1209,5648	1213,1935
Belgija	056	frank	100	412,8237	414,0659	415,3081
Kanada	124	dolar	1	89,8236	90,0939	90,3642
Danska	208	krona	100	2190,8136	2197,4058	2203,9980
Finska	246	marka	100	2820,7245	2829,2121	2837,6997
Francija	250	frank	100	2458,9691	2466,3682	2473,7673
Nemčija	280	marka	100	8485,9339	8511,4683	8537,0027
Grčija	300	grd	100	—	51,6391	51,7940
Irski	372	funt	1	—	195,5935	196,1803
Italija	380	lira	100	7,5677	7,5905	7,6133
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2281,0445	2287,9082	2294,7719
Japonska	392	jen	100	116,2488	116,5986	116,9484
Nizozemska	528	gulden	100	7573,6960	7596,4855	7619,2750
Norveška	578	krona	100	1927,8345	1933,6354	1939,4363
Portugalska	620	escudo	100	80,8794	81,1228	81,3662
Švedska	752	krona	100	1808,3525	1813,7939	1819,2325
Švica	756	frank	100	10544,6214	10576,3505	10608,0796
Velika Britanija	826	funt sterling	1	190,6535	191,2272	191,8009
ZDA	840	dolar	1	120,9245	121,2884	121,6523
Evropska unija	955	ECU	1	155,7127	156,1812	156,6497
Španija	995	peseta	100	98,5216	98,8181	99,1146

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 4. 11. 1995

dospelost blag. zapisa	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)		
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APDEN tolarski del	(A) tolarski del	(B) devizni del
20.3.96	137	99.2278%	98.7629%	98.9953%	1.700.000 170.000	843.436 84,344	839.485 83,948

LJUBLJANSKA
BORZA
LJUBLJANA STOCK EXCHANGE PLC

Tečajnica borznega trga

št.: 208

Datum: 3. 11. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro.v 1000 SIT
--------------------	----------------	------------------------	-----------------	------------	-------	---------	---------	------	------	-------------------

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice

LEKC	800	(11.5.95)	13.133*	8,24	3.11.	12.200	13.340	12.500	276	
PRB	665	(13.6.95)	19.702	2,44	3.11.	19.520	19.850	19.310	3.605	
SAL	500	(2)(11.9.95)	19.736	,46	3.11.	19.820	19.900	19.990	23.092	
SKBR	1000	(24.2.95)	38.271**		2.11.	37.550	38.600			

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice

BCE1	10,0	2(1.10.95)	105,2	,95	3.11.	105,0		105,2	105,2	90
RSO1	8,0	5(30.6.95)	102,5	,24	3.11.	102,1	102,8	102,8	102,2	4.561
RSO2	9,5	10(1.10.95)	113,6	,05	3.11.	113,5	114,0	113,7	113,5	25.154
RSO8	5,0	4(31.5.95)	94,0		2.11.	93,0				
RS11	7,0	5(15.7.95)	99,7		30.10.	98,0				
RS14D	8,0	5(30.6.95)	101,8	,35	3.11.	101,0		102,2	101,0	897
RS12D	9,5	10(1.10.95)	113,2	,13	3.11.	109,3		113,2	113,2	194
SKB1	10,0	6(1.11.95)	105,5	,05	3.11.	104,4	105,5	105,5	105,5	418
SKB2	10,5	4(15.9.95)	110,5	,35	3.11.	109,2	110,3	110,5	110,4	5.144
SKR1	5,0	3(30.6.95)	81,3		2.11.	80,0	83,0			

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice

BTBR	300	(2)(28.7.95)	15.060	,02	3.11.	14.940	15.150	15.190	14.900	32.545
DAD	10.000	(1.6.94)	160.894**		30.10.	142.000				
FMD	1715	(24.5.95)	22.295	2,05	3.11.	21.850	22.400	23.000	21.870	8.338
KPCR	(1)		23.990		27.10.	22.200	23.970			
FINER	(1)		16.919	,42	3.11.	17.000	17.300	17.000	16.910	508
M	218	(30.3.93)	15.544	2,57	3.11.	15.260	15.590	15.750	15.700	13.097
NKR	200	(26.6.95)	5.356	2,06	3.11.	5.330	5.380	5.490	5.380	14.230
TCTR	(5)		1.118**	6,99	3.11.	1.126	1.146	1.148	1.047	21.760

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice

KBTP	2750	(22.6.95)	41.495	2,01	3.11.	40.250	41.890	41.500	41.450	456
FPNP	(1)	57.897*	16,69		3.11.	58.350	59.200	60.500	54.590	26.807
URKP	720	(25.5.95)	17.165**		30.10.	14.450				
VPP	(1)	44.587	,10	3.11.	44.150	44.900	45.500	44.110	312	

BORZNA KOTACIJA B - Obveznice

DZG	11,0	4(1.1.95)	103,3	,20	3.11.	103,0	103,3	103,3	103,3	960
VIP2	10,0	2(1.10.95)	105,7	,11	3.11.	105,7	105,9	105,8	105,6	4.766
PCE	12,0	7(1.6.95)	101,5		16.10.	98,0				
PGO	12,0	2(1.6.95)	101,6		2.11.	105,5				
SZB1	10,0	2(15.9.95)	107,0		2.11.	105,0				
SZB2	10,0	1(1.10.95)	107,8	,16	3.11.		109,5	108,0	107,7	815

RAI 1

7.00	Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00	Oddaja za najmlajše L' albero azzurro, risanke
9.30	Dok.: Velike razstave
10.15	Verdemattina - Nasveti
10.40	Film: Nel sole (kom., It. '67, i. Al Bano)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualna oddaja o morju Linea Blu
15.20	7 dni v Parlamentu
15.50	Risanke: Disney Club
16.55	Risanke: Aladdin
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Aktualna odd.: Sviste - Hugo Pratt
18.30	Nan.: Piazza famiglia (i. P. Panelli, A. Casella)
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Scommettiamo che...? - Stavimo, da...? (vodita Fabrizio Frizzi, Milly Carlucci)
23.05	Dnevnik
23.10	Posebnosti TG 1
24.00	Dnevnik 1, horoskop in vremenska napoved
0.30	Filmske novosti
0.35	Film: Confortorio (dram., It. '91, i. E. Simini)
2.00	Valčki v operetah

RAI 2

6.55	Jutranji variete: Mattina in famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik
10.05	Evropski dnevi, 10.35 TGR v Evropi, 11.05 Potrebujem te
12.00	Variete: Mezzogiorno in famiglia - Opoldne, v družini (vodi M. Giletti)
13.00	Dnevnik, sportna rubrika Dribbling in vreme
14.00	Variete: Il fantacalcio
14.50	Mladinska glas. oddaja: Mio Capitano
15.45	Aktualno: Tvoj bližnji
16.15	Izzrebanje lota
16.20	Film: Mezzanotte d' amore (kom., It. '70)
18.05	Rubrika o potovanjih: Sereno variabile, vreme
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Film: Immagini dal delitto (dram., ZDA '93, i. B. Eden, T. Marcoux)
22.30	Proza: I giganti della montagna (L. Pirandello, i. G. Dettori, A. Saia), vmes (23.45) dnevnik
1.00	Film: Victim (dram., VB '61, i. D. Bogarde)

RAI 3

6.30	Pregled tiska
7.30	Film: Caimano del Piave (dram., It. '50)
9.05	Film: Erano nove celibi (kom., Fr. '39)
11.00	TGR Italija - Kmetijstvo
12.00	Dnevnik
12.15	Dok.: Maya, 12.40 Vivere il mare - Ribici pripovedujejo
13.00	Nan.: I professionals
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: gimnastika, kosarka (Z), vaterpolo, kosarka (M)
18.50	Vreme in dnevnik, deželne vesti
19.50	Aktualno: Caro Lubrano
20.30	Film: Testimone d' accusa (dram., ZDA '58, r. B. Wilder, i. M. Dietrich, C. Laughton, T. Power)
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.45	Variete: Harem
23.55	Dnevnik in vreme
0.10	Variete: Fuori orario, Co-se (mai) viste

RETE 4

7.25	Nad.: Piccolo amore, 8.00 Il disprezzo, 9.00 Cuore ferito, 10.15 Felicità (i. T. Ramos, V. Pasmanter), 10.45 Il prezzo della vita, vmes (11.30) dnevnik
11.40	Nan.: Colombo
13.30	Dnevnik
14.00	Medicine a confronto
16.00	Variete: Le stelle della moda
17.00	Nan.: A cuore aperto, 18.00 Colombo (i. P. Falk), vmes (19.00) dnevnik in vreme
20.30	Film: Le nevi del Kili-mangiaro (dram., ZDA '52, i. G. Peck, S. Hayward, A. Gardner)
22.45	Film: Dottor Jekyll e gentile signora (kom., It. '79, i. P. Villaggio, E. Fenech, G. Tedeschi), vmes (23.30) nočni dnevnik
0.45	Pregled tiska

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Aktualno: Nonsolomoda, 10.00 Teleprodaja, 10.30 Una bionda per papà
11.10	Aktualni odd.: Antepri-ma, 11.30 Televizijsko sodisce: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Aktualno: Amici
15.30	Nan.: Simpsonovi
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Variete: La Corrida, vmes (23.00) dnevnik
23.50	Nan.: New York Police Departement (i. D. Caruso), vmes (0.30) dnevnik
1.00	Nan.: Dream On

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.00	do 11.30 Nanizanke
12.25	Odpri studio, 12.40 Fatti e misfatti
12.50	Studio sport
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke in nan.
14.30	Nan.: VR Trooper
15.00	Glasba: Jammin'
16.00	Nan.: Classe di ferro, 17.45 Primi baci
18.30	Odpri studio, vreme, 18.45 Sport studio
19.00	Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air
20.30	Film: Caccia a Ottobre Rosso (pust., ZDA '90, i. S. Connery, A. Baldwin)
23.00	Film: Nome in codice Alexa (pust., ZDA '90, i. L. Lamas, K. Kinmont, vmes (0.00) aktualna odd. Fatti e misfatti
1.00	Italia 1 sport
2.15	Film

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.10, 0.00 Dogodki in odmevi
20.40	Film: Caccia al tesoro
22.30	Anteprima sport

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00 Dnevnik
14.10	Film: La forza invisibile (krim., ZDA '68)
20.35	Film: Ufficiale e gentiluomo (dram., ZDA '82)
23.25	Španski nogomet

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Popaj
20.30 Dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPČINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

07.50	Radovedni Tacek: Pesek
08.10	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 44. oddaja, pon.
08.25	O. J.: Zlata podkev, madzarski film
08.40	Varna voznja s kolesom
09.00	Oglejmo si!, angleska dokumentarna oddaja
09.25	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.10	Zgodbe iz školjke
10.40	Bilo nas je pet, 6., zadnji del česke nadaljevanke
11.40	Miskon in njegov mladic, am. risani film
13.00	Poročila
13.05	Večerni gost: Marijana Deznak, ponovitev
14.20	Malo anglescine, prosim
14.35	Tednik
15.20	Poglej in zadeni
17.00	TV dnevnik 1
17.10	France Bevk: Pestrna, igrani film, 2. del
17.35	Zsolnay, poezija keramike
18.00	Boj za obstanek, 6. del
18.50	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.10	Vesele zgodbe iz zakonskega življenja, 5. del
21.55	Za TV kamero
22.10	Ozare
22.20	Dnevnik 3
22.45	Grace na udaru, 9. del
23.10	Zepni ljubimec, francoski film
00.40	Čiček vrazicek, 10. del serije

SLOVENIJA 2

08.00	Euronews
10.00	Shlomo Mintz igra Bacha
10.35	Primer za dva, 9. del
11.40	Turistična oddaja
11.55	Sorodne duše, 2. del
12.25	Sova: Frasier, 9. del serije
12.50	Hobotnica, 1. del italijanske nanizanke
13.45	Videospon
14.30	Euronews
16.55	Sportna sobota: Kvalifikacije za EP v rokometu (M): Slovenija - Avstrija, prenos
18.30	Alpe-Donava-Jadran
19.05	Karaoke
20.10	Resnični zahod, 3. del
20.55	Vrelec radosti, švedski film
22.30	Novice iz sveta razvedrila; koncert: Aaron Neville; agleska glasbena lestvica

KANAL A

09.20	Lepotica in gusar, pon. risanege filma
10.15	Imamo jih radi
11.35	Večni krog, pon.
12.05	Spot tedna, A-Shop
16.35	Spot tedna
17.55	Klic divjine, pon. 6. dela
19.00	Vreme
19.05	Generacija transforme-rjev II, 26. del risane serije
19.30	Ziveti danes, ponovitev
20.05	Sposna praksa, 45. del avstralske serije
21.10	Brezupno reševanje, ameriški film
22.40	Zima ubija, pon. filma
00.35	Erotični film

Koper

16.00	Euronews
16.10	Leteči zdravniki, TV nanizanka
17.00	TVD mladi
17.30	Family album - tecaj angleskega jezika
18.00	Slovenski program: Sportel - oddaja o zamejskem sportu in sportnikih
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja, verska oddaja
19.40	»Accordi« - 7. oddaja
20.00	Cetrtkova sportna oddaja, ponovitev
20.30	Colette, 1. del TV nadaljevanke
	Režija: Gerard Poitou-Weber
22.10	Vsedanes - TV dnevnik
22.25	Rokomet - kvalifikacije za EP, Velenje: Slovenija - Avstrija
23.05	Achtung Baby! - oddaja o kulturi

Avstrija 1

10.10	Alfred J. Kvak
10.40	Scooby Doo
11.15	Duck Tales
11.45	Garfield in prijatelji
12.15	Harry in Hendersonovi
12.35	Klic na pomoč Kalifornija
14.10	Blossom: Cudžni poljub
14.35	Princ z Bel-Aira: Will pride na Bel-Air
15.00	Baywatch: V krempljih zla, 1. del
15.45	Superman - Lois in Clark: Faradayeva iznajdba
16.30	Beverly Hills 90210: Zdaj gre zares
17.15	Melrose Place: Napačni sum
18.00	Nogomet
19.00	Korak za korakom
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Stavimo, da...
22.05	Sport
23.25	Smeh šestdesetih let
00.15	Cas v sliki
00.20	Mašijsko mascevanje, ameriški triler, 1991
01.55	Klic na pomoč, pon.
02.40	Beverly Hills 90210, ponovitev
03.25	Noc carovnic, ameriški film
05.30	Korak za korakom, ponovitev

Avstrija 2

09.05	Goliath in uporna suznja, ital.-franc. film, 1963
12.30	Hello Austria, Hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.15	Vrnice iz Jeriha, avstrijski film
	Režija: Hans Peter Heinzl
14.40	Pocitnice v Italiji in Ljubezem, nemška komedija, 1957
16.15	Alpe-Donava-Jadran
17.00	Cas v sliki
17.05	Ozri se po deželi
17.35	Svetovne religije
18.00	Milijonsko kolo
18.25	Sporni primeri
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.15	Zvon lažnivček
21.50	Fritz Muliar
22.30	Dom skrivnosti in lazi, ameriški TV film
	Režija: Paul Schneider
00.05	Jerry Cotton: Drustvo morilcev iz Brooklyna, nemško-francoska kriminalka, 1966
01.35	Pogledi od strani
01.40	Mednarodna videonagrada

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Godci ne poznajo meja; 22.30 Igra; 23.05 Nočno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.30 Novice, obvestila; 14.00 Glasbene želje; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Povevki tedna; 17.50 Sport; 19.00 Večer z J. Webrom.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 12.05 Komunikacije; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovske skladbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.30 H. Purcell; 19.30 Kralj Arthur; 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Sobotni teren; 9.00 Informacije; 9.10 Planet Primorska; 9.45 Du jesl, zabavno in humorno; 10.45 Primorski zaliv - Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 11.50 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 12.55 Terenska akcija; 13.45 Okno v svet; 14.00 Glasba po željah; 14.45 Sobotna reportaža; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 20 Modrih; 19.30 Sport; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 iz diskoteke; 24.00 Nočni.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.; 15.00 Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Ri-

gatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigovanih; 15.00 Vodeni program; 15.15 RGL komentira; 17.15 Novice; 17.30 Anglesčina, 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 8.40 Pregled tiska; 9.20 Rožnati planet; 10.10 Štiri tačke; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 19.30 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistrška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih gor; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Športna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

0.00 Ko robot kaka; 11.00 Curriculum vitae; 14.30 RO: Žikr Ritual bratovščine Rufaj s Kosova; 18.00 Radio ropot; 19.00 TB: David, S. Ware; 20.00 DJ Graffiti - Toe Rag.

Radio Trst A

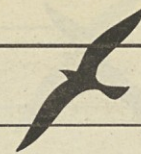
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Ob zlateg jubileju našega Radia; 9.40 Slov. glasba; 10.10 Koncert pianista V. Rudenka; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Orkestri; 12.00 Ta razjajanski glas, nato Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nedilski zvon, nato Evergreen; 15.00 May way, ali zelo osebni pogled na glasbo; 15.40 Made in Italy; 16.00 Pogovori z bratoma Avsenik; 16.30 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Roman: Almut; 18.40 Soft music; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Foyer; 13.00 Glasba po željah; 17.00 Morski val (vsakih 14 dni); 20.30 Prenos Jadranskih košarkarskih tekem.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

SNGLJUBLJANA

Veliki oder

Danes, 4. novembra ob 19.30: T. Stoppard: **ARKADIJA**. IZVEN (KONTO).

IZVENABONMAJSKE PREDSTAVE V PRIHODNJEM TEDNU:
Sreda, 8. novembra ob 19.30: Woody Allen: **ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM**.
Četrtek, 9. novembra ob 19.30: Ivan Cankar: **HLAPCI**.
Sobota, 11. novembra ob 19.30: Dane Zajc: **GRMACE**.
Nedelja, 12. novembra ob 19.30: **Muzeum LO SCRITTORE**.

Mala drama

Danes, 4. novembra ob 20. uri: A. Nicolaj: **PRVA KLASA**, za IZVEN (KONTO).

Levi oder

Ponedeljek, 6. novembra in sredo, 8. novembra ob 22. uri: E. Ionesco: **INSTRUKCIJA**. IZVEN (KONTO). Režiser: Sebastijan Horvat. Igrata: Nataša Ralijan in Matjaz Tribušon.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame od 10. do 13. in od 18. ure do začetka večerne predstave, telefon: 061/221-511.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder

Danes, 4. novembra ob 11. in 17. uri: B. Vovk: **HOCETE PETI Z MANO**, IZVEN.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Jutri, 5. novembra ob 16. uri: B. Minoli: **VILINCEK Z LUNE**, igra za otroke od 5. leta naprej. IZVEN.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Danes, 4. novembra ob 19.30: H. H. Gummundsdottir: **JAZ SEM MAESTRO**, za abonma RED B in IZVEN.

Jutri, 5. novembra ob 20. uri: P. Turrini: **KRCMARICA**. Gledališče ZATO Ptuj za IZVEN. Predstava zaradi tehničnih težav ODPADE.

Mala scena MGL

L. Wilson: **ZAŽGI**,

Četrtek, 9. novembra ob 22.30, za IZVEN in KONTO.

Vstopnice so v prodaji vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 061/210 852.

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

75. OBLETNICA SLOVENSKEGA BALETA

Gostovanje baletnega ansambla v predsezoni:

BALETNI VECER

Velenje: 7. novembra ob 19.30, Zagorje: 14. novembra ob 19.30, Nova Gorica: 17. novembra ob 19.30.

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE

Gian Carlo Menotti: **KONZUL**. Premiera: 9. novembra ob 20. uri.

KUD FRANCE PREŠEREN

Danes, 4. novembra ob 17. uri: Trnkova sabotaza, **MINI CIRKUS BUFFETTO**.

Danes, 4. novembra ob 20. uri: Gledališka skupina NEPOPRAVLJIVI OPTIMISTI bo odigrala dramo Igorja Serdareviča in Drage Potocnjak, **DODI MAKAR SEBI AKO NE-MAS KOME DRUGOM** (foto).

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA

Danes, 4. novembra ob 20. uri: Peter Barnes: **ZATON SONCA IN SLAVE**. Režija: Dusan Mlakar. Abonma red četrtek in izven.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Jutri, 5. novembra ob 11. uri: Gregorič-Sitar: **PORCELANASTA MUCA**, za otroke od 4. leta naprej.

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA Jesenice, Čufarjev trg 4

Danes, 4. novembra ob 19.30: Carlo Goldoni: **IMPRESARIJ IZ SMIRNE**.

V Kulturnem domu v Trstu se nadaljujejo reprije Aishilove tragedije Sedmerica proti Tebam. Delo, ki ga je prevedel Alojz Rebula, je režiral Mario Uršič.

Predstava bo jutri ob 16. uri.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM

Ponedeljek, 6. novembra ob 19.30 v Gallusovi dvorani: **Alberto Pavoni**, orgle. Na programu: J. S. Bach, J. S. Bach-Dupre, F. Liszt.

LJUBLJANA

Torek, 7. novembra ob 19.30 v dvorani Slovenske filharmonije: Cankarjevdin in Uciteljski pevski zbor Slovenije. **JUBILEJNI KONCERT** ob 70-letnici zbora. Dirigent: Mirko Slosar.

KRANJSKA GORA

Danes, 4. novembra: **THE PLATTERS**. Hotel Hit Casino.

CELJE

Torek, 7. novembra ob 19.30, v Narodnem domu: **CELJSKI GODALNI ORKESTER**, 1. abonmajski koncert. Dirigent, Nenad First; solist, Klemen Golner, klavir.

PIRAN

CLUB MAONA, Arze 5 Fiesa:

Danes, 4. novembra: **SKANDINAVIA-**

EXPRESS, »European Tour 95«, Rock koncert.

NOVA GORICA

Ponedeljek, 6. novembra ob 20.15 v veliki dvorani Kulturnega doma: **JESSTRIO WIEN**. Zasedba: Johannes Jess-Kropfitsch, klavir. Elisabeth Jess-Kropfitsch, violina, Stefan Jess-Kropfitsch, violoncelo.

SLOVENSKI KVARTET KLARINETOV

Kulturni dom Nova Gorica **KOSTANJEVICA** nad Novo Gorico.

Sreda, 8. novembra ob 11. uri v Kapeli franciskanskega samostana.

Kulturni center Srečko Kosovel Sezana **STANJEL**, Grascina.

Sreda, 8. novembra ob 20. uri.

Glabena mladina Maribora.

MARIBOR, Narodni dom Četrtek, 9. novembra ob 20. uri.

Glasbena mladina Jesenic.

JESENICE, Kosova grascina.

Petek, 10. novembra ob 19.30.

KLUB K4, Kersnikova 4, Ljubljana

MATRIX MUSIK PARTY

Sreda, 8. novembra ob 22. uri: promocijski party prve slovenske techno založbe **MATRIX MUSIK**, na katerem bodo predstavili nekaj njihovih zadnjih vinilnih izdaj (**RANDOM LOGIC, MO-OB...**), pa tudi kaksno, ki se caka nazid (novi posnetki skupine **CLOCKWORX**).

KUD FRANCE PREŠEREN, Karunova 14, Ljubljana

Torek, 14. novembra ob 20. uri: **CHROME CRANKS**. Najbolj sveža in vznemirljiva skupina underground rocka v zadnjem letu. Kot predskupina bodo nastopili **BAMBI MOLESTERS** iz Siska.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko stalno gledališče

Jutri, 5. t. m., ob 16.00 ponovitev Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebam«. Režija Mario Uršič.

SSG gostuje danes, 4. t. m., ob 16. uri v Domu španskih borcev v Ljubljani s Prokofjevo pravljico »Peter in Volk«. Režija Sergij Verg, igra Franko Korošec.

Koncertna sezona Glasbene Matice 1995/96
V četrtek, 9. t. m., ob 20.30 otvoritveni koncert. Nastopil bo Pihalni orkester slovenske policije pod vodstvom Milivoja Surbeka. **Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich** **Jesenska simfonična sezona 1995**

Jutri, 5. t. m., ob 18. uri koncert Roberta Cominatija, dobitnika nagrade Busoni.
Danes, 4. t. m., ob 21. uri pa bo koncert v Sportni palaci v Vidmu. Nastopil bo Enrico Pace, dobitnik mednarodne nagrade F. Liszt.

Vstopnice pri blagajni gledališča. Pri blagajni dvorane Tripcovich lahko do 2.12. podpisete novi abonma.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 4. t. m., ob 20.30 gostovanje skupine Diana Spattacoli z De Filippovo komedijo »La fortuna con l'effe maiuscola«. Nastopata Aldo in Carlo Giuffrè. Režija Aldo Giuffrè. Ponovitev v nedeljo, 5. t. m., ob 16.30.

MILJE

Gledališče Verdi: danes, 4. t. m., ob 20.30 govanje gledališke skupine Le Brombole s komedijo »Quattro done di una casa«. Režija Carlo Persi. Ponovitev v nedeljo, 5. t. m., ob 16.30.

KOROŠKA

CELOVEC

V Mohorjevi založbi bo danes, 4. t. m., ob 18. uri predstavitev knjige Thomasa Zaunschirna in Gustava Janusa; ob 19. uri Približevanja-Annäherungen.

SENTPRIMOŽ

V Kulturnem domu SPZ bo danes, 4. t. m., ob 19.30 ponovitev glasbene komedije »Pokojna gospejina mama«. Ponovitev komedije jutri, 5. t. m., ob 19.30.

BELJAK

Hotel Warmbaderhof (Beljaske Toplice) danes, 4. t. m., od 9. do 17. ure otv nadaljevanje in zaključek kongresa »Narodne skupnosti v Evropi - Svoboda v raznolikosti.

SENTJAKOB V ROŽU

V telovadnici višje sole v Sentpetru bo v ponedeljek, 6. t. m., ob 16.00 - Izrazni ples z jasno Knez (za otroke).

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

organizira javni

lutkovni seminar

z namizno prstno lutko

(patent bolgarske lutkovne sole)

danes, 4. novembra, ob 16. uri

v dvorani ZKOS. Vstop je prost.

Seminar vodi Steika Miteva,

doma iz Sofije, izsolana v Pragi,

zivi in dela v Parizu.

Naslov produkcije je:

ZVEZDE IN ŽIVALI

(Liza, Ježek, Chaplin, Pika in zivali).

Izvajalci so: vzgojiteljice iz Trbovelj, z Bleda in iz Lucije ter člani Gledališke in lutkovne sole GILS KODUM pri ZKOS.

KULTURNI PROGRAM ZA MARTINOVO

7. novembra ob 20. uri: humoristična show skupina **ALKOTEST**, ansambel **BILJARD**.

8. novembra ob 20. uri: pevec **ALBERTO GREGORIC**, ansambel **BILJARD**.

9. novembra ob 20. uri: humorist **BORIS JEZ**, trio **CLASSIC**, **KRST VINA**.

11. novembra ob 20. uri: **VLADO KRESLIN** IN **BELTINSKA BANDA** (v hali).

11. novembra ob 20. uri: trio **TRN BAND** (v restavraciji).

12. novembra ob 17. uri: narodnozabavni ansambel **VRTNICA**.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Pri trzaski Planinski zvezi UISP bo od torka,

7. do ponedeljka, 27. t. m. tekmovalna revija »Film in gore«.

RAZSTAVE SLOVENIJA

CANKARJEV DOM

V Mali galeriji je do 15. novembra, na ogled razstava fotografij avstrijskega umetnika-Maxa Aufischerja.

V galeriji CD poteka 2. **SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE**.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Do 17. novembra je na ogled razstava slik Franca Godca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65

V galeriji je do 7. novembra na ogled razstava akademskega slikarja Maria Petrica in akademske kiparke Stefke Kosir Petrič.

GALERIJA BELVEDERE, BLED

V galeriji je do jutri, 5. novembra na ogled razstava Zvezda in Odeon pijeta kavo v Titovi čajnici Petre Varl Simončić.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 7, Ljubljana

V ponedeljek, 6. novembra, bodo v galeriji odprli razstavo Oddelka za oblikovanje ALU v Ljubljani.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji je do 12. novembra na ogled razstava del slikarja Vladimira Lamuta.

POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA

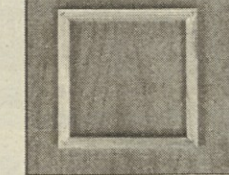
Na ogled je arheološka razstava **AVARI NA JUGOZAHODNEM MADŽARSKEM**. Razstava bo na ogled do 20. novembra.

GALERIJA ANONIMUS, Prečna 6

V galeriji razstavlja svoje fotografije francoski fotograf Jeanloup Sieff. Za ljubljansko razstavo je Sieff pripravil izbor crno-belih fotografij iz cikla **Le Paris des Artistes** (Pariz umetnikov). Razstava bo na ogled do 5. novembra.

GALERIJA ŠKUC

V galeriji je na ogled razstava Ljubljana-Budimpesta: Cas kot struktura, metoda kot pomen.

Torek, 7. novembra, ob 20. uri: Otvoritev razstave slik Irene Romih (foto).

MODERNA GALERIJA, Tom-

sičeva 14

V galeriji je na ogled retrospektivna razstava enega najizvirnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev tega stoletja Franceta Kralja.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava slik Marjana Gumilarja.

VISCONTI FINE ART KOLIZEJ

V galeriji je na ogled razstava papirnih del skupine **IRWIN**.

KUD FRANCE PREŠEREN

V galeriji je na ogled razstava Antonia Zivkovića **BERLIN, GERLITZER PARK**.

MALA GALERIJA, Slovenska 35

Na ogled je razstava iz cikla Velika imena svetovne umetnosti avtorja Jeana Marca Bustamanteja. Razstava bo na ogled do 26. novembra.

POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR

V slavnostni dvorani mestnega gradu je na ogled razstava **OBLEKA NAREDI FILM, -FILM NAREDI OBLEKO**.

GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7

V galeriji je na ogled razstava del slikarja Erwina Reisnerja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palaca Costanzi: do 5. t. m. bo na ogled razstava »Od gosence do metulja: na poti povernega odkrivanja sveta zuzelka«. Urnik: 9-13, 16-20, ob nedeljah samo zjutraj.

Grad sv. Justa -Bastione Fiorito: Do 12. t. m. je na ogled skupinska razstava. Urnik: vsak dan od 11.00 do 17.00 in ob nedeljah od 10.00 do 13.00.

Galerija Torbandena: Do 18. t. m. je na ogled skupinska razstava z naslovom »Italijanske pokrajine«.

Miramarski park- Konjusnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin anticne Eble.

MILJE

Obcinska razstavna dvorana: do 14. t. m. razstavlja Anita Nemarini.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coronijem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V galeriji Kulturnega doma je do 10. t. m. odprta skupinska razstava »15 pososkih umetnikov«.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre.

Dezelna galerija: do 19. t. m. razstavlja španski umetnik Morquillas »Protocolos Europeos«.

Galerija Ars temporis: razstavlja Jaroslava Kralika in Elizabeta Gross.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Girolcolli.

TINJE

Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Berga in razstava Milana Springerja iz Maribora.

SENTJANŽ V ROŽU

K+K center: do 30.12 bo na ogled razstava »Pozabljeni taborišče Ljubelj-sever«.

ROŽEK

Galerija Sikorinja: do 5.11. razstavlja Gustav Janus.

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella

Trieste Prima: danes, 4. t. m., ob 20.30 koncert Fabiana Perez Tedesco. Na programu Gulin, Merku, Rojac, Sofianopulo, Zanettovich.

Gledališče Miela

V nedeljo, 12. t. m., ob 11. uri koncert posvečen Ludwigu van Beethovnu. Nastopil bo pianist Andrea Rebaudengo. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripcovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir.

V sredo, 8. t. m., ob 21.00 - Koncert pianistov Claudia Mattioto in Guido Scano.

NOGOMET / V ŽENEVI ŽREB ZA OSMINO FINALA POKALA UEFA

Milan in Roma sta v Ženevi dobila najlažja tekmeca

Milančani bodo igrali s praško Sparto, Rimljani pa z danskim Brondbyjem
Na sporedu španski derbi Barcelona-Sevilla in več zelo vročih srečanj

ŽENEVA - Italijanski ekipi sta imeli pri včerajšnjem zrebu parov osmine finala pokala UEFA dokajšnjo srečo. Milan bo namreč igral s Sparto iz Prage, Roma pa z dansko ekipo Brondby.

Milanov organizacijski tajnik Umberto Gandini pa svari pred prevelikim optimizmom: »V osmini finala ni lahkih nasprotnikov. Ne gre tudi pozabiti, da je Sparta Praga česki prvak, to je v prvenstvu, kjer je kakovostna raven nogometa dokajšnja in v stalnem vzponu.«

Romin trener Carlo Mazzone pa je z zrebom zelo zadovoljen: »Iskreno priznam, da smo imeli veliko srečo, če pomislim na moč ostalih nasprotnikov. Poleg tega igramo prvo tekmo v gosteh. To pa bo za nas dodatna prednost. Sicer pa tudi tega nasprotnika ne smemo podcenjevati, saj je izločil Liverpool. Vse ekipe, ki so si prislužile osmino finala, so seveda zelo konkurenčne.«

Jasno pa je bilo, da je bil včeraj Mazzone dobre volje in nadaljeval: »Upal sem na ugoden zreb, ker sem prepričan, da bo moja Roma marca prihodnjega leta v najboljši formi. Znacilnost mojih ekip je namreč ta, da dosežejo maksimalno formo prav spomladi. Poleg tega tudi upam, da bom do marca končno razpolagal s popolno ekipo. Glede ostalih parov lahko rečem le to, da bom prica izredno izenačenim tekmam in tudi izločenju zvenecih imen.«

Rimsko mostvo ima si-

cer z Brondbyjem ze pokalno izkušnjo. S to ekipo se je Roma srečala v sezoni 1990/91, ko je rimsko mostvo vodil trener Bianchi. V gosteh so Rimljani igrali brez gola, na povratni tekmi pa so zmagali z 2:1 (strelca: Rizzitelli in Völler). Danci pa so dosegli častni zadetek z avtogolom Nele.

Danska ekipa je v letošnjem pokalu v 1. kolu izločila norveški Lillestrøm, s tem da je doma zmagala s 3:0 (strelci: Hansen, Eggen in Bjur), na Norveškem pa izenačila z 0:0.

V 2. kolu so Danci pripravili prvosvrstno preseceenje, s tem da so izločili Liverpool: izenačili so doma in nepričakovano z 1:0 zmagali v Liverpoolu.

Kaj pa menijo v Brondbyjevem taboru? Menadžer danskega kluba Svend Peterson pravi: »Roma je gotovo favorit za uvrstitev v nadaljnji del, toda tudi Liverpool je bil favorit v prejšnjem kolu. Uvrstili pa smo se mi. Navdušenje nad nogometom v našem mestu je iz-

Roberto Baggio je v pokalu dosegel pomemben zadetek (AP)

redno. Ze dejstvo, da nase mestce steje le 30.000 prebivalcev, ima pa nogometni stadion za 22.000 gledalcev, jasno kaže, da vse mesto in vsa okolica živi za našo ekipo. Glede na velikansko zanimanje za tekmo z Romo, bomo verjetno to tekmo igralo v Kopenhagnu,

kjer staion zmore 44.000 gledalcev.«

Ekipo trenira 50-letni Ebbe Skovdhall, stric slavnih nogometasev Briana in Michaela Laudrupa.

Praska Sparta pa se v pokalih nikdar ni spoprijela z italijanskimi ekipami. Prazani so v 1. kolu letošnjega pokala izločili danski Silkeborg, s tem da so izgubili doma z 0:1, zmagali pa v gosteh z 2:1. V 2. kolu so dvakrat premagali moldavsko ekipo Zimbru Chisinau s 4:3 doma in z 2:0 v gosteh.

Trener praske Sparte Josef Janbinski je tako komentiral včerajšnji zreb: »Resnici na ljubo, zel bi si drugačnega nasprotnika, to je Betis iz Seville ali münchenški Bayern. Zreb gotovo nam ni bil naklonjen in naša naloga proti Milanu je skoraj nemogoca.«

Ce sta si Milan in Roma po včerajšnjem zrebu oddahnili, povsem drugačno pa je razpoloženje v ostalih taborih društev, ki so se ostali v konkurenci tega pokala.

V prvi vrsti naj omenimo španski derbi med Barcelono in Sevillo, v katerem pa so nesporni favoriti varovanci trenerja Cruyffa. Barcelona je letos pomladila ekipo in tudi rezultati niso zaostali. Sevilla pa, najboljšemu strelcu Hrnatu Sukerju navkljub, je na zadnjem mestu lestvice.

Izredno zanimiv bo spopad med münchenškim Bayernom in Benfico, zelo vroče bo brzkone tudi srečanje med PSV Eindhovnom in Werderjem iz Bremna. Pred lažjo nalogo bodo francoski klubi Lyon, Bordeaux in Lens.

NOVICE

FIBA bo strožja

FRANKFURT - Mednarodna košarkarska zveza (FIBA) napoveduje, da bo v bodoče mnogo bolj stroga, kot je bila doslej. Ne bo več dopuščala političnih in drugih incidentov, morebitni krsitelji pa bodo strogo kaznovani. Vsaka država, ki ne bo spoštovala pravil športnega obnašanja, bo takoj diskvalificirana, kaznovana bo z najmanj enoletno prepovedjo nastopanja, poleg tega pa bo morala globoko poseci v svoje blagajne, saj bodo kazni znašale od 35.000 do 70.000 dolarjev.

Stroge kazni so posledica incidentov na finalni tekmi letošnjega evropskega prvenstva in po njej, za katere so poskrbele reprezentance Litve, Hrvaske in ZR Jugoslavije. Napeto vzdušje so takrat najprej ustvarili Litvanci, ki so nezadovoljni s sojenjem zapustili igrišče in se vmili sele po nekaj minutah. Na svečani podelitvi kolajni so hrvaški košarkarji z zmagovalnega odra odšli pred predvajanjem himne zmagovalcev, košarkarjev Jugoslavije, ti pa so jim vmili mlo za drago, tako da so na odru kazali tri dvignjene prste, kar je znak srbskih nacionalistov.

»Upam, da nam ne bo treba uporabiti novih zakonov. Vodstva reprezentanc in klubov pa naj le vedo, da bomo vsak najmanjši incident kaznovali. Popuščanja ne bo,« je na novinarski konferenci v Münchnu dejal predstavnik za tisk FIBA Florian Wanniger.

Prvi primer dopinga v ameriškem plavanju po osmih letih

LOS ANGELES - Petnajstletna plavalka, članica ameriške B reprezentance, je bila pozitivna na kontroli dopinga. Kot je sporočila plavalna zveza ZDA, so v vzorcu tekmovalkega urina, ki je bil vzet avgusta med nastopom v Pasadeni, našli prepovedane steroide. Imena tekmovalke niso sporočili. Ameriška plavalna zveza je bila najostrejši kritik množičnega dopinga v kitajskem plavanju, sedaj pa se po več kot osmih letih prvič tudi sama sooca s tem problemom. »V boju za očiscenje našega sporta ne bomo odnehali. Ta primer pozitivnega dopinga pa kaže, da naš sistem deluje,« je dejal direktor plavalne zveze ZDA Steve Roush.

Alpski smučarji bodo »dišali« po kolumbijski kavi

OBERHOFEN - Drugič v zgodovini svetovnega pokala za alpske smučarje in smučarke bo glavni pokrovitelj tekmovalni proizvajalka kave. Po Lavazzi bo to Cafe de Columbia, ki bo v prihajajoči sezoni nadomestila italijansko tekstilno podjetje Sergio Tacchini - glavnega sponzorja od leta 1990.

Kot je povedal generalni sekretar Mednarodne smučarske zveze (FIS) Gian-Franco Kasper, so se pri FIS odločali med šestimi možnimi sponzorji. Za svetovno prvenstvo (SP) leta 1997 pa bodo prvič pripravili tudi tekmovalje za nakup televizijskih pravic za prenose. Za tekmovalja, ki bodo po Sierra Nevadi 1996, se že zanimajo Evrovizija ter stiri televizijske mreže in agencije.

Nosilca v Montevideu uspešna

MONTEVIDEO - Sedmi nosilec Spanec Francisco Clavet je na teniskem turnirju v Montevideu (228.000 ameriških dolarjev nagradnega sklada) v drugem krogu premagal rojaka Gala Blanca s 6:1, 6:4, uspešen pa je bil tudi osmo postavljeni igralec Ceh Bohdan Ulirach, ki je ugnal Venezuelca Noci-lasa Pereiro s 7:6 (4), 6:2. Izidi 2. krog: Karim Alami (Mar) - Fabrice Santoro (Fra) 3:6, 6:2, 6:3, Bohdan Ulirach (Ces, 8) - Noci-las Pereira (Ven) 7:6 (4), 6:2, Hernan Gummy (Arg) - Jiri Novak (Ces) 7:6 (6), 7:5, Francisco Clavet (Spa, 7) - Galo Blanco (Spa) 6:1, 6:4.

Sampras v četrtfinalu Pariza

PARIZ - Prvi nosilec American Pete Sampras je v osmini finala dvoranskega teniskega turnirja v Parizu (2.25 milijona ameriških dolarjev nagradnega sklada) v zadnjem četrtkovem dvoboju premagal Nizozemca Jana Siemerinka s 6:3, 6:4.

Sampras, ki je prvi nosilec tega turnirja že tretje leto zapored, je za zmago potreboval le 62 minut. Izidi - osmina finala: Richard Krajicek (Niz, 12) - Paul Haarhuis (Niz) 6:4, 6:2, Jim Courier (ZDA, 6) - Magnus Larsson (Sve, 11) 6:3, 6:4, Michael Chang (ZDA, 4) - Andrej Medvedjev (Ukr, 13) 2:6, 6:3, 7:5, Daniel Vacek (Ces) - Guy Forget (Fra) 5:2, predaja, Jakob Hlasek (Svi) - Marc Rosset (Svi, 10) 2:6, 7:6 (1), 7:6 (3), Wayne Ferreira (JAR, 9) - Sergi Bruguera (Spa, 8) 6:2, 3:6, 7:6 (3), Boris Becker (Nem, 3) - Todd Martin (ZDA) 6:4, 4:6, 7:5, Pete Sampras (ZDA, 1) - Jan Siemerink (Niz, 16) 6:3, 6:4; četrtfinale: Courier (ZDA, 6) - Chang (ZDA, 4) 6:2, 7:6 (7:5), Sampras - Hlasek, Becker - Krajicek, Ferreira - Vacek.

Halardovi uspelo, Tauziatova izpadla QUEBEC (STA/AFP) - Četrto nosilko Francozinjo Nathalie Tauziat je na teniskem turnirju v Quebecu (146.000 ameriških dolarjev nagradnega sklada) v drugem krogu premagala Amerikanka Lindsay Lee s 6:2, 4:6, 7:6 (5). Izidi 2. kroga: Lindsay Lee (ZDA) - Nathalie Tauziat (Fra, 4) 6:2, 4:6, 7:6 (5), Julie Halard (Fra, 6) - Anne Miller (ZDA) 6:3, 7:6 (4), Sandrine Testud (Fra, 8) - Virginia Ruano Pascual (Spa) 6:1, 6:1.

BOKS / DANES PONOČI V LAS VEGASU

Holyfield - Bowe, končno pravi dvoboj

LAS VEGAS - V ZDA je glavna tema današnjih dni »Tysonov palec«. Veliko Americanov sploh dvomi, da si je Mike Tyson zares zlomil prst. Tako bodo oči vseh ljubiteljev boksa v ZDA uprte na dvoboj Bowe-Holyfield, ki bo v dvorani Caesars Palace v Las Vegasu in ki mu bo v živo prisostvovalo 15.000 ljudi. Dvoboj pa ne bo veljal za svetovni naslov, čeprav ni dvoma, da bi si to zaslužil.

Boksarja se bosta spoprijela tretjič. Na prvem dvoboju je po točkah zmagal Bowe, na drugem pa je slavil zmago Holyfield, ki je tako posegel po naslovih IBF in WBA. Konkurenca med raznimi boksarskimi verzijami je neizprosna. V teški kategoriji pa je seveda nesporni kralj Iron Tyson, ki bi se bil moral danes ponoci spoprijeti s skoraj neznanim Mathisom. Za to dvoboj so prodali le 1.600 vstopnic in kaze, da tudi s TV prenosi ni bilo vse v redu. In tako se je nepričakovano pojavila ... Tysonova poškodba prsta in zato je dvoboj odpadel.

Nic zato. Tysonov dvoboj z Mathisom bi verjetno trajal najvec dve rundi, seveda z zmago »železnega Mikea«,

boksarski sladokusci pa si danes, nasprotno, ponoci obetajo pravi dvoboj med enakovrednima boksarjema.

Holyfield, ki bo za ta dvoboj vnovčil okroglih 9 milijonov dolarjev, je optimist: »Prepričan sem, da bom premagal Bowea pred koncem dvoboja. To mi je razodel sam Bog, ki ga molim pred vsakim dvobojem.«

Tudi Boweov nastop ne bo poceni. Prisluzil si bo namreč 7 milijonov dolarjev, poleg odstotka od TV prenosa Tvko, ki prodaja ta dvoboj za 30 dolarjev.

»Zelo cenim Holyfieldovo samozavest, toda tudi Gonzales je veliko govoril pred najinim dvobojem, nato pa je koncal na tleh. Tudi Evander se ne bo dolgo izmikal mojemu jabu in poleg tega moram izkoristiti svojo višinsko prednost, saj sem 9 centimetrov višji.«

»Bowe med dvobojem uporablja vse mozne in tudi nedovoljene trike. Prej ali slej se bo ustel, saj bo dobil sodnika, ki ga bo izključil,« je odvrnil Holyfield.

Tako ali drugače, Američani bodo po daljšem času spet lahko videli »pravi dvoboj«, pravi boksarski spektakel.

NEW YORK

Steffi Graf na tiskovni konferenci spet zavrnila vse obtožbe

NEW YORK - Prva teniska igraka sveta Nemka Steffi Graf je sodelovala na novinarski konferenci, na kateri so v New Yorku predstavili zaključni turnir najboljših 16 igralk WTA sezone, ki bo od 13. do 19. novembra. Grafova je po zmagi na odprtem prvenstvu ZDA v začetku septembra igrala le se na enem turnirju in v Brightonu v prvem krogu izpadla proti Južnoafričanki Mariaan de Swardt.

Vprasanja novinarjev pa so letela na njeno domnevno vpletenost v afero z utajo davkov, saj so jo doslej že dvakrat zaslislali, vendar ji tožilstvo se ni zagrozilo s priporom. »Zaupala sem v očeta in njegovo finančno vodenje. Sploh nisem vedela, kako in kam je nalagal moj denar,« je povedala Grafova. Njen oče Peter Graf, ki je bil obenem tudi njen trener, je od 2. avgusta v priporu. Prejšnji teden je tudi položila 14.3 milijona ameriških dolarjev, denar pa je namenjen za placilo davkov. Grafova ni zelela govoriti o tej temi. Tako tudi ni dala jasnega odgovora, ce ji je žal, da je ostala v Nemčiji in si ni vzela stalnega bivališca v Monaku ali kateri drugi državi, kot so to zaradi davčnih olajšav napravili nekateri drugi nemški sportniki, tudi teniški as Boris Becker. »Stanovanje imam tu, v New Yorku, in hiso v Boci na Floridi. Veliko potujem in ce le morem, smo z družino skupaj. Toda moje korenine so v Nemčiji,« je dejala Grafova. »Kakšni so vasi občutki, ko pomislite na vašo državo,« jo je skušal izzvati novinar. »Ne želim o tem razpravljati,« je pribila Grafova.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 4. NOVEMBRA 1995
KOŠARKA

MOSKA B LIGA

21.00 v Monzi: Monza - Jadran TKB

MOSKA C2 LIGA

20.30 v Trstu, »1. maj«: Bor Radenska - Martignacco

MOSKA D LIGA

18.15 v Trstu, »1. maj«: Cicibona - Acli Ronke; 18.30 v Brisckih, dom Ervatti: Kontovel - Santos; 18.00 v Gorici, telovadnica UGG: Isonzo Senators - Dom Agorest

PROMOCIJSKA LIGA

17.30 v Dolini: Breg - Chiarbola; 20.30 v Brisckih, Ervatti: Polet - Skyscrapers

KADETI

18.00 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Panauto - Jadran; 18.00 v Trstu, Ul. Ginnastica: SGT - Kontovel

NARASCAJNIKI

18.00 v Trstu, Ul. Forlanini: Libertas A - Bor Ediauto

ODBOJKA

MOSKA B2 LIGA

21.00 v Cavriagu: Cavriago RE - Imsa

MOSKA C1 LIGA

20.00 v Sovodnjah: Soca Sobema - Nova Gens Noventa Padovana; 20.30 na Opcinah: Koimpex - Mogliano Veneto

ZENSKA C1 LIGA

18.00 na Opcinha: Koimpex - La Porcellana Bianca Humin; 20.45 v Cordenonsu: Ottica Tomasini - Bor Mercantile

MOSKA C2 LIGA

18.00 v Gradiscu: Leyland Torriana - Bor Fortrade; 18.00 v Prati: Prata - Olympia CDR

ZENSKA C2 LIGA

20.30 v Nabrezini: Sokol - Torriana; 20.30 v Gorici, Slovenski sportni center: Olympia K2 sport - Fiume Veneto

MLADINKE

15.30 v Trstu, Rismondo: Sant'Andrea - Bor Friulexport; 18.00 v Trstu, Galilei: Nuova Pallavolo - Breg

NARASCAJNICE

15.30 v goriskem Kulturnem domu: Val Dom - Libertas Gorica A

NAMIZNI TENIS

ZENSKA B LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras Verein Lana

MOSKA C1 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Cus Udine

ZENSKA C1 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Chiadino Ts

NOGOMET

MLADINCI

16.15 v Starancanu: Staranzano - Juventina; 14.45 v Vidmu: Bearzicologna - Sovodnje; 15.00 v Krizu: Vesna - S. Andrea; 15.30 na Opcinah: Montebello Don Bosco - Primorje

NAJMLJASI

15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Lucinico

CICIBANI

15.00 v Sptu ob Soci: Real Isonzo A - Mladost A; 14.30 v Standrežu: Juventina - Azzurra A; 15.00 na Proseku: Primorje Telital - San Luigi B

ROKOMET

ZENSKA B LIGA

16.00 v Zgoniku: Kras - Caldogno

JUTRI

NEDELJA, 5. NOVEMBRA 1995

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A1 LIGA

10.00 v Veroni: S. Marco Verona - Kras

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Standrežu: Juventina - Ponziana; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Cussignacco

1. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Pradamano; 14.30 v Krizu: Vesna - Tavagnacco; 14.30 v percotu: Union - Zarja

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Moraru: Moraro - Primorec

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Gradežu: Grado - Mladost; 14.30 v Dolini: Dolina - San Vito; 14.30 v Repnu: Kras - Vermegliano; 14.30 na Opcinah: Cus - Breg; 14.30 v Miljah: Servola - Gaja

NARASCAJNIKI

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Natisone; 10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - Muggia B

NAJMLAJSI

9.00 v Bazovici: Gaja - CGS

ZACETNIKI

10.30 na Proseku: Primorje Telital - Fani Olimpia; 9.45 v Skocjanu: San Canzian B - Mladost

KOŠARKA

NARASCAJNIKI

11.30 v Brisckih, dom Ervatti: Kontovel - Itala San Marco

ODBOJKA

MLADINCI

10.00 v Trstu, 1. maj: Koimpex - Körting

MLADINKE

11.00 na Opcinha: Koimpex - Sgt

KOŠARKA / MOŠKA B LIGA

»Pomirjeni« Jadran
že nocoj v Monzi

Po solidnem štartu Jadranovi tekmeči izgubili trikrat zapored - O Budinu nič novega

Predsednik Vidoni, trener Vremec in nasploh vsa Jadranova ekipa so po zmagoviti tekmi 7. kola vdihnili krepko dozo svežega zraka. Z zmago na račun mostva Sesto San Giovanni je naša združena ekipa prekinila niz negativnih rezultatov in z letosnjim drugim parom točk tudi ujela skupino ekip, ki se na vse kriplje borijo pred izpadom iz lige. Casa za razmisljanje, ugotavljanje hrib in razumljivo veselje pa skorajda ni, saj bo Jadran Tkb že nocoj odigral novo prvenstveno tekmo, in sicer v Monzi.

Sam trener Vremec je potrdil, da je bila sredina zmaga zelo dragocena, misli pa so bile že od ce-

trtkovega treninga usmerjene na nocojsno tekmo z Monzo (odhod ob 13.30 s Krzade z avtobusom). »Trenirali smo s pravo intenzivnostjo, ker vemo, da nas Monza pričakuje z nožem med zobmi. Po solidnem startu so oni zgubili že trikrat zapored in si ne morejo privosciti novega poraza pred svojim občinstvom«. je pojasnil »coach« Andrej Vremec, ki je se dodal: »Vir igre mostva iz Monze je playmaker Sala, ki je tako organizator kot glavni strellec ekipe, o cemer zgovorno prica že sam podatek, da poprečno izvaja preko 10 prostih metov na tekmo. Od zunanjih igralcev sta najučinkovitejša Guidoni in Motta,

Stelluti in Smirollo pokrivata vlogo krilnih igralcev, pod kosema pa kraljujeta »slovita dedka« Battisti (do lani se pri Bucklerju iz Bologne - 280 tekem v A ligi) in Bechini (14 let v A ligi, tudi v Trstu). Prav zaradi teh dveh igralcev je igra Monze nekoliko bolj počasna in preudarna, hkrati pa predvaja zelo trdo in umazano igro. Kar se tice taktičnih razlic, se Monza pogosto ma poslužuje mešanih obramb, s pogosto varirano takoimenovane »box and one«, v našem primeru najbrž na Viteza ali Oberdana.«

POSTAVA MONZE: playmakerji - Sala (70 letnik, 185 cm); branilci - Motta (68, 192), Magni

Joe Calavita na tekmi v sredo (Foto Balbi/KROMA)

(75, 194); krila - Baio (73, 194), Smirollo (71, 198), Stelluti (70, 200); centri - Battisti (59, 205), Bechini (59, 200), Fantaccini (76, 206); trener Claudio Monti.

BO SLASCICA? Stevilni navijaci nestrpno pričakujejo novico, ali bo tudi Jan Budin prestopil v našo združeno ekipo.

Zaenkrat ni novosti. Rok jesenske borze se začena danes, koncal pa se bo 11. tega meseca.

NAPOVEDI OSTALIH TEKEM 8. KOLA
Giovanni - Scame Bg 2
Cassano - Collegno 1
Biella - Orobica Bg 1
Oderzo - Cividale 1
R Garda - Robur Va 1 (VJ)

NAMIZNI TENIS / ŽENSKA A1 LIGA

V Veroni bo skušal
Kras nadigrati
»umetni« San Marco

V nadaljevanju namiznoteniskih prvenstev se bo prva Krasova ženska ekipa pomerila v Veroni s postavo San Marca. Tekma četrtega kroga A1 ženske lige je na sporedu jutri ob 10. uri. V prejšnjem krogu, ko so bile krasovke zaposlene z evropskim pokalom, je San Marco doživel poraz s strani messinskega Fimma Al Ar, kar ga je potisnilo na peto mesto na začasni prvenstveni lestvici, kjer mu sledi Kras A s tekmo manj. Veronska ekipa je sestavljena umetno. Letos so najeli tujko Eleno Vetcherok - novinko v italijanskem prvenstvu. San Marcu ostajajo zveste Trzacanka Marzia Pann in Ukrajinka Eugenia Drigval, mladinka ter lani neaktivna drugokategorinca Silvia Delugan z bocenskega kota.

Krasova dekleta na ce-

lu z Wang in Ano Bersan ter igralkama iz mladinskih vrst Vanjo in Katjo Milic bodo pod vodstvom trenerke Sonje Milic skušala nadigrati »domačinke«. Prazniki in mostovi med njimi so krasovkam prisli kot naroceno, da se s peturnimi treningi na dan pripravijo na težko gostovanje.

Krasove drugoligasice bodo imele prisilni pociitek, ker bi se morale v petem krogu srečati z ekipo Sport Verein Lana, ki pa je odstopila iz ženske B lige. Tretjeligasice bomo lahko spodbujali iz domacih tribun telovadnice v Zgoniku drevi ob 18. uri. Krasovo mostvo se bo pomerilo s CUS Udine, dekleta s Chiadinom. V promocijskem prvenstvu bosta Krasovi ekipi (moska in Under 14) gostili v nedeljo dopoldne ekipi iz Latisane. (J.J.)

KOŠARKA / PROMOCIJSKA LIGA

Breg in Polet Metra letos
v nekoliko drugačni podobi

Z neobicajno zamudo zaradi organizacijskih težav pri sestavi skupin (nizko število vpisanih mostev) se bo danes pricelo kosarkarsko promocijsko prvenstvo, v katerem bo nastopilo 10 ekip, med katerimi sta, tako kot lani, tudi Breg in Polet Metra.

BREG: Potrjeni trener Denis Salvi v glavnem lahko računa na vse lanske igralce, z izjemo Igorja Filipčiča, ki se je vrnil k Ciciboni in Marka Salvija, dolgoletnega stebra dolinskega mostva. V matični klub sta se po igranju z Jadranovimi mladinci vrnila Fabio Gobbo in Rodney Koren, prava nova okrepitev pa je Colussi, bivši član Don Bosca.

POLET: Tudi pri Poletu je prišlo do nekaterih novosti. Odsel je sicer le dosedanji »factotum« Andrej Vremec, »domov« pa se je vrnil Robi Škerlavaj. Nova obraza v oranžnem dresu sta Marko Presl in Martin Spacal, medtem ko je trenersko vlogo prevzel Giulio Počakaj.

SPORED 1. KOLA: Breg - Chiarbola (17.30), Aida - Virtus, Drago - Superbasket, San Vito - Viale Sport, Polet Metra - Skyscrapers (20.30).

(VJ)

GORICA / PREDSTAVITEV EKIP ŠZ OLYMPIA

Fantje in dekleta
prvič v isti ligi

V znamenju cerke C in s skrito željo, da bi številko dva, ki ji ta čas sledi, prej ali slej zamenjali s številko ena. Predstavitev clanskih odbojarskih ekip Sportnega združenja Olympie, ki je bila v četrtek zvečer v telovadnici Slovenskega sportnega centra, v bolj hermetični obliki ne bi mogli opisati, a opis je za poznavalce vendarle razumljiv. Moski ekipi tega našega goriskega društva so se v deželni C2 ligi »s silovitim sprintom« (dve napredovanji v dveh letih) prvič letos pridružila se dekleta in tako v društvu v praksi uresnicila enakopravnost med spoloma, eni in drugi pa se bodo skušali povzpeti se vsaj za eno stopničko višje. Rezultati prvega kola optimizem potrjujejo. Dekleta so suvereno zmagala v Fari, fantje pa so kljub porazu proti Eltorju že dokazali, da letos nikakor ne bodo ponovili lanske sezone, v kateri so se sele v zadnjem dnevu izognili izpadu. Magične besede »napredovanje« ni predsednik Simon Komjanc nikoli izrekel, toda navdušenje, s katerim je gostom in predstavnikom tiska predstavil svoje varovance in varovanke, pomeni za vse igralce, igralke in društveni strokovni tabor obvezo, da napnejo vse sile, da dosežejo čimboljši rezultat. Da to, vsekakor ne bo lahko sta potrdila tudi trenerja. Rinaldo Dorni, ki bo letos prvič vodil mosko clansko sesterko, je opozoril na težave z urniki treningov, ki onemogocajo, da bi bila udeležba vedno polnos-tevilna, Miranda Kristancic, ki ima veliko za-slug za dvojni kakovostni skok ženske vrste, pa je izrazila željo, da v ekipi tudi letos ne bi bilo hujsih poškodb, »klapa« pa se zmeraj takšna kot doslej.

Predstavitev clanskih ekip je bila tudi priložnost, da se javnost seznani s celotnim delovanjem goriskega mestnega društva na področju odbojke. Pod njegovim okriljem vadi preko 90 igralcev in igralk. Na moskem področju so ekipo vpisali tudi v 1. divizijo, v

okviru sodelovanja z ostalimi slovenskimi goriskimi društvii pa bodo nastopili tudi v vseh treh mladinskih prvenstvih. Na ženskem področju bodo sodelovali se v prvenstvu »deklic«. Ko ne bi rok za vpis v razna prvenstva zapadel letos tako zgodaj, bi bili zmožni sestaviti tudi samostojno vrsto »narscajnic«. Vso to delovanja terja velik napor (a v odboru je, k sreči, veliko mladih svežih sil), v veliko oporo društvu pa so tudi sponzorji (goriska Hranilnica, tgovina K2 sport, Koroprint, picerija Piccola Capri, novogoriški Adriaauto, storitve Pintar Aleksander), ki se jim je Komjanc se posebej zahvalil.

Prihodnje leto bo SZ Olympia praznovala 35. obletnico delovanja, ob tej priliki pa bodo skušali organizirati velik odbojarski turnir in izdati dogodku primerno obsežno brošuro.

Predsednik Komjanc je že med predstavitvijo izrazil željo (»to so moje sanje«, je dejal), da bi prej ali slej sestavili skupno žensko ekipo, ki bi lahko na najvišji možni ravni zastopala Gorico. Dosedanje sodelovanje s Sovodnjami žal ni obrodilo pričakovanih sadov in nadaljnje dogovarjanje je bilo nekako zamrznjeno.

»Ne drži trditve, da mi nismo zainteresirani za sodelovanje. Zdelo se nam je naravno, da bi po lanskem izpadu Kmečke banke in napredovanju naše ekipe poskusili letos prodreti v visjo ligo kot Olympia, kar ne bi izključevalo možnosti, da bi, denimo že prihodnje leto, razmisljali tudi o ustanovitvi novega skupnega kluba. Pričakovali smo, da nam bodo Sovodnje posodile kakšno igralko, tako kot smo jo mi njim. Kakorkoli že, se na-prej smo pripravljeni na dialog,« je po predstavitvi pojasnil predsednik Komjanc.

Ne bi bilo slabo, ko bi predstavniki obeh društev (Sovodnje so medtem postale Val) ponovno skupaj sedli za isto mizo.

(A. Koren)

MOŠKA B2 LIGA / ZA IMSO

Cavriago trd oreh, ni pa nepremagljiv

Nasprotnik lani izpadel iz lige, a se je okrepil z igralcem Cariparme - Rigonat je okreval

Uvodna zmaga proti Carpiji je prav gotovo blagodejno vplivala na počutje v Valovem taboru, a le za nekaj časa. Rezultati z ostalih igrišč so kaj kmalu vzbudili doloceno mero zaskrbljenosti. Mostva, ki naj bi bila favorizirane (med njimi naj bi bilo nekaj res uspešnih »tovarn prvenstvenih točk«, kot na primer Sassuolo), so namrec vsa po vrsti izgubila. To lahko pomeni dvoje: ali je moč nekaterih sester precejšena, ali pa je konkurenca letos zelo ostra. Odgovora na to vprašanje za sedaj se ni. Akcija zbiranja informacij o nepoznatih nasprotnikih se je v Valovem taboru pravzaprav se začela. Zaradi velikih razdalj med ekipami niso namrec mogli doslej videoposneti nobenih nasprotnikovih tekem. Pred današnjim nastopom v Cavriagu naj bi se podali v Sassuolo, kjer se bo tamkajšnje mostvo pomerilo z veronsko Isolo, Valovi »tajni agenti« pa bodo prisotni tudi v Pordenonu, kjer bo vse močnejši domaci Volley (v jesenskem prestopnem roku so Furlani najeli se bivšega prvoligaša Zinella Bologna Ezia Piccinina) gostil modenski CUS. Po tem kolu naj bi si bili torej nekoliko bolj na jasnem, kakšno je razmerje moči v ligi.

Kakorkoli že, danes je v ospredju prvo gostovanje v Cavriagu. Gostitelj goriske sesterke je v prvem kolu izgubil v Modeni s 3:1. Kaže, da ni nepremagljiv. Naj bi bil

boljši od Carpija, a slabši od mnogih drugih sesterk v ligi. O njem vemo, da je lani izpadel iz lige (skupina C) in bil vanjo med poletjem ponovno vključen. Ekipa je ostala bolj ali manj ista. Toda ce upostevamo, da je emilijska skupina po tradiciji močnejša od ostalih in da je Cavriago najel 24-letnega tolkača Piergiorgia Bricolija (192 cm), enega od lanskih rezerv Cariparme v A1 ligi (do sezone 1993/1994 je branil barve Collecchia v B2 ligi), si lahko predstavljamo, da Goricane

ne čaka ravno lahka naloga.

Med tednom so v Valovem taboru normalno trenirali, ceprav ima maser Bensa se vedno polne roke dela. Podajalec Stefano Rigonat je saniral poškodbo in bi moral biti danes na svojem mestu. Bolj ali manj redno je treniral tudi Paolo Cola, ki pa se ni povsem okreval od tendinitisa. Danes naj bi vsekakor sedel na klopi za menjave, na igrišče pa naj bi stopil samo v primeru, ce bi bilo to res potrebno. Trener Zamò ne daje napovedi, ker

Sobotna napoved: Alenka Sosič

Alenka Sosič (letnik '70) je do lanskega leta igrala pri Slogi. Začela je že leta '80 z minivolleyem in postala državna prvakinja. S Slogo je igrala vsa mladinska prvenstva, poleg številnih pokrajinskih naslovov pa je osvojila tudi deželni naslov under 16. S clansko ekipo je nastopala v D, C2 in C1 ligi. **Najboljši igralec:** Andrea Giani

Najlepši igralec: Bernardi in Tofoli

V A ligi navijam za: Sisley Treviso

Najboljši igralec pri nas: Simon Terpin

Najboljša igralka pri nas: Martina Ukmar

Najboljša podajalica: Mira Grgić

Moja najboljša tekma: deželni finale under 16 proti videmskemu prvaku (3:1)

Moja najslabša tekma: vse, od kadar sem igrala v vlogi podajalca

Današnja napoved:

Cavriago - Insa 2:3

Koimpex - Mogliano Veneto 3:2

Soca Sobema - Nova Gens 2:3

Cordenons - Bor Mercantile 1:3

Koimpex - Gemona 3:0

Torriana - Bor Fortrade 3:1

Prata - Olympia CDR 1:3

Sokol - Torriana 3:2

Olympia K2 sport - Fiume Veneto 1:3

MOŠKA C1 LIGA / OPČINE

Dvoboj Koimpexa z Moglianom: že pravi »big-match«?

Gostje iz Veneta baje resno razmišljajo o napredovanju

Koimpex se bo danes predstavil domaci publiki, čaka pa ga že izredno težka naloga. Pomeril se bo namrec z enim izmed favoritov letošnjega prvenstva - Moglianom Venetom. Ta ekipa je lani igrala precej povprečno in na koncu tudi izpadla iz lige, poleti pa so jo ponovno vključili v ligo. Potem se je Mogliano okrepil z Rossatom (lani Pordenone) in Gazzinom (lani Riviera del Brenta). Odbornik društva Biella je sicer previden in poudarja, da ima ekipa premalo kakovostnih igralcev, da bi lahko odkrito ciljalo na napredovanje. Današnje tekme se boji, saj meni, da so slogasi že lani kot novinci prese-netili z mlado ekipo, letos pa bi morali igrati se bolje.

Tudi pri Koimpexu se zavedajo pomembnosti tega srečanja, saj

bomo lahko že danes videli, ce lahko ekipa tudi letos cilja na najvisja mesta na lestvici. Na tekmo so se igralci dobro pripravili, med tednom je samo Cac imel nekaj vročine, a bo danes gotovo igral. Openska telovadnica je za slogase prav gotovo lepa prednost, ki jo bodo skusali cim bolje izkoristiti. Prav gotovo pa bodo morali varovanci trenerja Blahute igrati precej bolje kot v prejšnjem kolu, ko so proti Vivilu nekoliko razočarali. Med drugim je ta tekma za premalo kakovostnih igralcev, da bi lahko odkrito ciljalo na napredovanje. Današnje tekme se boji, saj meni, da so slogasi že lani kot novinci prese-netili z mlado ekipo, letos pa bi morali igrati se bolje.

Tudi pri Koimpexu se zavedajo pomembnosti tega srečanja, saj

MOŠKA C1 LIGA / SOVODNJE

Soča Sobema na domačih tleh prvič kot C1 ligaš

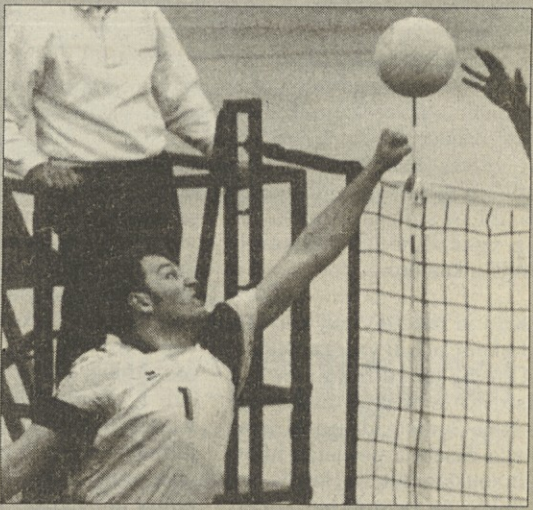
V dvoboju z Nova Gens računajo tudi na prvi točki

Soča Sobema bo danes opravila svoj krstni nastop v C1 ligi pred domaco publiko. Ze to bo za igralce prav gotovo velika motivacija, da bodo skusali osvojiti prvi par točk. Današnji nasprotnik je ekipa Nova Gens iz Novente Padovane. Kot je povedal trener socanov Jakopič so prva kola zanje prave neznanke, saj nasprotnikov ne poznajo. Nova Gens je bila lani med slabšimi ekipami v ligi in je na koncu z osmimi točkami končala prvenstvo na predzadnjem mestu. Poleti so ekipo ponovno vključili v ligo, ne vemo pa, ce se je tudi okrepila. Po nekaterih govoricah, naj bi lanko ekipo celo pomladili. Kljub temu pa nasprotnika ne gre podcenjevati.

Med tednom so se igralci dobro pripravljali, le Lutman je izpustil en trening za-

radi službenih obveznosti. Jakopič pa je na treningih skusaj predvsem odpraviti napake, ki so bile za socane usodne v prvem kolu proti Santa Giustini. Trenirali so torej predvsem servis, sprejem in blok. Sicer pa je Jakopič prepričan, da bodo njegovi igralci danes igrali precej bolje kot v prejšnjem kolu, ko so se predvsem v prvih dveh setih nasprotnika nekoliko prestrasili. »Ce nam uspe ponoviti tekmo, ki smo jo igrali proti Cessaltu v tekmovalstvu za zvezni pokal, mislim, da ne bi smelo biti večjih težav,« je se dejal Jakopič.

Lahko si torej pričakujemo zanimivo tekmo, v kateri socani prav gotovo ne bodo odigrali podrejene vloge, saj želijo čimprej prebiti led v letosnji zahtevnejši konkurenci. (A.M.)

DEŽELNA C2 LIGA / PRVIČ DOMA TOKRAT OBE ŽENSKI ŠESTERKI

Torriana in Fiume Veneto neugodna gosta za Sokol in Olympio K2 sport

Moški: Olympio CDR čaka v Prati popravni izpit - Bor v Gradšču na zmago

V C2 ligi igrata tokrat oba moška predstavnik v gosteh, medtem ko igrata ženski ekipi na domačih tleh. Posebno težka naloga čaka danes Sokol, ki se bo v Nabrezini srečal z enim izmed favoritov za napredovanje, Torriano. Ta se je poleti precej okrepila, saj sta prisli dve igralki ekipe Volley 2000 in bivša slogasica Pittionijeva. S tako postavbo bi morala ekipa zanesljivo biti med boljšimi v ligi. Tekma bo za sokolovke se toliko težja, saj bodo nastopile brez trenerke Silve Meuljeve, ki je morala med tednom v bolnišnico, trenutno pa se ne ve, kdaj se bo vrnila. Poleg tega bo v nabrezinski ekipi odsotna se podajalica Martina Vidali, Ai ling Marucelli pa ima težave s kolenom, tako da je njen nastop se vprašljiv. Sokolovke bodo torej morale izkoristiti vso svojo izkušnost in igrati z veliko borbenostjo, da lahko pripravijo presenečenje.

Niti Olympio K2 sport ne bo imela lahkega dela, saj igra proti ekipi iz Fiume Veneta, ki že več let uspešno nastopa v tej kategoriji in ima torej bolj izkušene igralko. V prvem kolu je Fiume Veneto izgubil

na domacem igrišču proti Vivilu, a zaradi tega ekipa prav gotovo ne gre podcenjevati. Kristanciceva bo imela tudi tokrat nekaj težav, saj je bo odsotna Trapuzzanova, ki je odšla domov v Kalabrijo. Tri igralko imajo se težave z bradavicami, a so vseeno normalno trenirale. Današnja tekma bo za Goricanke prav gotovo težja od tiste v prejšnjem tednu proti Farri.

Bor Fortrade bo skusaj ponoviti uspešno igro iz prvega kola. Na gostovanju proti Torriani pa bo prav gotovo težje kot prejšnji teden, ko so borovci igrali s skromnim Maniagom, ki je prav gotovo med slabšimi ekipami v ligi. Vrednost Torriane je za zdaj pravzaprav se neznana. Ekipa je sicer v tekmovalstvu za deželni pokal igrala z zdruzeno ekipo Körting in Borov trener Cella si je eno srečanje tudi ogledal, toda takrat sta pri Torriani baje manjkala dva standardna igralca. Borovci bi morali ta teden nastopiti v isti postavi kot prejšnji teden, vprašljiva je le prisotnost Rossettija, ki si je med tednom lažje poskoval gleženj. Torriana vsekakor ni med boljšimi eki-

pami v ligi, tako da borovci odkrito startajo na zmago, videli pa bomo ce bodo letos na gostovanjih nekoliko bolj zreli, saj so lani na tujih igriščih večkrat zatajili.

Olympia CDR gostuje v Prati proti vedno neugodnemu nasprotniku. Domača ekipa je namrec prisotna v prvenstvu C2 lige več let, vedno pa je bila med boljšimi v ligi. Lani so nekoliko pomladili ekipo, vseeno pa se je uvrstila na sredino lestvice. Za letos je ta ekipa se neznanka. V prvem kolu je izgubila v Trstu proti Prevenireju, ki je gostom prepustil le 18 točk. Zaradi tega pa se ne sme misliti, da je Prata slaba ekipa, saj imajo Trzacani res dobro ekipo, ki v dosedanjih devetih uradnih nastopih (osem tekem za deželni pokal in prvo prvenstveno kolo) sploh se ni izgubila seta. Prav gotovo pa je tudi Prata na domačih tleh precej bolj nevarna. Kljub temu cilja Olympia na zmago, saj mora takoj nadoknaditi zamujeni točki na domacem igrišču v prvem kolu. Trener Dorni tokrat ne bo mogel računati na Maraža, ki je že cel teden zaseden zaradi vojascine. (A.M.)

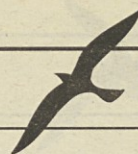
ŽENSKA C1 LIGA / KOIMPEX PRVIČ NA OPČINAH

Gemona, stari znanec v novi preobleki

Bor Mercantile v Cordenonsu z Vodopivčevo

Teden dni za borovkami bodo na domačih tleh v ženski C1 ligi debitirale tudi slogasice. Na Opčinah se bodo, s pricetkom ob 18. uri, pomerile s starim znancem v novi preobleki. Gemona je namrec po dveh uspešnih sezonah v C1 ligi (dvakrat cetrti) letos precej spremenila postavbo. Trener Plazotta je odsel, z njim pa je odslo tudi nekaj lanskih igralk. Tik pred pricetkom sezone je huminsko sesterko zakrpalo nekaj svežih sil. Končna podoba je precej neznana. V taboru igralck trzasekega Volley '93, ki je v prvem kolu zmagal v Huminu s 3:1, vedo povedati, da je Gemona letos manj prodorna v napadu, a bolj zanesljiva v obrambi in sprejemu servisa. Trener Koimpexa Sain predvideva, da so Furlanke nekoliko slabše kot lani, vendar pa nikakor ne slabe. Vsako podcenjevanje je torej odvec, tudi zato, ker so srečanja slogasic z Gemono že po tradiciji razburljiva in izenačena. Med tednom zaradi gripe ni mogla trenirati Mamillova, Sain pa upa, da bo danes vseeno prisla na pomoč ekipi. Fabrizijeva je spet na svojem mestu in to je seveda za Koimpex pravi »jesenski nakup«.

Pred dokaj zahtevno nalogo stoji tudi Bor Mercantile v Cordenonsu. Novinec Ottica Tomasini sicer ne sodi med najboljše sesterke v ligi, a se je, tako kot plave, opekel v prvem kolu (poraz s 3:2 v Bagnariu Arsi, tie break 16:14) in bo skusaj dati vse od sebe, da takoj popravi slab vtis. Sesterki sta se ze pomerili v zveznem pokalu. V Cordenonsu je Bor izgubil s 3:0, doma pa zmagal s 3:1. Tokrat se izid s pokalnega gostovanje ne bi smel ponoviti (takrat sta dve borovki igrali s temperaturo), trener Kalc pa vsekakor pričakuje trd boj za tocke. »Cordenons igra zelo zagrizeno v obrambi in ima dober sprejem. Tri njegove igralko servirajo v skoku. Mi moramo s servisom pritiskati na njegove sibke tocke. Dosti boljše kot proti Coneglianu moramo tudi igrati, ko ima servis nasprotnik,« pravi Borov trener, ki bo prvič letos lahko računal (a samo ce bo potrebno) tudi na doprinos Katje Vodopivec. Kalc ocenjuje, da bodo letos prav vse tekme izredno težke in izenačene, zato pa svojim igralkam dopoveduje, da je potrebna izjemna borbenost, brez katere ni mogoče nikjer računati na uspeh.

NEODVISNA TELEVIZIJA HAYAT

Vojna jih ni ustavila

Delavci bosanske televizije delajo le na etični pogon in ne za plačo

Konec tedna je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekala tridnevna razstava Bosna in Hercegovina - gospodarski partner Slovenije, na kateri se je predstavilo skoraj petdeset bosanskih podjetij, med njimi tudi prva zasebna televizija v Bosni in Hercegovini - Neodvisna televizija Hayat iz Sarajeva. O Hayatu smo se pogovarjali s tehničnim direktorjem te televizije Emirom Svrakićem.

Kakšna televizija je NTV Hayat in odkod njeno ime?

Televizija Hayat je bila ustanovljena februarja leta 1992, torej dva meseca pred začetkom agresije na Bosno in Hercegovino, od takrat tudi nepretrgano oddaja program. Nas glavni namen, zaradi katerega smo tudi ustanovili to televizijo, je bil razbitje medijske blokade, ki je nastala zaradi srbske agresije. Vsi vemo, da so srbski agresorji najprej zasegli oddajnike državne televizije, nato pa so nadaljevali z unicenjem TV BiH. Prepričani smo bili, da je treba ljudem omogočiti čim širši spekter informacij, zlasti pa poglede zunanjih opazovalcev na našo državo.

Beseda Hayat izhaja iz arabskega ali perzijskega jezika, nisem popolnoma prepričan, za katerega gre, v prevodu pa pomeni »življenje«. Ustanovitelji so izbrali to ime na temelju rusilnih dogodkov, ki so se zgodili v našem mestu in so zaznamovali naš vsakdan. Kljub bombam, ostrostrelcem in drugim grozotam življenje v Sarajevu in vsej državi ni izginilo. Življenje ostaja povsod okrog nas, mi pa smo ga in ga se vedno vsakodnevno skušamo uloviti s kamero.

Kdo je ustanovitelj Hayata in kakšni so bili vaši začetki?

Glavni ustanovitelj in 51-odstotni lastnik televizije je podjetje Svrakić, druga tri sarajevska zasebna podjetja, ki so tudi soustanovitelji Hayata, pa si delijo 49 odstotkov. Zaceli smo z dvema televizijskima aparatoma, dvema videokamerama in oddajnikom ter petimi mladimi novinarji, ki se pred tem niso ukvarjali z novinarstvom. Sprva montaže sploh nismo imeli, tako da smo oddajali »surovo« gradivo. Naša glavna naloga je obveščanje Sarajevčanov o dogajanju v mestu. Oddajali smo pet do šest ur programa - toliko smo ga imeli na voljo na dan.

Omenili ste vaše začetke. Kako pa je danes?

Zdaj dela na televiziji Hayat približno petdeset ljudi, in sicer v splošnem in tehničnem oddelku ter redakciji. Vsakodnevno oddajamo skoraj osemnajst ur programa, od tega je naše produkcije od šest do osem ur. Pet mobilnih ekip nam omogoča, da imamo veliko informacij s terena, kar gledalce posebej zanima. Seveda 60 odstotkov programa se vedno predstavlja tuji program, ki ga v največji meri zapolnimo z oddajami državne televizije in HTV. Glavni razlog za takšno politiko je jezikovna enakost. Na Hayatu sicer dela šest prevajalcev, vendar več od njih preprosto ni mogoče pričakovati. To je tudi razlog, da so programi oziroma oddaje tujih televizijskih postaj količinsko omejeni.

Kdo vodi vašo televizijo?

Direktor televizije, ki je hkrati tudi glavni in odgovorni

urednik ter eden od lastnikov podjetja Svrakić, je Elvir Svrakić, alfa in omega naše televizije. V upravnem odboru so se predstavniki drugih solastnikov Hayata. To je skupina navdušencev in domoljubov, ki so se zato, da Sarajevo vsaj informacijsko ne bi bilo izolirano, odločili ustanoviti to televizijo.

Kakšna je vaša programska struktura?

Večinski delež zajema informativni program. Na dan imamo pet oddaj informativne narave, ki so naše produkcije, ali pa gre za ponovitve drugih TV postaj, na primer bosanske državne televizije, HTV, Euronews, RAI Uno, turske državne televizije CNN, BBC itn. Ena najbolj gledanih oddaj je Sta drugi misle o nama, kjer predvajamo posnetke različnih satelitskih postaj, ki poročajo o Bosni in Hercegovini. Preostanek programa zapolnjujejo dokumentarne, kulturne in zabavne oddaje. To uredništvo je za novo leto leta 1993 pripravilo prvi vojni otroški festival glasbe, kjer so se mladi Sarajevčani predstavili svojemu mestu s pesmijo. Smo prva televizija v Bosni in Hercegovini, ki se je po padcu komunizma začela ukvarjati z verskimi temami. Pripravljamo oddaje o vseh veroizpovedih v državi, prevladuje pa islamska, kar je razumljivo, saj je največji delež naših gledalcev muslimanov. Smo tudi edina televizija v državi, ki je spremljala papežev obisk na Hrvaškem.

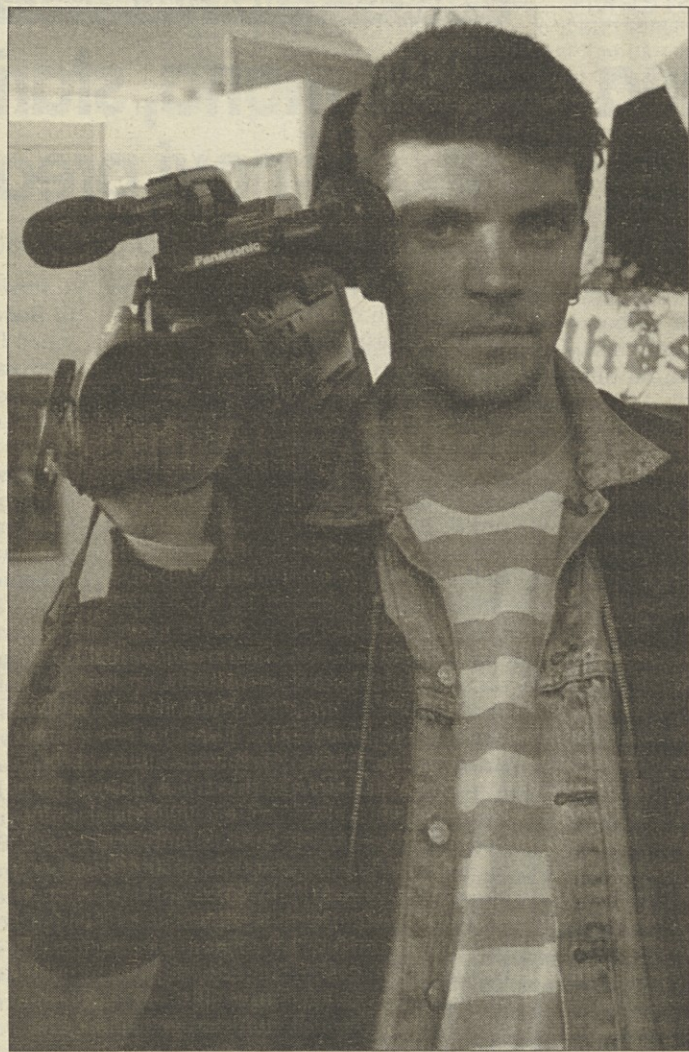

Foto: Barbara Reya

Predstavniki bosanske televizije Hayat med obiskom v Ljubljani (Foto: Barbara Reya)

Povedali ste, da gre za zasebno televizijo. Kateri so vaši glavni finančni viri in koliko denarja potrebujete za delovanje?

Do zdaj smo povsod naleteli na veliko razumevanje - tako pri državnih oblasteh kot pri elektrodistributerjih in posti.

Zaradi tega do zdaj se nismo imeli nobenih stroškov, ki jih sicer ima normalna televizija. Tudi ko je bilo v mestu samo dva megavata električne energije, smo lahko delali. Sicer pa so glavni viri denarja lastniki Hayata, ki vsak mesec skupno prispevajo približno pet tisoč nemških mark za fiksne stroške. Poudariti moram, da so bili vsi ljudje, ki so do zdaj delali na NTV Hayat, prostovoljci, in niso prejeli nobenega plačila, le občasno so dobili kakšno nagrado ali pomoč.

Kako se torej preživljajo sodelavci Hayata?

Ljudje v Sarajevu živijo predvsem od človekoljubne pomoči, ki je glavni vir preživetja. Pomoč prihaja od različnih organizacij, človekoljubnih in drugih. S sredstvi in tudi z enkratnimi zneski nam je pomagala fundacija Soros, nekaj pomoči je prišlo tudi od Mednarodnega rdečega križa in Rdečega polmeseca.

Povedali ste, da sodelujete z nekaterimi tujimi televizijami. Ali imate stike s Televizijo Slovenija ali katero drugo slovensko televizijo?

Zal ne. Prek društva Slovenac, ki deluje v Sarajevu, je bilo nekaj stikov, vendar je lingvistična razlika med našim in našim jezikom prevelika ovira. Zelo malo ljudi razume slovensko, kar je po svoje žalostno. Vendar vemo, da sta slovenski narod in država veliko pomagala Sarajevu in vsej državi - v moralnem in materialnem smislu. Za to smo ji globoko hvaležni. Ne nameravamo se sprijazniti z jezikovnimi pregradami. Zelimo si in sku-

sali bomo navezati stike s slovenskimi televizijami, kar je, če govorimo o ne ravno bližnji prihodnosti, povsem realno in izvedljivo.

Kaj pa s srbsko televizijo na Palah?

Ne, nobenih stikov nimamo. To je agresorjeva televizija, ki je ne priznavamo in s katero nečemo imeti nobenega opravka, ker gre za podaljšek politike, ki je Sarajevu in Bosni in Hercegovini prinesla veliko gorja.

Kakšni so merili, po katerih zaposlujete ljudi, kakšna je nacionalna sestava zaposlenih?

Glavni merili, po katerem zaposlujemo ljudi, sta znanje in volja do dela. Ljudje, ki smo začeli delati na televiziji, smo bili različnih narodnosti. Z nacionalno pripadnostjo zaposlenih nismo obremenjeni, ker je osnovno merilo strokovnost. Poleg tega veliko ljudi izhaja iz mešanih zakonov, zato je včasih težko določiti narodnostno pripadnost posameznika.

Kdor ima televizijo, ima v rokah močno informacijsko orožje. Zato je gotovo v njegovem interesu, da bi ga videlo čimveč ljudi. Kako daleč seže vaš signal, koliko ljudi vas lahko gleda?

Nas program lahko sprejema celotno Sarajevo, pa tudi okolica, torej širše sarajevsko območje. Pale in Visoko sta skrajni meji našega dometa. Za zdaj imamo štiri oddajnike, namen našega obiska v Ljubljani pa je okrepiti in navezati nove stike s proizvajalci televizijske opreme. Po anketah, ki smo jih

opravili med ljudmi, lahko sklepamo, da našo televizijo gleda približno 70 odstotkov gledalcev. Toda s sedanjim položajem nismo zadovoljni. Naše vodilo je: »Karseda dlje, višje in boljše.« Zelimo razširiti območje, na katerem nas bodo lahko sprejemali. Pripravljamo postavitev petega oddajnika, tako da bo naš signal mogoče sprejemati do Zenice. Naša pričakovanja so večja. Zelimo oddajati na celotnem ozemlju naše države.

Kakšna so vaša pričakovanja od te razstave? Lahko za svoj obisk v Sloveniji recete, da je bil uspešen?

Zavedamo se, da prihaja čas obnove države, ki jo je po brutalnem razdejanju agresorja treba vnovic postaviti na noge. Bosna in Hercegovina ima v Sloveniji resne partnerje, za katere vemo, da se zanimajo za naš trg. Navezali smo stike s podjetji, s katerimi si obetamo uspešno sodelovanje. Nas obisk je bil uspešen tudi s promocijskega stališča.

Kako je TV Bosne in Hercegovine sprejela Hayat?

Državna televizija nas je sprejela povsem normalno. Z njo že od začetka uspešno sodelujemo na trznem in drugih področjih, pravzaprav bi lahko dejal, da se včasih kar dopolnjujemo. Zavedamo se, da je državna televizija nujnost. Smo domoljubi in ljubimo svojo državo in mesto Sarajevo. Upamo, da bo TV BiH kmalu začela oddajati tudi prek satelita in ob tej priložnosti ji želimo veliko uspeha, kajti to bi bil uspeh vseh nas.

Bernard Pesjak

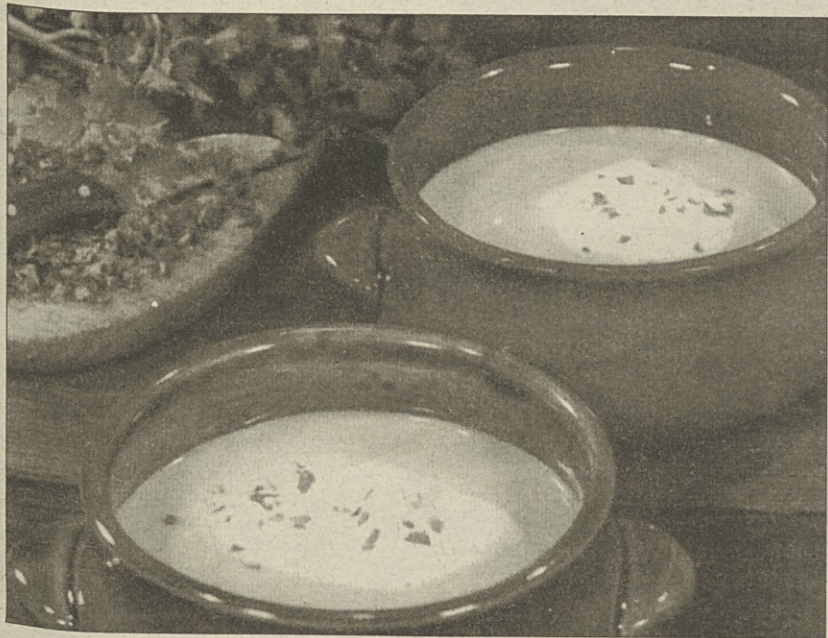
JEDILNIK

Za vsak dan

Ponedeljek: prezganka, ajdovi zganci z ocvirki, kislo zelje
Torek: juha iz zelene solate, telecja pečenka, pire krompir, solata
Sreda: fižolova juha, prekmurska gibanica, ananasov kompot
Cetrtek: zeliščna juha z zdrobovimi cmocki, musaka s fižolom, endivija
Petek: porova juha, ocvrta postrv, riž, blitva, mešana solata
Sobota: goveja juha z rezanci, goska z rdecim zeljem in trganci, solata, potica
Nedelja: štajerska kisla juha, pusta govedina, pražen krompir, solata

Za vegetarijance

Ponedeljek: krompirjeva juha, sojine polpete, riž, solata
Torek: juha iz zelene solate, makaroni z zelisci, solata iz rdeče pese, sadna solata
Sreda: sojina juha, rumeno korenje s smetano, pire krompir, rižev narastek
Cetrtek: miso juha, dušen por, riž z arašidi, popečen tofu, solata
Petek: fižolova juha, palačinke z marmelado, jabolčni kompot s smetano
Sobota: korenčkova juha, matevž z zeljem
Nedelja: juha iz zit, ocvrta zelenjava (cvetača, bučke...), sojina omaka, dušeno zelje, riž, kaki

Juha iz zelene solate

Juha iz zelene solate

Potrebujemo za 4 osebe: 1 glava zelene solate, 1 cebula, 20 g masčobe, 1 liter mesne juhe iz kocke, 1 rumenjak, 2 žlici sladke smetane, stepena smetana za okras, sesekljan peteršilj

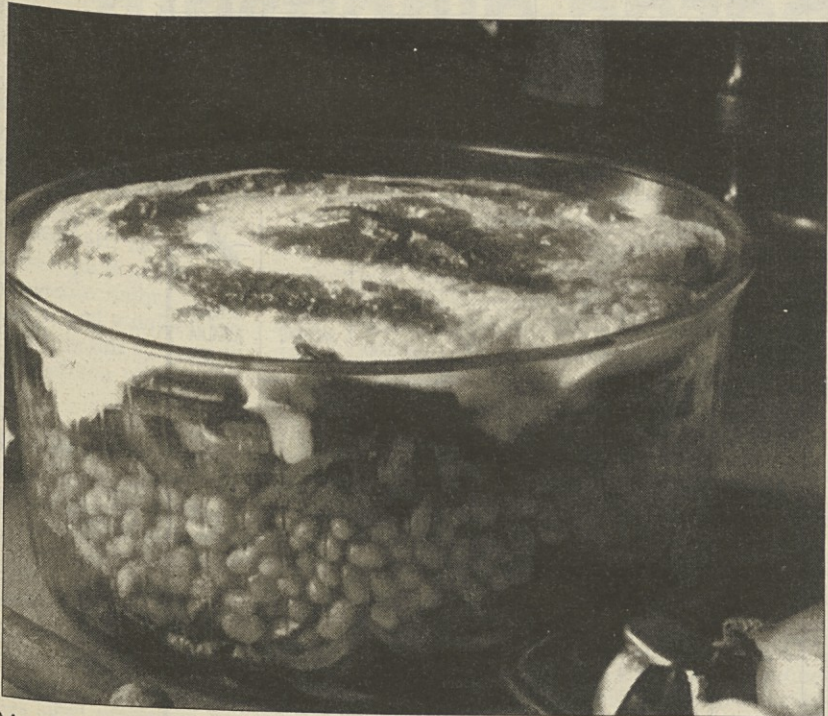
Glavnato solato očistimo, operemo in na drobno narežemo. Cebulo olupimo, sesekljamo in popražimo na vroči masčobi, da postekleni. Dodamo polovico narezane solate in nekaj minut dušimo. Zalijemo z juho in segrevamo, da zavre. Potem odstavimo kozico s stedilnika. Z metlico za stepanje zamesamo v juho rumenjak in dve žlici smetane. Premesamo, vendar ne kuhamo več, ker smetana ne sme zavreti. Tik preden postrežemo, zamesamo v juho preostalo solato. Juho razdelimo v jušne skodelice, okrasimo s stepeno smetano in potresemo s sesekljanim peteršiljem.

Musaka s fižolom

Potrebujemo za štiri osebe: 2 jajčevca, 400 g kuhane jagnjetine, narezane na tanke rezine, 2 srednjeveliki cebuli, narezani na tanke obročke, 5 žlic masla, 1 žlica paradiznikove mezge, 4 žlice sesekljane peteršilja, 4 žlice rdečega vina, 4 žlice vode, sol, poper, 4 žlice kruhovih drobtin, malo cimeta, 4 žlice nastrganega sira, malo muskatnega oreška, olje, malo

nastrganega sira, 1 velika pločevnika belega fižola (tetovca) malo moke, 1 jajce, malo mleka

Jajčevce umijemo in jih narežemo na približno centimeter debele rezine. Segrejemo olje in na njem popečemo začinjene kose mesa. Dodamo narezano cebulo in jo prepražimo. Na vrh nalozimo rezine jajčevcev. Zalijemo z mesanico vina, paradiznikove mezge in malo vode. Dušimo do mehkega. Počakamo, da se prepražena jed malo ohladi. Nato ji primesamo za nozevo konico cimeta, stepen beljak, 4 žlice nastrganega sira in 2 žlici drobtin. V ponvi razpustimo 3 žlice masla. Dodamo moko ter pražimo in mesamo 2 do 3 minute. Med mešanjem prilivamo hladno mleko. Počakamo, da omaka zavre, nato jo odstavimo s stedilnika. Začinimo s poprom, soljo in muskatnim oreškom. Rumenski razžvrkljamo z malo vroče omake, nato jo zlijemo v omako v kozici. Med mešanjem omako počasi kuhamo 2-3 minute. Nepregorno posodo namastimo z maslom, potresemo jo s preostalimi drobtinami. V posodo nalozimo plasti jajčevcev, mesa, omake, fižola, mesa, omake in jajčevcev. Prelijemo z jajčno omako, potresemo s sirom in postavimo v pečico pri 200° C. Pecemo, dokler se na vrhu ne naredi rjava skorjica.

Musaka s fižolom

Sedimo torej za mizo!

Jedi, značilne za kraje ob Loari, bi po besedah uglednega gastronomista Curnonskyja lahko opisali s pridevniki, s katerimi sicer literarni zgodovinarji predstavljajo Racinova dela. Sedimo torej za mizo!

Kosčki govedine, belega mesa, pisanec v omaki, ocvrta ali kuhana riba, pečenke ... S podobnimi jedmi boste posteženi v krajih, skozi katere teče Loara, in sodijo med značilnosti francoske kuhinje; morda izboljša okus skuše v teh krajih le posebna vrsta belega masla. Jedi, ki jih boste dobili na mizo, niso narejene le po receptih, po katerih so nekoč kuhali burzoaziji. Veliko okusnih jedi sestavljajo zelje, korenje, krompir, suha svinjina in različne vrste rib, ki so si jih od nekdaj lahko privosčili ribiči. Ugotovili boste, iz česa vse lahko nastane okusna juha in zakaj jo je treba izboljšati z ocvirki.

Bogata ljudska dediščina

Veliki kuharski mojstri, ki so od nekdaj ustvarjali nove jedi, so pri sestavi receptov vedno iskali navdih v ljudski kuhinji. V gostilni Beaux Rivages v Sables-d'Olonne boste lahko poskusili rman s krompirjem ali pa po posebnem receptu pripravljene sardine, lahko pa se odločite tudi za klapavice z zeljem. Kuharski mojster restavracije Jardins de la Forge v Champtoceauxu pripravlja pire iz jelesa (morska riba) in za-be v muskatnem vinu. Bogata kulinarika pokrajine ob Loari vedno znova preseneca obiskovalca, ki je pozabil, da reka teče skozi kmetijsko razvite kraje, znane po ogromnih nasadih različnih vrst zelenjave. V nekaterih krajih se ljudje večinoma ukvarjajo z živinorejo, zato slovi po različnih vrstah sira. Ob Loari so tudi ogro-

mni vinogradi, zato od tam izhaja več vrst vrhunskega vina s kontroliranim poreklom. Kulinarika se je najbolj razvila v zadnjih dvajsetih letih, ko so nekaterim jedem začeli dodajati vino, kar je seveda za tako vinorodno pokrajino »povsem normalno«. Kuharski mojstri zdaj pripravljajo lažje jedi - dodajajo jim manjše količine masla in smetane, zato pa okus izboljšajo s silcem vina, predvsem kaberneta in muskata. Moderna kuhinja se vedno dobiva navdih iz starih receptov, ki so le nekoliko »predelani«. Lastniki restavracij se zavedajo, da gostje najraje naročajo ribje jedi, med najbolj priljubljenimi je smuč. Kulinarika se prilagaja okusu gostov, ceprav nikar ne pričakujte, da boste na mizo dobili lososa, ujetega v Loari, kajti ribolov v reki je prepovedan.

MOJ NAJLJUBŠI TEDENSKI RECEPT

Martinova gos z rdečim zeljem in trganci

Ker svetli Martin iz mošta dela vino, si seveda poleg goske privoščite kozarec ali dva

Na družinskih srečanjih, ki se običajno odvijajo okoli primerno obložene mize, se pogosto pogovarjamo o dobri hrani, ki smo jo skupaj uživali. Ob sv. Martinu pa se zdaj vsi v družini spomnimo na obed v Avstriji. Moj brat pravi, da je to bilo 29. novembra 1973, ko smo se peljali Celovec, da nama starsi kupijo smučarske cevle. Celo dopoldne smo se potikali po trgovinah in z bratom sva dobila lepe smučarske cevle, ki so bili primerni tudi za hojo. Bili so temnomodri, z rdečimi okraski okoli vodil za vezalke.

Ker je bil čas kosila, se je oče odločil, da bomo upešeni dan v Avstriji končali s kosilom v eni od gostlin. Ko smo v gostilni povprašali, katere jedi imajo, nam je natakarica povedala, da se vedno slavijo sv. Martina, in zato nam priporoča martinovo gos, rdeče zelje in kruhove cmoke. Resnično se ni zmotila, bilo je odlično.

Gos ni nujni spremljevalec martinovega. Kjer gosi ne redijo, jo nadomesti raca, pura ali petelin. Pripravlja se tudi različno, osebno priporočam pripravo, ki je zelo blizu Dolenjski, ker gos ohrani sočno. Če pričakujete goste, vam priporočam, da si ob pripravi goske privoščite kozarec dobrega vina. Ta nasvet moje prijateljice Kiki se je vedno dobro odnesel. Kozarec vina vam bo pregnal vse strahove in tremo pred gosti in jed bo pripravljena tako, kot si želite.

Martinova gos

1 gos (pri nakupu bodite pozorni, gos hitro pridobiva na masčobi, in ima zato

kljub veliki teži le malo mesa), sol, poper, zdrobljena kumina, majaron, jabolka, 20 g kostanjev, 6 salotk, malo masčobe, 3 dl belega vina.

Gos dobro očistimo in operemo. Znotraj jo natremo s soljo, poprom, majaronom in kumino. Na masčobi prepražimo salotko. Gos napolnimo z jabolki, kuhanimi in olupljenimi kostanji ter prepraženo salotko. Zasižemo odprtino in gos položimo na hrbet v kozico. Prilijemo 3 dl belega vina, pokrijemo in položimo v vročo pečico. Pecemo približno pol ure, nato jo odkrijemo. Med peko jo obracamo in pridno zalivamo z lastnim sokom, po potrebi prilijemo se malo vode. Ko gos lepo zarumeni in ima hrustljivo kozico, jo postavimo na servirni pladenj z robom. Masčobo iz kozice posnamemo, prevremo sok in ga polijemo prek pečene gosi.

Za dušeno rdeče zelje potrebujemo:

pol manše cebule, 1 kg rdečega zelja, zrezanega na rezance, sol in sladkor, kis, kumino, 2-3 naribana jabolka, sok majhne limone.

V primerni posodi zmesamo zelje, kis, kumino in sol. Na vroči masti zarumenimo sladkor in dodamo na tanko narezano cebulo, nato dodamo zelje. Počasi dušimo in večkrat premešamo, po potrebi dodamo vodo. Moja mama pravi, da moramo dušiti odprto, da ohranimo lepo barvo. Dušimo, da se zelje zmehča, in dodamo na drobno naribana jabolka, da se zgosti. Na koncu jed prelijemo z limoninim sokom.

Trgance na martinovo redko srečamo v kuhinji, bolj so znani mlinci ali kruhovi cmoki. Trgance ponavadi pripravimo vnaprej.

Če ste sledili receptom v Republiki, potem veste, da smo pred kratkim objavili recept za krapce, katerih osnova je kruhovo testo. Tudi za trgance potrebujemo kruhovo testo, le da ga ne vzhajamo dolgo.

Za trgance potrebujemo:

400 g moke, 20 g kvasa, scepce sladkorja,

scepec soli, 2 žlici olja, kozarec mlačne vode.

Moko, ogreto na sobno temperaturo tako kot druge sestavine, dobro presejemo, vsujemo na desko ali pa v posodo, solimo in naredimo v sredi jamico ter vanjo vlijemo mlačno vodo, v kateri smo raztopili kvas in scepce sladkorja. Zmes gnetemo, prilijemo olje in po potrebi dodamo vodo. Testo naj bo mehko. Mesimo in stepamo ga tako, da ga dvigujemo in mečemo ob desko. Ko je testo gotovo, se mora ločiti od vlani in deske, biti gladko, pljuno in mehko. Testo na vrhu zarezemo, da lažje vzhaja in ga položimo v pomokano posodo, ki jo pokrijemo s prepognjenim prticem. Vzhaja naj počasi. Pri gnetenju testa si lahko pomagamo tudi z mešalnikom, ki ima nastavke za testo, ali s posodo za vzhajanje.

Ko se testo rahlo dvigne, ga razrežemo in oblikujemo za prst debele trakove, jih položimo na pomasten pekač in damo v ogreto pečico. Ko so trganci pečeni in ohlajeni, jih z roko natrgano na manjše kosčke. Poparimo jih s kropom in položimo v posodo, ki jo pokrijemo, pustimo stati minuto ali dve ter postrežemo skupaj z gosjo in zeljem.

Jeza Piano

Horoskop

žapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Vzeli si boste čas in temeljito pretehtali ponujeno priložnost za napredovanje. Na vsak način se ji odzovite, vendar ne prej, preden ne prerežete popkovine s staro, varljivo maternico.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Resitev težave, ki vam je pretekle dni grenila noči, vam bo danes kot na dlani. Ker pa težava ni odvisna samo od vas, boste morali počakati, da se za njeno rešitev navdušijo tudi drugi.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Če necesa ne morete storiti sami, ne omahujte v iskanju pomoči. Do samostojnih moči se boste dokopali sele tedaj, ko boste docela priznali in izrazili svojo naravno, človeško nemoc.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Zivljenjski elan, ki vas je zadnje čase nosil po višavah, bo začel polagoma pojenjati. Ne bojte se pristanka na trdnih tleh, kajti sele tam boste pravzaprav spoznali, kaj resnično zmorete.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Razsiriли boste krog svojih znancev in med njimi naleteli na somišljenika, ki bo navduseno pritrjeval vašim skritim vzgibom in vas opogumil, da stopite naprej. Najbrž si želi sodelovati.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Uspehi vam bodo zamegli-li pogled na resnico. Trnasto boste vztrajali v svojih iluzijah in gluhih uses poslušali kritike. Le kdo vam bo pomagal iz zank, v katere se boste zapletli?

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ze dolgo vam je jasno, da bi morali ljubezensko področje temeljito obnoviti. A ker brez partnerja ne morete, bo sprememba boljše. Nič zelo hudega. Dobra volja je najbolja.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Veliko boste razmišljali o kakovosti svojega zasebnega življenja. Ugotovili boste, da zadovoljstvo uspava, bolečina pa sili naprej. Privoščite si vse, izognite se le patetiki.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Gibali se boste v varem krogu preverjeno zanesljivih ljudi, medtem ko boste ponudbe v tujo družbo bojzljivo odbijali. Odzovite se, pa boste spoznali, da se bojte pravzaprav sebe.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ob poslušanju tujih uspehov vas bo zamikalo, da bi se tudi vi povzpeli na družbeni lestevici. Če boste uporabili svoje skrite care in sposobnosti, vam bo zagotovo uspelo. Toda čemu?

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Drugi bodo počivali, vi pa se boste ubadali z delovnimi dolgi. Bliznji vam bodo očitali, da se ne znate prilagoditi času, le vi boste vedeli, da se čas ne zna prilagoditi vam.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Spoznali boste, da je pravi čas za zblizanje z nekom, ki ste ga zaradi grdega nesporazuma dolga leta zanemarjali. Pokopali boste stare zame-re, izmenjali opravičilo in nadoknadili izgubljeni.

RAZSTAVA V FRANCIJI

Skrivnostni gozdovi

Postali so krhki in ranljivi

Cloveska usoda je te-sno prepletena z zdra-vjem svetovnih gozdov. V zadnjem času so se odnosi med »partnerje-ma«
zaradi velike spre-membe razmerja moči zaostri-li. Nekoc neskon-čni, vecni in strah vzbu-jajoči gozd, je dobil meje ter postal krhek in ran-ljiv, odvisen od cloveka.

Za vecino ljudi pa je gozd ohranil svoje skri-vnosti. Tako so v Franciji geografi, sociologi, eko-nomisti, gozdarji, mitolo-gi, biologi in ekologi združili moči, da bi odstrili tencico, ki prekri-va njegov skrivnostni svet. Rezultat prizade-vanj je razstava Svetovni gozd - cloveski gozd v pariskem naravoslovnem muzeju, ki ponuja pano-ranski pogled na gozdo-ve in clovekove posege vanje. Razstava bo odpr-ta do 25. marca leta 1996, nato pa se bo pre-selila v druge francoske in evropske razstavne prostore.

Pokazalo se je, da gozd cloveka ne potrebu-je v takšni meri kot na-sprotno. Kljub temu clo-vesko posredovanje ne pomeni vedno skode, temvec obojestransko ko-rist, saj lahko clovek s svojim znanjem varuje in ohranja svetovne gozdne površine, ki jih sestavlja-jo stirje tipi - tropski de-zevni gozd, suhi tropski gozd, zmerni in severni iglasti gozd, ki pokrivajo skoraj 30 odstotkov zel-meljske površine.

Nase znanje o ekosi-temih je cedalje bolj po-globljeno. Tako je znano

dejstvo, da se v zmernem pasu hrastovi gozdovi si-rijo s pomočjo ptic, ki se prehranjujejo z zelodom. Akacijevi gozdovi v la-tinskoameriskih suhih tropskih gozdovih ponu-jajo hrano in zavetje ne-katerim vrstam mravelj, ki jih v zameno scitijo pred plenilci in drugimi rastlinami.

Clovek ne bi smel ogrožati taksnega ravn-tezja ter zanemarjati maj-hnih in skritih prebival-cev gozdov. Seststo kilo-gramov zemeljskih crvov na hektar zmernih go-zdov igra pomembno vlogo pri predelavi snovi in zračenju zemlje, pet-sto kilogramov insektov na hektar deznega gozda pa je nepogresljivi del prehrabne verige.

S pravim občutkom za presajevanje lahko neka-teri gozdovi pod clove-skim vodstvom bolje uspevajo. Zmerne gozdo-ve, prepuščene same se-bi, preraste grmovje, gozd pa ustvarja vecje količine ogljikovega dio-kside in manjše količine kisika, saj mrtva drevesa gnijejo, ce jih nihce ne odstrani.

Ceprav veliko očitkov leti na papirno industri-jo, ki naj bi z izsekava-njem unicovala nenado-mestljive gozdove, lahko papir, ki ga izdelujejo iz odvečnih dreves, pome-ni stranski produkt do-brega upravljanja z go-zdovi.

Tudi v Franciji med clovekom in gozdom vla-dajo dobri odnosi. V na-sprotju s prevladujocim mnenjem so se gozdne

Gozdovi preteklosti: Spomni se, avtor Jose Gamarra, 1917

površine v Franciji pove-čale za 30 tisoč hektarjev, v zadnjih dvesto letih pa so dvakratno povečale svoj obseg. S 14, 5 milijo-na hektarjev se je številka izenacila s stanjem konec srednjega veka.

Medtem ko se gozdovi v Franciji sirijo, pa je se hitreje propadanje trop-skih dezevnih gozdov, saj tam vsako leto propade to-liko gozdnih površin, kot je vseh gozdov v Franciji.

Vecini izgub povzroca požiganje gozdov, kar počnejo zlasti revni sloji, ki upajo na kosček rodo-vitne zemlje.

Tudi nekateri evropski gozdovi kažejo klavarno podobo. Ceprav se je izkazalo, da je glavni vz-rok njihovega propada-nja suša in ne kisli dež, velik del bremena odpa-de na cloveka, saj naj bi bil drugi največji krivec za odmiranje dreves ne-

strokovno upravljanje z gozdovi.

Takšna dognanja sicer vzbujajo upanje, da bi z boljšim gospodarjenjem lahko dosegli trajno izboljšanje, vendar razlo-gov za samozadovoljstvo ni. Na trenutke rožnato obarvana pariška razsta-va s širokim vpogledom v problematiko gozdov odtujene ljudi opominja, da z negovanjem gozdov koristimo tudi clovestvu.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

408	POJAVA IN OBSTAJANJE DRISKE	MERILNI INSTRUMENT V LETALU	PRENOVITEV, PREURE-DITEV	JACQUES IBERT	SLADKO-VODNA RIBA	SLOV. PISATELJ PEROCI	STARA ENOTA ZA PRITISK	SEBICEN CLOVEK	OSEBA, KI RIGOLA	OTOK KIRKE V GRŠKI MITOLOG.	VRSTA LEZISCA S TREMI STRANICAMI	AVTOR: MARKO DRESCEK	LIKOVNA UMETNOST (LAT.)	PAPEZEVA PALACA V RIMU	TERESA ZYLIS	ITAL. DIRIGENT (CLAUDIO)	STANJE BREZ VOJNE	PRVI PEVOD BIBLUE V LATINSKO	OSEBA, KI SKRBI ZA RED	AFRISKA PLEMENSKA SKUPINA
VRSTA JELENA												PALEOLIT-SKO NAJ-DISCE V J. SPANJI								
VEDA O IONIZIRA-JOCEMU SEVANJU												RAZBITINA MAKEDONSKO KOLO								
RIMSKA BOGINA JEZE IN PREPIRA				VZOREC LETNIC V LESU AKTINON											DEL OBRAZA SABLJASKA UMETNOST SAMURAJEV					
MORSKA ZIVAL Z LOVKAMI					PODOLGOVAT, KONICAST LIST	BRAZILSKO VELEMESTO SVIC. PESNIK (GOTTFRIED)				RAZLIČNI CRKI DELEZ DRUZABNIKA			KOSTUMOG. VOGELNIK MESTO V ALBANJI			INDUSTRIJ. RASTLINA KULTURNA DOBRINA				
KOVINSKA PALICA V OBLIKI CRKE »L«							MOČNO POZELENJE IME VEC PAPEZEV				SLOV. FIZIK (MILAN) SESTAVINA MASCOB									
JAPONSKA NABIRALKA BISEROV				POLICIJA V NACIST. NEMC. HRVAS. IGR. (NINA)								TOP KRAJ PRI LOGATCU						TOLMUN (NARECNO)	VRSTA MORSKE RIBE	DANSKA IGRALKA NIELSEN
ITAL. SLIKAR TIZIANO								FRANC. PIS. (ROMAIN) OCE								VRSTA SPORTNE JADRNIČE APETIT				
BRISACA									ANGL. ZGOD. (HERBERT) EDHEM CAMO					VNETJE USESA MIRO CERAR						
SREČANJE LJUDI ZA RAZPRAVO, DOGOVOR																SIN TIESTA V GR. MITOLOG.				
PODOLGOVAT KOS BLAGA					LUKNJAC (STAR.)					POVODNA KUNA, NORKA						PROSTOR ZA SHRA-NJEVANJE ZITA				

KASTA
NERC.
RTAC.
TRAK.
EGIST.
ESTETIZEM.
SEJA.
OTTIS.
READ.
OTIRALKA.
JOLA.
ROLLAND.
VECELT.
KANON.
GESTAPO.
AKA.
OSREDKAR.
SLA.
KOTNIK.
LAN.
ERA.
CR.
RO.
SPA.
BRADA.
MAROGAVOST.
IRA.
RAZBITER.
RADIOLOGIJA.
ALATNIHRA.
DVAJSETERAK.
Vodovarstvo:
RESITEV:

IDRIJA

Antonijev rov v idrijskem rudniku

Živo srebro je odkril škafar leta 1490

Bili so tu, v tej kotlini,
prisli so in odsli,
kakor smo prisli in bo-
mo odsli mi.

Dobri in manj dobri,
skrbni in površni,
grdi in lepi,
razposajeni, smešni,
marljivi, dolgotrajni,
grabežljivi in pošteni,
taksni, kot smo tudi
mi.

Njihovo zapuščino po-
znamo.

Bomo mi imeli mirno
in čisto vest,
ko bomo odhajali?

Rudi Skocir

Izlet v Idrijo je lahko
zelo prijeten, saj povsod
vidimo kaj lepega in za-
nimivega. Tokrat sem
obiskal Antonijev rov v

rudniku živega srebra,
kjer sem hotel videti
pred kratkim obnovljeno
kapelo sv. Trojice s kipo-
ma sv. Ahaca in sv. Bar-
bare, zavetnikov ruda-
rjev. V kapelo me je po-
spremila vodicka in mi
na kratko povedala zgo-
dovino rudnika in opisa-
la obnovitvena dela za
dokončno ureditev rova,

Kapela sv. Trojice v Antonijevem rovu (Foto: Bogdan Kladnik)

Opuščeni rudniški rov s kapniki epsomita (Foto: dr. Rafael Podobnik)

ki bo na ogled domačim
in tujim turistom. Pred
kratkim pa je izšla tudi
zanimiva fotomonografi-
ja idrijskega rudnika.

Stara legenda pripove-
duje, da je živo srebro v
Idriji odkril domacin -
škafar davnega leta
1490. V studencu ob da-
nasnji cerkvi sv. Trojice
je namakal leseno poso-
do, preden jo je odnesel
naprodaj. V enega od
skafov se mu je poleg vo-
de natekla tudi težka,
svetlikajoča se snov, ki ji
ni vedel imena. Da bi
izvedel, kaj neki je, si je
skaf nadel na ramo in se
odpravil v Loko k zlata-
rju. Ceprav se je trudil
ohraniti skrivnost zase,
je ta kmalu prisla na
dan. V tesno dolino, do-
tlej se neposeljeno, se je
kmalu nagneta vrsta pri-
slekov od vsepovsod. Vsi
so zeleti na hitro oboga-
teti. Izkloriščali so to, za
kar je škafar mislil, da
pripada le njemu. In ta-
ko je bogastvo, ki ga je
narava v obliki zivosrebr-
nih kapljic kar sama sol-
zila na dan, kaj hitro po-
slo. Treba je bilo zakopa-
ti globoko v zemljo in ji
zivo srebro iztrgati iz ne-
drij, klin za klinom, trigl
za triglom.

Tako se zacno kratko
besedilo v fotomonogra-
fiji idrijskega rudnika, ki
govori o prvem odkritju
živega srebra v Idriji, o
rudarjenju skozi petstole-
tno zgodovino in o seda-
njem zapiranju rudnika.
Pripravila ga je Ivana Le-
skovec po idejni zasnovi
Martine Pisljar in Toma-
za Klemencica, ki v ru-
dniku skrbita tudi za tu-
ristično promocijo proje-
kta. Besedilo je prevede-
no v tri tuje jezike, in ta-
ko namenjeno tudi an-
gleskim, nemškim in ita-
lijanskim turistom. Ker
pa je knjiga predvsem fo-
tomonografija, je v njej
poudarek na slikovnem
gradivu, ki je delo mla-
dega, a v Sloveniji že
uveljavljenega fotografa
Bogdana Kladnika.

V knjigi je predsta-
vljen načrt rudnika v tlo-
risu in narisu. Prvi iz leta
1770 je delo Jozeta Mra-
ka, sicer tudi graditelja
svetovno znanih klavz -
zidanih vodnih zajezev,
drugi iz leta 1781 pa je
delo Balthasarja Hacque-
ta, vsestranskega zna-
stvenika. Zanimive so
stare fotografije iz življe-
nja v jami ter stare pero-
risbe, ki ponazarjajo delo
pri rudniku. Avtor, foto-

graf, pa predstavi z mali-
mi in velikimi fotografi-
jami prav vse, kar je da-
nes v rudniku se zanimi-
vo. Posebnost te fotomo-
nografije so zelo lepi po-
snetki različnih zivosre-
brnih rud, med katerimi
naj omenimo na prvem
mestu cinabarid, v kate-
rem so redkokdaj lahko
nasli kristale rubinaste
barve in diamantnega si-
jaja. Ob njem najdemo na
fotografijah se nekaj za-
nimivih mineralov, kot
so metacinabarit, piolit
ali kameno usnje, turki-
zno obarvan idrialin, ki
je dobil ime po Idriji, ter
epsomit, ki nastaja v ro-
vih v obliki kapnikov in
vlakn. V knjigi so prika-
zani danasnji rudarji pri
napornem delu in njihovi
- kljub vsemu - veseli
obrazi pri počitku. Ime-
nitne so celostranske fo-
tografije rudarjev, ki ro-
čno potiskajo vozice
skozi z lesenimi tramovi
obokane rove, ali pa ti-
ste, ki prikazujejo razde-
janja v zapuščenih rovih.
Najzanimivejši posnetki
pa so tudi na seriji raz-
zlednic.

Idrijsko podzemlje se
zapira. Nekatere rove za-
liva voda, druge bodo za-
suli z jalovino. Pomanj-

kanje bogate rude, nizke
cene na svetovnem trgu,
zlasti pa vse manjša upo-
ravnost živega srebra bo-
do dokončno zaprli idrij-
ski rudnik, in s tem spre-
menili način življenja
ljudi v tej dolini. Izginile
so že nekatere stare ru-
darske hiše, izginja tudi
del podzemlja, kjer je
idrijski rudar pustil velik
del svojega življenja, saj
je bil saht dolg, življenje
pa zaradi težkega dela in
pogostih obolenj kratko.
Odhajajo rudarji in z nji-
mi se izgublja bogato
izročilo idrijskega rudni-
ka. Ostajajo muzeji, mu-
zejske zbirke, pisana be-
seda, fotografije in film-
ski zapisi, ki bodo za-
namcem ohranili podobo
rudarjevega življenja v
podzemnem svetu. Vse
to lahko obiskovalci vidi-
jo v obnovljenem in ure-
jenem Antonijevem rovu,
enem najstarejših vho-
dov v rudnike nasploh.

Tako se v knjigi konca
besedilo. Za bralce in tu-
riste, ki se niso videli
urejenega Antonijevega
rova v idrijskem rudniku
živega srebra, pa se pot v
skrivnostno podzemlje
idrijskih rudarjev sele
začne.

Ciril Velkovrh

FELJTON / ALBANIJA

Ena zadnjih evropskih turističnih neznank ⁽³⁾

Beracenje je kljub oci-
gledni revščini med Al-
banci k sreči se vedno
skorajda redkost. Tujci,
se posebej tisti s polnimi
žepi sladkarj za »uboge
otroke«, pa bodo popo-
tniško idilo najbrž v ne-
kaj letih vsaj v najbolj tu-
rističnih krajih spremenili
v središča nadležnih
otrok.

Tirana nekoč in danes

Tirana se omenja že
pred stoletji, za ustanovi-
tev mesta pa štejejo leto
1914, ko je med rekama
Erzen in Ismi Sulejman
pasa Muleti zgradil dža-
mijo. Do takrat so bila
upravna središča Skader,
Valona in Korča - ta se
danes slovi predvsem po
albanskem konjaku, z ra-
hljim priokusom cimeta.

Glavno mesto je bilo pro-
glaseno dve leti po usta-
novitvi lastne države, leta
1920.

Prestolnica je pravza-
prav zazivila sele po dru-
gi svetovni vojni, ko je
oblast prevzela komuni-
stična partija z E. Hoxho
na čelu. V tem času je
prestolnica stela le 12 ti-
sot prebivalcev, danes pa
jih na siršem območju
mesta prebiva že več kot
270 tisoč.

Prvi neizbežni pečat so
Tirani dali italijanski
okupatorji, ki so začeli
graditi mesto po moder-
nih zasnovah. Trg z neka-
terimi znamenitimi stav-
bami je bil med drugo
svetovno vojno močno
poškodovan, toda v prvih
povojnih letih v hitro ra-
stočem mestu ni bilo casa

za razmišljanje o arhite-
kturi. Zato je danes Tira-
na polna dolgotrajnih
enolčnih poslopij, ki se
najbolj spominjajo na ka-
sarne. Ponosni minareti
so v času političnega eno-
umja cez noč izginili z
neba, moseje pa so spre-
menili v muzeje, knjižni-
ce, kinodvorane in druge
»koristnejše«
ustanove. Tako so danes na ogled le
redki božji hrami, ki so
na takšen ali drugačen
način ohranili vsaj del
nekaj bogate notranje
opreme.

Albanska prestolnica
se postavlja z nenavadno
širokimi ulicami, kar je
posledica socialističnega
obdobja, ko so bili takšni
trgi nadvse pomembna
zadeva za prirejanje sla-
stnostnih sprevodov in

parad. Prostorno središče
mesta je novo in kaze
močan vpliv nekdanje
velike zaveznice Sovjet-
ske zveze. Središče mesta
je trg, kjer stoji spomenik
narodnega junaka Skan-
derbega na konju. Srbski
knežji sin Djordje Kastri-
ota - Skenderbeg je nekoč
le s 300 možmi nagnal v
beg Osmanovo vojsko ter
se utrdil v gorski trdnjavi
Kruja. Se ne tako davno
se je nedaleč stran od
bronastega spomenika z
mestnim živčavom spo-
gledoval mogocen spo-
menik Enverju Hoxhi. Leta
1991 so 17 metrov
visok spomenik odstrani-
li, na njegovem mestu pa
se danes zeva praznina,
ki je najbrž nikoli več ne
bo zapolnil kdo drug. Na
socialistične čase spomi-

Med zgradbami največ pozornosti vzbujajo stare italijanske hiše (Foto: Igor Fabjan)

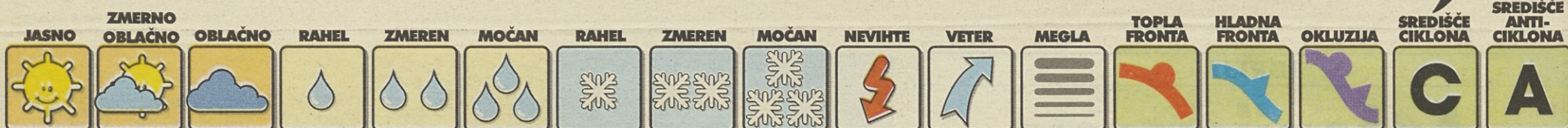
nja tudi velika palača
kulture z zgornjim pro-
čeljem, ki v svoji notra-
njosti skriva koncertno in
kinodvorano. Nedaleč
stran je se ena velika
zgradba - Narodnozgo-
dovinski muzej, vmes pa se
ponosno dviguje ena pr-
vih in menda se danes
najvišjih albanskih viso-
kogradenj - hotel Tirana,
ki se na prvi pogled po-
nasa z nekaj več kot de-
setimi nadstropji in več

kot 300 sobami. Prosto-
ren trg na vzhodni strani
pozivlja ena redkih ohr-
anjenih mosej, moseja
Etem Beya, ki predstavlja
najlepsi primer pozne
islamske arhitekture v
Albaniji.

Tirana pa kljub vsemu
se zdalec ni dolgočasno,
socialistično mesto. Iz zi-
vahnega mestnega sredi-
šča z avtobusno postajo
in množico črnoborzijan-
cev teče proti jugu široka

cesta, nadvse primerna za
parade, katere se danes
veselijo predvsem vedno
številnejši ponosni lastni-
ki jeklenih konjickov. Tu
se bohoti se vedno eden
najbolj razkošnih hotelov
v prestolnici - Daiti, ki se
ponasa s castitljivo staro-
stjo. Nekaj deset metrov
naprej v mimoidoče hla-
dno zre steklena pirami-
dasta zgradba.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodno Evropo in južnim Balkanom je nastalo obsežno ciklonsko območje, nad Severno Evropo pa območje visokega zračnega pritiska. S severnimi vetrovi priteka nad naše kraje suh in zelo hladen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.46 in zšlo ob 16.44. Dan bo dolg 9 ur in 58 minut. Luna bo vzšla ob 15.22 in zšla ob 3.35.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	24. 10	23. 10
Ljubljana	8	8
Beograd	6	14
Celje	17	24
Trbovlje	9	9
Hrastnik	203	-
Dobovec	-	-

Mejna inisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična inisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Za večino bo vremenski vpliv ugoden, pri ljudeh, občutljivih na dotok hladnega zraka, pa se lahko pojavijo zmerne težave.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.02 najnižje -31 cm, ob 7.24 najvišje 49 cm, ob 14.01 najnižje -467 cm, ob 20.06 najvišje 27 cm.
Jutri: ob 1.40 najnižje -30 cm, ob 7.53 najvišje 51 cm, ob 14.32 najnižje -52 cm, ob 20.44 najvišje 30 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	2
1000 m	-2
1500 m	-6
2000 m	-11
2500 m	-15
2864 m	-17

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: N 12 do 22 vozlov
popoldne: N 12 do 22 vozlov

VOX POPULI

Vseh svetnikov mraz, o Martinu tople čas.
Misli, a dopuščaj tudi drugim, da mislijo.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Lepotice iz vsega sveta prispele v Johannesburg

V pričakovanju izbire najlepše lepote na svetu, ki bo 18. novembra, so v južnoafriški Johannesburg že prispele skoraj vse sodelujoče. Na letališču so jim priredili sprejem s tradicionalnimi južnoafriškimi plesi (Telefoto: AP)

Spodletel poskus prepovedi pajkic

KAIRO - Neko kairsko sodišče je oprostilo mlado natararico, ki jo je policijska izvidnica prijela, ker je gostom stregla z »nespodobnimi in spolno izzivalnimi« pajkicami (po francosko fuseaux). Tudi v Kairu se namreč vse več zensk oblaci po muslimansko in obraz prekriva s feredžo. Kot je zapisal dnevnik »Al Akbar«, je bil vodja izvidnice prepričan, da bodo sodniki deklet obsodili, ker je s svojim obnašanjem »žalila javno moralo«, morda je celo mislil, da ga bodo pohvalili. Sodniki pa so bili mnenja, da so take hlače stvar okusa in da ne žalijo nikogar.

Z govnači proti pasjim iztrebkom

SYDNEY - Občinske uprave Sydneyja so sklenile, da bodo poskušale odpraviti pasje iztrebke iz mestnih vrtov in parkov s pomočjo govnačev, žuželk, ki se hranijo z govnom. Občina Warringah (severni Sydney) je v ta namen kupila v Španiji, Franciji in v severni Afriki 25 tisoč sredozemskih govnohrbcev. Po mnenju izvedencev bodo te žuželke potrebovale vsaj dve leti, preden se bodo aklimatizirale in začele uspešno opravljati svoje delo. V Sydneyju živi več kot 700 tisoč psov, ki dnevno pustijo po parkih in drugih zelenih površinah 100 ton iztrebkov.

Aids porušil spolne tabuje

PEKING - Od prevzema oblasti na Kitajskem je komunistični režim uvedel togo spolno puritanstvo, zdaj pa se mu zaradi širjenja aidsa odpoveduje. Dijakom in študentom bodo namreč na solah predavali o nevarnosti okužbe z aidsom in jih seznanjali z zaščitnimi ukrepi, kar seveda ne bo slo brez spolne vzgoje. S tem pa je režim posredno priznal, da postaja aids tudi na Kitajskem nevaren pojav, ki ga morajo za vsako ceno zavezati. Že prejšnji teden je dnevnik Remin Ribao pozval oblasti, naj vendar ukrepajo, preden bo prepozno. Uradno je na Kitajskem samo 2.400 seropozitivnih oseb, izvedenci pa trdijo, da jih je neprimerno več. Aids se je na Kitajskem razširil predvsem v zadnjih dveh letih. Oblasti krivijo za to širjenje mamil in prostitucije. Dnevnik China Daily pa je zapisal, da se aids širi, ker je študirajoča mladina spremenila svoje spolne navade, ne da bi bila ustrezno spolno vzgojena.

Orlova meglica kot pravi dragulj našega vesolja

WASHINGTON - Ameriške vesoljske ustanove Nasa je objavila fotografijo, ki jo je aprila letos posnel vesoljski teleskop Hubble. Na sliki so čudne podobe kozmičnega plina pri Orlovi nebuli. Sliko so več mesecev računalniško prirejali in obdelovali, tako da lahko zdaj vsakdo loči posamezne vrvice, ki sestavljajo te oblake kozmičnega plina in prahu. Atomi zvepla so na fotografiji rdeče barve, vodikovi atomi so zeleni, medtem ko modri odtenki razkrivajo prisotnost kisika. Hubble je poleg tega uresničil še več podobnih posnetkov. (Telefoto: AP)

Norveška ponuja svetu jajčni afrodisiak

WASHINGTON - Prastari materin nasvet novoporočencu, naj po prvi zakonski noči poje par s sladkorjem stopenih jajc, ni brez znanstvene osnove. Neko norveško farmacevtsko podjetje je namreč iz kokosjih jajc izdelalo afrodisiak z obetavnim imenom »Libido«, ki ga bodo v kratkem začeli izvažati v ZDA. Poskusi so dokazali, da so tablete Libida vrnile »delno, zadovoljivo in popolno« spolno pozele 83 odstotkom pacientom.

Zdravnik Bjodne Eskeland, ki je

sodeloval v raziskavi, je razkril, kako pripravljajo te tablete. Jajca vložijo v inkubator, po devetih dneh vsebino liofilizirajo (odvzamejo vodo), dobljeni prah pa spravijo v kapsule, ne da bi mu dodali kak drugi preparat. Stvar je skrajno preprosta in bo najbrž marsikoga osrečila. Norveški zdravniki so dokazali, da ne gre za t. i. placebo učinek, pri katerem pacient verjame v moč zdravila. Iz njihove raziskave namreč izhaja, da tablete Libida povečajo količino testosterona. Raziskovalci se niso ugotovili, ali je to edi-

ni učinek tega zdravila, čeprav zagotavljajo, da nima stranskih učinkov kot drugi hormonalni preparati. Norvežani so torej prepričani, da so odkrili naravni afrodisiak, ki ga človeštvo že stoletja zamašča.

Učinke jajčnega afrodisiaka bodo zdaj skrbno preverili v dvajsetih bolnišnicah ZDA in Kanade, tako da bodo tablete v prosti prodaji že čez kak mesec. Na Norveškem stane vsaka dve nemski marki, prodajajo pa jih od lanskega leta kot »dietični dodatek«.